אבחון ציורים

להבין את הנפש דרך הציור

גלעד שמאע

הציורים נאספו ממקורות

רבים ונכתבו על ניירות שונים בצבעים שונים עשינו כמיטב יכולותינו בכדי לנקות את אך חשיבותה של המקוריות לצרוך האבחון חשובה ביותר

הציורים בספר אוטנטיים תוך שמירה על צנעת הפרט שונו השמות

כל הזכויות שמורות לגלעד שמאע
אין להעתיק ו/או לשכפל ו/או להפיץ ו/או להציג בפומבי ו/או למסור לצד שלישי ו/או לעשות כל שימוש, בכל דרך, בין במישרין ובין בעקיפין,
כל שימוש בזכויות יעשה אך ורק לאחר קבלת אישור מהמחבר
לכל ענייני הספר 077-555-80-87

אוי לו
לאדם שלא מכיר בחסרונותיו
אך אוי לו ואבוי לו
לאדם שלא מכיר **מעלותיו**

(רבי ירוחם ממיר)

תודה מיוחדת

לאילנית דווק

גרפולוגית מאבחנת ומטפלת C B T

מנחת הורים

ומטפלת רגשית בחסד עליון

על שעות רבות של עזרה במסירות ומקצועיות

אבחונים מדויקים הערות והארות

תודה רבה

שיעור 1

הקדמה

כאמור ומודגש כבר מספר פעמים,

בשום אופן אסור להגיע למסקנה נחרצת על סמך ממצא אחד.

יש לקבל אישור וחיזוק בציורים ובאבחונים הנוספים.

איש אחד חלף בדרכו על פני אתר הוא ראה שלושה פועלים עסוקים במלאכתם.

"מה אתה עושה כאן."" שאל את הראשון.

"אינך רואה. אני מעביר לבנים מכאן לשם. כל החיים שלי אני עושה את זה.""

האיש פנה לפועל השני ושאל אותו: "ומה אתה עושה כאן, חבר."

"אינך רואה." השיב הפועל "אני עובד כאן כדי לקבל את שכרי. אדם צריך להתפרנס"

ניגש האיש אל הפועל השלישי ושאלו: "ואתה ידידי, מה אתה עושה כאן."

"אינך רואה. הרי זה ברור" השיב הפועל וברק בעיניו "אני בונה כאן מקדש."

כללים באבחון

שלום לך קורא נעים
הכתיבה היא אחת מפעולות השכיחות ביותר שאנחנו עושים. אנו כותבים על קבלות, חשבוניות, חשבונות ועד הבית, כרטיסי אשראי, חוזה שכירות, צ׳קים, המבחן של הילד, התחייבות בקופת חולים, עוד כמה צ׳קים, כתובה, דו״ח חניה, הוראת קבע, משכנתא, ועוד צ׳ק אחד אחרון למוכר במכולת כי נגמר לך הכסף הקטן. אנחנו כותבים וחותמים בממוצע עשרות פעמים בשבוע.

בציור אנו נדרשים ליותר, ציור אין בו הגבלות פרט לשטח הדף, אין חוקים. הדמיון שלך הוא הגבול. מלכים נהגו לעטר את חתימותיהם בדגלונים זעירים, חסרי בטחון עצמי יקיפו את שמם בטבעת מגוננת ובעלי מעוף ישליכו אותיות לשמים.
מאחורי כל שרבוט דיו מסתתרת כוונה. גם ההחלטה שלא להתכוון לכלום היא החלטה.
סגנון הציור שבחרת לעצמך מלמדים משהו על שאיפותיך, תקוותיך, הדימוי העצמי שלך והדברים שלא היית רוצה שאף אחד ידע. כל ציור הוא ייחודי ממש כמו היד שרשמה אותו. הציור גם משקף את המצב הרגשי שלך.

לא קל לאבחן ציור משום שבניגוד לכתב רגיל אין בו כללים. אבחון ציור הוא משימה אפשרית, אך כזו המחייבת הבנה יסודית של כוחות הנפש העומדים מאחוריה. בפרקים הבאים אלמד אותך איך עושים זאת. יחד נלמד לזהות אפיוני שונים, נבחין כיצד כוחות נפש סמויים מתפרצים בעד טיפות הדיו הניתזות מהעט ומטביעות רושם בל ימחה על פיסת הנייר שלפניך.
בוא אחרי למסע מחכים ומעשיר אל תוך מסתרי נפש האדם. המידע שאציג בפניך עשוי לעזור לך לזהות סימני מצוקה, לזהות מבעוד מועד טיפוסים מפוקפקים, לדעת דבר או שנים על האדם היושב לפניך.

יש באדם בחירה ולהפוך
את ההיפראקטיבי לאפקטיבי
ואת הדפקט לאפקט

ראה נתתי לפניך היום
את-החיים ואת-הטוב
ואת-המוות ואת-הרע.
ובחרת, בחיים
(דברים פרק ל)

תורת הגרפולוגיה והציור

מהי גרפולוגיה

הפירוש המילולי הוא: תורת הכתב (גרפו–כתב/לוגיה–תורה)

מהי תורת הכתב

הכתב הוא אמצעי להעברת אינפורמציה והוא מורכב ממערכת סימנים מוסכמים וקבועים, כל שפה לפי סימניה אך הגרפולוגיה אינה מתייחסת להיבט זה. היא בוחנת יותר את הגילויים האישיים הבאים לידי ביטוי בסימנים. כשם שיש לפרש כל פעולה שאדם עושה תעיד על אופי העושה לכן יותר ראוי לקרוא לתחום זה: **הפסיכולוגיה של כתב היד**.

גם ביטוי זה אינו לגמרי מניח את הדעת וזאת משום שכתב היד הינו בעצם כתב המוח, שכן בתוכו מצויים המרכזים המניעים את האדם ובכללם גם את כתב היד. כך מאפשר הכתב לבחון את הנעשה במוחו של אדם בתחום הגוף, השכל, הנפש והרגש.

מכאן נגיע להגדרה טובה יותר - הפסיכולוגיה של המוח

אודם כותב בספרו "האדם וכתב ידו" (עמוד 331) "לדון כתב יד מבחינה גרפולוגית, אין פירושו להציג בפני הכותב טור ארוך של תכונות אופי. אין הגרפולוג עוסק בהגדרת מושגים לשמם ובברור משמעותם, אלא הוא מאבחן את מערכת הכוחות, המניעים, התגובות והחוויות המעצבים את אישיות הכותב ומשווים להתנהגותו ואורח חייו את ייחודם, כתהליכים בתחומים השונים".

סקירה היסטורית קצרה

העניין בכתב יד כביטוי לאישיות הכותב והתנהגותו הוא עתיק יומין. 300 שנה לפני הספירה, הבחין אריסטו בכך שהמילים אותן מבטא האדם הינן ביטוי לחוויה נפשית. בדיוק כמו שלכל אדם יש ייחוד צלילי בקול שהוא משמיע, כך יש לכל אדם כתב יד ייחודי, אמר אריסטו.

הניסיונות השיטתיים הראשונים שנערכו במטרה לתאר את מהות היחסים בין תכונות כתב היד לבין תכונות אופי, נעשו באיטליה, בראשית המאה ה- 17, עם פרסום ספרו של אלדריסיוס פרוספר בשם "אידיוגרפיה".

רופא, בשם קמילו בלדו, המשיך בדרכו של פרוספר, כאשר ניסה לפתח שיטה בה ניתן היה לדעתו, לאבחן את אופיו של הכותב ע"י האותיות של כתב ידו.

בשנת 1830 התפתח ענין רב בנושא כתב היד בצרפת. פלנדרין והתלמיד שלו מישון מפריס, הקדישו את חייהם ללימוד כתב היד. ההצלחות שלהם באבחון לפי כתב היד התפרסמו במדינה כולה. מישון, שהיה בעל מוח אנליטי, זכרון ויזואלי וכשרון איבחון מעולה, עשה מחקר שערך 30 שנה.
במחקרו בחן מישון אלפי כתבי יד, שמהם הוא הוציא אלמנטים גרפיים ולהם הוא קרא סימנים. הוא קבע אינדקס לסימנים אלה במקביל לתכונות אופי. לכל סימן נקבע מובן קבוע ומוחלט. יתירה

מזאת: העדרו של סימן מסויים מהכתב, סימל לשיטתו, את התכונה ההפוכה לאותו סימן (לדוגמא: חרוץ – עצלן).
הוא גם קבע את חוק האיזון שאמר, שסימן אחד אינו מבטל את המשמעות של סימן אחר. וכי יש להביא בחשבון את משקל הנגד של סימנים מנוגדים.
ב- 1872 הוא פרסם את סיפרו "מיסתרי הכתב", ואת ספרו השני בשם "השיטה הפרקטית של הגרפולוגיה" פרסם ב – 1878. תלמידיו הקימו את החברה לגרפולוגיה בצרפת.
לימים, נחשב מישון ע"י גרפולוגים אחרים כמפרש סימנים בלבד. שיטתו של מישון התבססה אפוא, על אות בלבד, או במילים אחרות על צורה בלבד. גרפולוגים שבאו אחריו טענו שכתב היד צריך להתבסס בעיקרו על התנועה.

בימינו, הגרפולוגיה המודרנית מביאה בחשבון את שני האלמנטים האלה גם יחד, המבטאים ומשקפים, בצירוף סימנים אחרים, את חייו הפנימיים של הכותב. אחד מתלמידיו של מישון קרפייה ז'אמין, הפנה עורף לשיטה של סימנים קבועים וניסה לפתח שיטה של הסתכלות כוללת על הכתב. לפי שיטתו, כל תכונה תורמת לכלל התמונה בדרגות שונות ובהדגשים שונים. במילים אחרות, נעשה כאן ניסיון ראשון לעשות סינטזה בין האלמנטים השונים, ולא להסתפק באנליזה בלבד.

שימושי הגרפולוגיה

היסטוריה

מהות אופיים של אנשים מתקופות העבר שאינם בין החיים. כדי לאבחן ולהסביר את התנהגותם והחלטותיהם שגרמו לשינוי העולם.

פלילים

עזרה בגילוי זיופים, בכדי לגלות אמת ולעשות צדק .

מיון כוח אדם

מיון מועמדים חדשים למשרות שונות הקובע את מידת התאמתם. כמו גם להכיר את העובדים הקבועים, להפיק מהם את המיטב מעבודתם, עזרה בהחלטה את מי לקדם ולאיזה תפקיד.

פסיכולוגיה וטיפול נפשי

חוות דעת על מטופלים לפסיכולוגים ופסיכיאטרים, העשויות ברוב המקרים לקצר את תהליך הטיפול.

התאמה זוגית ושותפות

הכרת אופי ואיכות ההתאמה שלנו עם בני זוגנו או במסגרת העבודה התאמת שותפים.

גרפו תרפיה:

זהו תחום צעיר יחסית המלמד את המטופל לכתוב באופן שיקל עליו ויקצר את תהליך הטיפול.

הכוונה מקצועית

ייעוץ לפרטים בהכרת אישיותם, כיוון לחיים בעבודה / הכוונה מקצועית או לימודים.

מבנה האישיות

פרויד תאר שלושה חלקים המרכיבים את האישיות: **הסתמי, האני, והאני העליון**.

הסתמי (איד): הוא אותו חלק של האישיות שאנו נולדים איתו. הוא נמצא כולו בתת מודע שלנו ונמצאים בו הדחפים השואפים לעונג, לדוגמא תינוק רעב יבכה עד אשר יאכל ויספק את הרעב .

האני (אגו): קשור למציאות החיצונית והוא החלק ששייך לתפקוד המעשי. האגו בודק ושופט בצורה אובייקטיבית את המציאות, תוך יכולת להבחין בין מציאות לדמיון. מצד אחד הוא מקבל את האנרגיה שלו מן הסתמי והוא צריך לספק לו את צרכיו הקיומיים יחד עם מיתון הצרכים או דחייתם בהתאם לנסיבות. מצד שני הוא צריך להתחשב בהגבלות המוסריות של הסופר אגו שמייצג את המצפון.

האני העליון (סופר אגו): מתפתח בסביבות גיל 5, כולל את הערכים ואת העקרונות המוסריים שנקלטו ונלמדו מההורים והסביבה.

שני מרכיבים לאני העליון: מצפון ואני אידיאלי. המצפון כולל איסורים מוסריים לגבי התנהגויות מסוימות, במיוחד אלו הקשורים בתוקפנות. האני האידיאלי כולל את המושגים המדריכים אותנו איך להתנהג ולחשוב.

לסיכום: במבנה האישיות האני מנווט את התנהגותו בהשפעת הדחפים של הסתמי, העקרונות של האני העליון ותנאי המציאות.

פרויד התייחס לשלוש רמות של מודעות שבהן פועלים המרכיבים המבניים של האישיות: **התת מודע** הוא אותו חלק שבו נמצאים דחפים, פנטזיות ומחשבות שהאדם אינו מודע להם ועם זאת הם משפיעים על ההתנהגות.

הרמה השניה היא **הרמה המודעת**, זו המוכרת והמובנת לנו. ובין שתי הרמות האלה נמצאת הרמה **הטרום מודעת** הכוללת מחשבות, זיכרונות וסוגי מידע אחרים שאינם מודעים, אך ניתן להגיע אליהם במאמץ מחשבתי. ליסודות המצויים בתת מודע אפשר להגיע באמצעות חלומות.

הסתמי מצוי כולו בתת מודע. האני בעיקרו מודע, אך הוא כולל גם אלמנטים לא מודעים וכאלה שבטרום מודע. חלק מהאני המצוי בתת מודע כולל את מנגנוני ההגנה. האני העליון כולל אלמנטים בשלושת רמות המודע.

מנגנוני הגנה מפותחים ע״י האני על מנת לספק דרישות וצרכים, לעיתים מנוגדים של הסתמי והאני העליון. מנגנוני ההגנה מעוותים לעיתים תפיסות של העולם החיצוני עד שהוא נתפס פחות מאיים, כך הם מפחיתים חרדה ו״מטפלים״ ברגשות כמו כעס, אשמה ועוד.
אנשים משתמשים במנגנוני ההגנה מבלי שהם מודעים לכך. קיימים 10 מנגנוני הגנה מרכזיים. חלקם יפורטו להלן:

הכחשה – הוא המנגנון הבסיסי ביותר בו אדם מתעלם ממציאות לא נעימה.
נסיגה – היא מנגנון המבוסס על ניסיון להתמודד עם מצבי חרדה בדרכים שהיו יעילות בילדותנו.
רציונליזציה – הוא המנגנון המאפשר לתת הסבר הגיוני להתנהגות, מחשבות או רגשות מבלי לפגוע בדימוי העצמי. מאפשר למצוא תירוצים לחוסר הצלחה בביצוע דברים שרוצים לעשותם ולהצדיק עשיית דברים שאנו יודעים כי לא היינו צריכים לעשותם.

לכל אדם יש מנגנוני הגנה.
שימוש יעיל ונכון במנגנונים
מונע היווצרות של חרדות ומתחים.
כאשר המנגנונים אינם יעילים יש מקום להתערבות פסיכולוג.

מימד האורך
מימד האורך מבטא את התנהגותו של הכותב ביחסו כלפי עצמו, הרגשתו העצמית, והערכת עצמו בעיניו שלו על פי תכונות אופיו, נטיות מזגו והפוטנציאל שבו. וכן על פי תקופות חייו השונות, אלה הארוכות יותר ואלה הזמניות.

האזור העליון:
מייצג את עולם הרוח, המוסריות, השאיפות, הלימודים, האב, המסורת, האידיאלים, ערכים. כל מה שמהווה תחליף לעולם הגשמי.
בכתב יד אותיות האזור העליון: **ט, ל, ץ, צ, ף**
האזור התחתון:
מייצג כל מה ששייך לגשמי, לארצי, לקיומי, עבודה, רכוש, יצרים, חומרנות, אהבת כסף, חושים, אמא, אוכל, כל מה שקשור לסיפוק הצרכים של הגוף לפי עקרון ההנאה.
בכתב יד אותיות האזור התחתון: **ן, ק, ך**
האזור המרכזי:
תפקידו לתווך בין האזור העליון לאזור התחתון. חלק זה מאוד חשוב, שואף שהאדם ישתלב בחברה/בסביבה שלו תוך סיפוק צרכיו מחד גיסא וקבלת חוקי החברה מאידך גיסא. קריאות הכתב

היא התקשורת בחברה. באזור זה יש ביטוי לכל התכונות החברתיות – המסירות לזולת, אהבה, סנטימנטליות, אהבה עצמית מופרזת.

האזור האמצעי צריך להיות מספיק חזק, בעל לחץ טוב, כדי שיוכל לתווך, להשתלט, גודל וגובה טובים ועיצוב צורות טוב.

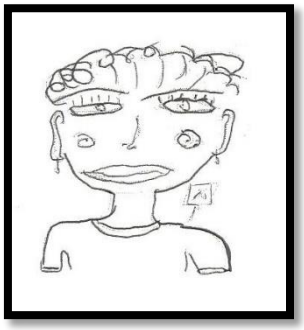
בכתב יד ואותיות **ב ת ח כ ה מ ס ג, ז, נ, ע, פ**

ככל שיש איזון בין שלושת האזורים, האישיות יותר הרמונית משום שהיא נבנית כתוצאה מקונפליקטים.

אזור עליון בולט – סופר אגו

שאפתנות, התלהבות, אידיאולוגיה, בקשת תגמול רוחני, שחצנות, הרפתקנות.

בכתב איטי – עקרונות, מרדנות, צורך להתבלט, ביטחון מופרז.

ציור מספר 1 דמות באזור העליון

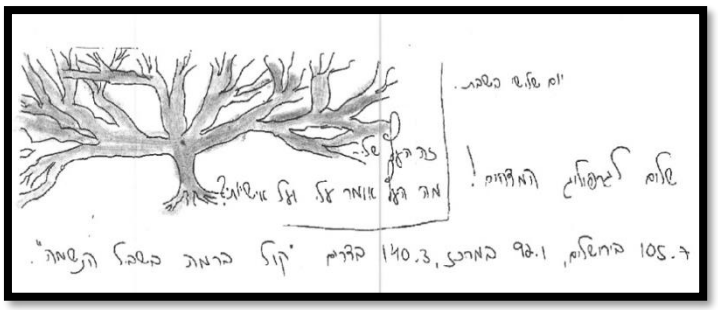
קושי בחשיבה

כשהגג כולו מקווקוו או מקושקש החלק העליון בציור הוא הבעייתי קושי בחשיבה שכלית נטו. יש ערבוב עם חשיבה רגשית, עד כדי דומיננטיות של הרגש והתעלמות מההיגיון.

ציור מספר 2 בית איזור עליון דומיננטי

איזור עליון דומיננטי

ציור מספר 3 העץ והכתב באזור העליון

אם נשים לב נראה כי האזור העליון של האותיות המילים שלום לגרפולוג וגם במילה העץ גדול מנופח לעומת האזור התחתון מה שמעיד על שאפתנות, התלהבות, אידיאולוגיה, בקשת תגמול רוחני גם בעץ ניתן לראות כי האזור העליון גדול מאוד .

אזור תחתון בולט – איד:

יסודיות, ביסוס העצמאות, גישה ריאליסטית, שאיפה להגשמה, יצרים ודחפים חזקים.

לעתים עקשנות התחפרות באדמה, שמרנות, זהירות, רכושנות.

ציור מספר 4 אזור תחתון בולט

נוכל לראות כי האזור התחתון של הבית הוא הדומיננטי הצמחייה לפני הדלת בהשוואה של שלשת האזורים האזור התחתון מבט את הצורך בהנאות משחק וחברה .

אזור אמצעי בולט – אגו:

טוב לב, אנושיות, אהבת אדם, חדוות חיים, להיטות אחרי סנסציות. לעיתים יש כאן אהבה עצמית מופרזת המחפה על חוסר מעש ורגשי נחיתות. אגו חזק שאינו מאפשר צמיחה.

טבלה לסיכום

חלקים הנפש	בעץ	בבית	בדמות	בכתב היד	בדף ציור חופשי
סופר אגו נשמה	נוף העץ	גג הבית	ראש הדמות	אותיות איזור עליון	חלק עליון
אגו רוח	גזע העץ	גוף הבית	גוף הדמות	אותיות איזור אמצעי	חלק אמצעי
איד נפש	שורשי העץ	תשתית אדמה הבית	רגלי הדמות	אותיות איזור תחתון	חלק תחתון

תנועה, צורה, ארגון

תנועה

כמו בכתב מתאפיין בשלושה מרכיבי יסוד: תנועה צורה ארגון.
התנועה של הציור מייצגת את מזגו של האדם, הדחפים, החיוניות והאנרגיות שלו. כמו כן, הערנות, טיב הפעלתנות, המוטיבציה וטיב התגובות.
התנועה היא דבר מולד (טבעי).
סימני התנועה: לחץ ופורקן הקו, מהירות, תנועה וחיבור בין קווי העץ.

הצורה

מייצגת את יחסי הגומלין שבין האני הייחודי לבין הזולת.
הציר האנכי מייצג את פרטיותו של האדם.
הציר האופקי מייצג את עברו של האדם ועתידו.
עיצוב מייצג את התקשורת שלנו עם הסביבה.
הצורה היא דבר מולד ונרכש. היבט מודע באישיות ומשקף את ההערכה העצמית, הדימוי העצמי, איך אני נראה כלפי חוץ, איך אני רוצה להיראות ומה חושבים עלי.
סימני הצורה: גודל העץ הדמות רוחב ואורך, קער קמר חוט זוויות

הארגון

הארגון הוא למעשה החלל הלבן שנוצר, כתוצאה של עצירה בכתיבה. מייצג את תהליכי הסתגלות האני במרחב, מבחינה תפקודית וחברתית. הארגון הוא דבר נרכש.
סימני הארגון: שימת דגש על התפוסה והסדירות. האם העץ הבית הדמות פרופורציונאלי.
כל אחד משלושת מרכיבי היסוד מתהווה כתוצאה של איזון/חוסר איזון של דחפים ומעצורים.
איכות התיאום בין הדחפים מעצורים תקבע אם התמונה חיובית או שלילית.
זוהי תיאוריה פסיכולוגית שאדם מצוי תמיד במאבק פנימי בין הדחפים (עיקרון העונג = מה אני רוצה), לבין המעצורים (עיקרון המציאות = מה אני חייב).

מהירות הציור

לפי סאודק - תיאורטיקן גרמני חשוב: המהירות היא אחת התופעות המרכזיות בגרפולוגיה ואבחון - ואודם הולך בעקבותיו.
לדוגמא אם ניתן לארבע בני אדם משימה עבודה
מהירות אובייקטיבית – הינה דרך חלקי הזמן, כלומר הספק כמותי, כמה מילים נכתבו בדקה ואיזו כברת דרך הספיקו לעשות.
מהירות סובייקטיבית – הינה דחף פנימי חלקי כוון הכתיבה, כלומר הספק איכותי.
המהירות מלמדת על עוצמת הדחף והיא מבטאת את שיעור הדינמיות והאיכות שלה.

סאודק קבע שישנם ארבעה שלבים לבגרות גרפית:
אימפולס הקו.

אימפולס האות.
אימפולס המילה.
אימפולס המשפט - באימפולס המשפט המהירות באה לידי ביטוי.
מה שבודקים במהירות זה לא כמה מילים כתבנו בדקה, אלא האם הכתב נכתב בשטף, בטבעיות ובמגמת התקדמות ללא כפיתה ומעצורים.

רוב החוקרים רואים בטמפו הכתיבה מרכיב חשוב בבדיקה – עפ״י מהירות כתב אנו לומדים על דרגת הביטוי הספונטנית והשחרור של התפקידים השכליים, הגופניים והרגשיים.

בציור מהיר איכותי

המצייר הוא ספונטני, טבעי, ערני, גלוי לב, התפיסה והחשיבה שלו הם זריזים. כשמהירות הכתיבה לא איכותית, פרועה ודיס הרמונית, אזי יש כאן שטחיות, אימפולסיביות, סף גירוי נמוך, פזיזות, קוצר רוח והוללות.

בציור איטי

צריכים להבחין בקו איטי במובן האיכותי, מבוקר, זורם, אזי לפנינו טיפוס יציב, מתון, שקול, מתוכנת, כלומר רוצה לפעול מתוך שיקול דעת.

כאשר המצייר איטי מאוד

מעצורים לא נשלטים, הנובעים מבעיות אישיות, רגשיות ולפעמים זריזות החשיבה.
איטיות מופרזת יכולה לדבר על מעצורים רגשיים חזקים, נוקשות, קשיי תפיסה, צרות אופקים, עצלות, ולפעמים חוסר מהימנות.

אבל בכתיבה איטית אמנם יש גם מעצורים, אולם גם שמרנות אם כי לא נוקשה, יכולת תכנון מוקדם, עומק, איפוק, הקפדה על פרטים, התחשבות וביקורת עצמית.

לחץ – מימד העומק

כשהמצייר את העץ מצייר בעט כדורי

ככל שהאחיזה קרובה יותר לבסיס העט הלחץ חזק, הזוית ישרה, יש ביקורת אופטית רבה, הכתב קטן יותר, העיצוב מדויק יותר והכתב איטי.
ככל שהאחיזה גבוהה יותר, הזווית הופכת להיות חדה יותר והכתב גדול יותר ומרושל.
תלוי מאוד בעובי הדף, לכן תמיד נדרש מצע של דפים. רצוי לבדוק בזכוכית מגדלת.
ככל שהכתב חלש יותר מרגישים נקודות דיו מפוזרות, ככל שהלחץ חזק יותר מקבלים משהו שלם, אין נקודות אוויר. הכתב כאילו מגוהץ.
ניתן להשוות זאת ללחיצת יד. לא מדובר בכוח פיזי אלא כוח התנגדות, כוח פנימי, כוח רצון, נחישות פנימית, שום דבר לא יעצור בעדי. לחץ הוא ייחודי לכל אדם ולא ניתן לזייפו.
את הלחץ בודקים ע״י מישוש חלקו האחורי של הדף. אם הלחץ מורגש הוא חזק ואם אינו מורגש הוא חלש. לפיכך נבחין בין שלושת סוגי הלחץ הבאים:

לחץ חזק

הקשיים של הסביבה לא מפחידים את הכותב והוא מחפש אתגרים. משליט את רצונו על הנעשה. החצנה, בטחון עצמי, צימאון העשייה וההנעה, זקוק להישגים. תוקפנות, שתלטנות, רגזנות וקנאות. הלחץ החזק מעיד על עוצמת המאבק הפנימי במעצורים הפנימיים. אנשים מתוחים, האדם מתאמץ להתגבר על התנגדויות חיצוניות כמי שמתגונן. עקשנות רבה, ביקורת עצמית, חוסר בטחון, חשדנות ודריכות.

לחץ בינוני

יכולת הכותב להשתלט על קשיים והתנגדויות בדרך מאופקת ומתונה.

לחץ חלש אבל ציור מוזנח ולא מושקע

כשאין הקפדה על הצורה והיא מוזנחת ומתפזרת לכל הכיוונים, לכותב קשה להפעיל כוח רצון לאורך זמן, להתמיד, להיות שיטתי, לגלות עמידות, הכל כאן ועכשיו. אדם שלא יכול להקפיד על הפרטים. חיובי - מבוקר, אינטואיציה, ערנות שכלית אבל שטחיות. שלילי - רודף נוחות, רודף בצע והרפתקנות, קלות דעת, נמהרות והחלטיות.

לחץ חלש רמת ציור גבוהה

בכתיבה מהירה או מתונה: עדינות נפש, טקט, רגישות, ערנות, יכולת הסתגלות טובה, אינטואיציה. בכתיבה איטית: חולשה זמנית שנובעת מחוסר עניין. הססנות, פחדנות, אכזבה, הפנמה, יכולה להיות גם חולשה מתמדת.

לחץ משתנה

קשיים בהתמדה, השקעה בלתי עקבית ושיטתית של אנרגיה, קפריזיות, אנרגיה לא מווסתת, סף גירוי נמוך, בעיות נפשיות לפעמים חריפות.

כללים בציורי ילדים

התת-מודע

דרך הציור האדם מבטא את התת-מודע שלו. את כל מה שבתוכו, מה שרוצה לומר וגם מה שאינו מתכוון ואינו רוצה לומר. את מה שהוא מודע לו, ואת מה שאינו מודע לו.

להבדיל מהפסיכולוגיה והגרפולוגיה, כאשר מתייחסים ל**ציור** שמופיע על הדף, באבחון ציורים מתייחסים קודם כל לדף עצמו, לא רק את מה שצויר אלא גם מה שלא כמקביל לאדם. משום כך, מוקדשת התייחסות רבה לדף עצמו. לדוגמה: אנו מתייחסים לצד ימין של הדף כמקביל לצידו השמאלי של האדם. כפי שקורה בהשתקפות במראה, זאת מכיוון שהאדם מחזיק את הדף מולו בשעת הציור.

הציור כמראה

חשוב מאוד לזכור שזהו עיסוק בדיני נפשות, מכיוון שדרך הציור ניתן לגלות הכל על האדם: כל מה שעבר ועובר עליו, מרגע היוולדו ועד עצם היום הזה. יחסיו בקרב משפחתו ועם החברה, ואפילו דברים נסתרים שנמצאים בתת-המודע שלו, והוא עצמו אינו מודע להם.

ציור ומצב רוח

כל ציור משקף את מצב רוחו של האדם ברגע שהוא צייר, אך עם כל זאת, רוב הנתונים הבסיסיים נשארים קיימים. אין טעם לערוך אבחון לעיתים קרובות, מכיוון שבתקופה קצרה לא יחולו שינויים משמעותיים. רק במידה שאדם לקח לתשומת לבו אותם דברים אצלו שצריכים שיפור או שינוי, ואמנם עשה עבודה רצינית עם עצמו, ניתן לראות זאת בציור כעבור כחצי שנה. זהו טווח הזמן הסביר שמאפשר לנו לראות שינוי, על ידי השוואה בין הציורים הקודמים והבחנה בהבדלים מהותיים שביניהם.

אין ציור 'טוב' או ציור 'לא טוב'

עלינו לדעת שכאשר אדם מצייר, זהו ציור סובייקטיבי. הוא מעלה על הדף את הרגשות האישיים שלו, ואותם הוא מבטא כמציאות חייו. בציור הוא משקף את רגשותיו לגבי האופן שבו הוא רואה את עצמו, את משפחתו, את החברה שבתוכה הוא חי. הכל לפי ראות עיניו הוא, ומנקודת המבט האישית שלו. משום כך אין ציור 'טוב' או ציור 'לא טוב'. יש מציאות קיימת ומתרחשת גם אם זה בדמיון בלבד, שהציור מביע ומתאר אותה.

החזרה כאימות

כאשר רואים תופעה מסוימת שחוזרת בציורים על עצמה שוב ושוב, צריך להתייחס ברצינות ולדעת איך לנתח אותה: האם התופעה הזאת קיימת מלידה. האם הדבר מפריע לאדם בחייו. האם תופעה זו מהווה חסימה ובולמת את האדם, או שלמרות קיומה, היא מאפשרת לו להמשיך ולהתפתח. האם יש לאדם יציבות, או שזהו רק דמיון של יציבות.

אתיקה מקצועית

לא לספר לאחרים ולא לעצמנו.

לדעת מה לומר והיכן לשתוק.

על תחום האבחונים חלים כללי האתיקה הרפואית והמקצועית, מכיוון שדרך הציור מגלים דברים רבים שהאדם סגר בתוכו פנימה במשך שנים ולא רצה לדבר עליהם. את כל הממצאים שמגלים חובה לשמור עמוק בתוך הבטן! אסור לדבר עליהם וכמובן לא לספר לאף אחד. יש לראות, לבדוק, לנתח. כמו כן, דרושה זהירות מרבית באופן ובצורה שבה מעבירים את המידע שנחשף למטופל. צריך לדעת מה להגיד ואיך, **וחשוב** לא פחות לדעת מה לא לספר, מתוך מכלול הדברים שהתגלו למאבחן. ישנם

דברים שנתייחס אליהם ונשאל אותו לגביהם, אך יהיו גם דברים אחרים שלגביהם נשתוק ולא נזכיר אפילו ברמז. במיוחד אם אלו דברים שלא ניתן לעשות מאומה כדי לשנות אותם.

הגשת הדף

אופן האבחון זהה ותקף לגבי כלל הציורים: ילדים ומבוגרים, נשים וגברים.

חשוב שהדף יהיה בגודל A4.

הדף צריך להיות חלק. קווים ומשבצות מפריעים ולא נותנים לתת מודע להביע את עצמו.

תמיד מגישים למטופל את הדף בצורה רוחבית. המטופל יכול לבחור לשנות לפי רצונו ולהחליט לצייר כשהדף מונח בצורה אורכית, ואין להעיר לו על כך או לשנות את מצב הדף.

זה הציור שלי !!!!

ילדים עד גיל 10 הם רכושנים מאוד, ולעיתים קרובות מבקשים שיחזירו להם ציור לאחר שהם עבדו עליו קשה והשקיעו בו. כאשר ילד מבקש את ציורו בחזרה, והמאבחנת מעוניינת בציור בעצמה, עליה לשאול אותו אם הוא בכל זאת מסכים ולקבל רשות שהציור יישאר אצלה. אם הילד ממשיך לסרב, חובה להחזיר לו את הציור לאחר האבחון.

הנה פיל !!!!

כאשר ילד קטן משרבט ציור, הוא בדרך כלל מספר במילים ומסביר מהי משמעותו של כל שרבוט וכל קשקוש. מתאר מה התכוון לצייר. אם מדובר בילד קטן שעדיין לא מסוגל להתבטא ולספר מה הוא צייר, האבחון נעשה באופן של חלוקת הדף ובהתאם לכך רואים מה קורה בדף, ומתוך כך אצל הילד.

לא רוצה לצייר

כשהאדם אינו מוכן בשום אופן לצייר אחד מחמשת הציורים של האבחון, הדבר מלמד על קושי באותו נושא.

עץ – קושי בצמיחה ובהתפתחות.

בית – קושי במיקום שלו בבית.

משפחה – קושי בתוך המשפחה.

דמות – קושי עם עצמו.

ציור חופשי – קושי עם המהות שלו.

רגע של אינטואיציה

בכל האבחונים, פסיכולוגיים כגרפולוגיים, משתפים בפענוח מידה מסוימת של אינטואיציה. הניתוח איננו מדעי נטו, והכללים, גם אם הם קיימים, אינם מוחלטים. הכללים אמנם מובילים לכיוון מסוים, אבל שיטת העבודה היא בהחלט לא מדויקת ומקובעת. כל עוד הכללים עונים על השאלות,

פותרים את הממצאים לפיהם. ברגע שלסימן מסוים אין כללים, רצים עם האינטואיציה. יחד עם הכללים הברורים.

מצה בל״ג בעומר !!

כל סמל שהוא: דמות, עץ, נרות וכדומה – לא משנה המיקום בדף, הגודל, הכמות. הסמליות של הסמל על כל מה שהוא מביע קיימת בכל צורה שהיא. כלל זה תקף בכל הגילאים.

כאשר ילד מצייר – בציור חופשי – עננים וגשם בתקופת החורף, ובמיוחד אם גם בכיתה לומדים את הנושא ומציירים אותו, אין לתת לזה את הפרשנות המקובלת בציור חופשי על כל המשמעות שבה. אם צייר ציור חורפי בקיץ, או אז צריך לבדוק. כלל זה תקף לגבי שאר הנושאים: חנוכייה בחנוכה, אש ומדורה בל״ג בעומר, מצה בפסח .

לפני שמתייחסים לסמליות שבדבר, יש לשלול מאורע שהשאיר על הילד את רישומו, ושבגללו צייר את הציור בעל הסמליות המסוימת הבעייתית.

ציור עץ לעומת ציור חופשי

בציור עץ, הבעיות הללו קיימות בהקשר להתפתחותו של האדם. צריך לבדוק גם בציור חופשי – שמלמד על מהותו של האדם.

יכול להיות מצב שבכל אחד משני הציורים, עץ וחופשי, יופיעו עצים זהים, אך בציור עץ יהיו שני עצים זהים מסוג אחד, ובציור חופשי שני עצים זהים מסוג אחר. גם אז המסקנה זהה . ההבדל הוא בכך שהאדם בהתפתחותו שונה מכפי שהוא במהותו. זאת אומרת: במהותו הוא משהו מסוים, אך הוא מתפתח בכיוון שלא בדיוק תואם את ההגדרה של מהותו. לדוגמה: אדם שבמהותו הוא סגור ומופנם, אך גדל בבית של חסד ששם מלמדים אותו נתינה. בהתפתחותו – בציור עץ – הוא יצייר עצי פרי, בעוד שבציור חופשי הוא יצייר עץ סגור, ללא פירות.

קשקוש על ציור, קריעתו; העתקה

קריעת הדף

אדם שמצייר ציור ואחר כך קורע את הדף, גם אם לאחר מכן לקח דף אחר וצייר שוב, זהו אדם בעל דימוי עצמי נמוך מאוד. הוא גם שונא את עצמו. ולכן כשהוא מצייר, והוא עצמו משתקף בציור, הוא שונא את מה שרואה שם – את עצמו – וקורע את הדף. צריך לבדוק אם בנוסף הוא גם פוגע בעצמו ומזיק לעצמו, אם הוא אוהב לגרום רע לעצמו ואם יש לו הנאה מכך. (יתכן ילד שמכה ראשו בקיר, או מגרד עצמו עד זוב דם, וכדומה. לא משנה מה הוא מסביר, שיש לו פצע שמגרד מאוד או כל תירוץ אחר. העובדה היא שהוא פוגע בעצמו).

אותו כלל תקף גם כאשר הוא קורע ציורים של אחרים, או קורע דברים אחרים, לדוגמה מבחן שהמורה החזיר. בכך הוא כאילו משדר ואומר לנו: אני לא הצלחתי, אני כישלון. ואז הוא קורע את עצמו, כי הוא מרגיש את עצמו כלא כלום. לא מבין, לא יודע, לא מצליח. זהו מצב מסוכן מאוד, ויכול

גם ללמד על האדם שהוא סובל מבעיה נפשית עד כדי מחלת נפש. מובן שלא צריך להגיע להחלטה חפוזה שאדם זה הוא חולה נפש, אך בהחלט צריך לבדוק גם בכיוון זה.

קימוט הדף, זריקת הדף לפח

דימוי עצמי נמוך מאוד, אדם מרגיש שהוא ממש לא שווה (זריקה לפח האשפה = שווה לפח האשפה). ילד / אדם כזה מעורר חשש ופחד, מכיוון שאין לו מעצורים. הוא מסוגל לפגוע בכולם. כי כאשר אדם מרגיש בעצמו שהוא אפס, אין לו מה להפסיד; הוא יכול לעולל כל מיני דברים בלתי צפויים. מה שיקרה לו כתוצאה מכך בכלל לא מזיז לו, כי הוא גמור ממילא.

מחיקה

אם על ידי קו על הציור, או על ידי מחק (מחיקת כל הציור, לא רק קו או קטע שלא הצליח כל כך), או שהתחיל לצייר והפך את הדף לצד השני, ושוב צייר שם. או שמבקש דף חדש בכדי לצייר כל אלה מראים על חוסר ביטחון עצמי, עד כדי העדר ביטחון עצמי בכלל.

ציור מספר 5 מחיקות חזקות

למרות מספר ניסיונות ורד לא מצליחה לצייר אפילו את הפנים !!!!

גזירה

כאשר ילד מצייר ציור חופשי, ואחר כך גוזר אותו, וגם אם הגזירה בוצעה בצורה יפה ומשורטטת, ונראה שיש בה כוונה מסוימת: ילד זה אינו מוכן לציית ולהישמע להוראות. שכן נאמר לו לצייר, לא לגזור. יש לבדוק למה גזר, מה קרה לו. מה הביא אותו לעשות זאת.

שיעור מספר 2

מבנה הצורה

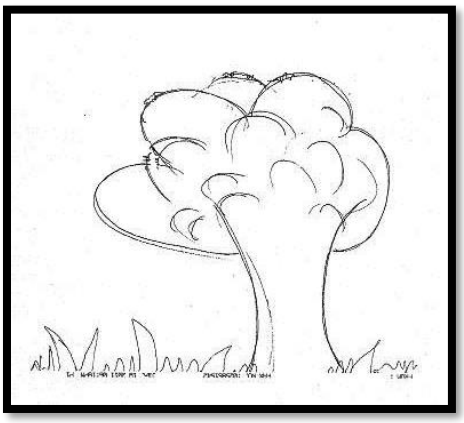
קמר

חיובי

אצילות, הגיון, תרבותיות, ייצוגיות, הקפדה על מוסכמות, שמירה על ערכים, חוש לאסטטיות, רשמיות, שמירה של החוק, טקט, איפוק, שליטה עצמית, שיקול דעת, נימוס, ביישנות, זהירות, ביקורת עצמית, התגוננות, ריסון מעצורים, חוש ליצירה ולאמנות .

שלילי

הסתרה, חוסר אמון, מרדנות, ביישנות, מרירות, הדחקה, הסוואה, הסתייגות, חנפנות, התגלות מדומה, העמדת פנים, הרגשת קיפוח, סנוביזם, צביעות, שמירת מרחק, ספקנות, אי יושר, חוסר כנות.

ציור מספר 6 עץ מקומר

באיור זה אנו רואים כי צמרת העץ בצד השמאלי גדולה יותר מהצד הימני דבר היכול להראות על התכנסות האדם בתוך עצמו. אדם מאופק. גישה זהירה לעולם הסובב אותו. צורך בקשר עם האם. אהבת הבית.

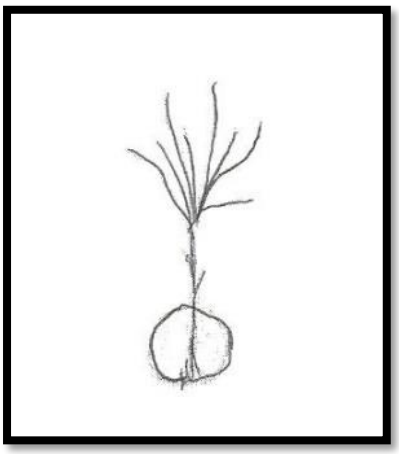
חוט

חיובי

תפיסה ותגובה מהירה, עושר פנימי, ערנות, זריזות, יצירתיות, אינטלקטואליות, הבנה מהירה, רבגוניות, דמיון, פקחות, כושר שכנוע, מעוף, כושר הסתגלות, חוש פוליטי, כישרון דיפלומטי, מקוריות, אינטואיציה, הבנת הזולת, ספונטניות, גמישות, שנינות, חוש מסחרי, כישרון משחק, חוסר כנות, ערמומי

שלילי

חוסר כנות, אימפולסיביות, עכשוויות, רמאות, חוסר יציבות, נטייה להיות מושפע, חיפוש הדרך הקלה, נצלנות, קנאה, חוסר מצפון, חלקלקות, מתח, חמקמקות, היעדר עקרונות, התנהגות לא צפויה, נטייה להיסטריה, תככנות, שטחיות, תחבולות.

ציור מספר 7 עץ חוטי

עץ בתוך עיגול שנראה כעין 'צלחת' – בעיקרון: מלמד תמיד על משהו שקרה בעת הלידה. בנוסף מלמד על שאיפה לשמירה על הפרטיות, על בדידות, פחדים, תחושת נטישה, חוסר שייכות לכלל.

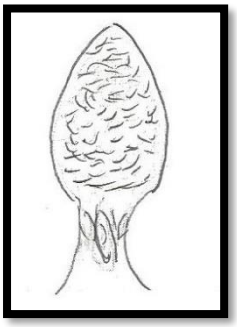
הקערה

חיובי

טוב לב, אהבה, אמינות, נדיבות, פתיחות וגילוי לב, חום, רכות, רצון טוב, ידידות, שמחת חיים, יכולת להתפשר ולוותר מרצון, נכונות להכיר בקיום הזולת, הסתגלות, כושר תיאום, כנות, טבעיות פשטות הלכות, גמישות, חברתיות אמפטיה, רגישות לזולת, אויבות, נימוס, מסירות, סובלנות, התנדבות, נתינה, חוש הבחנה, אופטימיות, מושפעות, רגשנות, רכות.

שלילי

אופי חלש, חוסר בגרות, נטייה להיות מושפע, פזיזות, רגשנות יתר, שטחיות, תלות בזולת, קלות דעת, להיטות יתר, רצון חלש, חנפנות, צורך להרשים, חיבוק דב, ציפיות, צורך לקבל פיצוי מהחברה, חוסר עצמאות, חוסר משמעת פנימית, חוסר יציבות, עצלנות, שטחיות.

ציור מספר 8 עץ קערתי

כאן אנו רואים שהחוד של עץ הברוש פתוח מה שיכול להראות שיש קושי מסוים בחשיבה.

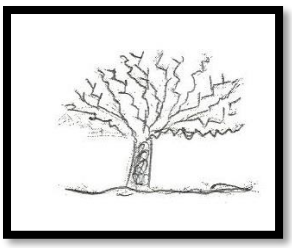
עץ זוויתי

חיובי

איתנות, רציונליות, אמינות, יעילות, תקיפות, התמדה, החלטיות, יסודיות סדר הגיון, משמעת פנימית, מעשיות, תכליתיות, יציבות, אחריות, כושר תכנון, חשיבה יוצרת, מוסריות, כושר החלטה, בגרות, כושר תכנון, מהימנות, מוסריות, עירנות, תכליתיות, תחרותיות, זהירות, ניסיון חיים, כושר מנהיגות, ביקורתיות, יכולת עמידה בלחץ.

שלילי איטיות, קשיחות, מרירות, רגזנות, דקדקנות יתר, כוחנות, מעצורים רגשיים, קושי לשתף, חוסר נכונות להתפשר, חוסר גמישות, חוסר סבלנות, חוסר התחשבות בזולת, חשדנות, הססנות, קושי להשתלב השתלבות רגשית וחברתית,קור רוח, נוקשות, קפדנות, קשיי הבנה, תוקפנות, קשיי הסתגלות

.

שיעורים 3-4

אבחון משפחה

ההוראה

צייר את המשפחה שלך ... כאשר האדם שואל

לצייר את כל המשפחה שלי

את כל האחים והאחיות

התשובה היא

תעשה איך שאתה מרגיש, איך שאתה רוצה

אשתך
כגפן פורייה בירכתי ביתך
בניך
כשתילי זיתים סביב לשולחנך.

(<u>תהילים</u> פרק קכ״ח, פסוק ג׳)

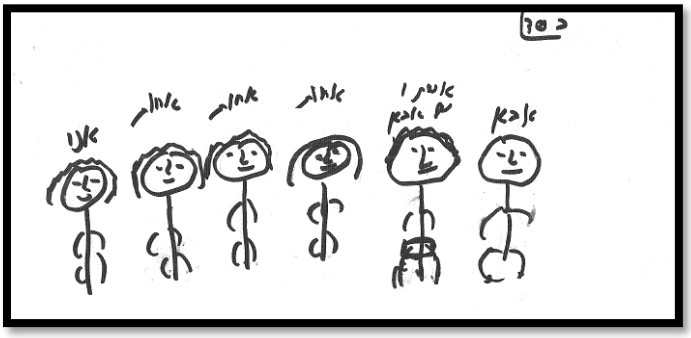
ההוראה

צייר את המשפחה שלך ... כאשר האדם שואל: לצייר את כל המשפחה שלי. את כל האחים והאחיות. התשובה היא: תעשה איך שאתה מרגיש, איך שאתה רוצה.

ציור משפחה מלמד על האופן שבו האדם רוצה לראות את המשפחה שלו, איך הוא רואה אותה באמת, ואיך רוצה שאחרים יראו אותה, או חושב שהם רואים אותה.

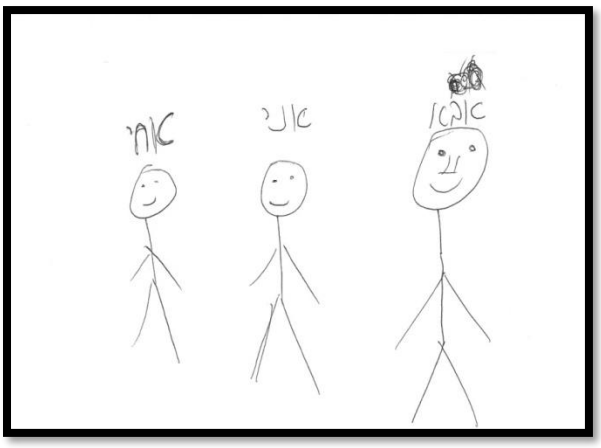
איפה אמא !!

לפעמים ילד משמיט מהציור את הוריו, או את אחד מהם. הדבר מלמד על קושי אישי של הילד עם דמות ההורה המושמט. זה יכול להיות הורה טוב ומסור, מבין, מתחשב ודואג, ועם כל זאת הילד מרגיש קושי בקשר אתו. יש לבדוק מדוע, ומהיכן נובע הקושי. בדוגמא 162 נוכל לראות כי אמו של המצייר לעמה מהציור אך אשתו של אבא נמצאת.

הילד / האדם מסרב בתוקף לצייר דמות מסוימת מתוך המשפחה

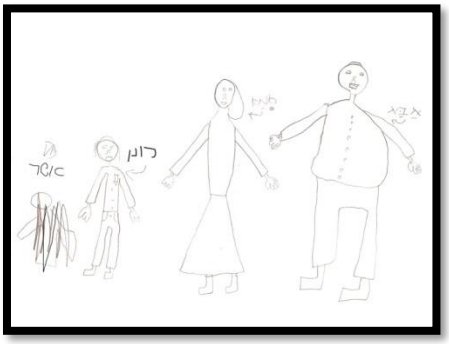
יש לבדוק בעיות ביחס לאותה דמות יתכן שאף לעתים לא יהיה קשור זה כלל באדם או בילד המצייר אלא שהדמות במשפחה היא מוזרה והילד או האדם מתייבשים בה או לא יודעים איך להתייחס אליה.

לטענת הילד בציור זה כל המשפחה על פי שחסר האימא בציור יש לנו לבדוק את הקשר בין האימא לילד.

אחי המיותר

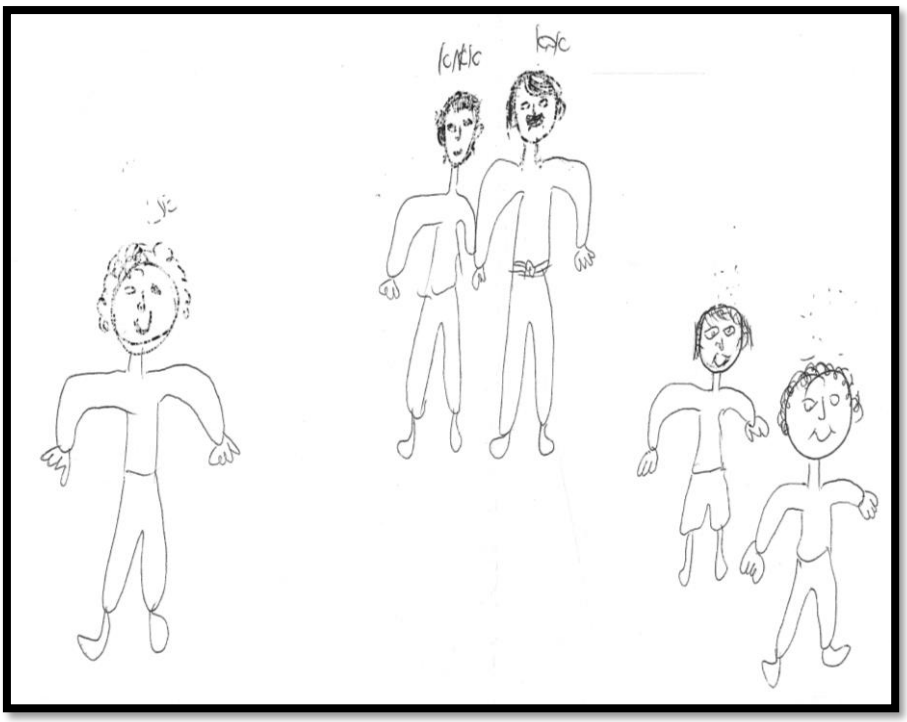
קשקוש על אחת מדמויות במשפחה מסמל קשים עד כדי כך, שהוא רוצה למחוק החוויות עם הדמות המסוימת הזאת ואף אותה מחייו.

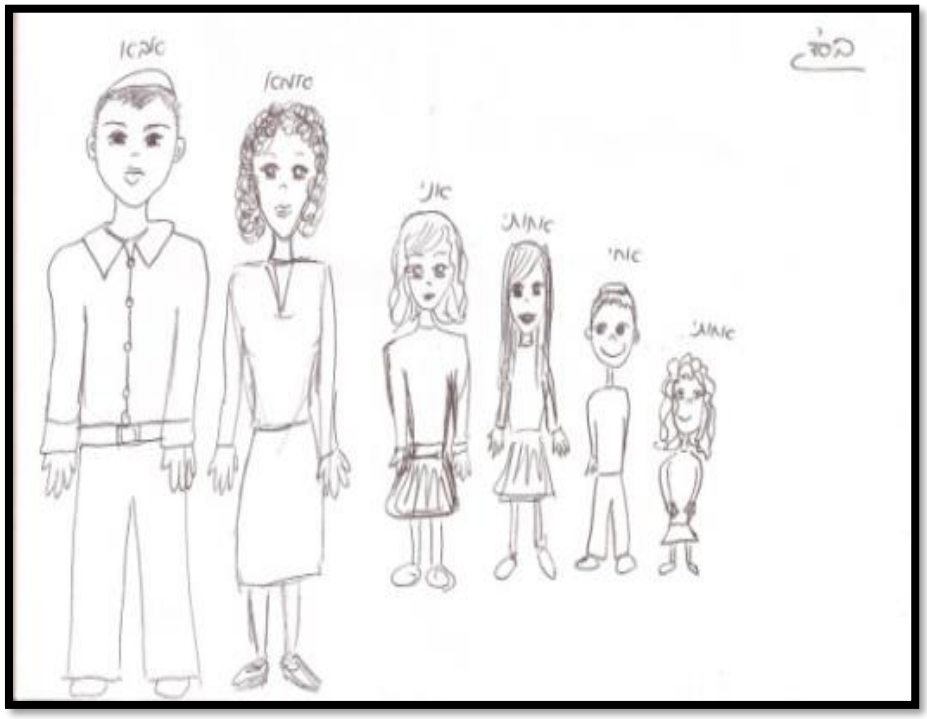

רונן בן 9 בציור 235 לומד טוב אך הישגיו הלימודיים של אחיו הצעיר שמקבל מחמאות רבות, רונן לא צייר לאחיו רגלים ולא פנים ואף קשקש על הדמות עצמה.

משפחה יפה מסודרת

אם הציור משרה אווירה טובה ונעימה; כולם לבושים יפה ופניהם נינוחות ומחייכות – טוב לאדם בחיק משפחתו. הוא מרגיש נוח בתוכה. אוהב ואהוב, ויחסיו עם משפחתו תקינים ביותר.

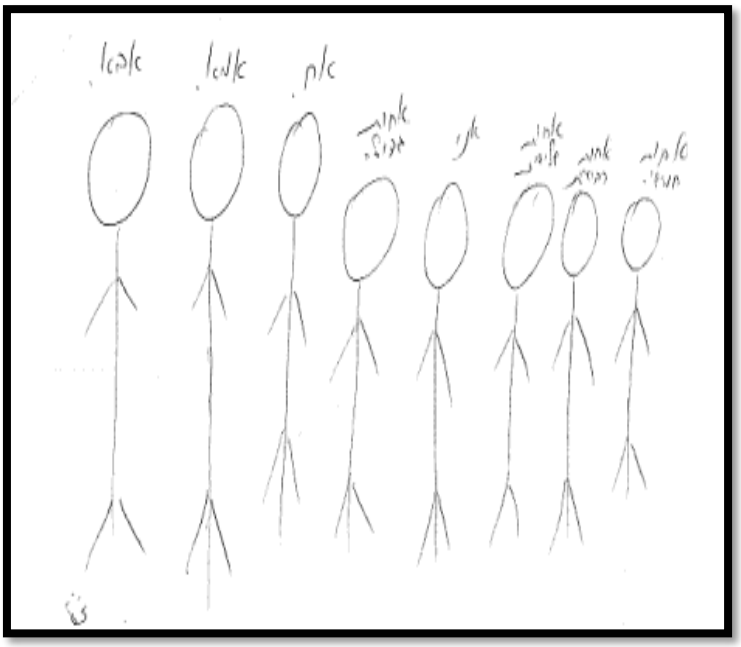

משפחה של דמויות, אבל הפנים הם עיגול ריק

בלי איברי הפנים עיגול, כמו אליפסה, גם הוא צורה אוניברסאלית. האדם אומר על עצמו ועל משפחתו שהם אנשים אוניברסאליים, כלליים, אין בהם ייחודיות עצמית. המשפחה שלו גם שייכת לכולם, לכל העולם.

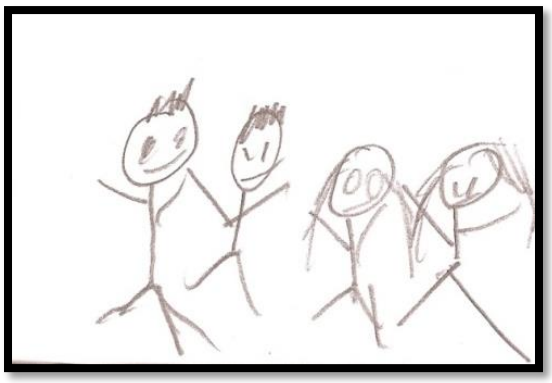
לדוגמה, הבית פתוח לכל הבא בשעריו, משותף, שייך לכל מי שמעוניין. כל אחד יכול לבוא ולצאת כרצונו. גם האדם עצמו, אין לו תחושת שייכות מיוחדת למשפחה; הוא עצמו אוניברסאלי, שייך לכלל העולם. לא קיימת אצלו תחושת שייכות משפחתית. אין לו הבנה של הקשר המשפחתי, של היחס שצריך להיות בינו לבין הוריו, או בינו לבין אחיו ואחיותיו.
ציור כזה יכול לצייר, לדוגמה, ילד שגדל בבית של חסד, שדלתותיו פתוחות לרווחה לכל דכפין, שם עוזרים לכל העולם, נותנים לכולם, אבל הילד המסוים הזה אינו מרגיש שייכות לבית הציבורי שלו, אינו מוצא את מקומו בתוכו ובקרב משפחתו.

ציור מספר 237 אין איברי הפנים

משפחה שבה כל הדמויות חסרות אוזניים

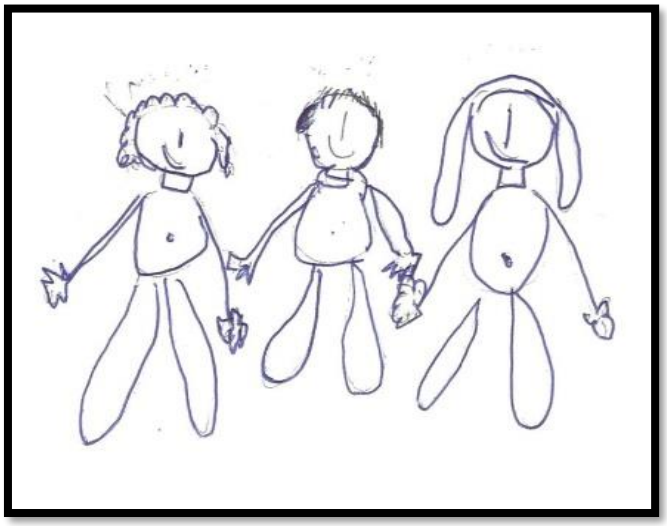
במשפחה זו אין תקשורת. אף אחד לא מקשיב לשני, לא רוצה לשמוע את השני. כולל המצייר עצמו. אם צייר שיער או פאות שמכסות את האוזניים ולכן הן לא נראות, יתכן כי קיימת בעיה של שמיעה והמסקנה הנ״ל איננה תקפה.

ציור מספר 238 הדמויות חסרות אוזניים

משפחה שהדמויות בה חסרות עיניים

במשפחה זאת לא רוצים לראות מה קורה. או שהילד מרגיש שלא רואים אותו. לא שמים לב אליו או יתכן שיש ביקורת גדולה מאוד על המצייר. אם יש דמות אחת ללא עניים או דמות עם עניים גדולת מסמל את עניין הביקורת כלפי הדמות. חשוב לציין ככל הגיל המצייר גדול יותר הבעיה גדולה יותר.

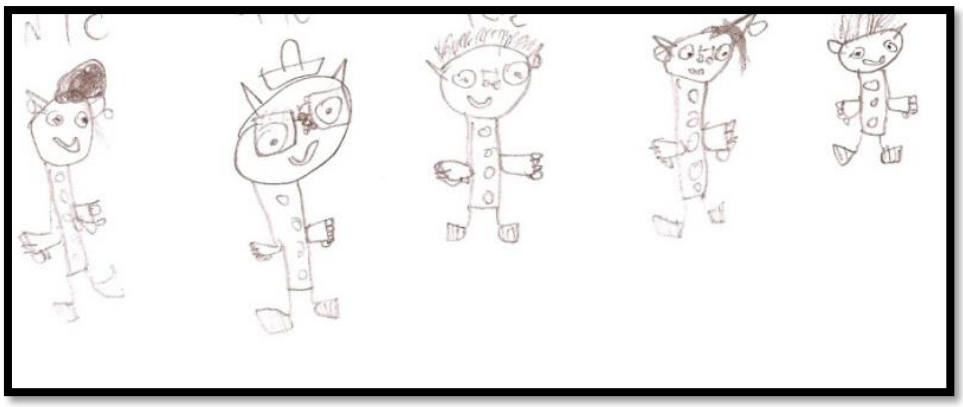

ציור מספר 239 דמוית חסרות עיניים

כל בני המשפחה עם עיניים גדולות מאוד, עם אישונים

המצייר ובני משפחתו רואים הכל ; שום פרט לא נעלם מעיניהם. מבחינים ושמים לב לכל דבר, רואים גם דברים שלא צריך לראות.

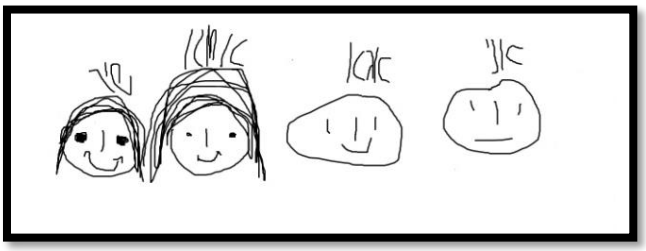
יכול להיות שבמשפחה זו יש מצב של חוסר פרטיות, שמוביל לבעיות צניעות.

ציור מספר 240 עיניים גדולות

משפחה של ראשים בלבד

באותה משפחה, הדבר החשוב ביותר הוא הלימוד. כל השאר: מזון, ביגוד וכדומה, טפל או בדרגת חשיבות פחותה. יש ילדים שקשה להם להתמודד עם דרישות גבוהות בתחום הלימודי. הם מרגישים שדורשים מהם מעבר ליכולתם, והדבר עלול לגרום להם לקשיים ולבעיות, גם מבחינה לימודית וגם מבחינה רגשית. יש לבדוק האם הילד מסוגל לעמוד ברף הגבוה שמציבים לו, ואיך הוא מתמודד.

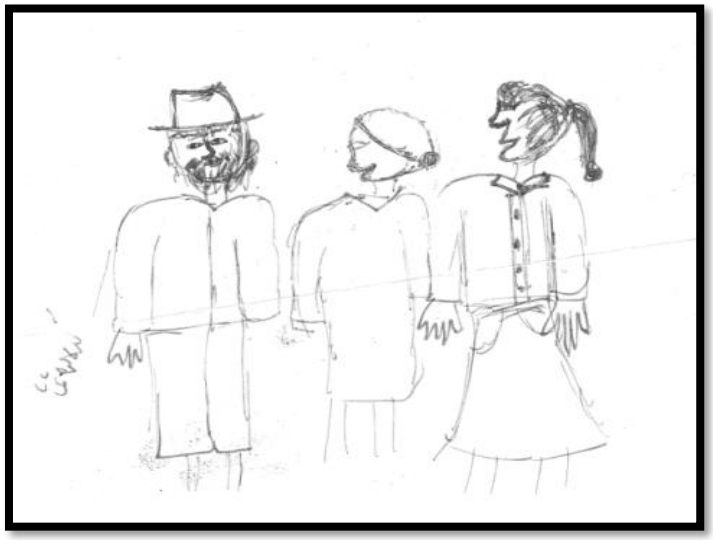

ציור מספר 241 ראש טוב

משפחה בפרופיל

אצל כל בני המשפחה, אצל חלק מהם או אצל אחד בלבד – מצב של הסתרה.

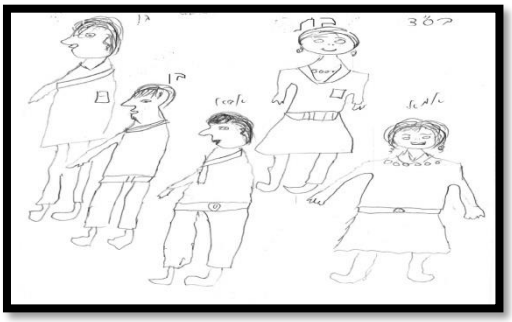
בודקים לאיזה כיוון הדמות בפרופיל מסתכלת, ולמי היא מפנה את הגב, ממנו היא מסתירה דברים.

ציור מספר 242 משפחה בפרופיל

הורים בפרופיל, כך שפניו של כל אחד פונים לכיוון אחר

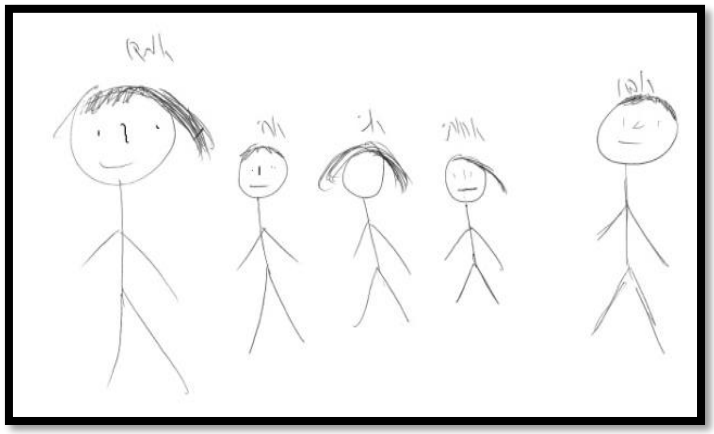
קיימת בעיית תקשורת בין ההורים. אם דמות אחת פונה כלפי השני וההוא מפנה ממנה את פניו, התקשורת היא חד צדדית. יש צד אחד שמעוניין בהידברות, ואילו הצד השני פונה ממנו והלאה. לא מעוניין בתקשורת, ואפילו מסתיר מפניו דברים.

ציור מספר 243 הורים בפרופיל

דמות מצוירת מאחור, שרואים את הגב

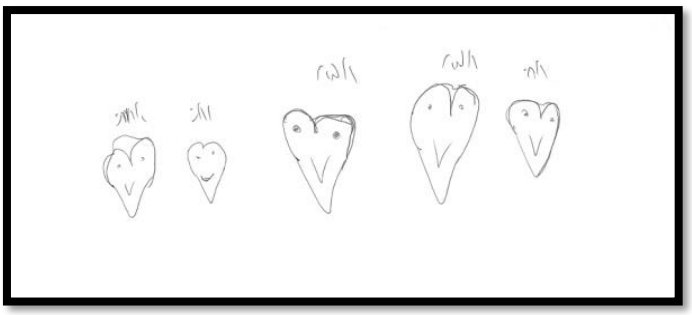
לא הסתרה בלבד, אלא העלמה טוטלית, מכוונת ומתוכננת, תוך שמירה מוחלטת שדברים לא יתגלו.

ציור מספר 244

משפחת לבבות

במשפחה הזאת יש הרבה אהבה ; זקוקים להמון אהבה. רגישות גבוהה צורך בערכה ומילים טובות.

ציור מספר 245 לבבות

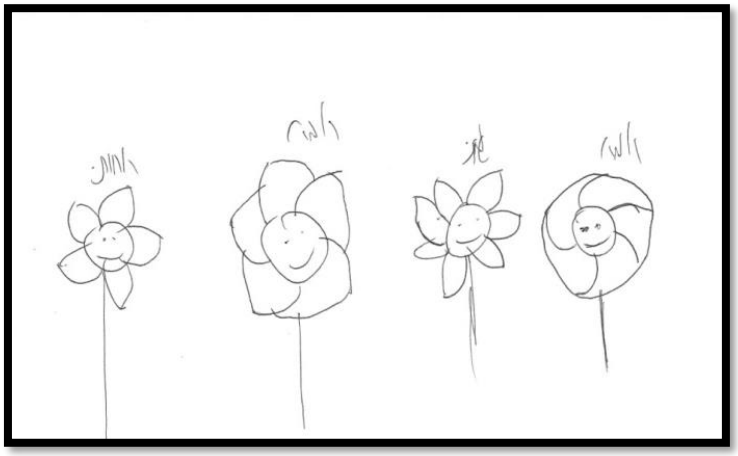
משפחת פרחים

היחסים במשפחה הם יחסי חברות, או שהמצייר מעוניין שכאלו יהיו היחסים במשפחה: שכולם יהיו חברים של כולם.

כשכל הפרחים מסודרים באותו גודל, או נמצאים יחד באותו עציץ, ולכולם אותה צורה ואותו גודל, הציור מראה שהמצייר מרגיש שבינם לבין עצמם כל בני המשפחה חברים טובים, וכולם חברים שלו. כולם שווים; אין הבדלי מעמדות, אין הטלת מרות. כך הוא רוצה שיהיה, ויתכן גם שזוהי אכן המציאות.

כמו כן, מבחינתו משפחה זה רק כשקיים שוויון ודמיון מוחלט בין בני המשפחה: כולם עושים אותם דברים, מתנהגים אותו דבר, מגיבים באופן זהה, לכולם אותם דעות ואותן השקפות בדיוק.

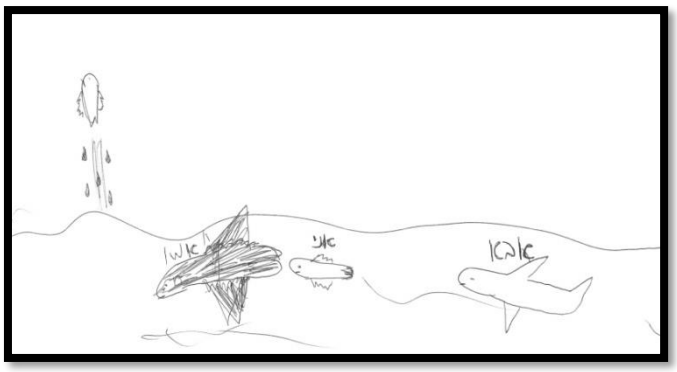
אם צייר את ההורים כפרחים גדולים יותר מהפרחים שמייצגים את הילדים, יש כאן הכרה במעמד ההורים, בהיותם בעלי מעמד שונה ונעלה יותר, וזוהי אמנם משפחה מאוחדת וחברית – בעיני המצייר, לפחות – ובכל זאת צריך לבדוק מדוע צייר אותם כפרחים ולא כאנשים.

ציור מספר 246 יחסי חברות

משפחה בדמות בעלי חיים

מאבחנים כל חיה לפי אפיוני בעלי החיים .

ציור מספר 247 בעלי החיים

משפחת עצים

עץ מלמד על התפתחות. במשפחה זאת חשובה מאוד ההתפתחות. כל עץ מביע התפתחות מסוג אחר. בודקים מהו סוג העץ שמייצג כל דמות, ובהתאם לכך מאבחנים ומוצאים איך המצייר רואה את אותה דמות.

ציור מספר 248

כאשר "משכיבים את המשפחה" לישון

קיימת דריסה , שהיא הרבה מעבר להתעללות. משתיקים את בני הבית – במיוחד את אלו השוכבים – לא מאפשרים להם לבטא את עצמם, להביע דעה. להפגין אישיות עצמאית. זהו מצב של הפעלת לחץ חזק ביותר, שיוצר משטר מעיק, כובל, רודני שמעכיר את האווירה בבית. אין אפשרות לביטוי עצמי ולהתפתחות עצמית.

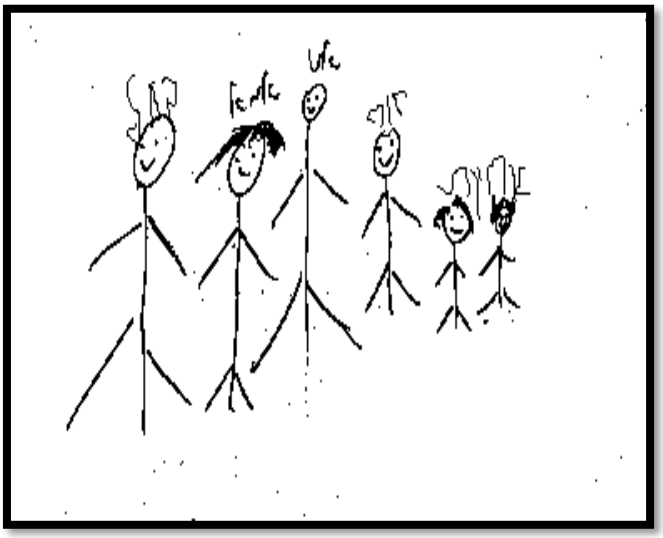

ציור מספר 249

משפחה של דחלילים

האדם רואה את משפחתו כמשפחה חלשה, כך נדמה לו שאחרים רואים את משפחתו וכך הוא מרגיש בתוך משפחתו: חסר כוח וחלוש. יתכן שמחוץ לבית הוא מתפקד טוב ומפגין יכולת ועוצמה, אך בביתו לוקחים ממנו את כוחו. יתכן גם שמורידים אותו, מפריעים לו, או כל פעולה אחרת שלא מאפשרת לו לבטא את יכולותיו.

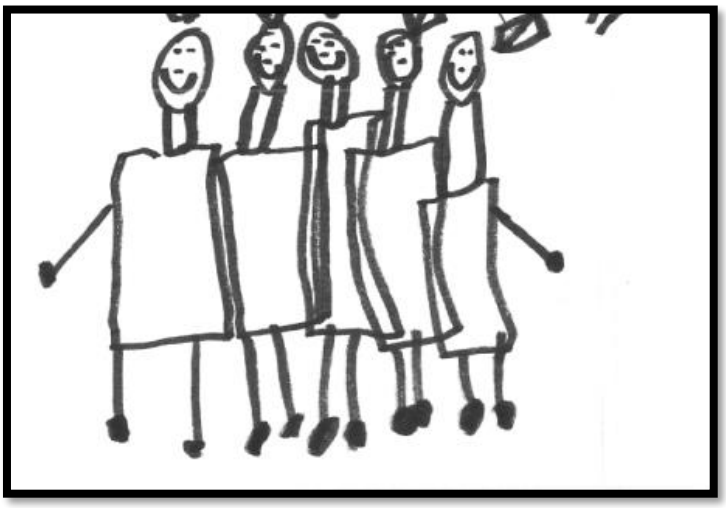
(כשמופיע בציור משפחה דחליל עם שלוש רגליים אין לזה את המשמעות של רגל שלישית כמו בציור דמות: מלמד על בעיית הרטבה).

ציור מספר 250 משפחה של דחלילים

משפחה אוחזת ידיים או מחובקת

זוהי משפחה מאוחדת מאוד, או שהאדם רוצה שהמשפחה שלו תהיה מאוחדת. כך גם כאשר בני המשפחה מניחים ידיים זה על כתפי זה, או חבוקים. לפעמים, המצב ממש הפוך, יתכן שהמשפחה ממש מופרדת. נתקלתי לא מעט במקרים של ילדים להורים גרושים שמצירים כך.

ציור מספר 251 המשפחה מאוחדת

משפחה חסרת ידיים לגמרי

לבדוק מהו אופי הקשר בין בני המשפחה ; יכול להיות מצב של קשר לא בריא. במיוחד אם המשפחה מצוירת בשתי שורות, זה על גבי זה, ציור שמלמד על מצב של דריסה ויכול אף להעיד על אלימות.

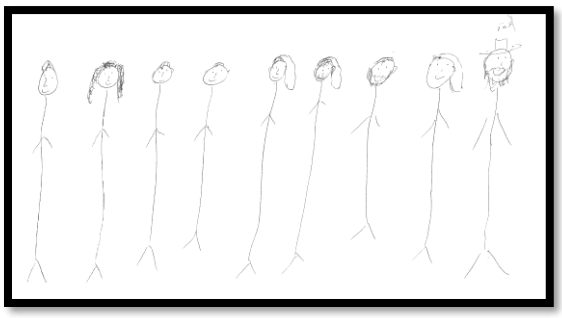
ציור מספר 252

בציור שאנו רואים יש שני דברים שצריך לשים לב אליהם גם אין ידיים וגם הדמות בפרופיל מה שמעיד על בעיה קשה גם ברמת ההסתרה וגם בסור אונים גם העין המושחרת יכולה להעיד על חרדה

.

מרווח נורמאלי בין כל אחת מהדמויות במשפחה

קיים כבוד הדדי.

ציור מספר 253

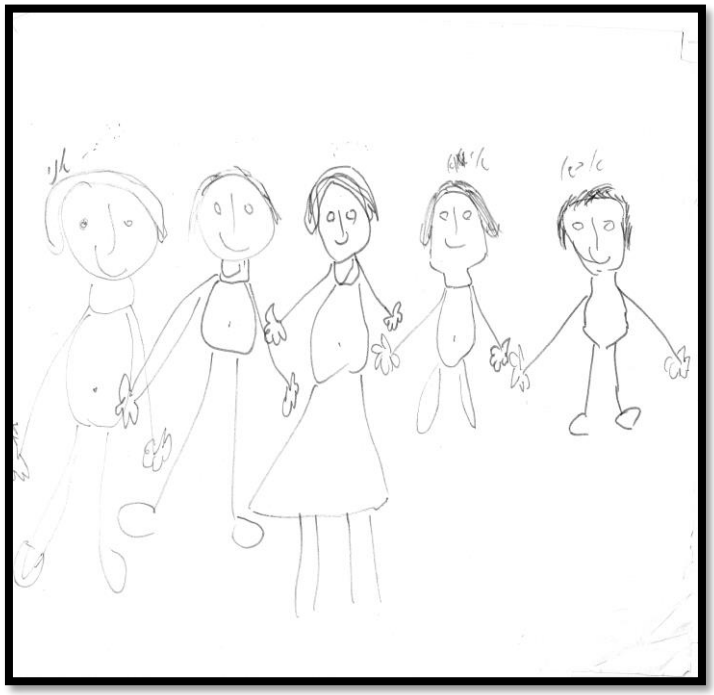
מרווח גדול מאוד בין הדמויות

מלמד על ריחוק. לפעמים על זלזול. ככל שהמרחק בין הדמיות גדול יותר הוא מלמד על מרחק גדול יותר בדמיות גם מיקום שלא לפי הסדר הכרונולוגי מלמד על מרחק לפי מרחק שיש מין הדמות .

ציור מספר 254 מרווח גדול בין הדמויות

אבא ואימא הם הכי קטנים !!!

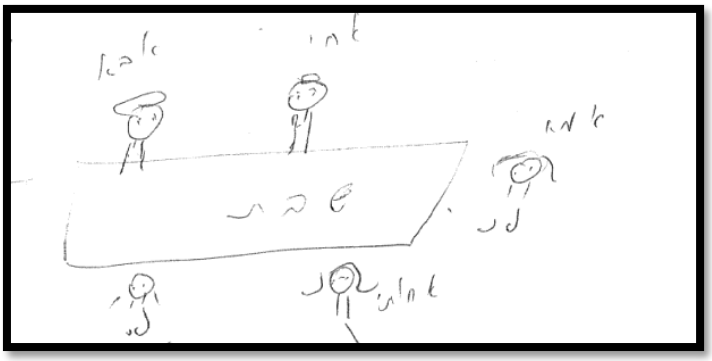

ציור מספר 255 אבא ואמא קטנים

בדוגמא זו נוכל לראות כי אבא ואימא קטנים מאוד מה שמלמד על בעיות של המציירת בקשר לדמויות ההורים.

משפחה שחבריה יושבים זקופים על כסאות מסביב לשולחן

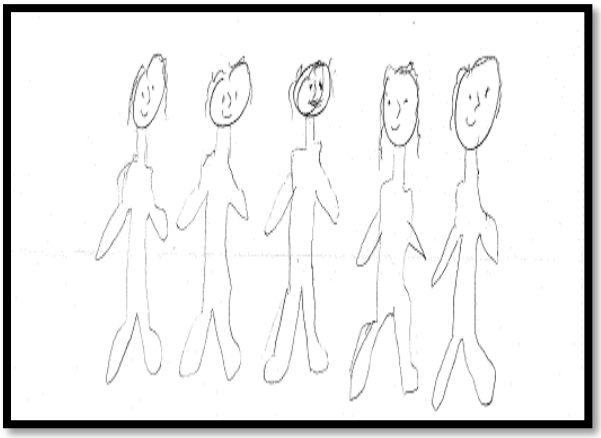
במשפחה הזאת קיימת אובססיביות בכל מה שקשור בדיוק ובדייקנות. יש בה כללים ברורים של סדר נוקשה, חסר פשרות. כאשר יש ילד בעל אופי גמיש וספונטני יותר, הוא ירגיש קושי ואף סבל במשפחה מהסוג הזה. המשפחה מסבה לארוחה, זאת אומרת שהאוכל והנתינה מהווים את הגורם המאחד במשפחה.

ציור מספר 256 מסביב לשולחן

רק הבנים

סירוב מוחלט לצייר את המין השני, אם זו דמות אישה / ילדה, או דמות גבר / ילד, כאשר מין המצייר הפוך – מלמד על כך שכל מחשבותיו של האדם נתונות בבני המין השני.

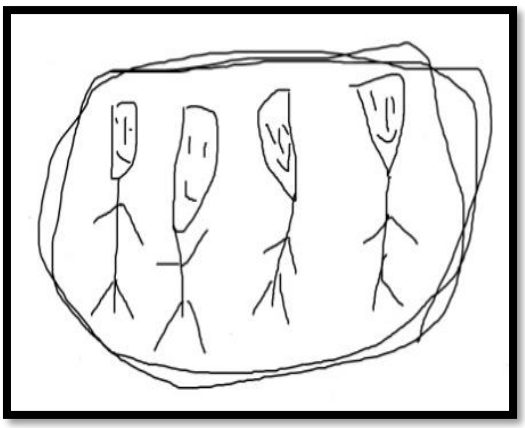

ציור מספר 257 חסרות האימא ושתי אחיות

בציור זה חסרות האימא ושתי אחיות לטענת המצייר הוא " שכח".

צא מהמסגרת !!!

משפחה ממוסגרת האדם חש שעל משפחתו להיות ייצוגית, להיראות טוב ולהציג הופעה מרשימה.

ציור מספר 258 משפחה ממוסגרת

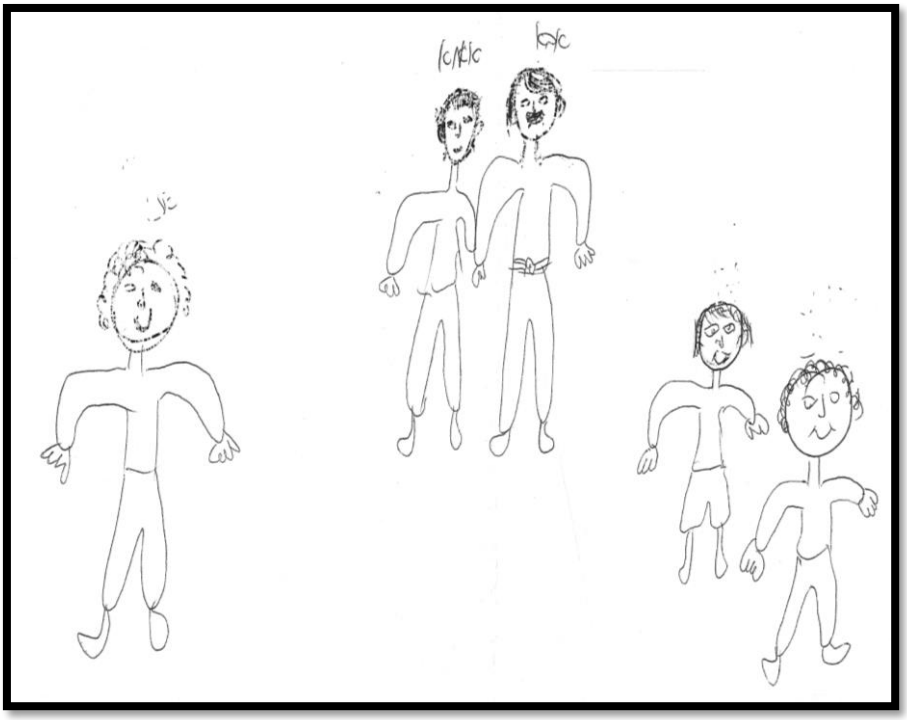
קואליציות במשפחה

יש לבדוק האם יש סימנים דומים לדמויות שונות וזה יהיה המכנה המשותף בין הדמיות הללו. בגדים שווים, חוסר בחלק מסוים בגוף או כל שינוי שיכול להיווצר בציור יקרא קואליציה. הנא כמה דוגמאות .

אבא אחים שלי ואני

שלשה חלקים יש במשפחה אבא ואמא קואליציה אחת שני האחים קואליציה שניה ואני קואליציה שלישית.

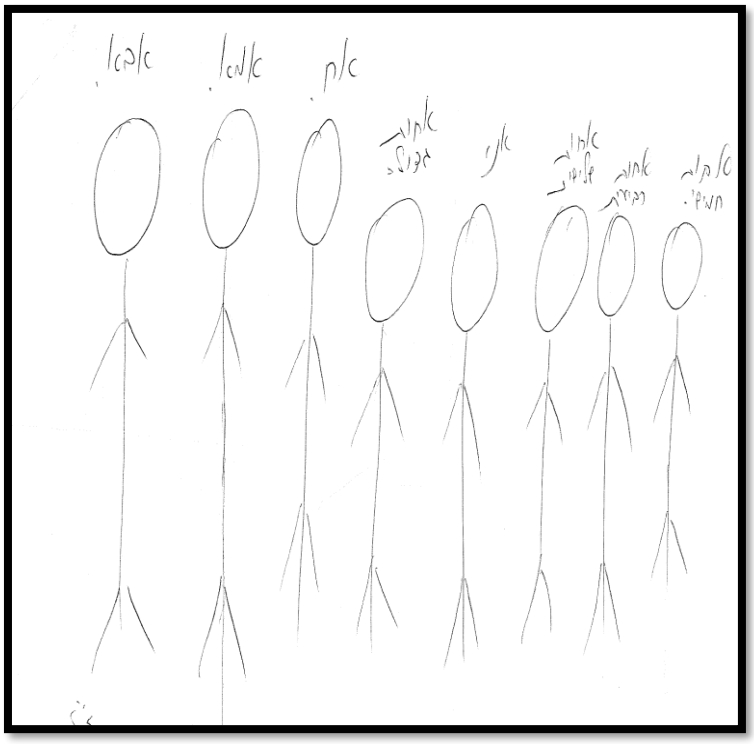
הילד חש כי הכוחות במשפחה אינם שווים והוא חש כי הוא טוב מכולם, הוא מצויר הכי גדול בנוסף לקואליציה יש גם מחקר גדול בין הדמויות מה שמגדיל את הפער.

ציור מספר 259 שלשה חלקים יש במשפחה

קואליציה סמויה

אם נשים לב - לאחות השלישית ולאבא אין רגל שלישית, מה שמלמד על חיבור ביניהם. שקיים בעיני המציירת .

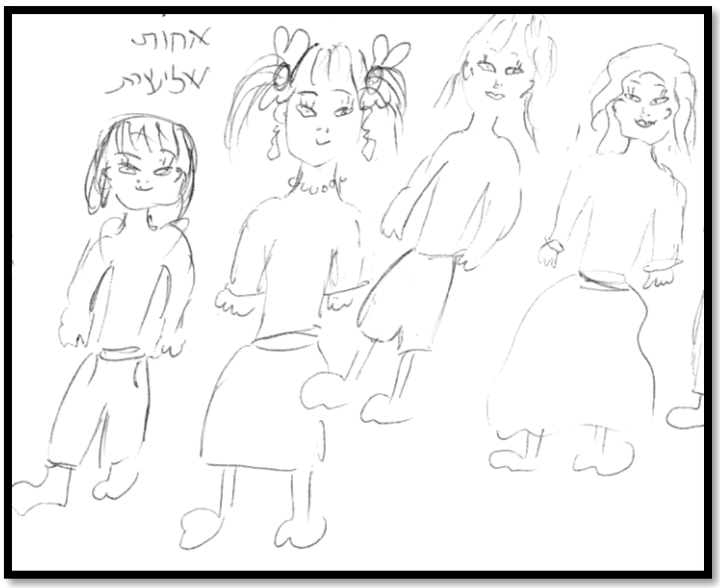

ציור מספר 260 רגל שלישית

אחותי היפה ..

יש לבדוק אם הדמיות במשפחה נוגעות אחת בשנייה.

כאן ניתן לראות שאחותי נותנת לי בעיטה כי אני יפה ומקושטת והיא מקנאת לי. יש לשים לב הדמות עם העגילים והסרטים היא הדמות המציירת והיא כאן מצירת את עצמה יפה ואת אחותה מפריעה לה להיות יפה יתכן גם שממציאות זה יכול להיות הפוך.

ציור מספר 261 אחותי היפה ..

אם אבא סוחב למה לאימא יש כאבי רגלים !!!

אלכס בן שישים צייר את כל משפחתו אך הוא לא מופיע בציור כי לא היה מקום !!! אין תירוץ אלכס לא רואה את עצמו שייך למשפחה כול אחד מבני המשפחה מחזיק משהו שאומר יש לו תיק. שצריך לסחוב .

לשאלתי האם אמו סובלת מכאבי רגלים ציין כי הוא אכן סועד אותה בבית האבות שבה היא נמצאת מדהים לראות את החזרה ברגלים של אמא הוא צייר את אימו כפי שהיה רוצה לראותה .

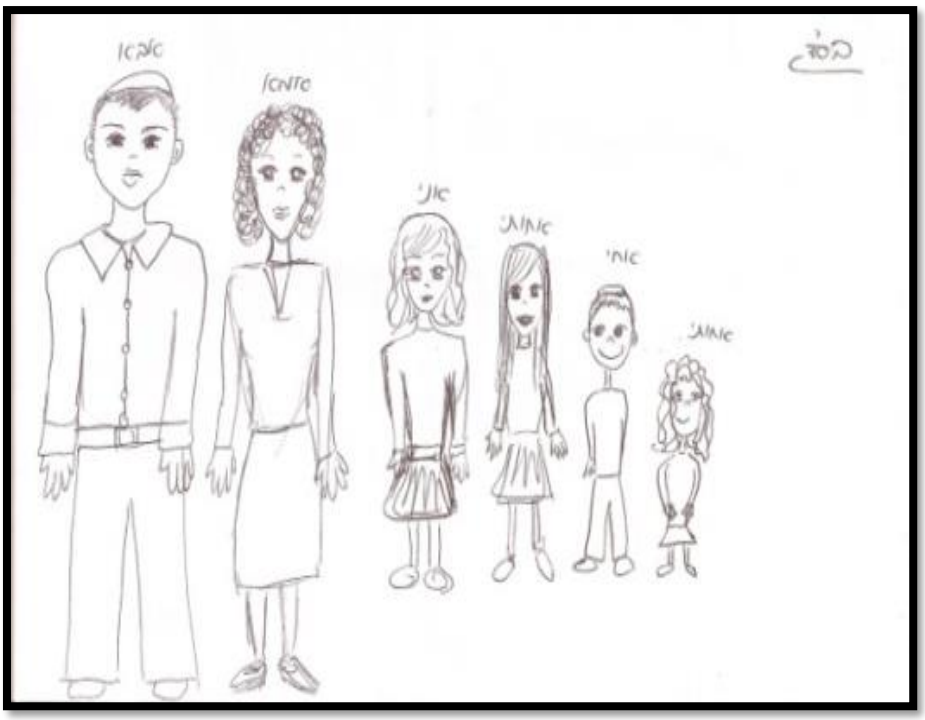

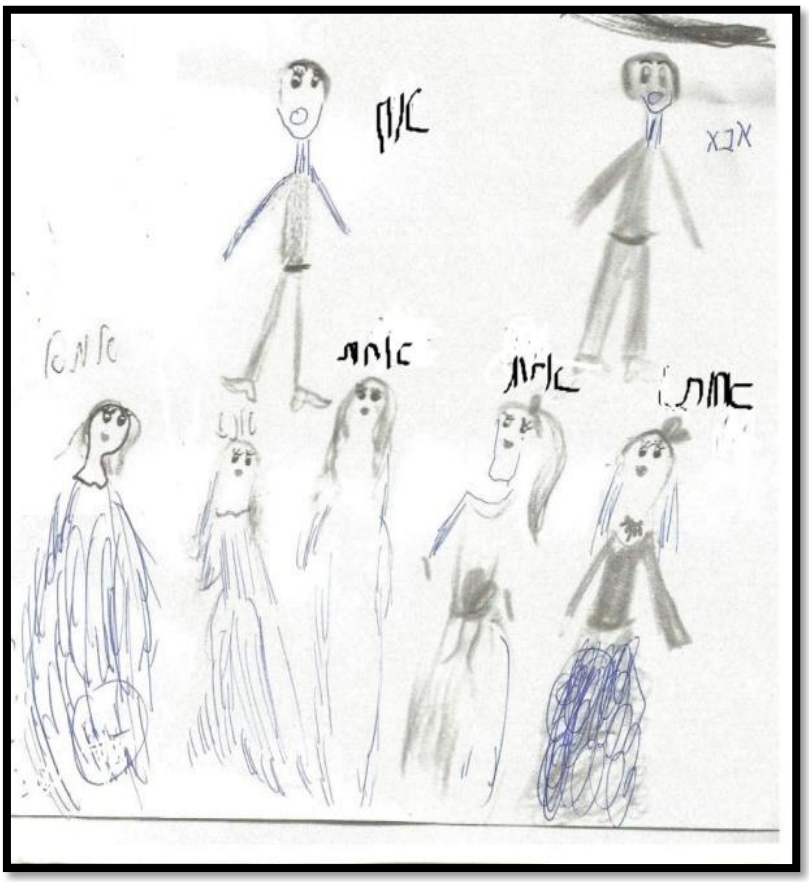
ציור מספר 262

הכי ששווים זה הבנים !!!!

יוספה בת 13 צירה את הציור הבא לפני שניגש לאבחון את הציור נספר את סיפורה של יוספה אביה של יוספה רצה מאוד בן ולקורא לו בשמו של אביו שנפטר יוסף , לאחר נולדה לו בת הוא החליט לקרוא לה יוספה על שמו של יוסף אביו (במאמר המוסגר לפי חכמת היהדות הקבלה אין לקורא לבת על שם בן ולבן השמו של בת משום שיש עניין של נשמת נקבה ונשמת זכר) .

אביה דחה מאוד את יוספה , ולא קבלה כביתו , ניתן לראות בציור הגברים בציור מציורים למעלה עניין של חשיבות. והבנות למטה, קשה להבדיל בין האח לבין האבא שניהם שווים בשביל יוספה הבנות מצוירת מתחת.

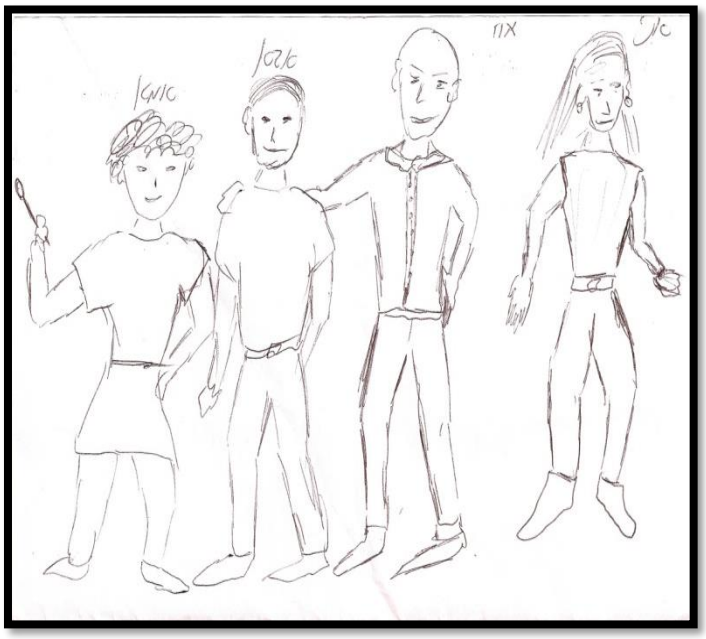

ציור מספר 263

אני בצד ולא רוצה לאכול בכפית

שאול בן 31 צייר משפחה כאשר את עצמו צייר רחוק מכולם ואת אמו אם כפית שאול מרגיש שאחיו תפס לו את המקום הוא הכי גדול בציור.

שאול סיפר כי בילדותו אמו הייתה רודפת אחריו עם כפית לגינה לאכול .

ציור מספר 264

זה לא העומס ששובר אותנו

זו הדרך

שבה אנו סוחבים אותו

שיעורים 5-6

מבחן העץ

מבחן העץ

ציורי עצים

אין לך שני אילנות שווים

ועל אחת כמה וכמה בני אדם שווים זה לזה

כי האדם הוא עץ השדה הדמיון הראשון של עץ ואדם מופיע כאשר ד׳ שולח את המרגלים לשאול היש בה עץ אם אין, פירש רש״י האם יש בה צדיק – הצדיק נמשל לעץ והאדם נמשל לעץ.

השורשים

מסמלים הנאות. הם מלמדים על מידת הכמיהה להנאות בכלל וגם להנאות אסורות.

גזע העץ

מסמל את ביתו של האדם ומלמד על כל מה שהאדם קיבל ורכש בביתו: חינוך, לימוד, ערכים, מידות, מזון והשכלה.

נוף העץ והצמרת

מלמדים על מידת יכולתו של האדם להתפתח בתוך העולם שסביבו, בעזרת כל המטען שקיבל בבית על כל מרכיביו: שכלי, פיזי, ורוחני. הוא מלמד על שאיפות האדם ושאפתנותו, על מוכנותו לקחת יוזמה, על רמת האידיאלים שבהם הוא דוגל.

הענפים

מלמדים על היכולת השכלית והקוגניטיבית.

העלים

מסמלים כוח פיזי. מראים גם על הבנה ויכולת שכלית.

פירות

מסמלים נתינה, ומלמדים על מידת הנתינה של האדם והיכולת שלו לתת. הם מסמלים גם משפחה.

יותר מעץ אחד באותו ציור

מלמד על כמה כיוונים והיבטים בהתפתחותו של האדם. רב גוניות, האדם מתפתח בכמה כיוונים שונים. לדוגמה: הנערה לומדת ציור, ובמקביל מתנדבת בארגון חסד. זאת בתנאי שכל עץ שונה מחברו; כל עץ מסוג אחר.

ככל שיש יותר עצים – לא זהים – באותו ציור, כך מראה שיש לאדם סוגי התפתחות רבים, בתחומים שונים ומגוונים.

לפי העץ שצייר, ניתן לראות לאיזה כיוון נטייתו של האדם להתפתח: אם בתחום הנתינה, הלימודים, המוזיקה, או בתחומים אחרים שקרובים ללבו.

בודקים גם באיזה צד נמצא כל עץ; בצד הנשי או בצד הגברי בהתאם לצדדים ניתן גם לראות ולקבוע, איך האדם מתמרן בין שני גורמים אלו בחייו.

האם התפתחותו סותרת את ציפיותיהם של האנשים שבחייו, או שהוא יודע מה בדיוק נדרש ממנו מכל צד וכלפי כל צד, ומה מצופה ממנו. מה האב דורש, ומה האם רוצה, והוא יודע להתאים את עצמו בהתפתחותו ולהתנהג כך שכל הדמויות בחייו, משני הכיוונים, יהיו מרוצים ממנו.

מרוב העצים לא רואים את היער

אדם המצייר כמה עצים אופקית או עצים בפרספקטיבה, קודם מנסים לברר אם האדם לא צייר את המשפחה שלו בודקים כמה ילדים יש בבית וכד'... יער או כל מקום שהוא שבו גדלים עצים רבים מאותו סוג.

שואלים את האדם מה צייר, ואם הוא מסביר שצייר 'יער', 'שדרה', 'חורשה' וכדומה, זהו ציור תקין בהחלט זהו אדם שיש לו יכולות רבות להתפתח, והוא מממש אותן.

ככל שיש יותר עצים, כך היכולות רבות יותר.

פרדס עצי פרי

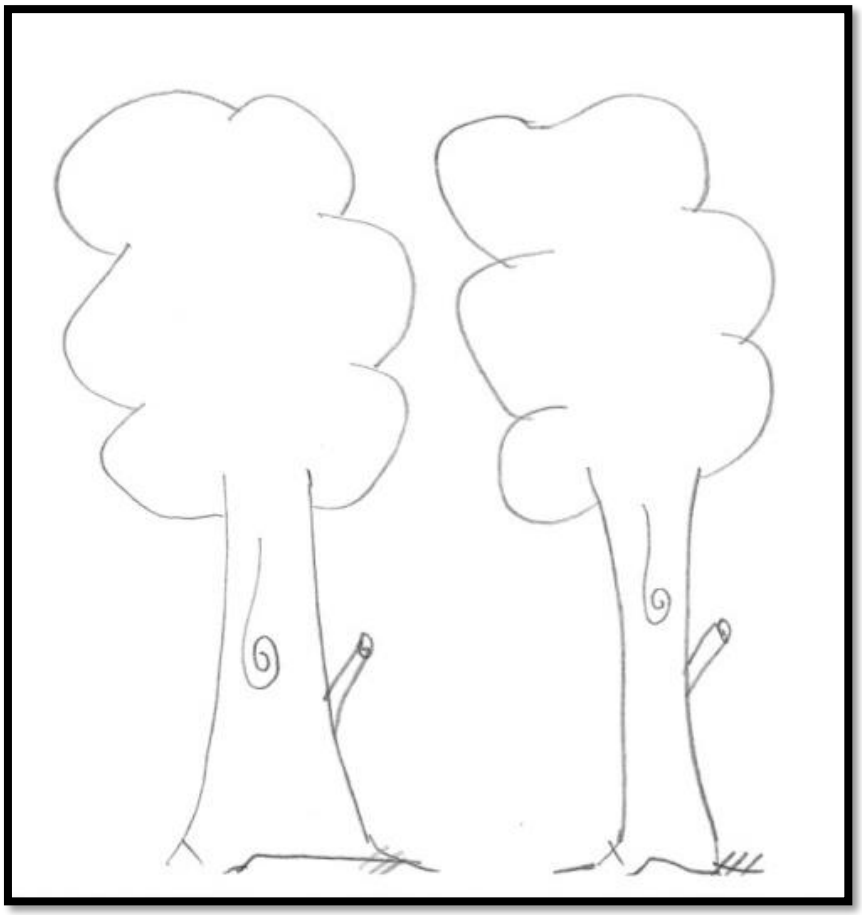
כשכל העצים הם מאותו סוג, זהו ציור תקין בהחלט. לאדם זה יכולות ואפשרויות רבות להתפתח. אם על העצים צומחים פירות, יש לו גם הרבה נתינה. ככל שיש יותר פירות, כך יש יותר נתינה.

יותר מעץ אחד

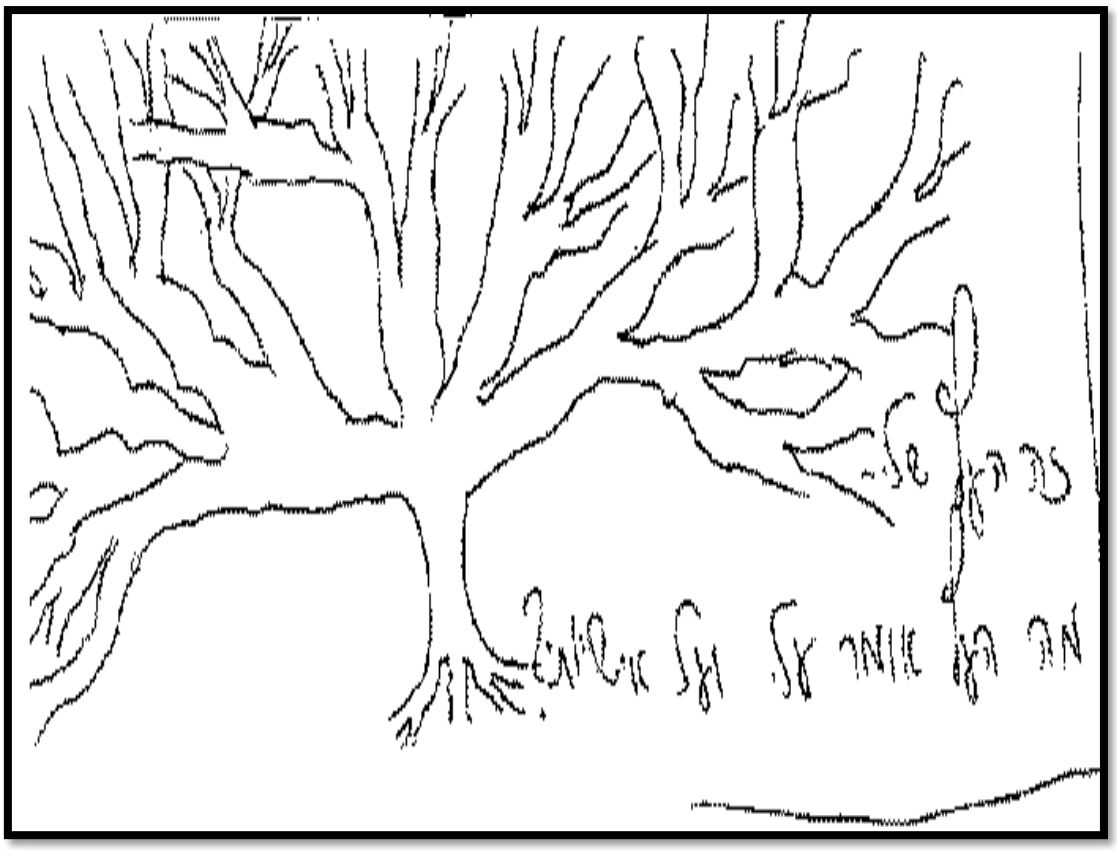
שני עצים ומעלה, לא ביער או בפרדס, שדרה או חורשה וכדומה; סתם כמה עצים מפוזרים על הדף, והם כולם זהים – הציור יכול ללמד על: פיצול אישיות – בעיה נפשית. יש לסמן בסימן שאלה, ולבדוק בשאר הציורים. אובססיה – התנהגות כפייתית שמקורה באדם עצמו. האשמה עצמית

פיצול אישיות או רב גוניות

אם מופיעים שני עצים זהים (ויותר) גם בציור חופשי או שיש פיצול אישיות קל (זקוק לאבחון מקצועי) או שיש בו רב גוניות, חכמה יצירתיות. תמיד חייבים לציין זאת בתור הערה בצירוף סימן שאלה, ולא להגיע לקביעה חד משמעית, אלא עד שבודקים את העניין גם בשאר הציורים.

ציור מספר 67

שורשים

המשנה באבות אומרת כֹּל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו, לְמָה הוּא דוֹמֶה, לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מְרֻבִּין וְשָׁרָשָׁיו מֻעָטִין, וְהָרוּחַ בָּאָה וְעוֹקַרְתּוּ וְהוֹפְכַתּוּ עַל פָּנָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה יז), וְהָיָה כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבוֹא טוֹב וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלֵחָה וְלֹא תֵשֵׁב. אֲבָל כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ, לְמָה הוּא דוֹמֶה, לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מֻעָטִין וְשָׁרָשָׁיו מְרֻבִּין, שֶׁאֲפִלּוּ כָּל הָרוּחוֹת שֶׁבָּעוֹלָם בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ אֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שם), וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל מַיִם וְעַל יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבֹא חם, וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן, וּבִשְׁנַת בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג, וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי׃

בא רבי אלעזר בן עזריה ללמדנו, שמי שלומד תורה ולא מקיים מצוות אין לו אחיזה בקרקע כלל. המצוות משולים לשורשים והתורה תדמה לענפים, ללא שורשים בקרקע, הריהו עץ בודד וחשוף שגם גשמים לא מועילים לו, דומה לאדמה שזרעו בה מלח ולא תצמיח כלל. אבל מי שעיקר מגמתו היא מעשים טובים ולומד תורה בשביל שתכשיר אותו לקיים מצוות באופן מדויק ומפורט. אדם כזה דומה לעץ מושרש היטב בקרקע ששום דבר לא מזיזו ממקומו, לא הבלי הזמן ולא פגעי הטבע. וכאילן שנמצא ליד מעיין מים חיים ועלהו רענן תמיד ופריו לא פוסק לעולם, וכל האומר אין לו אלא תורה - אפילו תורה אין לו.

כמו שהקיום שלנו הוא קיום המצוות, כך השורשים מזוהים עם התת מודע ומספרים בעיקר על דחפים יצריים, חומריות מודעות תת הכרתית, כל דבר שנהנים ממנו, בין גשמי ובין רוחני יציבות וגם על חוויות טרום לידה, טראומות, ליקויים ומומים מולדים.

שורשים בדרך כלל נמצאים בתוך האדמה, אינם נראים לעין. כאשר אדם מצייר שורשים, הדבר מלמד עליו שההנאות תופסות אצלו מקום חשוב. כשם שאדם מחפש לעשות את התאוות לבד שהוא נסתר כמו שכתב שלמה המלך במשלי לתַאֲוָה יְבַקֵּשׁ נִפְרָד בְּכָל תּוּשִׁיָּה יִתְגַּלָּע מי שיש בו כמיהה להנאות. אנו לא נבדוק אצל ילדים צעירים – עד גיל 10 –משום שהם בדרך כלל מציירים ציור עץ עם שורשים, וזה נורמאלי. מעבר לגיל 12 בודקים אם יש כאן איזושהי בעיה.

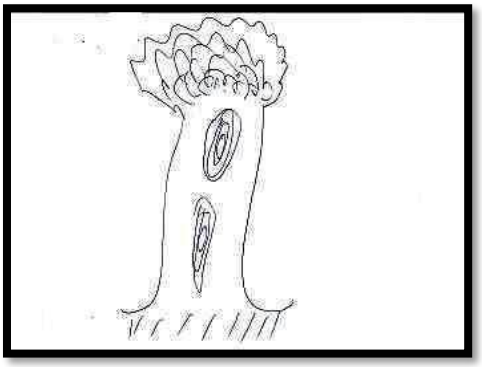
כאשר השורשים רבים מאוד, ארוכים, גדולים, רחבים, עבים, מודגשים ובולטים – מבחינה פסיכולוגית, לאדם דחפים יצריים ומיניים לא נכונים. מחשבותיו נתונות כל הזמן בעניינים לא רצויים, ואין לו שליטה עליהן. כמו כן, זהו אדם נהנתן ביותר. מכור להנאות ולתאוות גשמיות רבות ועוצמתיות, שטוף בהן גם מבחינה מעשית. הוא לא מתבייש בתשוקות ובתאוות שלו, ומפגין זאת בגלוי. זהו גם אדם שלא יודע לשתוק, ומסוגל לספר ולהכריז בפרהסיה גם דברים שהשתיקה יפה להם.

כל אדם נורמאלי זקוק בהתפתחותו להנאות, כי בלי ליהנות האדם לא יכול להתפתח. כל מה שהקב״ה ברא בעולם הוא לצורך האדם, הנאתו ורווחתו, אך הנאות אלו חייבות להיות במסגרת המותר. כמו שכתב מסילת ישרים בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן ואמר לו, ראה מעשי כמה נאים ומשובחים הן, וכל מה שבראתי בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי. חשוב לציין שרוב האנשים לא מציירים שורשים, כי אין

הם חלק מנוף העץ הנגלה לעין, אך אם יש תמונת שורשים מפותחת יתר על המידה אות הוא כי ההתייחסות לעבר מאוד חשובה. העדרם של השורשים בציורי עץ אינה מעידה בהכרח על בעיה. הסתרתם יכולה לנבוע גם ממופנמותו של הכותב, שמירה על פרטיותו והסתרת דחפיו היצריים.

שורשים רגילים, קטנים וקווים

צורך בביטחון ובאחיזה, חיפוש שורשים. האדם מחפש מהו המקור שלו חש תלוש בריחה מן העבר ומן הזיכרונות, עבר כאוב, ילדות קשה בריחה מהאני והתקרבות אל ה"אתה".

ציור מספר 68

ניתן לראות שהנוף נוטה לצד שמאל מה שמעיד על אדם מאופק, בעל גישה זהירה לעולם הסובב אותו. אדם המתכנס בתוך עצמו.

שורשים חזקים מאוד

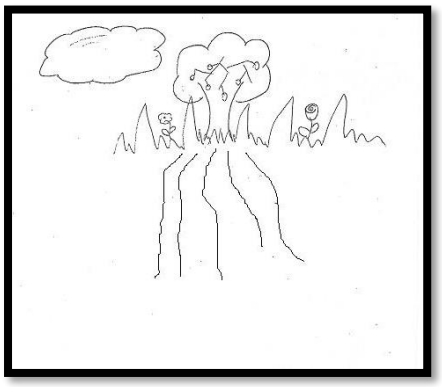
קושי להתנתק מהעבר, חש תקוע. חוזק השורשים מעיד על אחיזה לא איתנה במציאות. ריבוי השורשים יעיד על אנרגיה שתקועה בעבר ומעיקה על האישיות .

ציור מספר 69

שורשים ארוכים מאוד

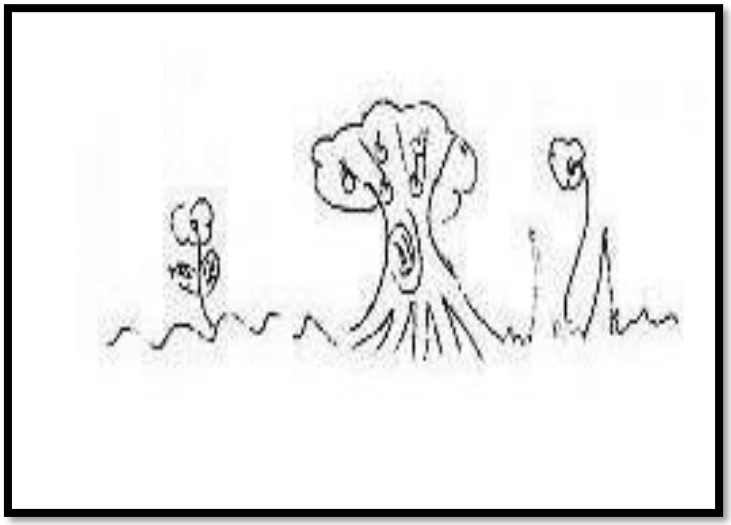
גיוס כל כוחותיו בבת אחת, ביטחון עצמי, יכולת להשפיע ולהחליט, לפעמים נקמנות וסחטנות. צורך ביציבות, חוסר התחשבות, שתלטנות. מתאים לפוטנציה של אודם הטיפוס האנרכי יצרי.

ציור מספר 70

שורשים דו קוויים סגורים

מלמעלה או מלמטה מסורתיות ושמרנות, חוסר גמישות, כבדות גופנית ונפשית, חוסר רצון לשנות מקום, יצריות, דחפים בלתי נשלטים.

ציור מספר 71

הדשא הדוקרני בצד ימין של העץ מראה על דוקרנות של המצייר לצד החברתי יש כאן מילים קשות, אלימות מילולית ממש, שפוגעת באדם כמו חיצים חדים, כמו חודים שנונים.

קווים מלאים בשורשים מושחרים

תקופה קשה שהאדם עבר טרם לידתו, בהיותו עובר, יתכן חוסר מים, קשר בחבל הטבור, הפסקת דופק עוברי, וכדומה חיפש דמות אם, משהו אחר כפיצוי.

ציור מספר 72

שורשים מתרחבים

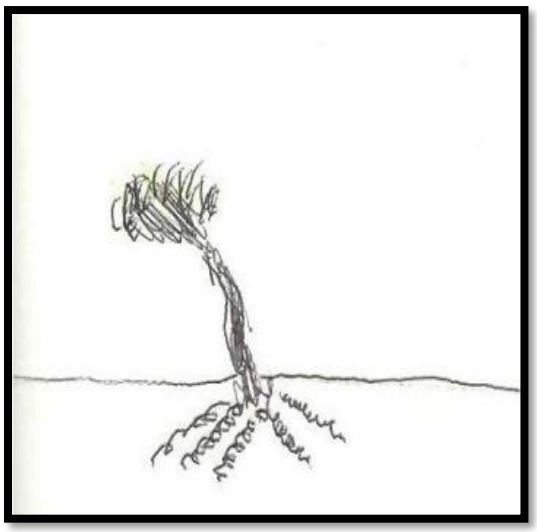
ילמדו על קשר טוב למציאות, על גישה מעשית, יציבות ושייכות. נטייה לרוץ קדימה וצורך לברוח מהעצמי, כמיהה למגע, אמביציה לכיבוש, שאפתנות, סקרנות, קוצר רוח, אימפולסיבי, רתחנות ותוקפנות, מתאושש הביטחון העצמי, טבעיות, צימאון, הבעת פתיחות וכנות, חברותי, שמחת חיים.

הצללת שורשים

עקשנות, התחפרות באדמה, שמרנות, זהירות, הגרנות, רכושנות וכן תעיד על עומס רגשי, דאגות חומריות או מצוקה הקשורה למום מולד.

עין בשורש

טראומה שעברה האם בהיות האדם עדיין עובר ברחם. כמו כן, עשוי ללמד על מום מולד. יכול להיות מצב של שתי האפשרויות בו זמנית, כמו גם אחת מהן בלבד.

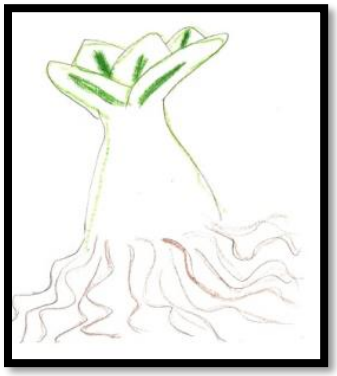

ציור מספר 73

אפשר לראות שגזע העץ לא ישר – יש לבדוק עמוד שידרה. בעיות גב מפריעים לתפקוד בכל המישורים, ומעכבים את ההתפתחות.

שורשים ארוכים, מחוברים ומפותלים

מעבר לפרשנות של תאוות ויצרים : סכסוכים ומחלוקות במשפחה, על רקע של יצרים הנאות ותאוות השורשים הארוכים מאוד עם התת מודע ומספרים בעיקר על דחפים. מתאים לפוטנציה של אודם הטיפוס האנרכי יצרי .

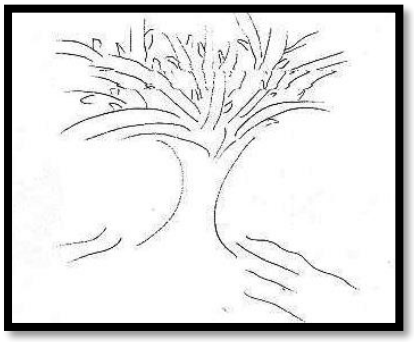

ציור מספר 74

ניתן לראות שהגזע רחב בשליש התחתון וצר יותר בשליש העליון דבר המראה כי האדם קיבל מטען רב בבית וצבר מאגרים, אבל הוא מחליט לצמצם את המטען ולקחת רק מה שהוא בוחר ומוצא כמתאים עבורו.

שורשים באוויר

תחושה של תלישות, צורך בתמיכה, חוסר שייכות, זרות ואף יכול להצביע על פרשת דרכים או משבר קושי להתבטא בספונטניות, חוסר רציפות בהבעה ובמחשבה, דאגנות.

ציור מספר 75

הענפים היוצאים מחלקו הפנימי של הגזע – מראים על עיסוק בדברים טפלים, חוסר התמקדות בעיקר, פעילות בלתי מחושבת.

שורשים חד קווים חוטיים

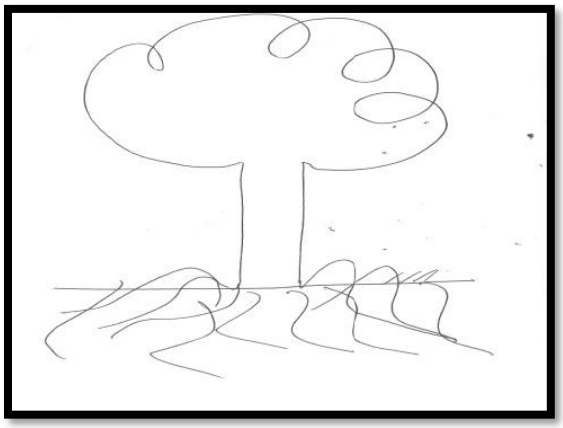
נפוצים אצל ילדים ומבטאים חיפוש אחר ביטחון ואחיזה, השתרשות או שמרנות אצל מבוגרים חמקמקות, תככנות אימפולסיביות שטחיות, מתח, נטייה להיסטריה.

ציור מספר 76

שורשים ארוכים ומשתלטים

צורך ביציבות, שתלטנות, חומרנות, תובענות או אפילו הפרעה נפשית.

ציור מספר 77

גזע העץ

גזע העץ מלמד על המטען שקיבל האדם בביתו במישורים כגון: חינוך, לימוד, מידות, השכלה, ערכים, מזון. כל מה שקשור לתחום הגשמי, הפיזי והערכי. הוא לא מראה על מידת האהבה, החום והמסירות שהאדם קיבל.

לפי צורת הגזע ומבנהו בודקים האם האדם קיבל כל מה שהוא זקוק לו במידה הנכונה ובאופן הטוב ביותר כדי שיוכל לגדול ולהתפתח.

גזע כעץ ולו מעט מאוד ענפים, ניצנים או עלעלים

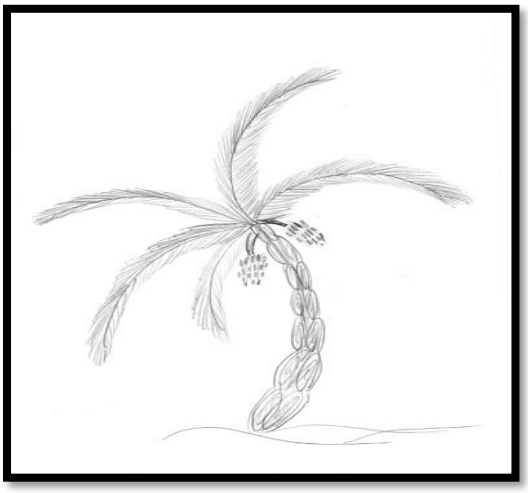
יתכנו כמה אינטרפרטציות האדם מרגיש בביתו כילד זר יש לו תחושה של מאומץ, ומנסה בתת מודע לשכנע את עצמו שבית זה אינו ביתו. אדם או ילד זה קיבל מטען רב בביתו ובמשפחתו, בכל התחומים והמישורים ככל שהגזע חזק יותר כך עוצמת המטען גדולה יותר אבל אין לו את היכולת להתפתח בכוחות עצמו מחוץ למסגרת הבית בעזרת המטען שרכש ותוך כדי שימוש בו. יתכן אף שהוא חסר מוטיבציה, או לא מאמין בעצמו, או חסר אונים – יש לבדוק את העץ, בסימנים אחרים כגון היכן עומד העץ, אמצע – ימין – שמאל, גדול שורשים כיון צבעים, וכל השאר. יש לבדוק שאדם זה גדל מחוץ לבית, בפנימייה סבתא וכדומה.

ציור מספר 78

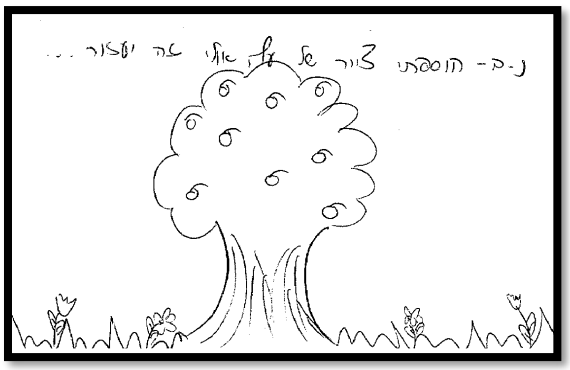
גזע העץ עקום

ישנה תחושה שהכלים אותם קיבל בבית חינוך, לימוד, מידות, השכלה, ערכים עקומים וחסרי עמוד שידרה, אך יש לבדוק גם את עמוד שידרה. בעיות גב ויציבה מפריעים לתפקוד בכל המישורים, ומעכבים את ההתפתחות.

ציור מספר 79

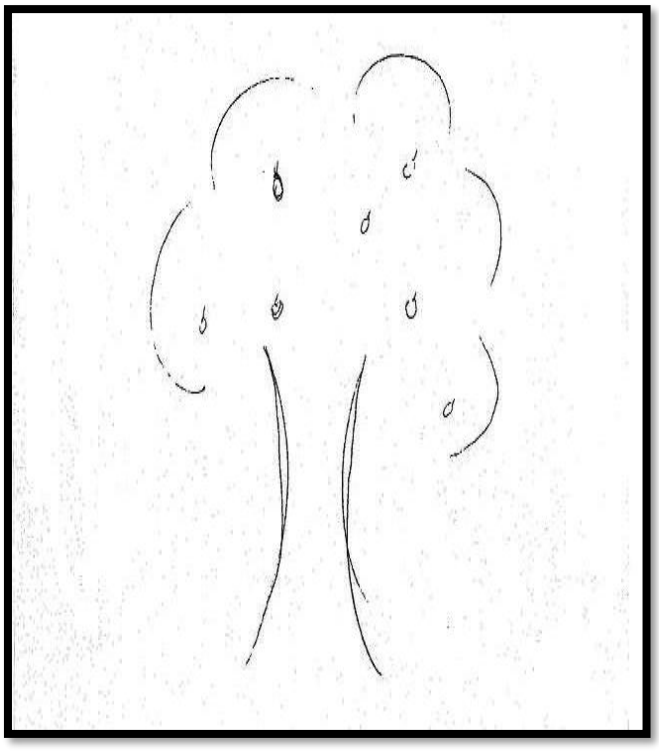
קווים משורטטים לאורכו של הגזע – גם כאן יש לאדם צורך במניפולציות כדי להשיג דברים, אך יש פחות התמודדויות והמצב פחות קשה ובעייתי. אם הקווים הם חוטים יש כאן כישרון דיפלומטי, מקוריות, ואינטואיציה.

ציור מספר 80

קווים משורטטים בצפיפות לאורכו של הגזע

מלמדים שהאדם לא מקבל באופן טבעי את מה שהוא זקוק לו מהבית לצורך התפתחותו. הוא חש שעליו להתמודד, לתמרן, לעשות מניפולציות ולהתחכם כדי להשיג מה שהוא צריך. מצב שיוצר תחושה של קושי ובעיות. ככל שהקווים חזקים יותר הבעיה גדולה יותר הוא יוצר קווי הגנה כך הבעיה ואתה ההתמודדות קשים יותר. האדם נדרש להשקיע יותר מאמצים ותחכום כדי להשיג את מה שזכותו הטבעית לקבל באופן מובן מאליו.

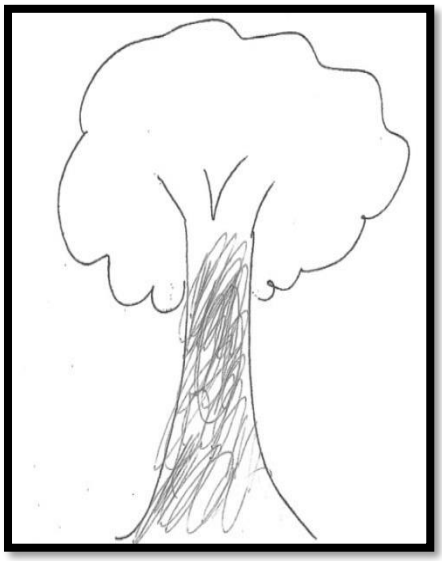
ציור מספר 81

מילוי בגזע בצורה של קשקוש

מלמד על התחכמויות ותמרונים. התפתחותו של האדם איננה בצורה חלקה, ישרה וטבעית. עליו להשתמש במניפולציות כדי להשיג את הדברים והתנאים הדרושים לו להתפתחותו. אם הקווים מסובכים מידי לא ברור לאדם מה קרוה איתו .

קשקושים בגזע בצורה פלונטר

עיגולים, טבעות, שבלולים יש כאן – מספרים לנו – בכל ציור שהוא ולאו דווקא בציור עץ – כל אחד בהתאם לצורתו, על אירוע קשה, עצוב או טראומטי או על מאורע משמח שחווה האדם בתקופה מסוימת בחייו, ורישומו עדיין לא פג.

ציור מספר 82

השבלול גם כסימן נרקיסטי:

פירוש "התאהבות האדם בעצמו, אהבה עצמית מופרזת...". דימוי עצמי מנופח. אינפלציית האני. כשרון והדר מיוחס, רם מעלה, פולחן אישיות של עצמו לעצמו. רברבן, אגוצנטרי, מבליט את הייחוד שלו לעומת הסביבה האפורה, שאינה מסוגלת להעריך את אישיותו הייחודית ערכית. מתאים לפוטנציה של אודם הטיפוס הנרקיסטי.

עיגול יפה, משורטט

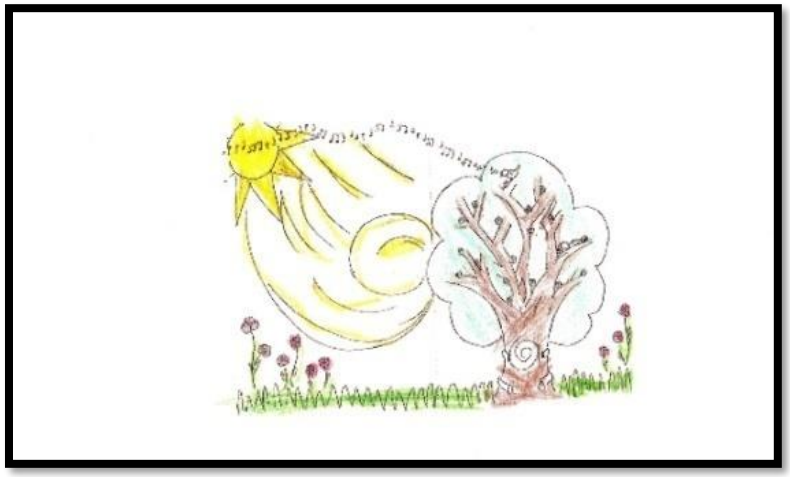
ואפילו כמה עיגולים זה לצד זה או האחד בתוך השני, לא משנה מספרם של העיגולים ; כל עוד הם יפים ומשורטטים, הם מספרים על מאורע משמח שקרה לאדם, ושהוא עדיין נתון תחת השפעתו.

לפעמים ההשפעה הזאת, למרות שלכאורה היא משמחת, תוקעת את האדם ומעכבת אותו מלהמשיך להתפתח בכיוון המתאים לו בתקופה הנוכחית שבה הוא נמצא ובהתאם למצבו שהשתנה עם הזמן. לדוגמה: ילד שחווה תקופה נעימה בחברת דודה או סבתא וסבא שבאה לביקור למשך חודש, והעניקה לו הרבה מסירות וחום; הוא נתון עדיין תחת השפעת החיבה של אותה דמות, חווה את התחושות שוב ושוב.

ציור מספר 83

שהעיגולים אינם נוגעים זה בזה, הוא חווה מאורע חיובי ואף משמח. כשקווי המעגל מתחילים להיתקל זה בזה, להתנגש ולהסתבך – המאורע הופך לאירוע שמחובר עם עצב, כאב, סבל.

ציור מספר 84

שבלול בגזע, והקווים אינם נוגעים זה בזה

האדם חווה התרחשות כלשהי, לא ממש שמחה ולא לגמרי עצובה ; ואולי התרחשות שמעורבים בה גם שמחה וגם עצב. והוא עדיין תקוע בו.

שבלול גדול שהסתבך

אירוע קשה שעבר האדם, ברמה של טראומה, והוא עדיין תקוע בתוכו.

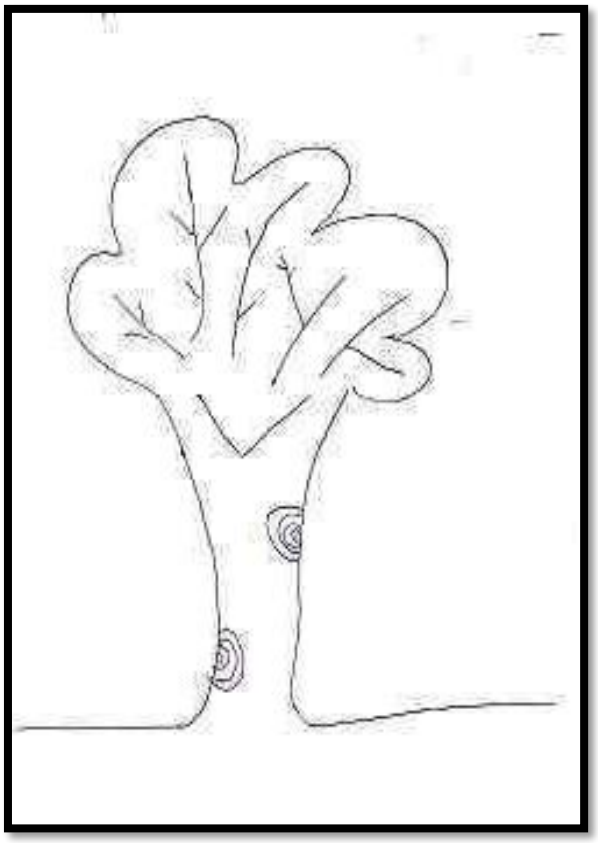
ככל שהשבלול מסובך יותר, והפלונטרים בתוכו רבים יותר, כך האירוע קשה יותר לאדם, ומשפיע באופן מעכב יותר על ההתמודדות ועל יכולת ההתפתחות.

מספר שבלולים לאורך הגזע.

מלמדים על מצב שהתמשך על פני תקופה, יכול להיות אפילו של מספר שנים. בודקים באיזה גיל התחילה היווצרות השבלולים, ובאיזה גיל נמצא השבלול האחרון הקרוב יותר לנוף העץ .

שבלול שפרץ ויצא אל מעבר לגבולות גזע העץ

האדם חווה טראומה קשה, שהשפיעה עליו מעבר לכל פרופורציה.

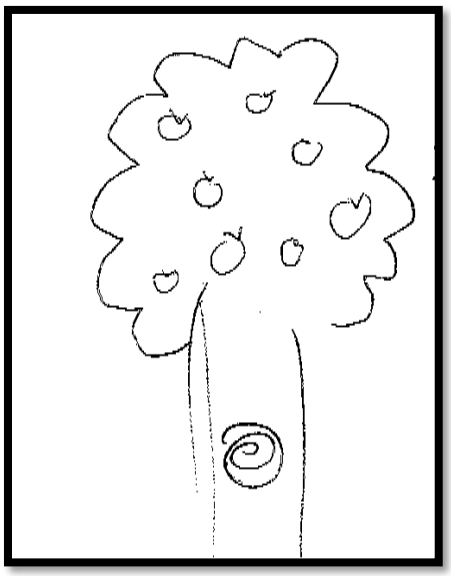
ציור מספר 85

עין גדולה על כל הגזע, או על חלק גדול שלו כך שתופס את רובו

האדם חווה אירוע טראגי, שמלווה אותו לכל אורך החיים ועד למצב הווה.

כיצד ניתן לזהות את עברו של אדם בעצו ..

כאשר אדם מצייר שבלול כעין עין על הגזע או בכול מקום אחר על העץ בענפים או בצמרת זה מלמד על אירוע שארע לאדם בזמן מסיום בחייו .

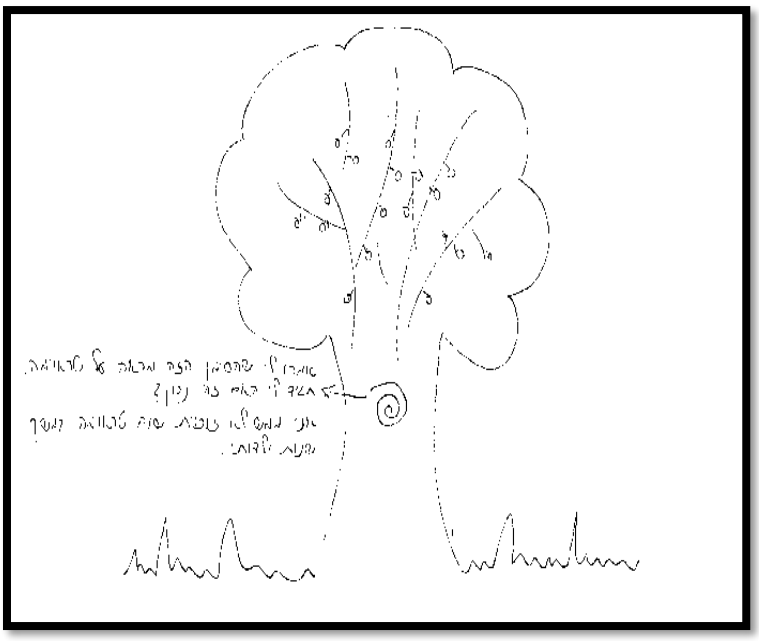

ציור מספר 86

שואלים את האדם מהו גילו הנוכחי. מחלקים את הדף לחצי על ידי קיפול, לפי כיוון הציור, אורך או רוחב.

קו האמצע הוא מחצית גילו הנוכחי של האדם. באזור האירוע מקפלים שוב לחצי, ושוב מחלקים את מחצית גילו של האדם לשניים, ונקודת הקיפול מציינת את הגיל הזה ממשיכים בקיפול, עד שמגיעים לנקודת השבלול עצמה. בודקים באיזו נקודת גיל הייתה התרחשות האירוע. מוצאים את תקופת החיים ומשך הזמן שבו התרחש האירוע.

הופעת עין או שבלול, בכל ציור שהוא, לא רק בציור עץ, מלמדת על מאורע, אירוע או טראומה שחווה האדם. אמצע הדף, בכל ציור, מציין תמיד את אמצע מספר שנותיו הנוכחי של האדם. ממשיכים למדוד, עד שמזהים באיזה גיל התרחש המאורע.

ציור מספר 87

בגזע

האדם תקוע בהתפתחות שלו, בעקבות משהו שקרה לאדם כתוצאה ממה שקיבל בשעתו מהבית.

בענפים או בצמרת

משהו מעכב את האדם בהתפתחותו, והגורם לכך זה הוא עצמו. עניינים שקשורים אליו באופן אישי הם שהשפיעו עליו, ולא משהו שקיבל מהבית.

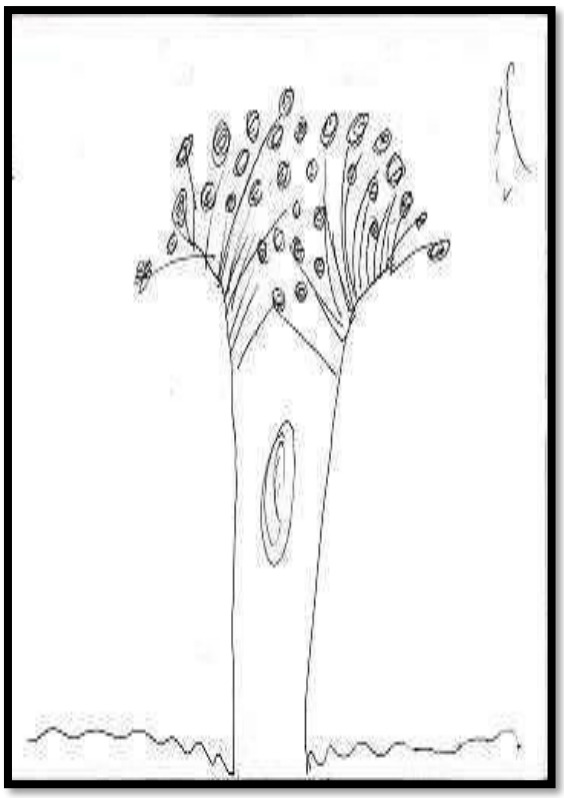
בפירות

האדם תקוע ביכולתו לתת.

בעלים

חסימה ביכולות הכלליות.

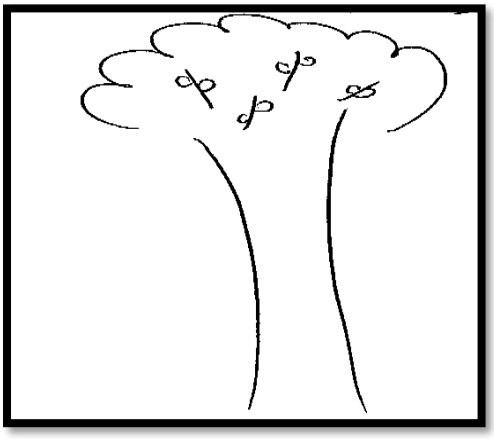
נסה כוחך : שלום בן 30 שצייר עץ מה הגיל בו עבר ארוע .

ציור מספר 88

גזע ריק לגמרי

מצב נורמטיבי כל זמן , שהוא לא עבה או דק מדי. האדם חש שהוא קיבל בביתו כל מה שהיה דרוש לו לצורך התפתחותו.

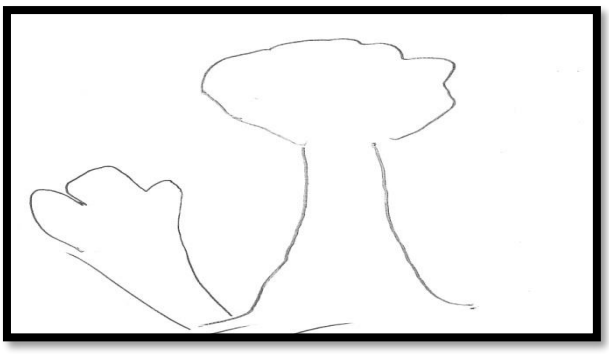

ציור מספר 89

גזע שמטיל צל

בסדר, כל עוד הגזע עצמו מלמד על מצב תקין וכן יש פרופורציה בין הגזע לצל והתחושה היא טובה

.

ציור מספר 90

גזע בעובי רגיל

אדם פתוח, נהנה לקבל ונהנה לתת.

ציור מספר 91

גזע דק מאוד

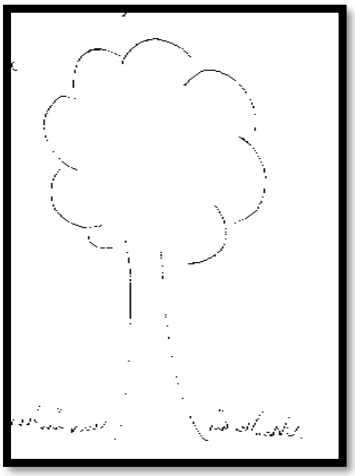
המטען שהאדם קיבל בבית דל מאוד. יתכן שבבית כן נתנו לו כל מה שהוא היה זקוק לו, אך האדם לא קיבל זאת. אם מפני שלא רצה לקחת, אם בגלל שלא ידע איך לקחת ; או שלא ידעו לתת לו בצורה שיוכל לקבל. באמצעות הציור הוא מבטא את תחושותיו, שהוא לא רכש מספיק מטען שיאפשר לו לצאת להתמודד בעולם הגדול. תחושותיו לא בהכרח משקפים את המציאות.

ציור מספר 92

גזע צר ודק מאוד

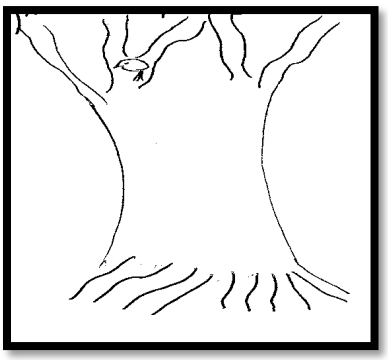
אדם סגור ומופנם שלא מוציא דברים החוצה. שומר את הכל בתוכו ולעצמו, לא משתף אחרים. לוקח הכל לעצמו, ולא נותן כלום לזולת. אדם שמרן באופיו.

ציור מספר 93

גזע עבה מאוד

האדם קיבל בביתו יותר מדי, זאת אומרת שההורים לקחו ממנו את מתנת ההתמודדות מעין 'חיבוק דוב', בכל המישורים. חנקו אותו מרוב אוכל, הציפו אותו בים של יידע ולמידה עד שהוא מרגיש עולה על גדותיו, לא יכול להכיל יותר.

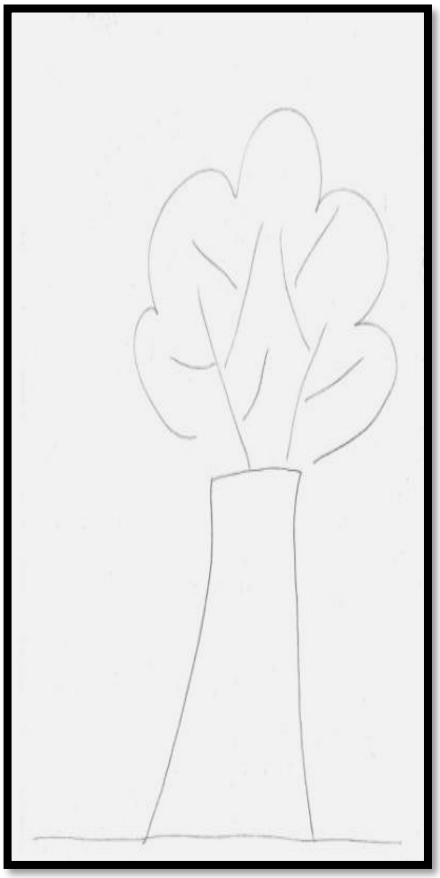

ציור מספר 94

גזע העץ תחום מלמעלה על ידי קו

מחפש דרך חדשה לא רוצה ללכת בתלם שהיה בבית ואחריו ממשיך הנוף – האדם שם לעצמו מעצור בקשר לכל מה שלמד וקיבל מהבית. הוא החליט לתחום את כל המטען, לסגור אותו ולהתנתק, ולפנות לדרך עצמאית משלו, לפי ראות עיניו, בלי להתבסס על התכנים שקיבל מהבית. רוצה להתפתח כראות עיניו, להסתדר בעצמו ולפי הבנתו, בלי שאף אחד ישאל אותו שאלות ויעיר לו הערות או יאמר לו מה לעשות ואיך.

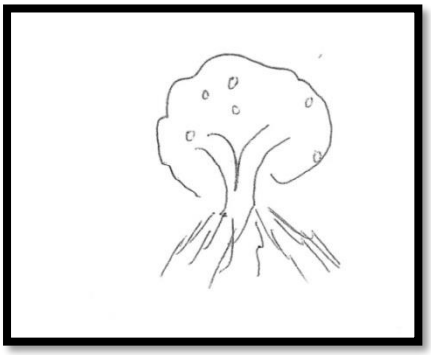

ציור מספר 95 ציור מספר 95 א

גזע מתפצל לשניים

צד אחד מלמד על האבא, צד שני מלמד על האמא. המצייר מקבל משניהם, אך עושה הבחנה בין השניים. יכול להיות שמכל אחד מההורים הוא מקבל משהו שונה, והוא יודע איך להתנהג עם כל אחד באופן שיספק אותו. מלמד על פתיחות, הבנה, יכולת תמרון, כושר הסתגלות.

ציור מספר 96

גזע מתפצל לשלושה חלקים

דיפלומט מושלם !! הפיצול האמצעי מלמד על ה'אני'. אדם זה מכיר את עצמו ויודע מה רוצה ; הוא מכיר ויודע מה אביו רוצה ומה אמו רוצה, ויודע להסתדר מצוין עם כל אחד, לגרום לכל אחד מהם הרגשה טובה, ויחד עם זאת להגשים את עצמו באופן עצמאי, כפי שהוא מוצא לנכון, בלי לוותר על שאיפותיו ומאווייו האישיים.

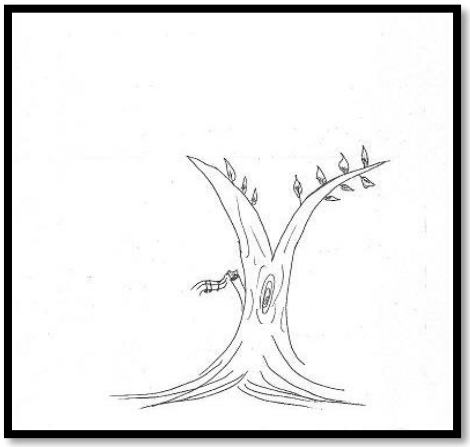

ציור מספר 97

גזע מתפצל יחד עם סיום בתחתית בצורה של כעין שורש

ההרים שונים מאוד במהותם. התת-מודע של האדם יודע שהמטען שקיבל מכל אחד מהוריו שונה במהותו. יתכן שמצד האבא הושם דגש על לימודים בלבד, והאמא לא התעניינה בכלל בלימודיו,

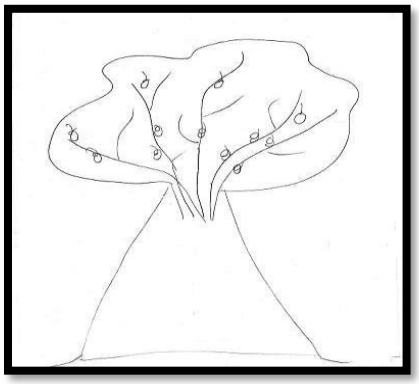
והדגישה את נושא הסדר והניקיון. הוא מתמרן את חייו בהצלחה בין ריצוי האבא והאמא, כל אחד במה שחשוב עבורו ובהתאם לציפיות שלו ממנו.

ציור מספר 98

גזע רחב למטה וצר למעלה כעין חרטים

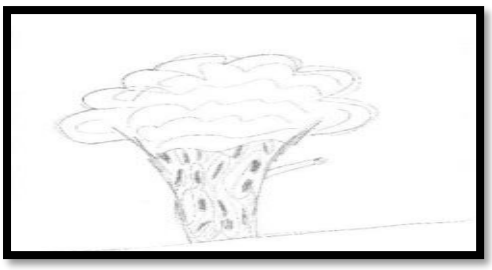
האדם קיבל מטען רב בבית וצבר מאגרים, אבל הוא מחליט לצמצם את המטען ולקחת רק מה שהוא בוחר ומוצא כמתאים עבורו.

ציור מספר 99

גזע צר למטה ומתרחב כלפי מעלה

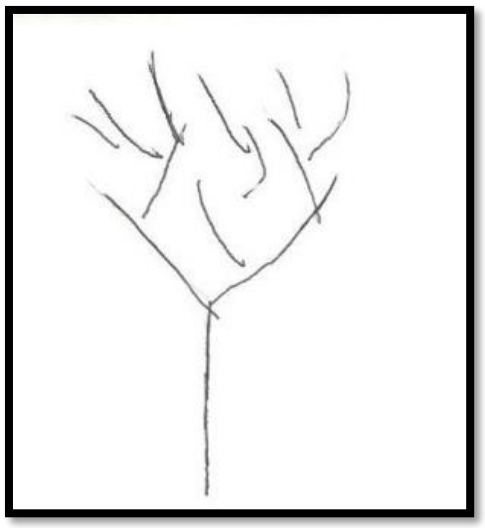
האדם מרגיש שקיבל מעט מאוד בביתו, בכמות בלתי מספקת או לא רצה לקבל מה שניסו לתת לו. אבל עכשיו הוא מפנים דברים שהוא יודע, מבסס אותם על מטען הבית וממשיך לפתח ולהעשיר אותו.

ציור מספר 100

גזע מורכב מקו דק אחד

יכול להיות שמעליו יש נוף, בצורה כלשהי – יש לברר אם האדם מודע ויש לו מושג ברור מהו עץ. לבדוק עמוד שידרה. אדם זה לא קיבל כלום מהבית. אולי גדל במוסד, או היה לו הורה חורג, או מרגיש כבשה שחורה ונטע זר במשפחה. יכול להיות שהוא מרגיש שאמנם משקיעים בו ונותנים לו, אך זה נעשה בגלל אינטרסים אישיים של ההורים, ולכן נוצרת בתוכו התנגדות פנימית לקבל, ומתוך כך יש לו הרגשה שבעצם לא קיבל כלום.

ציור מספר 101

עץ עם גזע בצורת קו אחד

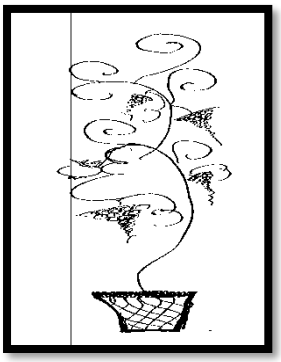
בתוספת ענפים דקים, עלים ופרחים מתאים לפוטנציה של אודם הטיפוס הנרפה. הציור מלמד על אדם עם המון נתינה זאת ניתן לראות בעלים ועם הרבה חברים אלו הפרחים הוא חבר של כולם ונותן לכולם, אבל מזניח את ההתפתחות העצמית שלו. כל ההתפתחות שלו היא בכיוון של להיות בחברת אחרים ולתת לזולת. או שזהו מנגנון ההגנה שלו לנפש חלשה מתאים לו מאוד להתנדב בארגוני חסד שונים, מפני שיש בו מטען עצום של נתינה שהוא חייב לשחרר מתוכו. תוך כדי העבודה הוא ילמד להעריך את עצמו. מתוך עיסוק בהצלת חייהם של אחרים ילמד להבין את ערך חייו שלו. יהיה קושי לעסוק בפסיכולוגיה או בעבודה סוציאלית או רפואה, כי הוא חסר יציבות ותמיכה עצמית.

עץ באגרטל – לצורך התפתחותו, האדם זקוק מאוד לחברה. יש בו הרבה נתינה, והוא שומר אותה בכדי לתת לאחרים.

ציור מספר 102

עץ בעציץ יתכן שאדם מסתיר את מה שקיבל בבית כל מיני דעות שלא מוצאות חן בעיני בני אדם. בבית יש לאדם זה יכולת נתינה, ויחד עם זאת הוא אדם סגור ומקובע בדעותיו (גזע העץ סגור בתוך העציץ). אדם בעל אופי חלש שניתן לניצול. יש לו צורך בהגנה לשם התפתחות וגדילה. צורך בפרטיות, חי בבדידות, חסר מעורבות ופוחד מהשפעת הסביבה.

ציור מספר 103

זהירות מחסום לפניך

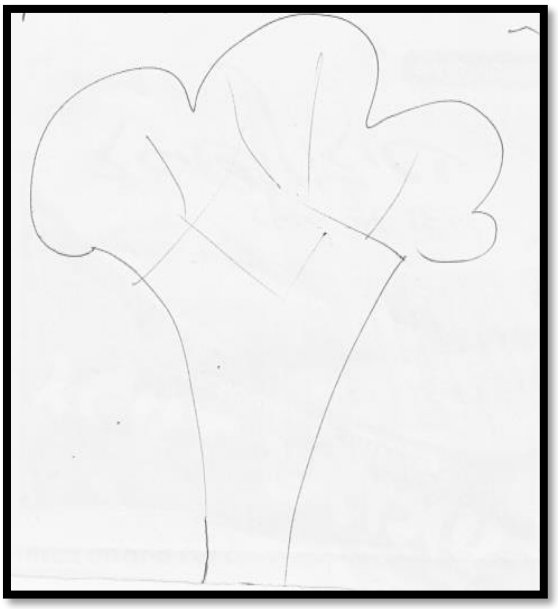
גם אגרטל וגם עציץ, אינם מצב הגדילה הטבעי של העץ. העציץ חוסם את שורשיו של העץ, תוקע אותם במקום, גורם להם להתנוון. עץ אמור לגדול באדמה פתוחה, שם יש לשורשיו מקום להסתעף ולהתפתח. לכן ציור כזה מלמד על סגירות, על חסימה בהתפתחות. צריך לברר אפשרות של דיכאון הן אצל האדם, הן בשאר האבחונים.

קו קטוע

במקומות הנתקים, קיימות בעיות בחוליות ובמפרקים. מבחינה פסיכולוגית, קיימת בעיה בחיבור של האדם לעצמו, למציאות, לעקרונות ועוד.

קו מתאר חיצוני חלק

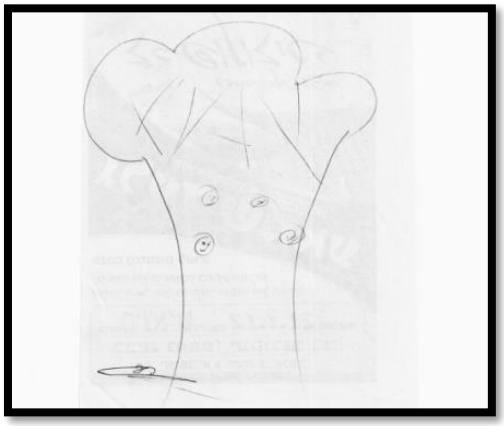
רציונאלי בעל גישה בריאה ומעשית. ניחן בכוחות חיוניים, עושה כל מה שצריך בזמן הנכון ועל הצד הטוב ביותר. גמיש, בעל כושר הסתגלות טוב, היתה או שיש לו ילדות רגילה ללא משברים יוצאי דופן. וכן גם תכונות של שיקול דעת ושליטה עצמית, ביקורת עצמית, קפדנות ושמרנות, קמצנות, אנוכיות, יציבות, מעצורים, נטייה להישאר לבד גם בשל אי קבלה של נורמות החברה, קרירות, חסכנות, קמצנות ושתלטנות, תכנון מהיר.

ציור מספר 104

קו מתאר חיצוני חלק, אבל דקיק וחלש מאוד

הססן, חסר עמוד שידרה, נמנע מהחלטות, לא מתכנן ומגבש עמדות, נגרר לאן שנושבת הרוח, ילדותי, מחפש נוחות, מתחמק ממאמץ, נכנע ומתבטל ולא נאבק, לא מסיים דברים, לא משלים אף פעם פעולה.אדם חסר חיוניות פיזית, בעל אישיות עדינה, חלושה ושבריריות. יכול להיות שיש בו שאפתנות ומוטיבציה, אך אין לו את הכוחות להוציאה לפועל. לרוב בגלל חולשה פיזית שנגרמה עקב מחסור במרכיבים חיוניים לגוף.

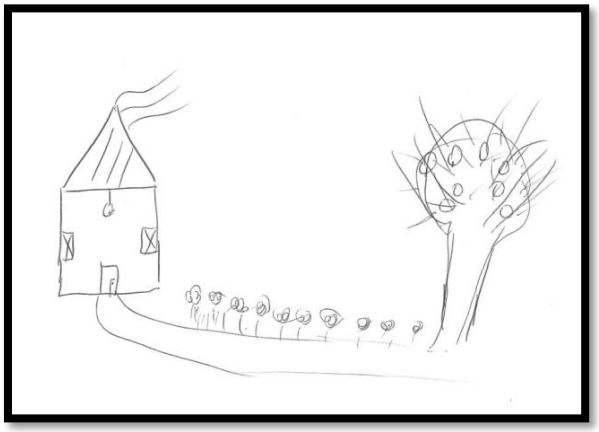

ציור מספר 105

קו מתאר חיצוני מרוסק

נרפות כללית אדם חסר ביטחון עצמי. אדם שלא מאמין בעצמו וביכולתו לבצע דברים מתחילה ועד הסוף.

יש כאן חוסר סבלנות, עצבנות, אימפולסיביות. חוסר גמישות, סרבול. הוא גם נתון להשפעות חברתיות ונגרר אחרי הסביבה.

ציור מספר 106

גבולות גזע בלתי מוגדרים

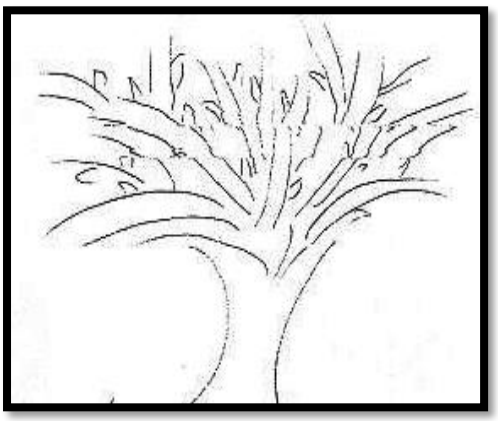
לא רואים כלל את הגזע, ורק בגלל הנוף יודעים שזהו בעצם ציור של עץ – חוסר עדינות, קשיחות, התבטאות מילולית קשה, התגוננות על ידי הטחת ביקורת.

ציור מספר 107

ענפים יוצאים מחלקו הפנימי של הגזע

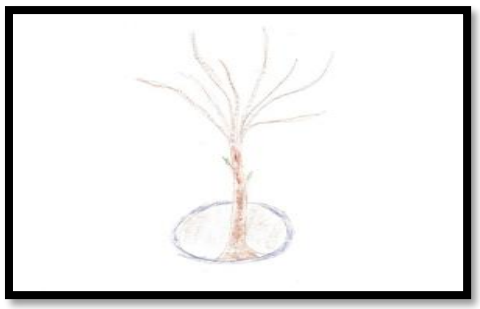
עיסוק בדברים טפלים, חוסר התמקדות בעיקר, פעילות בלתי מחושבת, הגזמה, התנהגות בלתי צפויה, חוסר בגרות, בזבוז אנרגיה.

ציור מספר 108

עץ בתוך עיגול שנראה כעין 'צלחת'

בעיקרון: מלמד תמיד על משהו שקרה בעת הלידה. בנוסף מלמד על שאיפה לשמירה על הפרטיות, על בדידות, פחדים, תחושת נטישה, חוסר שייכות לכלל.

ציור מספר 109

עץ בתוך גומה

רצון לא לבלוט בשטח, פחדים מהסביבה, רגשי נחיתות. מראה על אדם שנוצל בעבר, ומאז חי בפחד.

ציור מספר 110

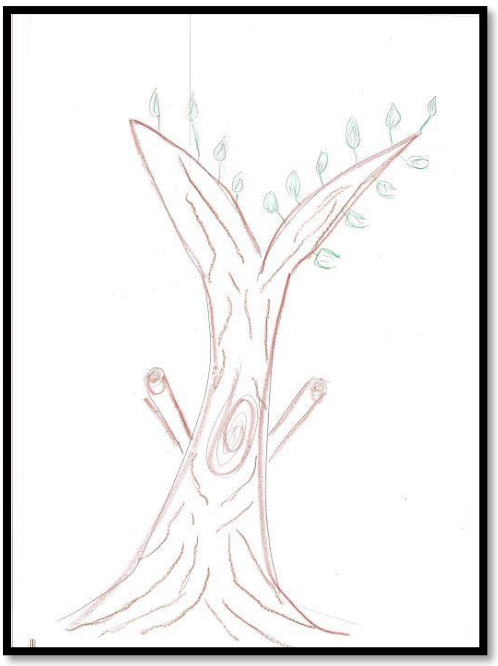
כל עץ שבסיסו סגור מלמטה

לגמרי או בחלקו – גם בציור חופשי, מראה על קושי או בעיה מלידה, שקיימת גם בזמן הווה. גם כשגזע העץ צבוע אך מלמטה נשאר פתח קטן בתחימת הקו, יש לכך אותו מובן.

גדם בגזע העץ, קטן או גדול, לא משנה באיזה צד

תמיד מלמד על נתק. אם הגדם נמצא בצד ימין, הנתק הוא מדמות גברית. אם הגדם בצד שמאל, הנתק הוא מדמות נשית. קביעת הצד שבו נמצא הגדם מאובחנת לפי הדף, לא לפי הגזע. מקפלים את הדף באמצע לאורכו, ובודקים אם הגדם נמצא בחלקו הימני של הדף או בחלקו השמאלי.
כאשר הגדם בצד ימין, הצד הגברי – הנתק עשוי להיות מאבא, מסבא, מחבר, ממורה, וכדומה.

כאשר הגדם בצד שמאל, הצד הנשי – הנתק עשוי להיות מאמא, מסבתא, מחברה, משכנה וכדומה.

ציור מספר 111

נוף העץ – הצמרת

סופר אגו שפרויד והרמב"ם נפגשים

זיגמונד פרויד, חוקר הפסיכואנליזה, ניסח במהלך עבודתו מודלים שונים באמצעותם המחיש את מבנה הנפש האנושית ואופן פעולתה. תחילה דיבר על חלוקה של הנפש לרובד המודע, הלא מודע והסמוך למודע. בהמשך, גילה שזה לא כל כך מדויק, הציג את הנפש כבנויה משלש ישויות

איד, אגו וסופר אגו, אשר מקיימות ביניהן יחסים מורכבים. לעומת זאת, לפי האר"י הסביר את המושג "יצר הרע". בספר "שערי קדושה", של המקובל חיים ויטאל, מתאר בפירוט את המבנה של נפש האדם, וטוען בפירוש, שלכל אדם ישנן שתי נפשות - נפש טובה-אלהית ונפש רעה-בהמית. הוא אף מפרט ומסביר שהנפש הטובה היא הפנימית יותר, הנפש הרעה היא לבוש חיצוני שלה, קלפיה והגוף הוא לבוש חיצוני עוד יותר. כך הדבר גם בחסידות, היונקת מתורת האר"י.

בגרפולוגיה מיקמו את האותיות לפי אזורי הכתב

האזור התחתון מצטייר על ידי אותן בליטות היורדות באותיות ד, ן, ק... האזור האמצעי מיוצג על ידי האותיות ב, ד, ה, ח, כ, מ, ס, פ, ר... האזור העליון" באותיות, דוגמת ט, ל, צ, ץ, ף,ש...

הסופר אגו מתפקד כמעין מצפון אשר אחראי להתנהגותו המוסרית של האדם, ליכולתו לעמוד במטלות בלתי נעימות וכן הלאה. הסופר אגו מתפתח באמצעות הפנמת ערכי החברה כפי שהם מועברים ע״י ההורים: החל מגיל צעיר שומעים ילדים מהי התנהגות נאותה בעיני הוריהם ומטפליהם זה לא יפה לעשות ככה תהיה ילד טוב לא לקלל לא להרביץ להיות בשקט...

אדם אשר הסופר אגו שלו חלש מדי עשוי לנהל אורח חיים בלתי מוסרי או להשקיע עצמו במיני תאוות רק בהשגת סיפוק והנאה, ואדם אשר הסופר אגו שלו נוקשה מדי עשוי להיות צדקני ושמרני ולנהל חיים מצומצמים משעממים וקונבנציונאליים מדי.

הסופר אגו כולל גם את הערכים, הצווים והנורמות. עיקרון המוסר של האדם מציג דרישה לשלמות ולמימוש האידיאלים החברתיים. לפיכך, הסופר אגו מפקח על המחשבות ועל המעשים של הפרט. ״האזור העליון״ של העץ, הנוף, מקביל לסופר אגו ומצביע על גישתו הרוחנית של מצייר העץ ועל שאיפותיו האינטלקטואליות.

הצטיירות האזור העליון, כאשר יש שילוב נכון בין איד לסופר אגו, יש איזון בין רצון ליכולת, בשלות, הסכמה עם הקיים, שלווה, צניעות. בציור אנו נראה זאת באינטגרציה של השורש הגזע והנוף כאשר יהיו ההפרשים גדולים אצל המצייר תהיה שאפתנות, חיפוש, אמביציה, הפגנת ידע, חוסר הסתפקות במה שיש, חיפוש דרכים אחרות וחדשות, שאיפה לעצמאות, שליטה בחיים, יוזמה, ספונטניות, אי שקט, רצון לשינויים, תחרותיות, חוסר איזון ויומרנות .

הרמב״ם בספרו שמונה פרקים, המתאר את מבנה הנפש, במילים ״דע, שנפש האדם אחת, ויש לה פעולות רבות, חלוקות, יקראו קצת הפעולות ההן, ״נפשות״. ויחשב בעבור זה שיש לאדם נפשות רבות. כמו שחשבו הרופאים, עד ששם ראשם, שהנפשות שלוש: טבעית וחיונית ונפשית...״. לפי הרמב״ם, נפש האדם היא אחת. אמנם יש לה כוחות שונים, אך הם אינם נאבקים זה בזה כמו ״יצר טוב״ ו״יצר רע״, אלא פועלים ביחד להגשמת המטרות של הנפש האחת.

גם במקום נוסף שבו הרמב״ם מתייחס למבנה הנפש, בהלכות דעות, לא נזכר כלל המושג ״יצר הרע״ כישות עצמאית השוכנת בנפש האדם ונאבקת ב״יצר הטוב״. יתכן הגבלה בין טבעית וחיונית ונפשית לבין נפש רוח נשמה לבין איד, אגו וסופר אגו.

הצמרת – היא היכולת לקחת את כל מה שנרכש בבית, ולהשתמש בזה. הקו מלמד על התלבטות איך, מתי ובאיזה אופן לממש. שאלות: האם להמשיך ללמוד, או לצאת לעבוד. באיזה מקצוע לבחור. האם לגשת כבר להצעות שידוכים.

ככל שישנם קווים רבים יותר ועגולים שמקיפים את הנוף, כך רבות יותר התלבטויותיו של האדם בקשר להמשך דרכו העתידית והתפתחותו. נוצר אצלו מצב של תסכול, של חוסר ערך עצמי. הדימוי העצמי שלו נפגע. **חשוב לציין** שהגזע דומיננטי. והנוף והשורשים מקופחים.

לפי אודם גודל החלטי. מופיע אצל שני סוגי אנשים:

הסוג הראשון - הם אלה שמצאו את השילוב הנכון בין האיד והסופר אגו. יש כאן איזון בין הרצון ליכולת, בשלות, השלמה והסכמה עם הקיים.

הסוג השני – אלה אנשים שהתעניינותם מועטה בדברים אחרים חוץ ממה שקשור בעולם האגוצנטרי שלהם, נרקיסיסטים, מפונקים, יומרניים כלפי חוץ ולפעמים מופנמים.

לפי אודם – הגודל היחסי מתפשט על שני האזורים בו זמנית. המשמעות העיקרית שלו אי הסתפקות בקיים וחיפוש אחר דרכים חדשות ונוספות. מצביע על השאיפה להגיע לעצמאות, לשלוט על חייו, יוזמה, רצון לשנות ושאפתנות.

הגזע הוא הדומיננטי, יש חותם ריאליות, שאפתנות תואמת לאפשרויות אזור אמצעי מצליח לתווך.

שילוב נכון בין האיד לסופר אגו, איזון בין הרצון ליכולת, בשלות, הסכמה עם הקיים, שלווה, צניעות.

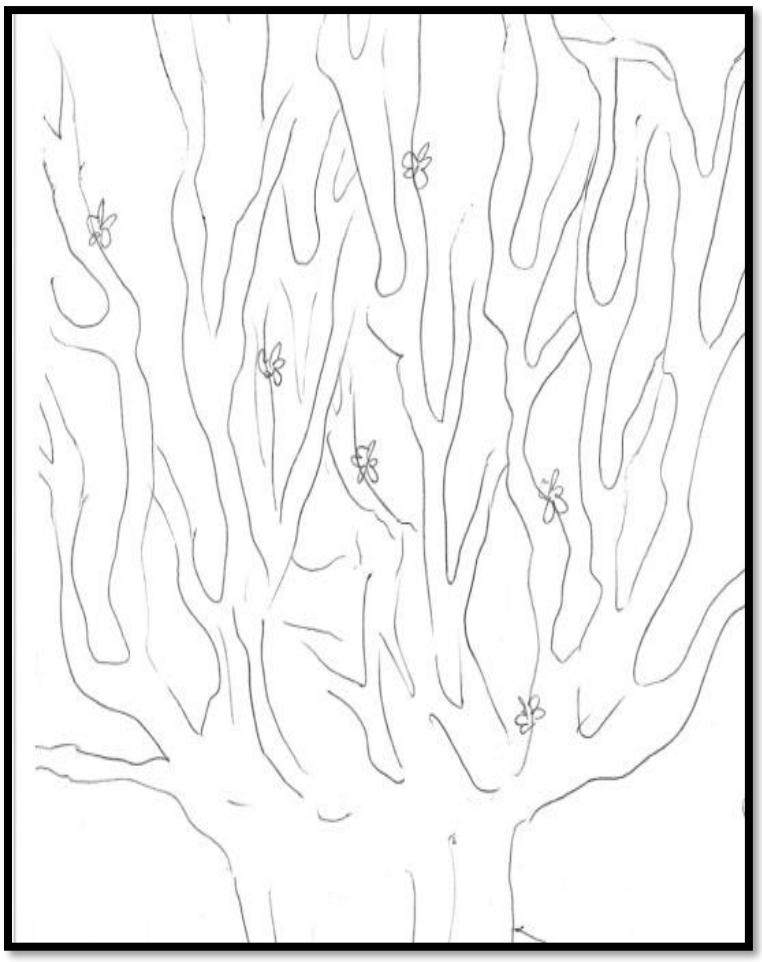
נוף העץ

כל מה שמצויר מעל לגזע וכלפי מעלה, בכל סוגי העצים.

הצמרת מסמלת את העולם הרחב שאליו יוצא האדם עם המטען שספג בבית גזע ושם, בסביבה חדשה שבה עליו להמשיך להתפתח ולהתקדם, הוא נבחן איך הוא מיישם את הערכים והתכנים שקיבל בבית הוריו, כשהוא בעולם הגדול וברשות עצמו.

עץ ללא גזע נוף בלבד

בדרך כלל לא קיים ציור העונה על ההגדרה הזאת ממש, שכן לכל נוף יש ולו בליטה קטנה בתחתית, שמזכירה גזע. יתכן שאדם זה לא היה כלי קיבול לתכנים שקיבל בבית. חינכו ולימדו אותו, אך הוא לא גילה נכונות לקבל ולהפנים.

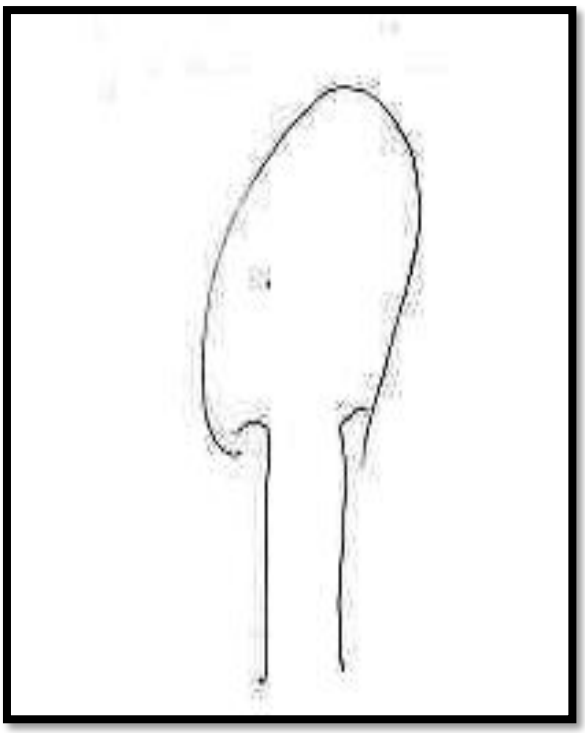

ציור מספר 112

נוף העץ סגור לגמרי, בלי שום פתח

האדם אינו פתוח ללמידה נוספת, להמשך צמיחה והתפתחות. זה אדם עם יושר פנימי, מוסריות גבוהה ואתיקה אישית יש לו רעיונות שעשויים להואיל לכולם. אך הוא שומר אותם לעצמו .

הוא למד, רכש יידע, השכיל, ונכון לעכשיו מרגיש שיש לו כבר את כל מה שהוא זקוק לו. אולי מרגיש שהבית סיפק לו את כל הדרוש לו, מעתה ועד עולם – שהשיג הכל ואין בו שאיפות להישגים נוספים. יש לו פוטנציאל גדול, אך הוא סוגר את עצמו מבפנים.

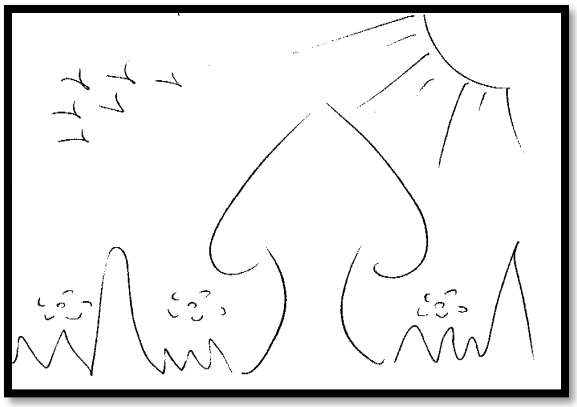
ציור מספר 113

פתח במקום כלשהו בנוף הסגור, ואפילו פתח קטן

האדם משאיר לעצמו פתח ומקום להתפתחות נוספת, בכיוונים נוספים. אך הפתיחות הזאת היא לא באופן אוטומטי, כלפי כולם. פתח בצד ימין – מוכנות לקבל מן העבר חש שקיבל בבית עוצמות גדולות

פתח בצד שמאל – מוכנות לקבל דברים חדשים בעתיד.

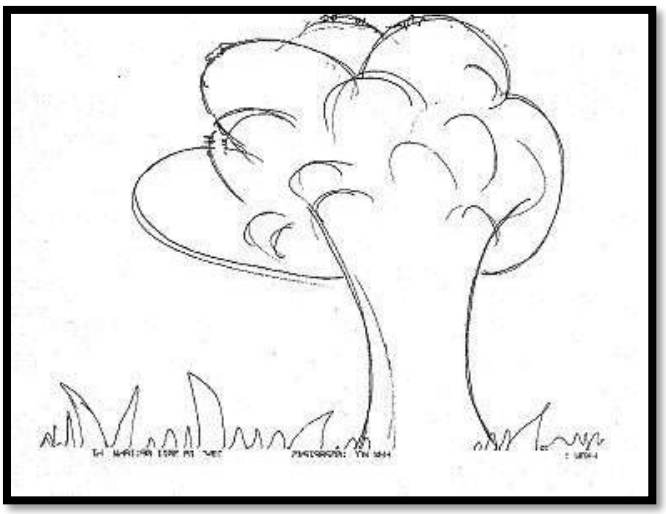
פתח בצד עליון – האדם מוכן להמשיך ללמוד ולקבל. ככל שיש פתחים רבים יותר, כך הנכונות ללמוד ולקבל גדולה יותר. יתכן גם פטפטנות.

ציור מספר 114

צמרת שמצוירת בקווים עולים זה על זה

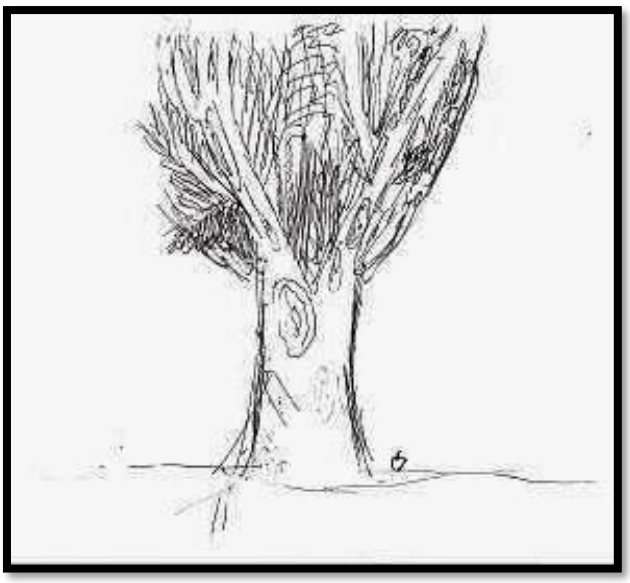
לאדם יש התלבטויות בקשר להתפתחותו. ככל שיש קווים רבים יותר, כך ההתלבטויות רבות יותר. לא מדובר בקו נוסף, שצויר על הקו הראשוני ממש כדי לחזק ולהדגיש אותו ; הכוונה לקווים מספר באותו מקום. יכול להיות שזהו אדם מפותח יפה מכל הבחינות, פיזית, שכלית, בעל יידע והבנה, אך לא יודע איך לממש את כל הידע והיכולת שלו ; אין לו מושג מה לעשות עם עצמו בפועל, ומכאן התלבטויותיו.

ציור מספר 115

נוף עץ גדול, מבולבל ומקושקש

אדם בעל יכולות רבות, אך סובל מבלבול וקשיים בחשיבה, שלא מאפשרים לו לממש את הפוטנציאל הגלום בו ולהמשיך להתפתח. אם בנוסף יש בציור עננים – שמלמדים על קשיים, שמש בימין – שמלמדת על חוסר איזון בחשיבה, או בעיות שנוצרו מהקשר עם אמא וסמלים נוספים בהקשר דומה, אבחנת הקושי בחשיבה מתחזקת.

ציור מספר 116

צמרת חתוכה בחלקה העליון

זוהי בהחלט **נורה אדומה** בגלל שהציור הגיע לקצה הדף העליון ולא נותר מקום להמשיך את העץ – הכלל הבא תקף בציור עץ בלבד, ולא בציור חופשי! לפעמים חלק קטן מאוד קטוע, ולפעמים חלק גדול; לא משנה באיזה עץ מדובר - ככל שהחלק החסר גדול יותר, כך יתכן שיש פגיעה במוח והיא גדולה יותר.

לפי גודלו של החלק החסר רואים את גודל הקושי וחומרתו.

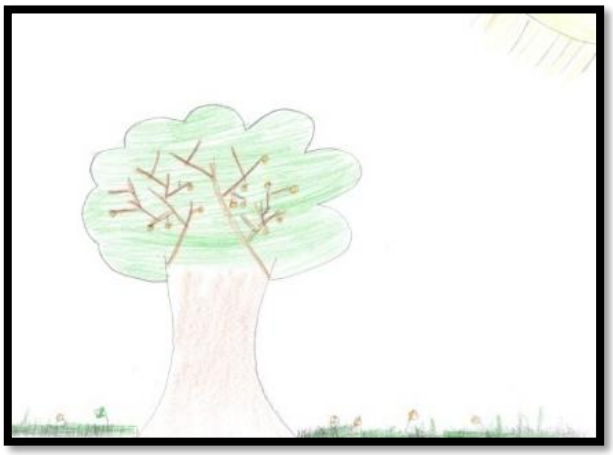

ציור מספר 117

מילוי בנוף

כשהעץ צבוע בצורה מסודרת, והקווים פונים בכיוון אחיד, או שהם מסודרים, ורואים שיש תכנון וחשיבה, אסתטיקה ; יש איזושהי אסטרטגיה בצביעה, זה נקרא מילוי נוף העץ בצבע, וזה בסדר.

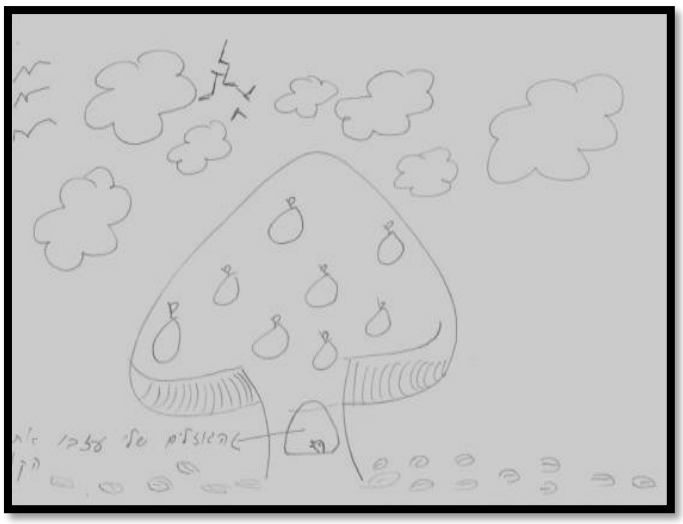
כל קו שהוא לא מילוי מסודר ויפה של נוף העץ, שמראהו מסובך, מפותל ומקושקש – מלמד על סערת רגשות ובלבול בהתפתחות = בלבול בחשיבה אדם נסער, חשיבתו אינה מסודרת ובהירה וקושי להתפתח בצורה הטובה ביותר.

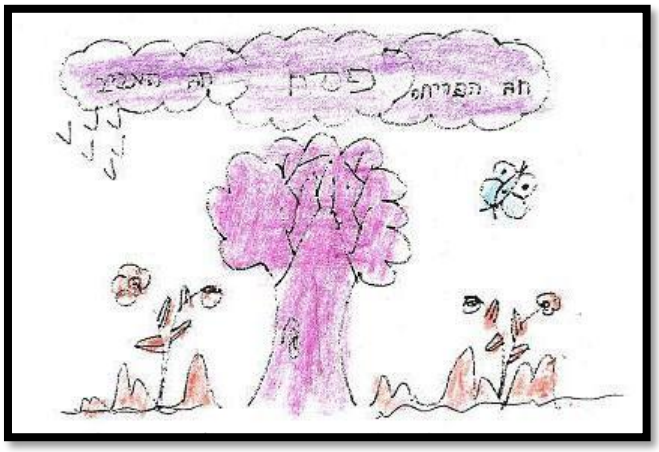
ציור מספר 118

ציור עץ עם כיתוב של מילים

ליד העץ, בתוכו או מתוכו, סתם מילים או הסבר ופרשנות על המובא בציור : אדם זה זקוק לתיווך, להסברים לגבי כל דבר שמבקשים ממנו, כל משימה שמטילים עליו. הוא צריך לדעת הכל לפרטי פרטים בצורה המדויקת ביותר, שואל שוב ושוב ודורש הבהרה מוחלטת, עד שמבין כל מילה, יתכן שיש בעיה בתקשורת גמגום או בעיות שמיעה. אין זו תכונה שלילית דווקא, למרות שלפעמים יש בכך משום טרדה מסוימת. זוהי דרכו של האדם להבין טוב יותר מה מצפים ממנו, על מנת לבצע את הנדרש באופן הטוב ביותר.

ציור מספר 119

ציור מספר 120

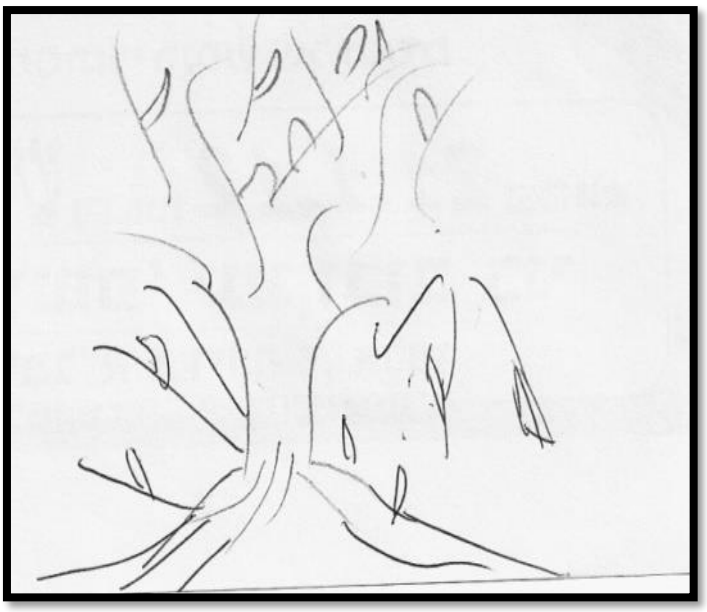
ענפים והעלים

כמו שדיברנו בפרק על שורשים על המשנה באבות כֹּל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו, לְמָה הוּא דּוֹמֶה, לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מְרֻבִּין וְשָׁרָשָׁיו מֻעָטִין, וְהָרוּחַ בָּאָה וְעוֹקַרְתּוּ וְהוֹפְכַתּוּ עַל פָּנָיו הענפים מלמדים על היכולת השכלית והקוגניטיבית של המצייר.

סגנון חשיבה שלו הדרך בה הוא חושב ואת דפוסי ההתנהגות וגם את דפוסי התגובה של המצייר כאשר הענפים זוויתיים, גדומים ומצוירים בקו נוקשה, דפוסי התגובה יהיו נוקשים יותר. אם הקו גמיש ויש כל מיני גדלים של ענפים, מדובר באדם שיודע להגמיש את תגובותיו בהתאם לסביבה הוא קל יותר עם עצמו ולכן יכול גם לסלוח לעצמו.

כאשר הענפים והעלים יורדים עד לשורשים

צורך בהעמקה האישית, ערגה ללא סיפוק, רגשנות רבה, צורך בהגשמה מיידית, הגרנות לכסף, רצון לצאת מהשגרה.

ציור מספר 121

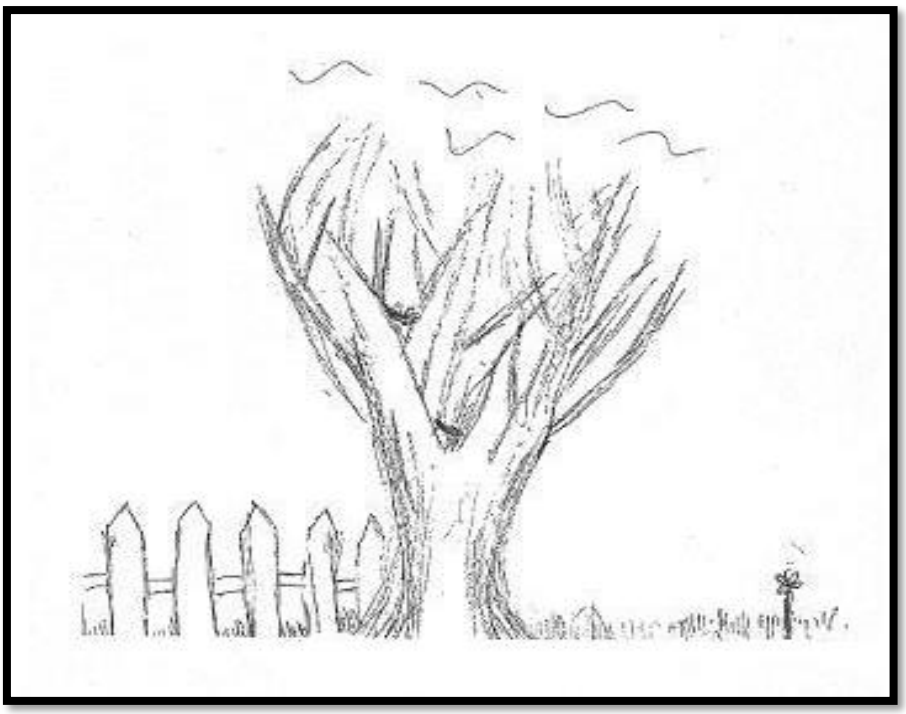
יחס בין השורשים עלים קטן יחסית לשורשים

יש כאן אדם עם ביטחון עצמי, ריאלי, בעל יכולת הגשמה חקרנות, יכול להיות גם סופר אגו חלש ואז ההשלכות הן של חמימות מוח ותוקפנות.

ענפים כפולים כעין שבילים אך מבולבלים ועולים זה על זה

בעץ תחום או פתוח – גם אדם זה ניחן ביכולת קטלוג גבוהה, אך במצבו העכשווי הוא מבולבל, ולכן נמנע ממנו מלממש את יכולותיו באופן מרבי.

קיימים בו כל הנתונים שמאפשרים למידה, הבנה, קליטה, קטלוג – אך ראשית עליו לחלץ את עצמו ממצבו המבולבל.

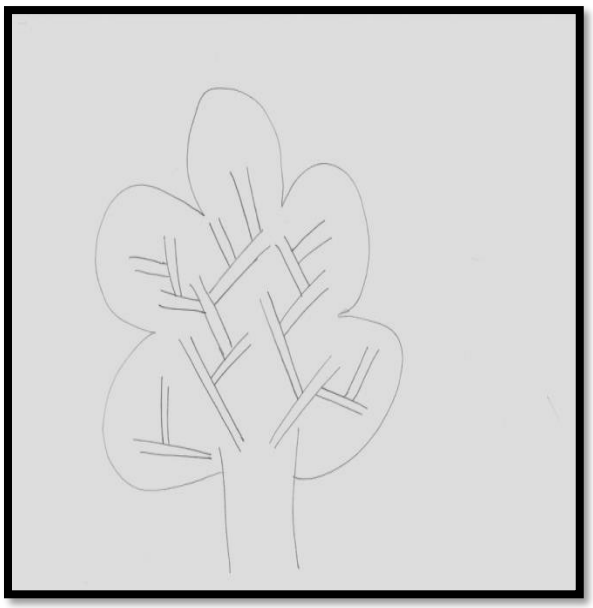

ציור מספר 122

ענפים ישרים בתוך העץ התחום, מסודרים וברורים

תכונות אופי כלליות רשמיות, הקפדה על הופעה, נטייה לסדר, כושר ארגון, דיקן, שליטה עצמית, עצמאות, חוש מידה, כושר תיאום, תכנון זהיר, משמעת פנימית, התמדה, יציבות הענפים מעידים גם על יכולת קטלוג גבוהה מאוד. האדם יודע להיכן לשייך כל פיסת מידע, זוכר היכן בדיוק המידע נמצא ולדעת איך, מתי ומהיכן לשלוף מידע נחוץ.

חשוב לציין ככל שמספר הענפים פוחת, כך האדם משתמש פחות ביכולת הקטלוג שלו. הוא לא אוהב להתאמץ, ומשום כך לא מוציא את כישוריו מן הכוח אל הפועל.

ציור מספר 123

ענפים כפולים סגורים ותחומים בקצותיהם

ענפים כפולים מראים תמיד על יכולת קטלוג גבוהה. אך כשהם סגורים, הם מלמדים שמשהו נסגר ונחסם אצל האדם. יכולת הקלט קיימת, אך הפלט איננו. הוא לא יודע איך לנצל את המידע שאגר, איך להשתמש במידע שלו באופן מעשי. יכולת הקליטה, העיבוד, המיון והקטלוג במוח קיימים. הבעיה היא עם שליפת המידע הנכון בזמן הנכון פחד חוסר טקט.

ציור מספר 124

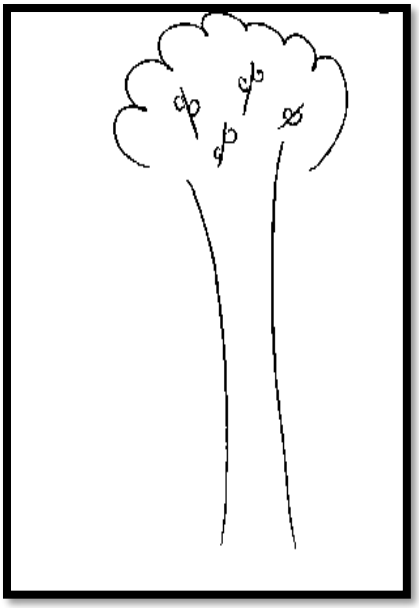
ענפים דקים ללא עלים כלל

יש כאן נרפות וחולשה פיזית קשה שהאדם נתון בה, ומשפיעה על התפתחותו. אולי הוא בתקופה שלאחר מחלה קשה, ועליו להתאושש לפני שישוב לתפקד במלוא כוחותיו. אולי גם חוסר ברזל המוגלובין נמוך .

ענפים בודדים בלבד

מלמדים על חולשה חזקה מאוד. לפעמים גם במצב זה האדם מצליח להתרומם מעל מצבו.

אם זה עץ בעל תנועה נמרצת וערה יתכן גם אימפולסיביות אם נבדוק את ציור העץ במשך זמן ונראה כי יש **יותר ענפים**, האדם, למרות היותו חלש עדיין, הוא נמצא בתהליך החלמה.

ציור מספר 125

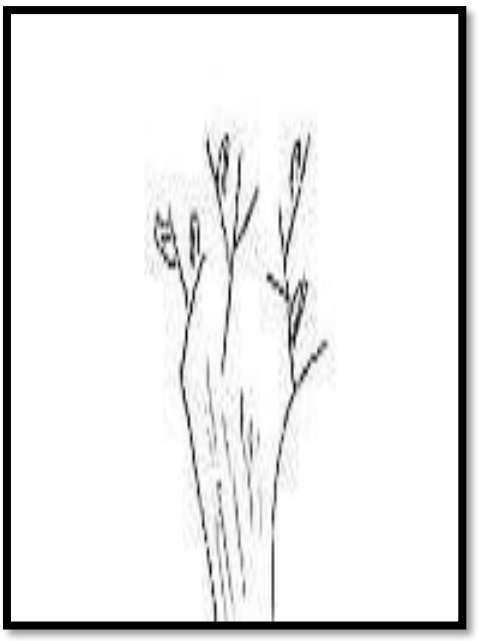
ענפים דקים יחידים

כשהם מסודרים יפה בצורה ישרה, מלמדים על יכולת וכוחות טובים שיש לאדם. ככל שהענפים מרובים יותר, כך הפוטנציאל גדול יותר.

עץ פתוח לא תחום עם ענפים דקים ועלים

מלמד על הבנה ויכולות גבוהות מאוד ועל התפתחות מסודרת ויפה מאוד. ככל שעל העץ יש יותר עלים, כך ההבנה של האדם ואפשרויות ההתפתחות שלו גדולות יותר.

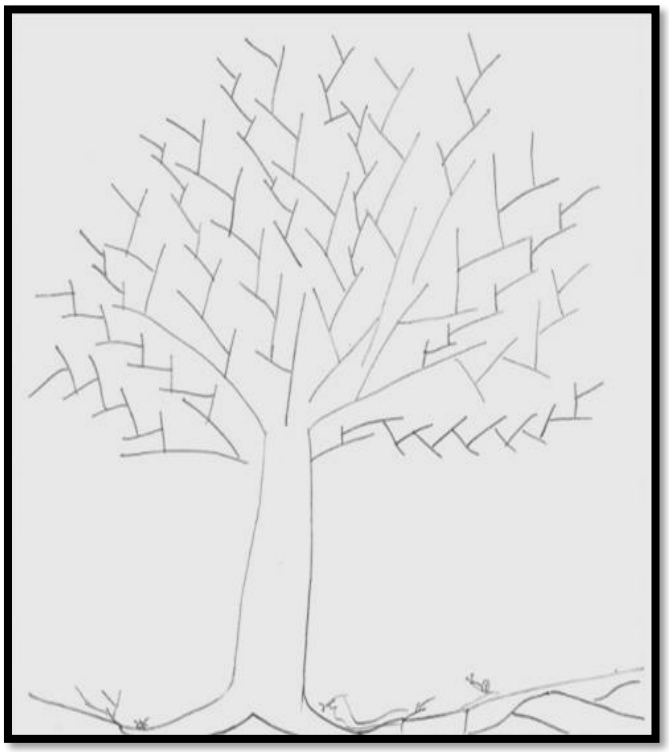
ככל שיש יותר עלים, כך הנתינה של האדם רבה יותר. העלים מלמדים גם על כוח פיזי. ככל שיש יותר עלים, כוחו הפיזי של האדם רב יותר. מעט מאוד עלים – האדם היה במצב של חולשה, וכעת הוא מתאושש.

ציור מספר 126

ענפים בלי עלים ובלי פירות בתוך עץ שאינו מתוחם

האדם במצב של חולשה פיזית גדולה, שלא טופלה כלל. אולי בעקבות מחלה, אולי גם חוסר ברזל המוגלובין נמוך. אולי יש לו מונו סמוי – צריך לבדוק.

ציור מספר 127

שלכת

העלים מלמדים על כוחו הפיזי וכוח מחשבתו של האדם, על הבנה והתפתחות, על יכולות.

השלכת היא פעולה טבעית של הלכה השלכת היא עצם נפרד זאת אומרת פרידה טבעית אך לעתים יש לשים לב בין עצים שיש להם שלכת לבין עצים שאין להם שלכת כגון אדם המצייר עץ זית עם שלכת אין דבר זה תופעה הומוגנית אלה תופעה הטרוגנית. השלכת ברעיון היא שאדם רוצה להשיל מעצמו מידות רעות הנהגות שאין הוא רוצה בהם.

עלים נושרים, או פירות מונחים על האדמה לרגלי העץ

גם אם העלים והפירות עדיין באוויר, ולא נגעו בקרקע; אולם ככל שהעלים או הפירות נמוכים יותר ועד על הארץ, כך המצב חמור יותר.

הציור מלמד על משהו בתחום ההורמונאלי שנפרד מהאדם ונפל ממנו.

כאשר, **בנוסף לעלים שנשרו מהעץ יש גם פירות שנשרו**

המשמעות חזקה ועוצמתית יותר. ברור שבנוסף לאיבוד משהו (הפלה וכדומה) יש גם תחושה של אבידה. האדם מרגיש שאיבד משהו יקר מאוד, שחסרונו כואב לו.

אם **העלים שנושרים עדיין 'מעופפים' באוויר**

ולא נגעו בקרקע; ואפילו אם אלו מעט עלים, וגם אם רק עלה אחד נמצא באוויר, ואף עלה לא נגע בקרקע – הציור מלמד על אבידה: האישה עברה הפלה ואיבדה את העובר; הנערה איבדה את חברתה הטובה; המשפחה החליפה מקום מגורים, ועברה לגור במקום זר לחלוטין; פטירה של אדם יקר וקרוב, גירושים וכדומה.

ציור מספר 128

ככל **שהעלה או הפרי גדולים יותר**, כך האבידה גדולה יותר.

גם **ענף נופל** נחשב לאבידה. ענף קטן מלמד על אבידה קטנה, וענף גדול מלמד על אבידה גדולה יותר. אם על הענף יש גם עלים, זוהי אבידה משמעותית יותר.

ציור מספר 129

אם **כל העלים והענפים שנשרו מונחים שוכבים לרגלי העץ**, זאת אומרת שכבר נפלו ארצה לגמרי, הציור מראה על אובדן משמעותי, ולא על אבידה סתם. אפילו אם נשארו עלים נוספים על העץ; כאשר כל העלים שוכבים לרגלי העץ (ואין עלים שעדיין מעופפים באוויר), מדובר באובדן. האדם מרגיש שאיבד את היקר לו מכל, ויחד עם זה איבד את הטעם בחיים. במצב כזה יש לשים לב ולהיות ערניים לסימנים של מחשבות אובדניות (התאבדות).

ציור מספר 130

פירות

בתוך נופו כל עץ – מלבד עץ ברוש – צריך להיות משהו. עלים, ענפים, פירות. כשהעץ ריק לגמרי, גם אם הוא גדול מאוד, הציור מלמד שההתפתחות עד עתה טובה, ואפילו טובה מאוד, אלא שהאדם אינו עושה שום דבר עם ההתפתחות שלו. אינו מביא אותה לידי ביטוי, לא מיישם אותה בפועל.

פירות בעץ מלמדים על עשייה, ועל נתינה. ככל שהפירות שעל העץ רבים יותר, כך אדם זה ניחן בנתינה רבה יותר.

עץ (פרי, להבדיל מעץ סרק) שמצויר ללא פירות, מלמד על אדם שאין לו נתינה במידה מספקת. בהתפתחות שלו, הוא לא נותן מעצמו כלום, לאף אחד.

בדרך כלל (ב-90%) הפירות מסמלים גם את בני המשפחה. לרוב מדובר באנשים שגרים יחד תחת אותה קורת גג. לפעמים אנשים מציירים את מספר הנפשות בביתם; אחרים רק את אלו שחשובים עבורם. יש שמצרפים גם את שאיפותיהם לילדים נוספים, או שמכניסים גם את בני משפחתם מבית ההורים, אחים ואחיות, ואפילו את בני משפחת בן הזוג.

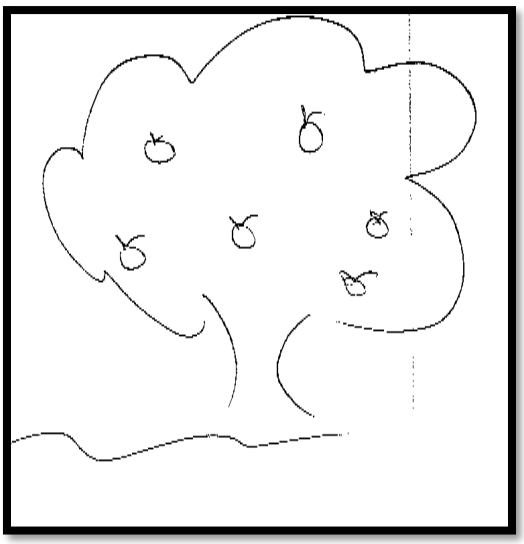
לפי הפירות ניתן ללמוד הרבה מאוד על האדם ויחסיו עם בני משפחתו.

מתייחסים גם לגודלו של הפרי: האם הוא גדול או קטן; לצורתו של הפרי: שלם וחלק, או מעוות ופגום. לפי מראהו, צורתו וצבעו של הפרי ניתן לראות מה יחסו של המצייר לבן המשפחה הספציפי.

אך אין צורך להקדיש יותר מדי זמן לנושא בני המשפחה דרך הפירות, כי זה לא רלוונטי לצורך האבחון.

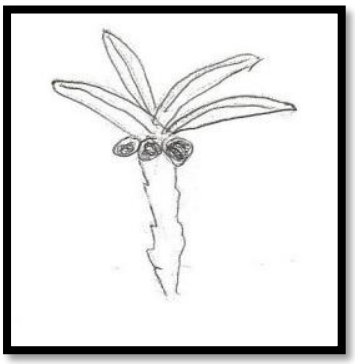
עצי פרי

כל עץ פרי, ולא משנה איזה פרי 'צומח' עליו, וגם כשאין בו פירות כלל, אך רואים לפי צורתו שהאדם התכוון לצייר עץ פרי; או שהאדם המצייר אומר שזהו עץ פרי – מלמד על יכולת נתינה במידה רבה. מתבוננים בפירות כל פרי לגופו, ומאבחנים לפי היסודות. בודקים אם הפרי חמוץ, מר, מתוק; את צורתו, מידת שלמותו, את צבעו – ובהתאם לכך בודקים מה קורה לאדם בתחום הנתינה הספציפית.

ציור מספר 131

אגוז קוקוס – קליפתו חומה, בפנים לבן. ייתכן ומלמד על מצב השרירים.

ציור מספר 132

תפוזים – כתום. זהו צבע של פירוק. לאדם זה יש יכולת נתינה (פירות) אך כשהוא נותן עליו לפרק כל דבר לגורמים ולהסביר מה ואיך וכמה ולהיכן בדיוק, וכו׳.

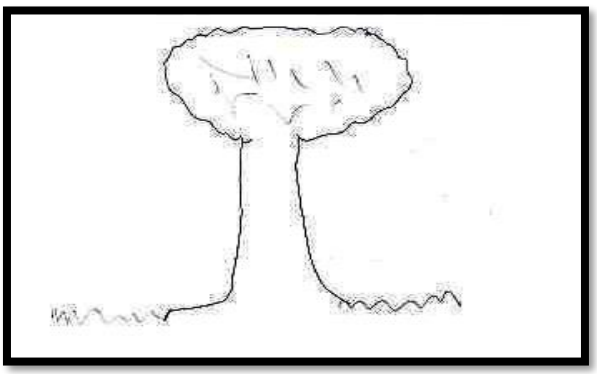
ציור מספר 133

לימון – צהוב. צבע של התמודדות. בנוסף, הלימון חמוץ. יש לבדוק לאיזה יסוד שייך הטעם החמוץ ומה זה מלמד.

פרי ירוק – נתינה רבה, אך רק לאדם נזקק ביותר, כזה שזקוק לריפוי (בגלל מחלה, או ריפוי מכל סוג שהוא).

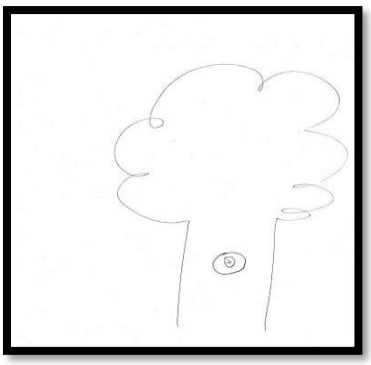
עץ פרי עם ענפים, עלים ופירות – יכולת שכלית טובה, יחד עם נתינה רבה.

עץ פרי עם ענפים, יכול להיות גם עם עלים, אך ללא פירות כלל – עץ פרי הוא עץ של נתינה. כשאדם מצייר עץ פרי ללא פירות, הדבר מלמד שמלכתחילה יש לאדם יכולת נתינה; הענפים מלמדים על יכולת שכלית טובה, אך בתקופה הנוכחית הוא נתון במצב של חולשה, אולי בעקבות מחלה, וכרגע אינו מסוגל לתת.

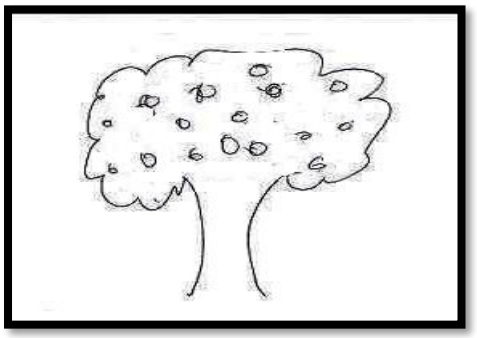
ציור מספר 134

עץ פרי ריק לגמרי – ללא ענפים, עלים או פירות כלל – גם כאן מצב של חולשה, אך קשה בהרבה. זהו חולשה כללית מכל הבחינות: פיזית, שכלית, רגשית, נפשית, ומשום כך אין לו יכולת להביא לביטוי את תכונות הנתינה הטבעיות שבו.

ציור מספר 135

עץ עם פירות בלי עלים וענפים כלל – לא משנה כמותם של הפירות ומספרם; אדם זה היה במצב חולשה קשה בעקבות מחלה, ועכשיו הוא בתהליך ריפוי והחלמה.

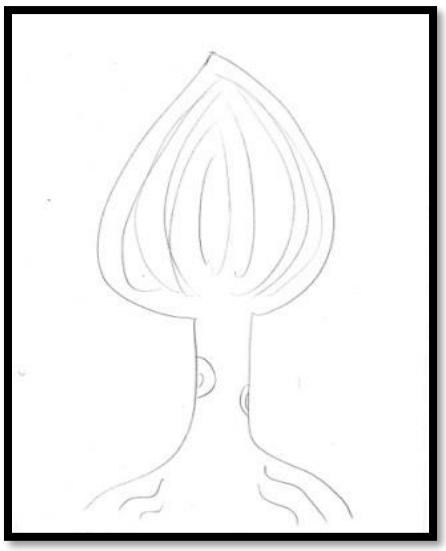

ציור מספר 136

עץ ברוש

זהו עץ עם הרבה מאוד יידע (החוד למעלה), אך גם סגור מאוד.

הברוש הוא עץ הורמונאלי בטבעו. גם כששני הקווים התחתיים של הנוף ישרים עם הגזע, ובמיוחד כשיש צניחה כלפי מטה.

ציור מספר 137

כאשר המצבים הללו לא תקפים, יכול להיות שהמצייר נחשף לנושאים הקשורים בתחום, ראה או שמע דברים שמעסיקים אותו באופן לא מתאים.
בלי קשר לנושא ההורמונאלי, עץ הברוש מראה על אדם חכם מאוד מצד אחד, אך גם סגור מצד שני.

שהחוד העליון פתוח במקצת – יש קושי מסוים בחשיבה.

כשהחוד העליון סגור לגמרי – יכולת החשיבה טובה, זהו אדם עם יכולות שכליות מעל הממוצע. אך בגלל שהכל סגור – סגור יותר מדי – קשה לו להוציא החוצה את הידע והמידע שאצור אצלו בפנים.

כשהחוד ממש נעול (מהודק פנימה, עד לצורה של לולאה), יש כאן מצב של הרבה יותר מסתם סגירות. האדם ממש נעול מבפנים, אינו מוכן לגלות שום דבר ממה שקורה בעולמו הפנימי. עלול להורות על בעיות קשות, וכן על מחשבות או על פעילות לא רצויה בתחומים שהשתיקה יפה להם. הסגירות המוגברת של האדם מקורה בפחד שהדברים ייצאו החוצה. לכן הוא ממש נועל את עצמו, כדי ששום דבר לא יתגלה.

כאמור ומודגש כבר מספר פעמים,

בשום אופן אסור להגיע למסקנה נחרצת על סמך ממצא אחד.

יש לקבל אישור וחיזוק בציורים ובאבחונים הנוספים.

בודד בעולמו

עץ הברוש שמצטייר כאן בצידו השמאלי של הדף מעיד על פחד ורתיעה מפני החברה ומפעילות בתוכה.

נשים לב, שהחוד העליון של הנוף סגור לגמרי שמחד מראה על חשיבה טובה ומאידך קשה לו להוציא החוצה את הידע והמידע שאצור אצלו בפנים.

ציור מספר 138

סוגי עצים – שבעת המינים

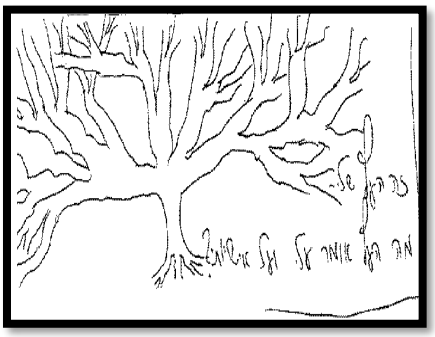
וַיֹּאמֶר ה תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן.״

עץ זית

נמשלה התורה לשמן זית זך. כל טיפת מים שתיכנס, בכוס מלא מים תוציא כנגדה טיפת שמן. כך, כל לימוד עיסוק בחכמות חיצוניות - מסלקים את חכמת התורה ואת כבודה, וכאשר תראה רודף כבוד, המחפש את כבודו אצל מי שהיום כאן ומחר איננו, דע, שכבוד התורה ממנו והלאה ושאינו שמן זית זך. שמן זית מלמד את הנתינה האמיתית ועל יכולות נתינה רבות של האדם בכל התחומים, אותם הוא מעניק ביד רחבה – גם לעצמו וגם לאחרים. שנאמר ויין ישמח לבב אנוש, להצהיל פנים משמן, השמן גם הוא, כמו היין, גורם שמחה לאדם.

מבחינה שכלית זהו אדם מלא במידע ובהבנה, אותם אין הוא שומר לעצמו בלבד אלא חולק עם אחרים. במובן הרוחני הוא מעניק לאחרים תובנות והדרכה, ובמובן הנפשי הוא סוכך על האנשים שבמחיצתו ומגן עליהם, ויחד עם זאת איננו שוכח את צרכיו שלו עצמו.

כשאדם מצייר עץ אותו הוא מגדיר כ'עץ זית', אך עץ זה הוא ללא עלים וללא זיתים, לאדם זה יש יכולות רבות, אך הכל נשאר בתוכו פנימה. יכולת הקליטה שלו טובה, אך הוא נחסם כשמגיע השלב של עיבוד המידע שהוא קולט. עם העיבוד יש לו קושי. כתוצאה מכך נוצרות בעיות בפלט, בלהוציא החוצה את מה שקלט.

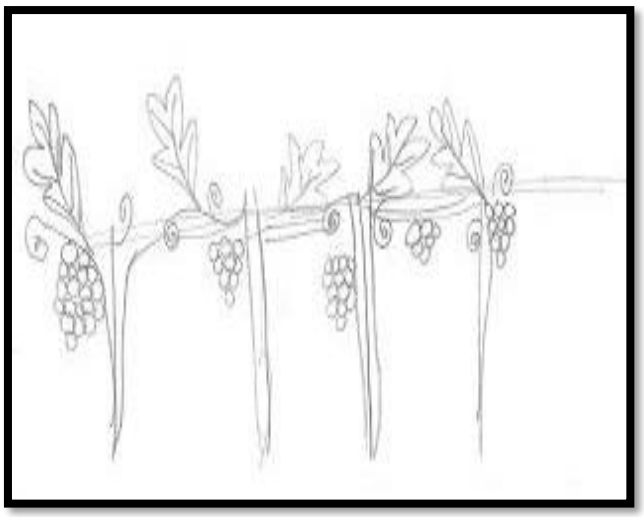

ציור מספר 139

עץ גפן נשען על מקלות

עץ מטפס, תמיד נשען על משהו: על גדר, על גג, על יתדות וקורות. לגפן אין יכולת להתרומם כלפי מעלה בכוחות עצמה. כשאין לה תמיכה, היא מתכופפת כלפי מטה – משפילה את ראשה בשפלות וענווה.

זהו אדם שצריך תמיכה כל הזמן כדי להתרומם, כי מתוך חוסר הערכה עצמית לא מרגיש שיש לו את היכולת לעמוד על הרגליים בכוחות עצמו.

ציור מספר 140

ניתן לראות באיור העץ כי ישנם ענבים שנשרו מהעץ כל דבר שנופל מהעץ, ואפילו אם זה רק עלה או פרי אחד בלבד, וגם קו סתמי ללא צורה מוגדרת שנראה כנופל מהעץ, מלמד על משהו שצריך היה מלכתחילה להיות מחובר לאדם מבפנים, ונפרד ממנו.

גפן קטן עם דגש על העלים

אדם שמצייר עלי גפן ניחן בהמון יידע, נתינה וכוח רצון. הוא נותן לאחרים מבלי לצפות לתמורה, וככל שהוא נותן יותר, כך הוא גם מתפתח יותר. אבל הוא זקוק גם לתמיכה עקבית.
בלי זה הוא אינו מסוגל להעניק. רק כשיש לו תמיכה תמידית הוא מסוגל לתת והוא עושה זאת בעין יפה ועד בלי די, בלי שעינו תהיה צרה באחרים.

עץ גפן בצורת סכך

אפשר ליחס לזה המון תכונות כגון טוב לב, אהבה, אמינות, נדיבות, פתיחות וגילוי לב, חום, רכות, רצון טוב, ידידות, שמחת חיים, יכולת להתפשר ולוותר מרצון, כמו שהגפן מעניקה הרבה, וככל שהיא נותנת יותר, כך היא מחזיקה מעמד למשך זמן רב יותר. הנתינה שלה ממלאה אותה, מעשירה אותה – להבדיל מהדקל, שנותן תמרים עד שמתרוקן לחלוטין.
ישנה גם נכונות להכיר בקיום הזולת, הסתגלות, כושר תיאום, כנות, טבעיות פשטות הלכות, גמישות, חברתיות אמפטיה, רגישות לזולת, אויבות, נימוס, מסירות, סובלנות, התנדבות, נתינה, חוש הבחנה, אופטימיות, מושפעות, רגשנות, רכות.

עץ דקל (תמר)

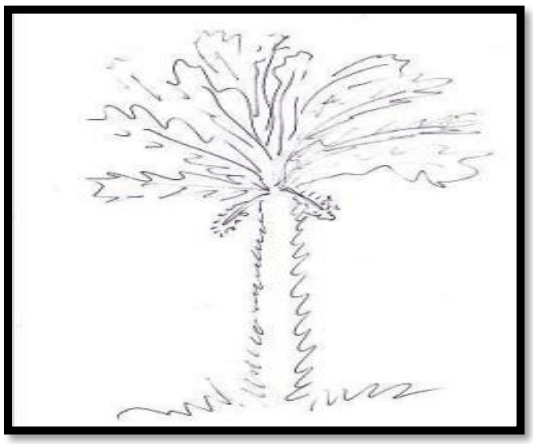
עץ שמלמד על נתינה והגנה, כי הוא גם נותן פירות וגם סוכך. הנתינה שלו היא מוחלטת ; הוא מעניק לאחרים את כל כולו, בלי להשאיר לעצמו כלום.

לפי ילקוט שמעוני על תהילים פרק צ״ב, אות תתמ״ה: ״צדיק כתמר יפרח: מה תמרה זו, אין בה פסולת אלא: תמרים לאכילה, לולבים להלל, חירות לסיכוך, סיבין לחבלים, סנסנים לכברה, שפעת קורות לקרות בהן את הבית – כך הם ישראל: אין בהם פסולת, אלא מהם בעלי מקרא, מהם בעלי משנה, מהם בעלי גמרא, מהם בעלי אגדה״.

מכאן שאדם שמצייר עץ דקל הוא אדם טוב לב ביותר, אלא שיש לו נטייה להעניק כל מה שיש לו בלי להשאיר לעצמו כלום, ומתוך כך הוא מגיע למצב של דלדול כוחות וריקנות, שעלול לפגוע בו.

תמרים נופלים מהעץ דקל

האדם נותן את כל הדברים הטובים והמתוקים שיש לו, ותמיד מלווה אותו תחושת אובדן, הרגשה שנתן לריק, ללא תועלת. כי אף פעם הוא לא מקבל מילות תודה והערכה, לא נותנים לו את ההרגשה שנתינתו חשובה ויש לה ערך. יוצר מצב של חסר ותסכול עמוק.

ציור מספר 141

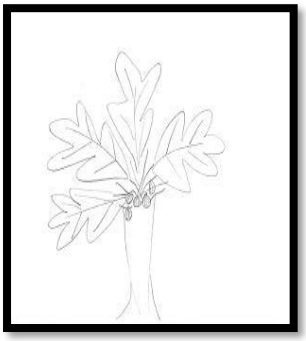
רימון

״מלא כרימון״ – הוא בטוי של אדם שיש בו הרבה ידיעות או מצוות כמו גרגרי הרימון. אדם שמצייר עץ רימון יש לו הרבה דם בגוף. מלמד על אנרגיה תוססת, על הנעה ומוטיבציה. יש בו המון נתינה, גם לעצמו וגם לאחרים. אבל הכל אצלו בחשבון ובמידה. הוא מחשב ואחרי שסיים את תפקידו הוא יודע ללכת בזמן, כדי שלא להכביד על המקבל ולא לגרום לו לאי נעימות (מתן בסתר). זהו אדם שהנתינה שלו מאוזנת: לא יותר מדי ולא פחות מדי, הן לעצמו והן לאחרים. הנתינה שלו לא חונקת, לא מטביעה את הזולת.

תאנה

״התאנה חנטה פגיה״ - הבשילו פירות התאנה הגיע הזמן לקטוף את הפירות. התאנה היא עץ גדול, עם הרבה עלים שנותנים צל וסוככים. גם עלי התאנה בצורת כף יד, שמחזקת את תכונת הנתינה. לתאנה פירות מתוקים וטעימים.

וישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו ביטוי לתקופה של שלום וביטחון של האדם המצייר אותה.

ציור מספר 142

עץ תאנה עם עלים בלבד, ללא פירות

זהו אדם שסוכך על אחרים. אפשר לבוא אליו, לשפוך בפניו את הלב, והוא יעזור על ידי הקשבה והענקת הבנה וסימפטיה. אבל נתינה ממשית בפועל אין לו, כי לא צייר פירות. העלים מלמדים על פוטנציאל של נתינה, שלא בא לידי ביטוי בפועל..

עץ תאנה עם פירות:

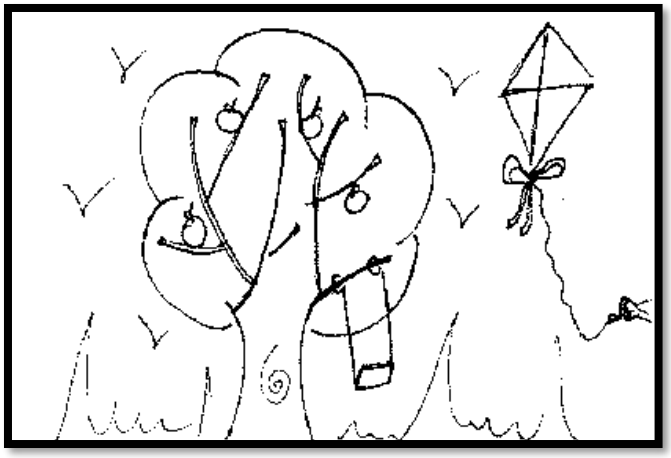
זוהי נתינה מתוקה וטובה, וגם הגנה. האדם גם סוכך על אחרים (בגלל העלים שצייר). הוא גם מקשיב ומגלה הבנה וסימפטיה, וגם יודע לומר מילים טובות ומרגיעות.

רוב האנשים מציירים עץ תאנה עם עלים בלבד, ללא פירות. אנשים מעטים בלבד מציירים גם פירות. יש כאן בעיה של אי ניצול מלוא הכוחות שנמצאים באדם בפוטנציאל.

תוספות לעץ

נדנדה ליד העץ או קשורה על העץ

יש קושי להישאר יציבה במקום אחד. האדם רוצה להיות כל הזמן בתנועה. אך אם יש קערות בעץ וצורות עגולות יש כאן מצב של נהנתנות. לעתים יש לבדוק גם מצב של חוט שידרה ו/או שיווי משקל.

ציור מספר 143 א

ציור מספר 143

בציור 143 נוף העץ נוטה לצדו הימני של הדף מה שמלמד על רצון להתבטא , צורך לבלוט בחברה ולהשפיע עליה.

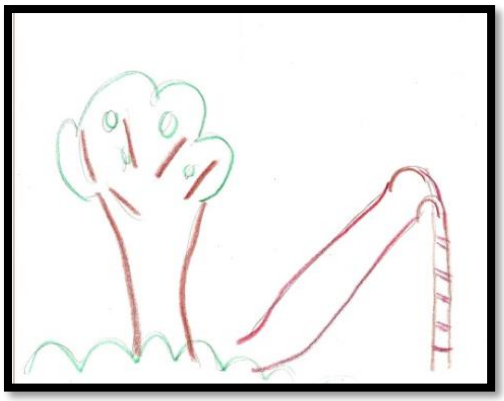
אדם סמכותי, קובע ומחליט, חשוב לו לומר תמיד את המילה האחרונה. צורך בחוויות חדשות ובהרפתקנות.

סוג של ריקנות הוא מנותק מהעבר, חי בהווה בלבד.

מגלשה ליד העץ

אהבת הרפתקאות, חריגה ממוסכמות.

במקום ללכת בשביל סלול, האדם מחפש דרכים לא שגרתיות, יוצאות דופן.

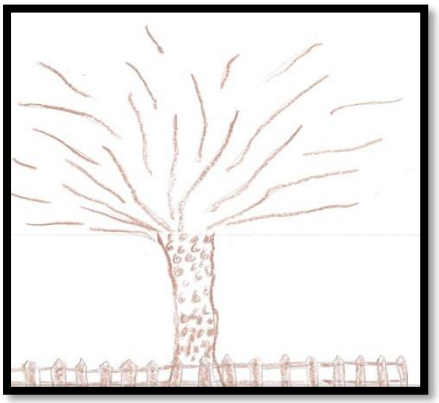
ציור מספר 144

ג

דר מסביב העץ

מעיק על הכותב משהו והוא לא סומך על אף אחד. סגירות. האדם שם מחסום לפיו, לא מספר דברים. שומר סוד.

כאן נראים ענפים דקים (חד קוויים) ללא עלים כלל – חולשה פיזית קשה שהאדם נתון בה,ומשפיעה על התפתחותו.

ציור מספר 145

קרוסלה ליד העץ

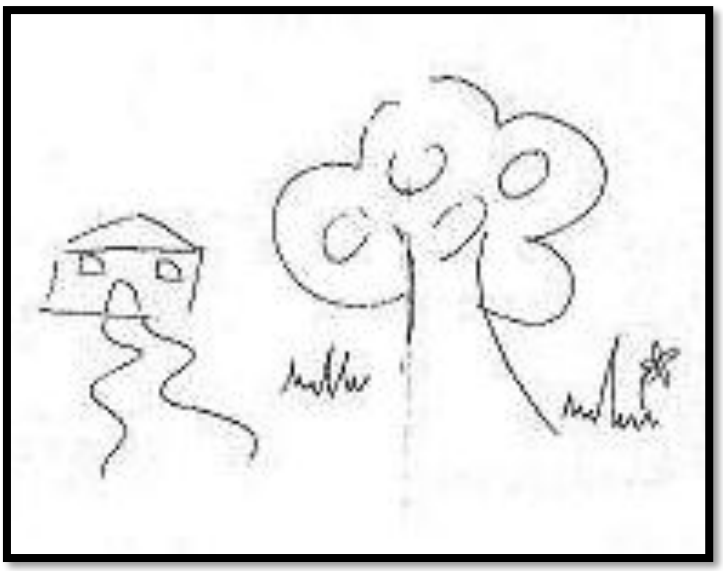
קושי שלא מאפשר התמקדות, חשיבה או עשייה.קשיים בריכוז.

שביל ליד העץ

כאשר אדם מצייר שביל הוא זקוק לדרך סלולה ומסומנת, המאפשרת לאדם ללכת בה מתוך ידיעת מה שלפניו, ומה שמצפה לו בסוף יש לו רצון וצורך שתהיה לו מטרה.

העץ בציור 141 בתחתית הדף דבר המראה על רגשי נחיתות.

כמו כן צייר בית בסוף השביל – מתוך רצון לדעת כי בסוף הדרך יגיע ליעד מוכר – הבית.

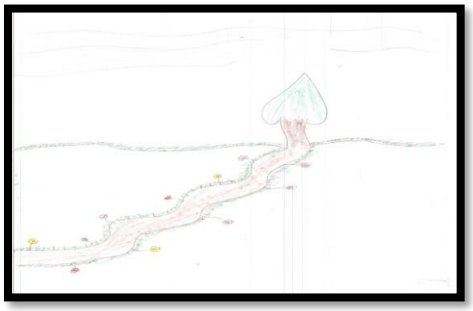
ציור מספר 146

שביל עם אבנים ליד העץ

בדרך הזאת, הברורה וידועה על מטרתה, יש לאדם קשיים.

שביל עם דשא ופרחים מצידיו ליד העץ

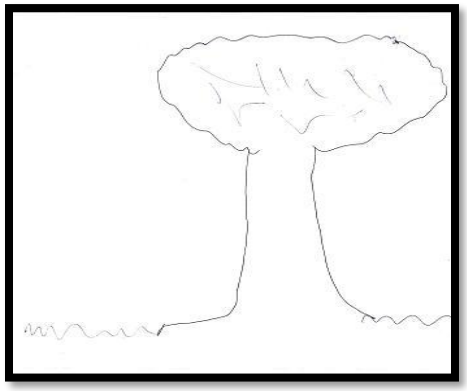
האדם איננו לבדו בדרכו. יש לו חברה, וחברים מלווים אותו וצועדים בדרך יחד עמו.

ציור מספר 147

דשא רגיל עגול ליד העץ

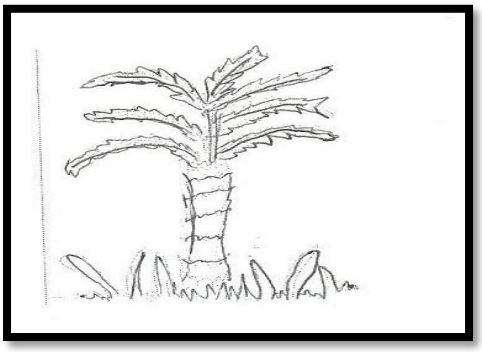
מלמד על חברה סתמית ואין לו כל כך יחס לחברה.

ציור מספר 148

דשא קוצני ליד העץ

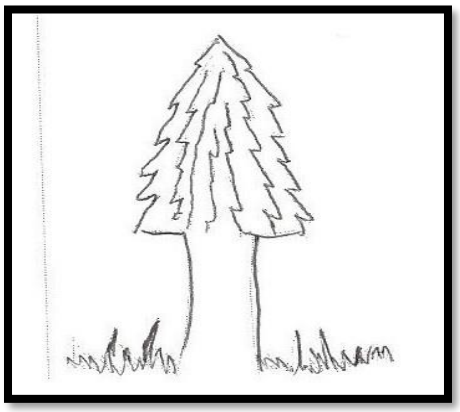
אדם זה סובל מחברה שיש בה דוקרנות ועוקצנות מילולית. הוא נפגע ולוקח ללב את דבריהם

ציור מספר 149

דשא דוקרני מאוד ליד העץ

יש כאן מילים קשות, אלימות מילולית ממש, שפוגעת באדם כמו חיצים חדים,כמו חודים שנונים. הפגיעה כאן היא לא רק רגשית; לא מדובר רק במצב של החלשה, אלא בפגיעה ממש באמצעות מילים וביטויים קשים.

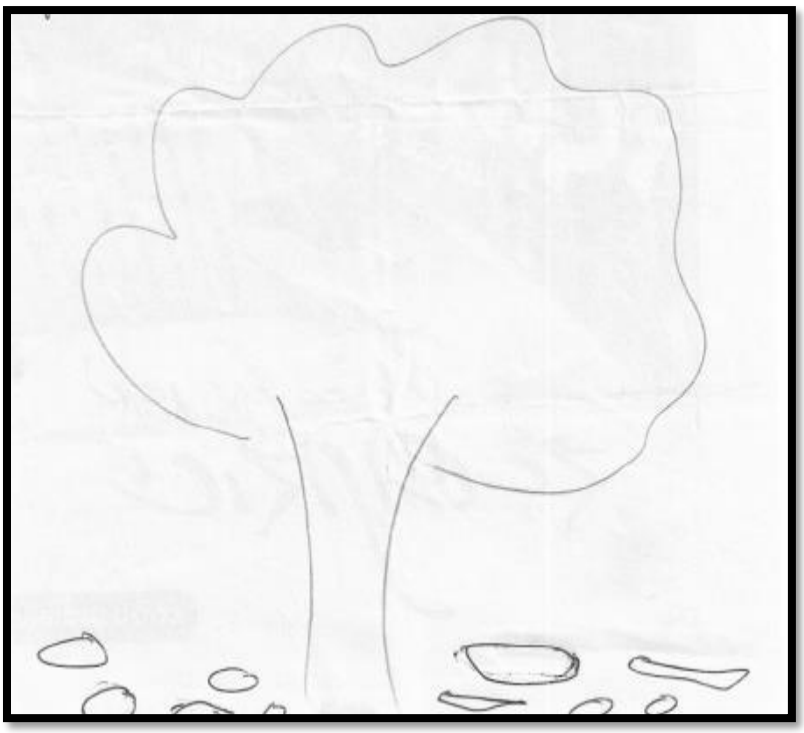

ציור מספר 150

חשוב לציין לא כדאי לבקש באופן ישיר לצייר דשא ופרחים, ציפורים ליד העץ כדי לאבחן את מצבו החברתי. אלא כאשר ההוראה היא לצייר ציור עץ והאדם בוחר לצייר דשא ופרחים, או אז תת-המודע שלו מגלה את האמת הפנימית ביותר אודות מצבו החברתי.

אבנים ליד העץ

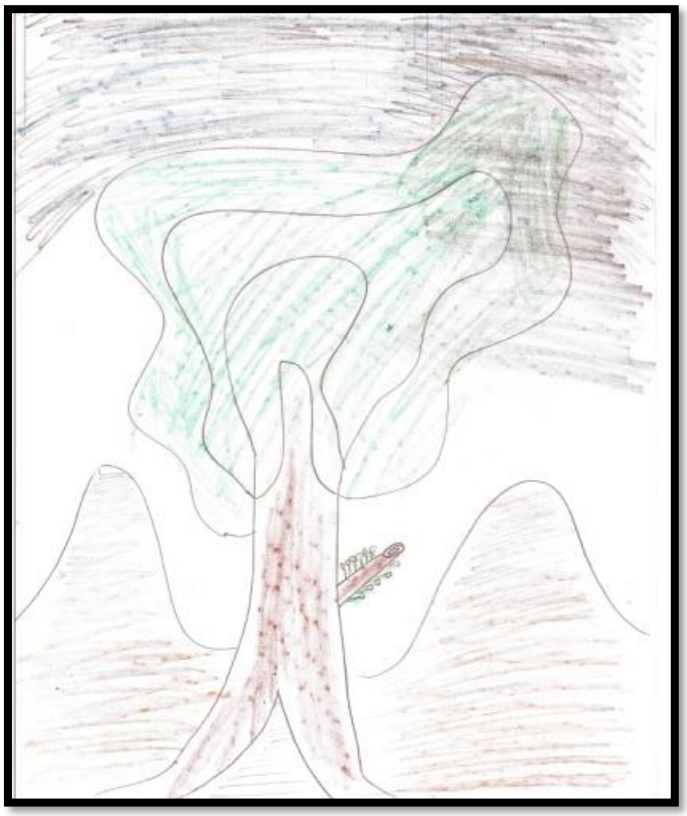
כל אבן בפני עצמה מלמדת על קושי מסוים. כמו כן, כל דבר העשוי מאבן: מרצפות, קיר אבן, ואם יש סלע ליד העץ קשיים גדולים מאוד קשים יותר מהקשיים שמסמלים אבנים ככל שהסלע גדול יותר, הוא מראה על קושי רב יותר.

ציור מספר 151

הרים ליד העץ

מלמדים תמיד על קשיים, ולא משנה אם ההר נמוך או גבוה. יש לבדוק לפי מיקום עבר או עתיד.

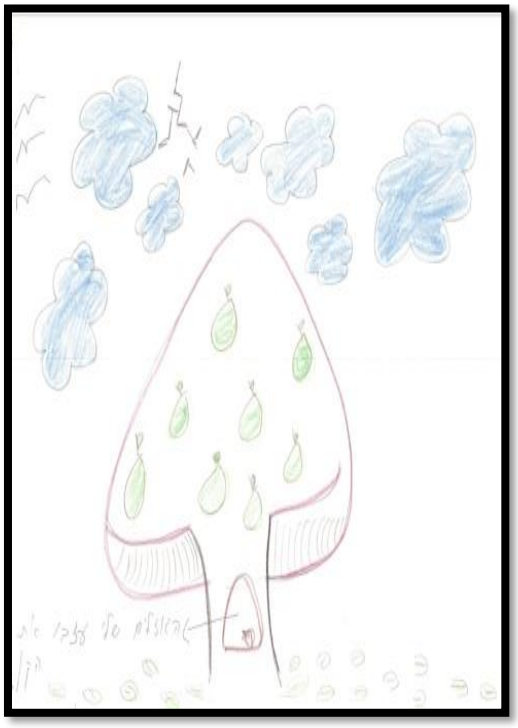

ציור מספר 152

למרות ההרים שנראים ברקע ניתן לראות נצר שגדל מתוך הגזע ומוציא עלים – רצון להתרחבות, אופטימיות, צורך בהשארת חותם.

עננים מעל העץ

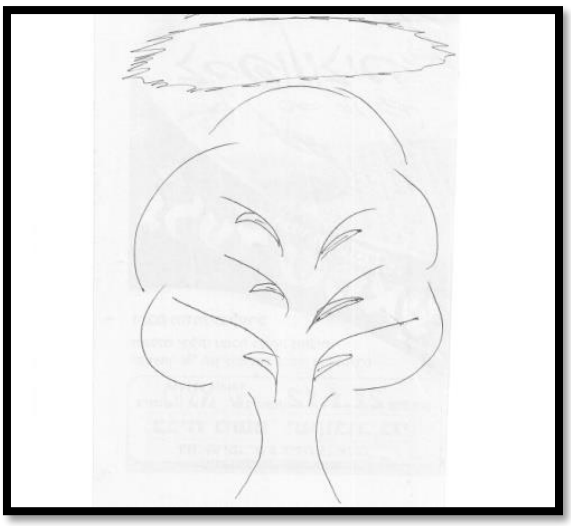
כאשר רוב שטחו של הציור מכוסה בעננים, זה מעיד על קשיים רבים בחלק העליון של הגוף. אם בנוסף לעננים מופיעים גם הרים, זה מעיד על קשיים רבים מאוד. אם שני אלמנטים אלו הם הדומיננטיים בציור.

ציור מספר 153

ענן לבן מעל העץ

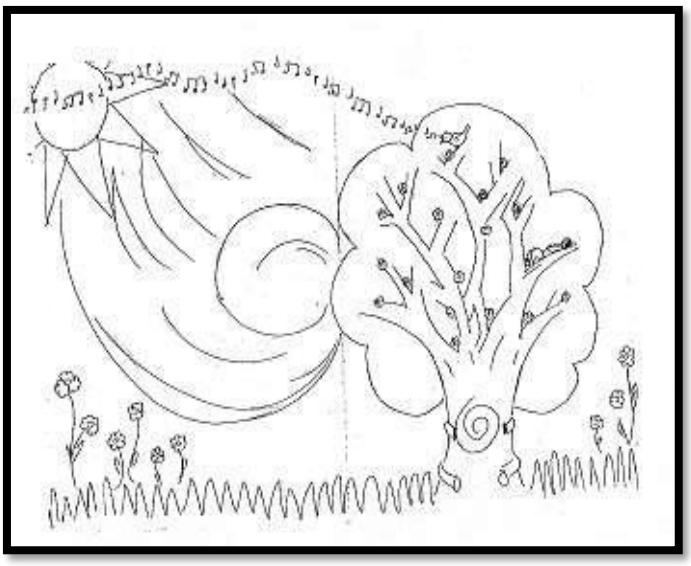
קושי בהבנה, בהקשבה, במחשבה, ברוחניות, בריכוז, בשכל ישר, בחכמה, באמת.

ציור מספר 154

פרחים בנוסף לעץ

אם בנוסף לעץ ישנם גם ציורי פרחים הם מלמדים אותנו על חברה. כאשר הפעולה של הכתוב הייתה לציר עץ הוא בחר להוסיף פרח כל פרח בציור מלמד על חבר ספציפי או אישיות אחרת במשפחה. יתכן מאוד שאת הדמיות הגבריות בציור יצייר בצד ימין ואת הדמיות ממין נקבה יצייר בצד שמאל.

ציור מספר 155

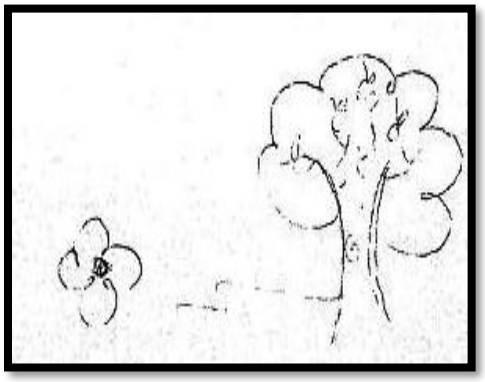
בפרח יש משהו נותן מוסיף צומח ולכן כל פרח מלמד על נתינה

גם פרח אחד די בו כדי ללמד שלאדם זה יכולות נתינה עזרה ורצון לתת זוהי יכולת נתינה מעצמו גם בגשמיות וגם ברוחניות. הוא עושה חסד בכל התחומים, גם נתינה פיזית וגם תמיכה נפשית. אם נעשה אינטגרציה עם כלל העץ כולל גזע ענפים עלים מיקום ..... נראה בפועל עם יכולת זו באה לידי ביטוי מעשי בפועל.

אנו נבדוק האם הפרח ישר, או נוטה לצד. האם הוא גדול או קטן. בעל נוכחות או עלוב. מה מלמד צבע הפרח – האם הנתינה היא בתחום התקשורת, הרוחניות, המעשי. לפי הצבעים ניתן גם לראות מהו סוג החברה, ואיך היחסים ביניהם.

עלי כותרת של פרח בלבד, בלי גבעול ובלי עלים

האדם נמצא בתוך החברה, אך הוא חסר חברה לגמרי.

ציור מספר 156

פרח בלי עלי כותרת ועלים עם גבעול

בחברה בה אני נמצא אני מרגיש שאין לי שום תועלת ותמיכה

פרח שעומד זקוף וישר

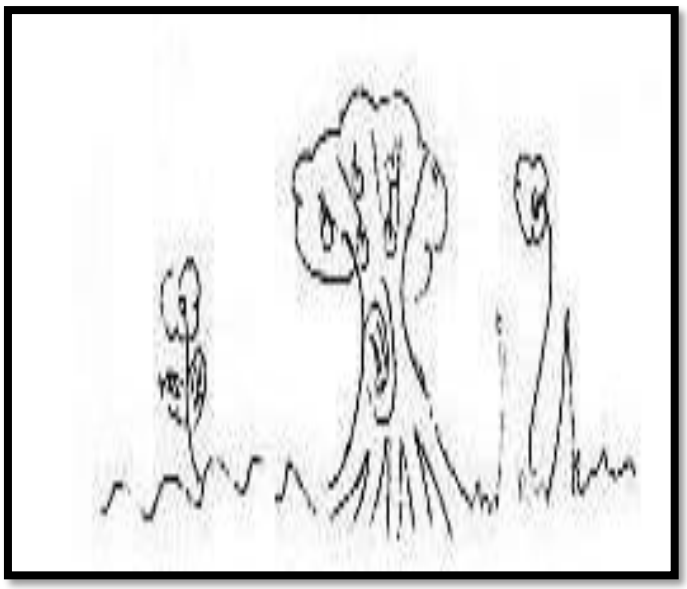
יחסי חברה תקינים עם עמוד שידרה יציב.

ציור מספר 157

פרח נוטה מעט הצידה

ישנו איזה געגוע לקראת האדם שהיה מוכן. להושטת כתף ותמיכה. אני זקוק לו.

ציור מספר 158

פרח נופל, או שוכב לגמרי

ישנה חברות לא אמתית האדם חש זאת אך אין לו ברירה זה מה שיש לי זה חבר לא כנה איתי ולא אמתי.

לפי צבע הפרחים אנו ניתן פרשנות שונה או נוספת יש לזכור חייבים לעשות אינטגרציה עם כלל העץ כולל גזע ענפים עלים מיקום.

פרח עם קו שבור באמצע

יתכן בעיות או כאבים בגב.

ציור מספר 159

ציפורים בקרבת העץ

הציפורים מסמלות חופש, חרות ודרור. אך גם בריחה וחוסר מסגרת .

לציפור אין בית קבוע. היא חופשיה לנפשה, יכולה לעוף לאן שהיא רוצה. כשאדם מבקש לברוח ממצב מסוים שלא טוב לו אתו – זהו סוג של לקיחת חופש מאותו מצב.

ציפור בציור מלמדת תמיד על עומס יתר. קשה לו, והוא רוצה לברוח.

יש גם אלמנט של פחד. אולי מפני נטילת אחריות, אולי בגלל שהעול כבד מדי. כשהצורך בחופש הוא במידה מועטת, זה סביר כאשר העץ בריא הציור טוב זה סימן כי אדם פורק לחץ מידי פעם, הוא זקוק להשתחרר, לאגור כוחות כדי להיות מסוגל לחזור לשגרה ולהמשיך בה עם כוחות מחודשים.

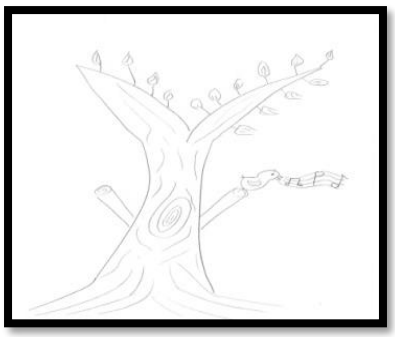
אך שהציור מעיד על סערת רגשות זה מסמל צורך בחופש הוא במידה מוגזמת, זוהי בריחה בלתי אחראית ממטלות, שמלמדת על קלות דעת, ולחילופין עומס רב מדי, רב עד כדי כך שמביא להרגשה של צורך לברוח מהכל.

ציפור במרכז העץ

בחלק שמסמל את ה'אני', הדבר מלמד שהוא רוצה לברוח מעצמו, הוא זקוק לחופש מעצמו, רוצה שחרור מהמטלות היומיומיות או הקבועות-שגרתיות שמוטלות עליו, או ממטלות שהוא מרגיש שהן גדולות עליו.

ציפור בצד ימין של העץ

חשש לבוא במגע עם הזולת, חשש מפני כישלון, חשש להעז ולקחת סיכונים, פחד מפני העתיד בריחה ממישהו בצד הגברי או חיפוש מישהו בצד הגברי.

ציור מספר 160

באיור זה אנו רואים שהגזע מתפצל לשניים - המצייר מקבל משני הוריו, אך עושה הבחנה בין השניים. יכול להיות שמכל אחד מההורים הוא מקבל משהו שונה, והוא יודע איך להתנהג עם כל אחד באופן שיספק אותו.

ציפור בצד שמאל של העץ

יתכן בריחה מן העבר ומן הזיכרונות, עבר כאוב, ילדות קשה, בריחה מהאני חיפוש דמות בצד הנשי או בריחה ממישהו בצד הנשי.

ציור מספר 161

הציפור נמצאת במצב שהיא עפה

תפיסה ותגובה מהירה, אינטלקטואליות, הבנה מהירה, רבגוניות, דמיון, פקחות, כושר שכנוע, מעוף, כושר , חיפוש הדרך הקלה, נצלנות, קנאה, חוסר מצפון, היעדר עקרונות, חלקלקות, התנהגות לא צפויה, תחבולות, חמקמקות, תככנות.

להקת ציפורים ליד העץ

ציור כזה מלמד על צורך חזק בחופש. הרבה דברים מעיקים על הכותב.ניתן לראות כי נוף העץ משתרע ברובו בצידו הימני של הדף, ובצד שמאל רק חלק קטן ממנו מה שמלמד על: רצון להתבטא, צורך לבלוט בחברה ולהשפיע עליה.

ציור מספר 162

יונת שלום

חום, רכות, רצון טוב, ידידות, שמחת חיים, יכולת להתפשר ולוותר מרצון

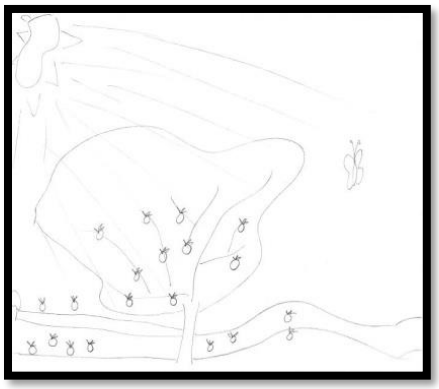
יונה בתוך השובך – משהו מנקר לאדם, מציק לו מבפנים

להקת יונים – צורך גדול מאוד בחופש.

מכאן שציור של יונה יכול להתפרש גם באופן חיובי וגם באופן שלילי. תלוי בנתונים.

פרפר ליד העץ

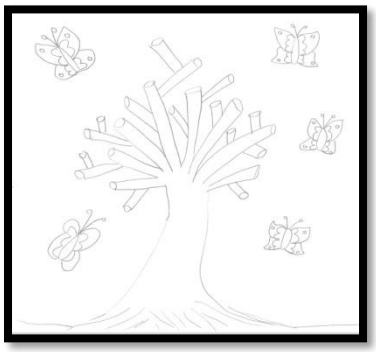
אדם שמצייר פרפר בצידי העץ מעיד על עצמו שהוא בורח וחומק מנטילת אחריות. שהוא מעדיף חיי חופש ודרור, בלי להתחייב לפעול למען האנושות.

ציור מספר 163

פרפרים בלהקה ליד העץ

צורך להשתחרר ממחשבות רצון להוציא רעיונות החוצה.

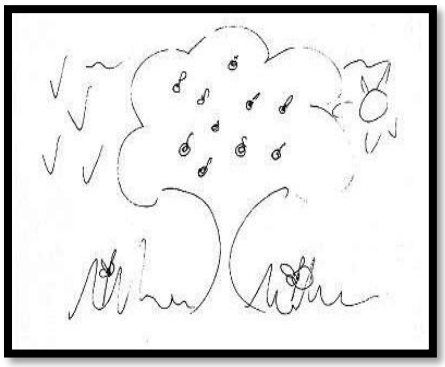

ציור מספר 164

באיור שלפנינו ניתן לראות ענפים כרותים מה שיכול להראות על קטיעת מחשבות והפרפרים משלימים את התמונה שבעצם קיים צורך להשתחרר מהרעיונות.

דבורה ליד העץ

כל היוצא מן הטמא טמא חוץ מדבורה הדבורה אומנם עוקצת, אך היא גם נותנת לנו דבש. לפעמים, אנו לא רוצים שום קשר "לא מעוקצך ולא מדבשך" אני מוכן לוותר על הדבש – על התועלת – אם אין לו אפשרות אחרת אלא לקבל אותה ביחד עם עקיצה, עם כאב, עם השפלה.

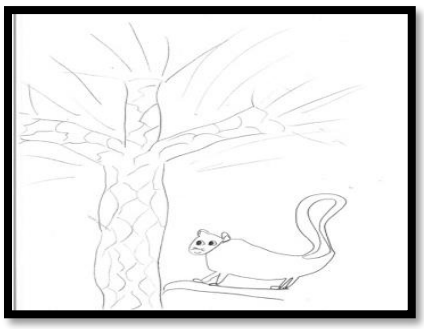

ציור מספר 165

קן של דבורים ליד העץ מלמד על עצמו שהמציאות שלו היא נתינה למען עצמו. פעולת הנתינה שלו היא למען אינטרס אישי, כדי שתהיה לו עצמו טובת הנאה.

סנאי ליד העץ

בעל חיים חמוד מאוד ובלתי מזיק. פחדן. מלמד על אדם עם פחדים, או נחבא אל הכלים.

ציור מספר 166

קשיים בקורדינציה

ציור מספר 167

ענפים כפולים מראים תמיד על יכולת קטלוג גבוהה. אך כשהם סגורים, הם מלמדים שמשהו נסגר ונחסם אצל האדם.

יכולת הקלט קיימת, אך הפלט איננו. הוא לא יודע איך לנצל את המידע שאגר, איך להשתמש בידע שלו באופן מעשי.

יכולת הקליטה, העיבוד, המיון והקטלוג במוח קיימים.

הבעיה היא עם השליפה; שליפת המידע הנכון בזמן הנכון. לדוגמה: שיוך, או שיום של אנשים, עצמים, מקומות.

בעיה זו קשורה למעברים במוח, שמשליכה על תחומים נוספים, כגון קשיים בקואורדינציה ותיאום בין ימין ושמאל.

כִּי-תָצוּר אֶל-עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ,

לֹא-תַשְׁחִית אֶת-עֵצָהּ לִנְדֹּחַ עָלָיו גַּרְזֶן-

כִּי מִמֶּנּוּ ◌תֹאכֵל, וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת:

כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, לָבוֹא מִפָּנֶיךָ בַּמָּצוֹר״

(בספר דברים פרק כ`)

כאמור ומודגש כבר מספר פעמים,

בשום אופן אסור להגיע למסקנה נחרצת על סמך ממצא אחד.

יש לקבל אישור וחיזוק בציורים ובאבחונים הנוספים.

שיעור 7

מבחן הדמות

מבחן הדמות

ההוראה

צייר דמות... כאשר האדם שואל: לצייר גבר אישה כל הגוף . התשובה היא: תעשה איך שאתה מרגיש, איך שאתה רוצה.

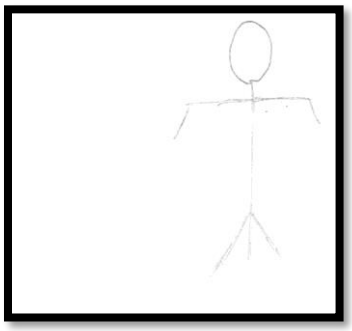
ציור דמות מלמד על האופן שבו האדם רוצה לראות את עצמו ואיך הוא רוצה שאחרים יראו אותו.

חשוב מאוד גיל הדמות.

לאחר הציור נשאל את האדם בת כמה הדמות ונציין את השאלה הזאת.

מות בצורת דחליל – דחליל פירושו: הגוף מורכב מקווים בלבד, עם עיגול בשביל הראש. אין איברי פנים, אין בשר על הגוף, אין בגדים.

גוף 'דחליל' – לא משנה מה גודל הדמות ובאיזה צד היא נמצאת, הציור מלמד על חולשה פיזית כללית גדולה מאוד. דחליל בטבעו חסר יציבות; כך לאדם יש חסרים מבחינה פיזית, שמביאים אותו למצב של חולשה גדולה ביותר וחוסר חיוניות (לפחות בחצי שנה האחרונה). כשגם הראש מעוות או לא פרופורציונאלי, מלמד על חולשה גדולה מאוד עד כדי דיכאון ואי תפקוד.

ציור מספר 171

רגל שלישית

(בדחליל בלבד)

עד גיל 10 בודקים אם יש לילד בעיית הרטבה.

מעל גיל 10 בודקים כנ"ל, בעיית הרטבה, ובנוסף בודקים אם קיים מצב של התעללות מצד מישהו, או התעסקות בעיני צניעות בינו לבין עצמו או עם אחר. לא רק במעשה, אלא גם במחשבה. או בשניהם יחד.

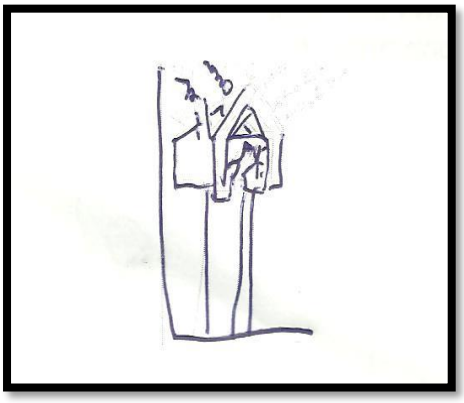

ציור מספר 172

ציור מספר 174

בציורו החופשי של שלומי צייר יונה בתוך השובך

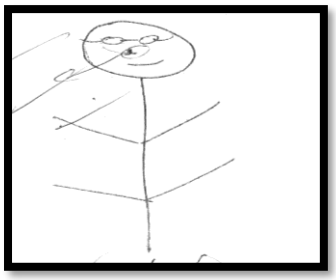
מלמד שמשהו מנקר לו, מציק לו מבפנים , ישנם רגשי אשם. שלומי אומנם מסתיר סוד אבל יחד עם זאת הוא מודע למעשיו ואף מתחרט אליהם.

ציור מספר 175

דמות אדם בצורת שלד

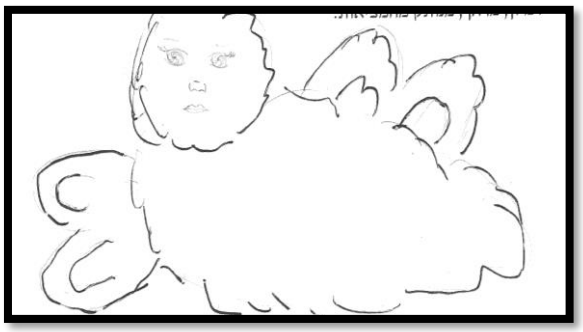
מלמד על חוסר כוח, חוסר אונים. כאשר השלד מופיע בציור משפחה, כשהאדם נמצא במסגרת המשפחתית, הוא מרגיש חסר כוחות ומותש. או שהאדם שמצויר כשלד מצטייר בעיני המצייר כאדם חלש.

ציור מספר 176

ציור דמות כמלאך עם כנפיים

מעידה על שאיפה למשהו נעלה. יחד עם זאת האדם איננו מחובר לקרקע. הוא חי בעולם של דמיון, מרחף, מנותק מהמציאות.

ציור מספר 177

דמות אדם עומדת על הקרקע, עם כנפי מלאך

האדם אמנם ניצב על הקרקע, ממוקם במציאות, אך הוא רוצה ומשתוקק להתנתק ממנה ולעוף, להגיע למחוזות אחרים.

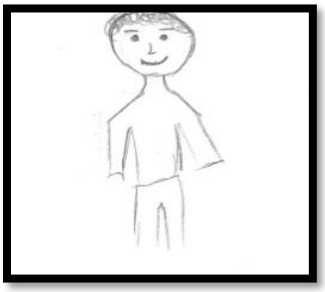
ציור מספר 178

כתפיים

הכתפיים מלמדים על נשיאה בעול. כשהכתפיים רחבות מאוד, חסרות פרופורציה לגוף, או כשהן נוטות באלכסון לצד אחד, יתכן בעיה חגורת הכתפיים.

כתפיים נוטות באלכסון

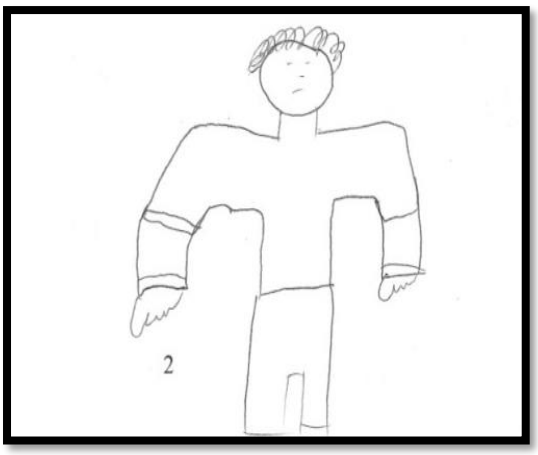
האדם מעמיס על עצמו יותר מדי. יש לבדוק לאיזה כיוון ההטיה. אם הכתפיים נוטות לימינו של האדם, העומס הוא שכלי. אם הן נוטות לשמאלו של האדם, העומס הוא רגשי.

ציור מספר 179

כתפיים רחבות מאוד ביחס לגוף

האדם מעמיס על עצמו עול ומטלות רבים מידי לכוחותיו. הוא מרגיש שעליו לבצע את משימותיהם של כל האנשים האחרים שבסביבתו, וכן לוקח על עצמו את דאגות העולם כולו. בכך יוצר עומס על עצמו, שבציור משתקף בכתפיים רחבות מאוד.

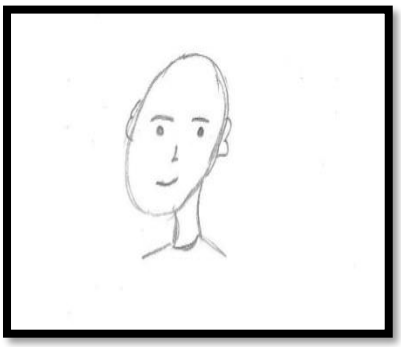
ציור מספר 180

ראש

הראש מסמל חשיבה ולמידה.

כאשר הראש אינו עגול

במקום שבו נשבר קו המעגל יתכן וקיים לחץ באותו אזור. (ברקות,או בכל אזור אחר לפי הציור).

ציור מספר 181

דמות עם ראש בלבד

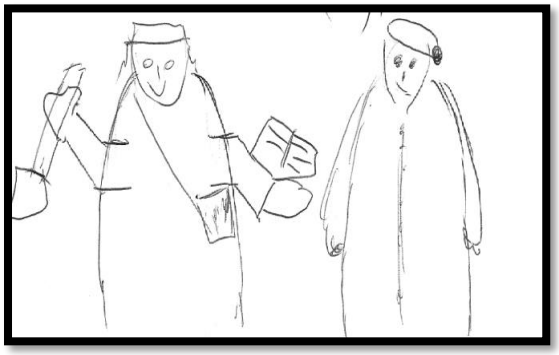
אדם זה מראה שיש לו הרבה יידע ויכולת למידה, וכמו כן חשוב לו שכולם יראו שהוא לומד ויידעו איזה למדן הוא. הבעיה היא שללא גוף, אין בסיס לשימור הידע (גוף = מזון, יציבות, חיבור לקרקע. בלעדיהם הידע נשאר רק בפוטנציאל). אין הגשמה ויישום הידע באופן תכליתי.

ציור מספר 182

כשהראש מונח על כתפיים בלי גוף

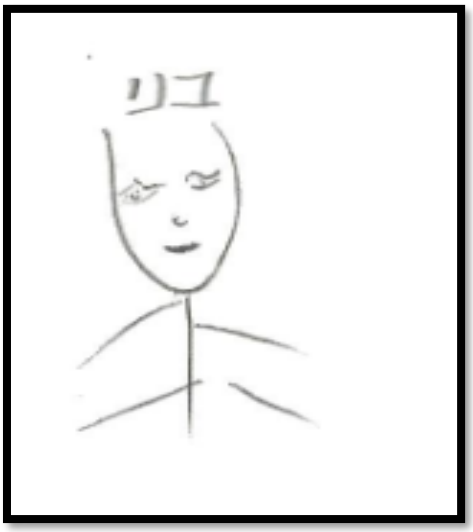
האדם רואה את עצמו, ורוצה שכולם יראו אותו בתור אדם שלומד כל הזמן.

ציור מספר 183

בחור עם ראש פתוח

יש כאן ציור מאוד מרתק הראש נראה במצב טוב העיניים גדולות ויפות, הגוף כלל לא סימטרי הידיים לא מתאימות לרגלים וגם הגוף נראה כי הגוף לא מתאים לראש והראש למעלה פתוח , מה שמסמל תסקול של המצייר לדימוי גופו אך מכון לקבל רעיונות לשיפור, ראש פתוח.

ציור מספר 184

פנים

פנים בלבד

(בציור דמות) – האדם רוצה להראות את עצמו. הוא כאילו מכריז: "אני ראש!" עולמו מתמקד בכל מה שקשור בראש: לימודים, רוחניות, חשיבה, וזה מה שהוא רוצה להראות לכולם.

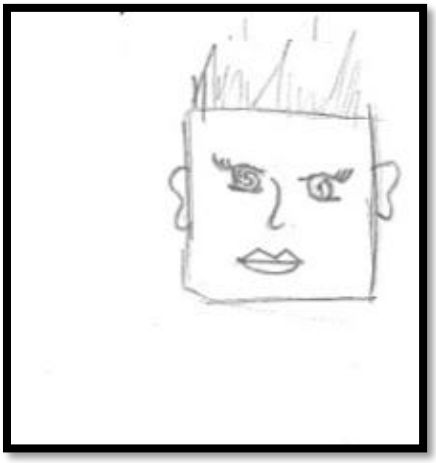
שכולם יידעו שהוא נמצא ומושקע כל כולו בעולם הלימודי, השכלי.

הפנים צריכות להיות עגולות, כי כך הן באופן טבעי.

ציור פנים לא עגולות, כגון: מרובע, מלבן או משולש – בודקים היכן ממוקמות הזוויות, ה'שפיצים' של הריבועים, ושם נמצאת הבעיה.

פנים מרובעות

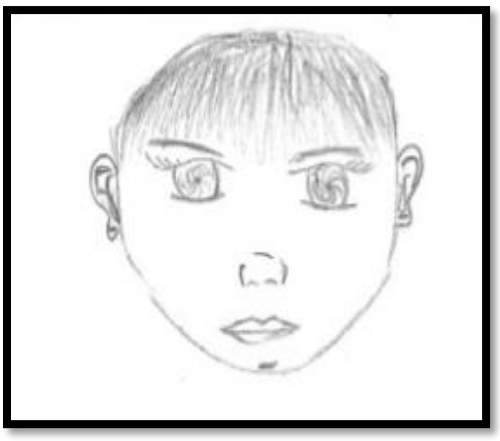
זהו טיפוס מרובע, אדם עקשן שעומד על דעתו ולא מוכן להתגמש.

ציור מספר 185

פנים עם כל הפרטים בצורה יפה ומדויקת

כל איבר במקומו, מצויר לפרטי פרטיו: עיניים עם אישונים, גבות וריסים מעוצבים, פה משורטט יפה וכן הלאה – זהו אדם שאוהב אסתטיקה ויופי. הוא גם רואה ומבחין בכל מה שקורה, עד לפרטים הקטנים.

ציור מספר 186

מבנה הפנים אינו סימטרי

יש בו נטייה לצד אחד – יש לברר מה קורה בעמוד שידרה צווארי אולי חוליה לא במקום או לברר אם קרה משהו אחר שקשור לצוואר .

ציור מספר 187

כשציור הפנים עקום ולא סימטרי

צר מדי או רחב מדי – כל אלו מלמדים על חוסר איזון : בחשיבה, בהבנה, בקליטה.

כשהבעיה בצידו הימני של הציור קשה לאדם עם תבניות. קשה לו לראות עם המרחב והמכלול, קשה לו לחבר פרטים רבים לתמונה מושלמת.

כשהבעיה בצידו השמאלי של הציור, קשה לאדם עם מושגים, עם פרטים. כמו כן יש לו קשיים גם בתפיסה ראייתית וגם בתפיסה שמיעתית.

ציור מספר 188

קווים על המצח

מדגישים את יכולת החשיבה, את מאמץ החשיבה. עיוותים במצח יכולים להצביע על חולשה בחשיבה.

המצח מלמד גם על מצב הכבד.

זקן שצומח על הסנטר זה בסדר, ולא מלמד על משהו חריג. אם יש בעיה, יראו אותה גם עם הזקן.

ציור מספר 189

הסתרת הפנים בציור דמות

יש משהו שהאדם מסתיר. אולי זוהי תכונה לא רצויה, קושי בלתת ולקבל, ולפעמים סתם לא רוצה שיראו אותו (בכל אופן, זהו מצב קל יותר מאשר בציור חופשי, כי כאן הוא מצביע רק על מצב מסוים, ולא על מהות האדם).

עיניים

עיניים מלמדות על מצב הראייה. בלי עיניים אי אפשר לראות. אפשר פשוט לא לראות. אפשר גם לא לרצות לראות, ותתכן גם האפשרות לא לרצות להראות בפני אחרים.

עיניים צריכות להיות תמיד – בכל גיל – עם אישון, וממוקדות.

אישונים גדולים מאוד

חרדה גדולה.

ציור מספר 190

העיניים מצוירות גבוה מאוד על המצח

אפילו אם הן מצוירות יפות מאוד, עם אישון, גבות וריסים ועוד תוספות – יש לבדוק ראייה נכונה.

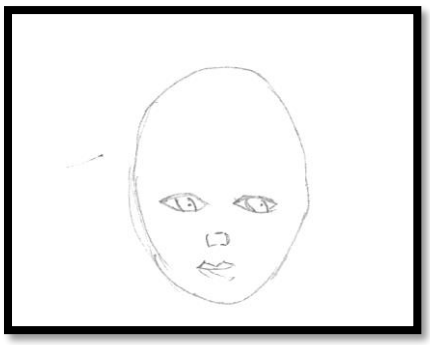
ציור מספר 191

עיניים גבוהות, צמודות לקו הראש העליון

בנוסף: בעיה בחושים. ככל שהעיניים גבוהות יותר בפנים וקרובות לראש, כך מתחזקת הבעיה של ראייה נכונה.

עיניים מצוירות נמוך מאוד בפנים

מלמד על חוסר פרופורציה.

ציור מספר 192

עין אחת גדולה ועין שניה קטנה

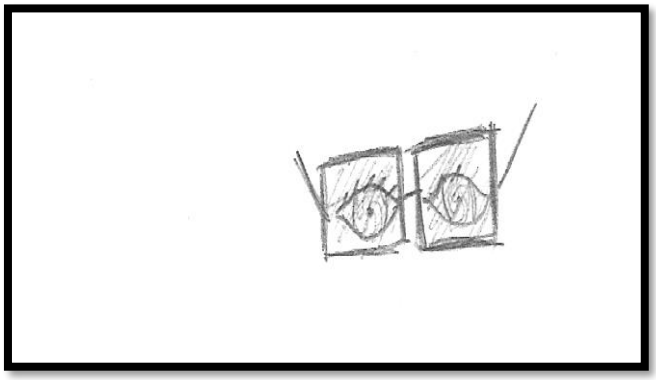
או: עין אחת רגילה, ועין שניה מקושקשת. גם כשהעיניים מצוירות במקום הנכון, אם יש הבדלים בין שתי העיניים, יש לבדוק בעיה בחושים. כמו כן הדבר מלמד שבעין החריגה יש בעיה. יכול להיות שהאדם רואה חפצים קטנים בלבד, או חפצים גדולים בלבד. אולי קשה לו להבחין בפרטים, או שראייתו מטושטשת. אולי יש לו בעיית פזילה.

ציור מספר 193

ציור עיניים עם משקפיים

מלמד על כיסוי על הראייה. יש לבדוק ראייה.אלא אם כן הדמות מרכיבה משקפים.

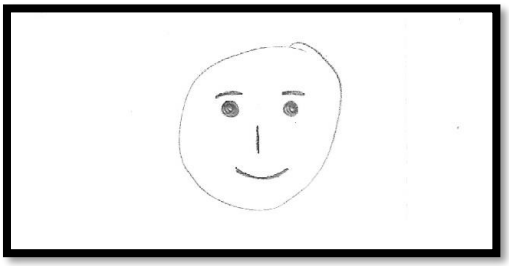
האף מסמל נשימה, וכן את חוש הריח.

ציור מספר 195

אף בצורת קו ישר

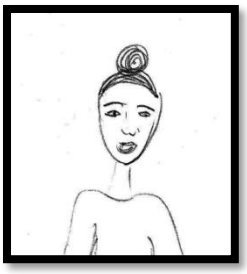
לבדוק ריח ונשימה. לברר עם שאר הנתונים שמתקבלים מהציורים האחרים, מה מצב הנשימה של האדם, והאם הוא מסוגל להריח, או אולי יש לו רגישות מוגזמת לריחות.

ציור מספר 196

אף עם נחיריים

אדם איסטניס. מלמד גם על סקרנות.

ציור מספר 197

נחיריים גדולים במיוחד

יש לבדוק ריאות ומערכת נשימה.

ציור מספר 198

פנים ללא אף

יש לבדוק את חוש הריח או בעיות בנשימה. יכול להיות גם חוש רוחני, שמחבר את האדם לעולם הפיזי.

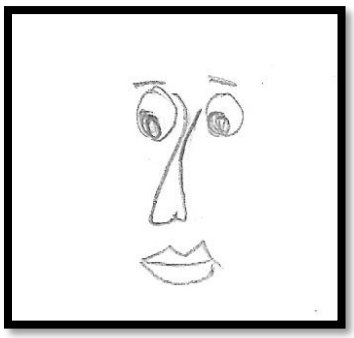
ציור מספר 199

אף עקום

כל איבר עקום, כולל האף, יתכן בעיה בעמוד השדרה. עמוד השדרה מתחיל באחורי הראש, בנקודה המקבילה לאף מהעבר השני, בפנים.

אף שאיננו סימטרי משני הצדדים

יכול להצביע על נזלת, פוליפים או בעיות אף אחרות. בצד שבו העיוות.

ציור מספר 200

שפתיים סימטריות

בעובי רגיל, מלמדות על אדם מאוזן מבחינת אכילה, תקשורת וקבלה.

שפתיים יפות, מעוצבות היטב ועבות

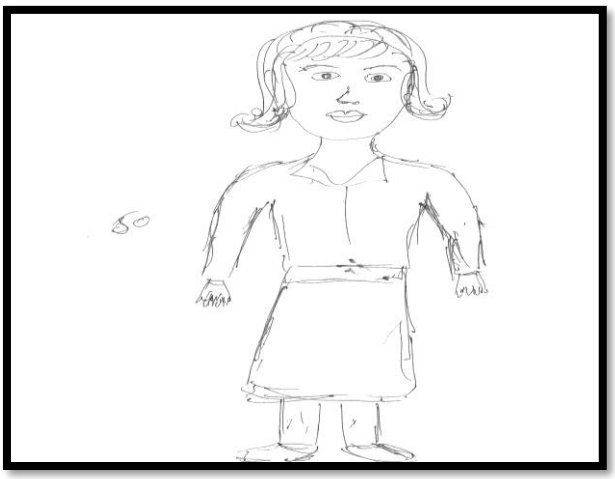
יש לבדוק חושים: האם ריחות מגרים את האדם באופן מיוחד, האם מראות יפים מושכים אותו, האם מוסיקה מעוררת אותו. או הוא אוהב אוכל טוב ומשובח והרבה.

ציור מספר 201

שפתיים מעוצבות

יש בו חשקים, תאוות ותשוקות לדברים רבים ולהנאות על כל גווניהן. הוא גם פתוח מאוד ומפגין את רגשותיו בגלוי.

ציור מספר 202

פה בצורת קו ישר

אדם שחוסם את פיו ואת עצמו, לא מוכן לדבר ולספר שום דבר, לא מעוניין לשתף במה שקורה אותו.

ציור מספר 203

פה בוכה

זהו אדם שיש לו בעיה, והוא מכריז עליה בגלוי, מראה שלא טוב לו, שהוא בוכה ומתלונן – ואולי אף עשה זאת בפועל – מתוך ציפייה שמישהו יבחין בכך ויתעורר לעזור לו.

ציור מספר 205

שיניים חשופות ובולטות בפנים שאינן מחייכות

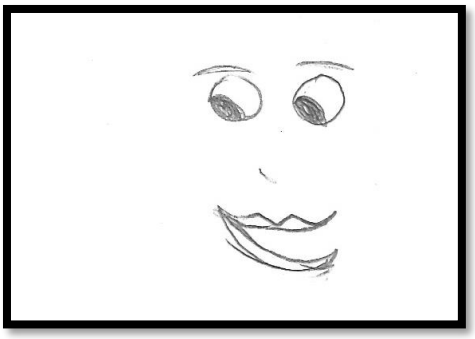
אגרסיביות מצד האדם כלפי אחרים או כלפי עצמו. ישנם אנשים שמציקים לאדם וגורמים לו רע.

ציור מספר 206

פנים מחייכות עם פה פתוח

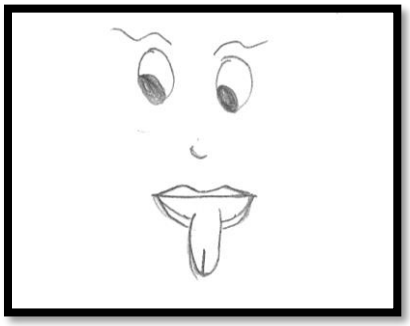
מותר לראות גם את השיניים, גם כשמציירים פה פתוח בלי לראות את השיניים זה בסדר.

ציור מספר 207

לשון בחוץ במרכז הפה

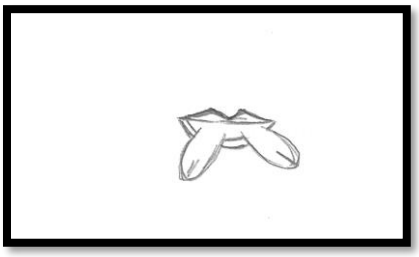
זלזול וחוצפה. ואם בחוץ בצד הפה – זלזול גדול מאוד.

ציור מספר 208

שתי לשונות בחוץ

החוצפה והזלזול באים לידי ביטוי באופן קיצוני, מעורר חשד. יש לפקוח עיניים היטב ולהיזהר.

ציור מספר 209

שיער מטופח בצורה מוגזמת

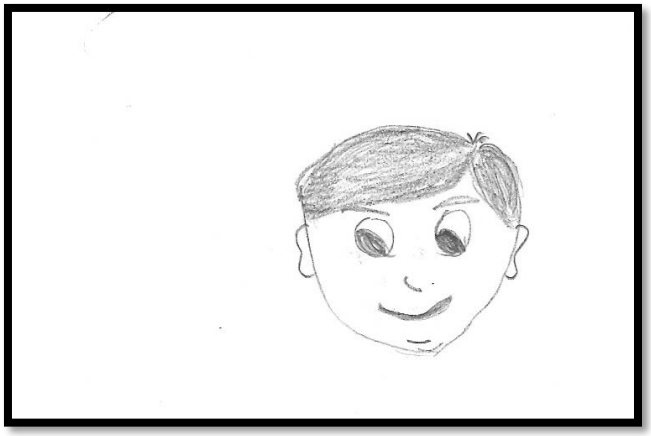
מסמל צורך בהנאות מופרזות.

ציור מספר 210

שיער מסורק ומסודר

חיובי ורצוי, שכן אדם צריך להיות מודע ליופי, לסדר ולאסתטיקה ברמה סבירה. מותר לו גם ליהנות בגבולות המותר, לאכול טוב.

ציור מספר 211

שהשיער מצויר יפה עם תוספות וקישוטים

זה מלמד על אדם בעל חוש אסתטי מפותח והבנה בעיצוב וביופי.

ציור מספר 212

שיער יפה, ארוך ומעוצב

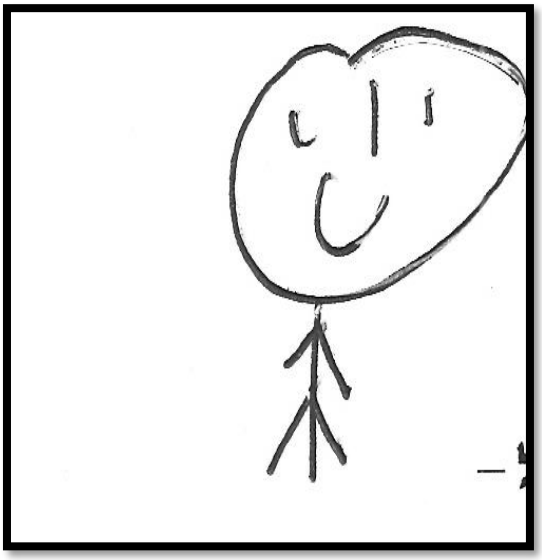
הצורך של האדם בהנאות גדול יותר.

שיער אסוף בקוקו ארוך או בצמות ארוכות

האדם מתאווה לדברים שונים, אך יש לו שליטה על רצונותיו ותשוקותיו והוא יודע לשים להם גבולות. יש לו הבנה והבחנה של אסור ומותר.

אוזניים חסרות

יש לבדוק בעיות שמיעה, נוזלים, זמזומים באוזן. אולי יש לאדם כפתורים, או צורך בהם.

ציור מספר 213

אוזניים משורטטות בצורה מדויקת

צורך של האדם באיזון

אוזניים גדולות מאוד

לבדוק בעיית שמיעה. מדוע האדם מתאמץ כל כך לשמוע – האם מרגיש שאינו שומע טוב. רוצה לשמוע יותר מדי, או כורה את אוזניו כדי לשמוע יותר מדי, גם דברים שאינם שייכים לו ושאינו צריך לשמוע.

כל אחת מהאוזניים בגודל שונה

שתי האוזניים צריכות להיות שוות בגודלן. בודקים את היחס בין שתי האוזניים. אם ההבדל הוא קטן ביותר, לא מתייחסים אליו.

רק אם אוזן אחת גדולה מאוד באופן ברור ובולט, או קטנה מאוד, או מקושקשת, צריך לבדוק באותה אוזן בעיית שמיעה. (לפעמים הבעיה היא דווקא באוזן השנייה, זאת שמצוירת יפה, אך שורש הבעיה מתחיל באוזן החריגה).

קווקוו בידיים

סימן של חולשה פיזית או חולשה של עשייה .

ציור מספר 214

ידיים מוסתרות

הסתרה גדולה מאוד

ציור מספר 215

דמות בלי ידיים בכלל

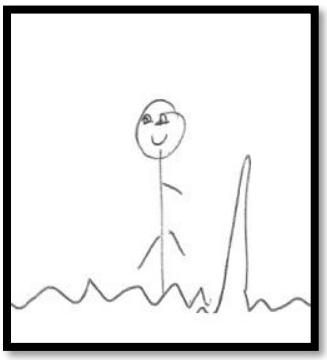
חוסר ידיים בכל גיל שהוא, מלמד על חוסר תקשורת. וכן : חוסר מוכנות לתת או לקבל.
יש לבדוק אם חוסר הידיים קשור למחלה או לליקוי גופני כלשהו או התעללות פיזית אלימה .

ציור מספר 216

דמות ללא יד ימין

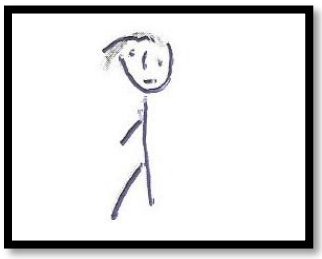
קשורה לעשייה, ולמימד השכלי.

ציור מספר 217

דמות ללא יד שמאל

קשורה לחשיבה, ולמימד הרגשי.

ציור מספר 218

ידיים נשואות כלפי מעלה

קריאה לעזרה, ככל שהיד עולה גבוה יותר, כך בקשת העזרה זועקת יותר (בציור משפחה יש לשים לב לדמות המצוירת ללא ידיים).

במקרים מסוימים יכול להראות על שמחה התלהבות.

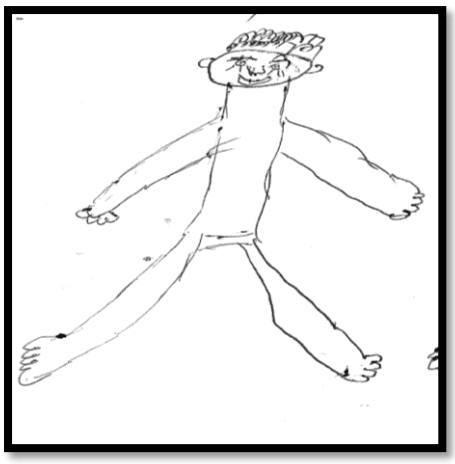

ציור מספר 219

כ

פות ידיים גדולות מאוד

שלא בפרופורציה לגוף, או אצבעות גדולות מאוד ועגולות, מלמדות על מכות. יכול להיות שהמאובחן מכה אחרים, או שאחרים מכים אותו.

ציור מספר 220

כפות ידיים קטנות מאוד ביחס לגוף

בעיית תקשורת.

ציור מספר 221

אצבעות מחודדות, זוויות

מלמדות על הכאה מילולית. האדם נמצא בסביבה שבה הוא נחשף למילים דוקרניות, עוקצות. יתכן שאחרים פוגעים בו, אך אין לשלול את האפשרות שהוא פוגע באחרים או בעצמו. בתור פעולה עצמאית, או כתגובה על התנהגותם של אחרים כלפיו.

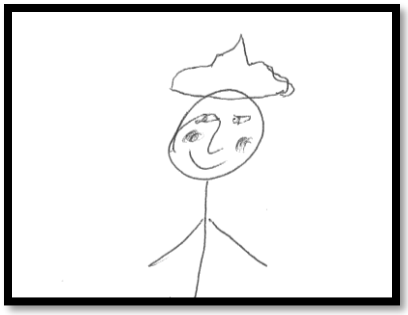
ציור מספר 222

אצבעות מקופלות

אצבעות מקופלות לתוך כף היד, נראות בציור כפונות כלפי פנים כף היד, ורק האגודל פונה כלפי מעלה מלמדות על הסתרה.

דמות בלי רגליים

לאדם זה אין יציבות. עמידתו אינה יציבה לא מבחינה פיזית, לא מבחינה רגשית ולא מבחינה נפשית או שכלית.

ציור מספר 223

הדמות חסרת הרגליים עומדת על ריצפה

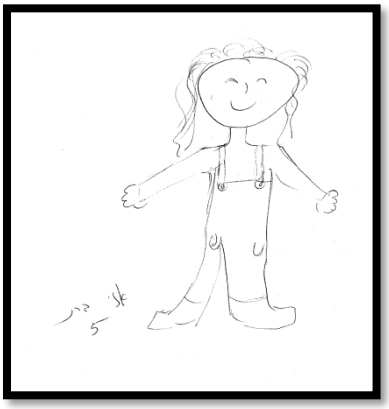
העשייה מוגבלת ביותר, זה להיות או במצב של נפילה, או במצב של ריחוף, של תלישות וניתוק.

ציור מספר 224

רגליים באורך בלתי שווה

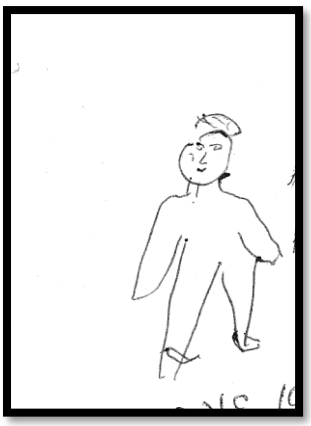
רגל אחת ארוכה ורגל שנייה קצרה יותר: ברגל הקצרה יותר יש בעיה, פצע, צליעה, חוסר יציבות. יש לברר מה קורה בעמוד השדרה.

ציור מספר 225

יד ורגל נגדיים בלתי שווים

איזון לא נכון, או חוסר קואורדינציה. חוסר איזון גופני מהסוג הזה עלול להשפיע גם על היכולת השכלית והלימודית, ולרמוז על הפרעות נוספות: בחשיבה, בריכוז, בהבנה.

ציור מספר 226

ציור דמות עד הלב

מלמד על האדם שהוא ממקד את עצמו בתחום הרוחני, ושהוא רחוק מאוד ממעשיות. כל כולו שקוע בלמידה, בתכנון, בהפעלת הדמיון למציאת רעיונות ופתרונות.

ציור מספר 227

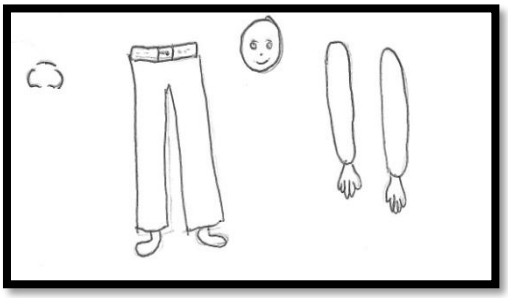
קישוטים בבגדים, פרחים, כפתורים,

שרשראות, עגילים וכדומה – לאדם יכולת להתמקד בפרטים, וכן הוא אוהב אסתטיקה ויופי.

חלקי גוף מפוזרים בדף (ציור נדיר)

הדמות לא מצוירת כיחידה אחת, אלא 'מפוזרת' על הדף : ידיים, ראש, אף, ואפילו איברים פנימיים כמו לב וכדומה, בלי שום דבר שמחבר ביניהם.

ילד עד גיל 5 מתקשה בהבנת פרופורציה נכונה של דברים, אך מעל גיל 5 כשהגוף מצויר מהראש עד למותן בצד אחד, ומהמותן ועד כפות הרגליים בנפרד, בחלק אחר של הדף – אדם זה אין לו קשר עם גופו, ובכלל אין לו קשר עם עצמו. אין לו את הידיעה וההבנה שהוא 'אני' אחד שלם ומושלם, על כל מרכיביו : פיזי, רוחני, נפשי, רגשי ושכלי

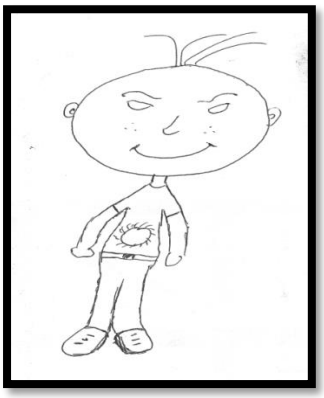

ציור מספר 228

הדמות של נהור בן 12 לא מצוירת כיחידה אחת, אלא 'מפוזרת' על הדף: ידיים, ראש, אף, אכן נהור סובל מחוסר ביטחון עצמי. הוא לא יודע ולא מכיר מי ומה הוא, ראש בדרך כלל מראה על חשיבה ולימודים. האדם מרגיש שהראש שלו – הלימוד, החשיבה – מנותקים מגופו. אין קשר ביניהם.

מי הכי חכם של אמא !!!!

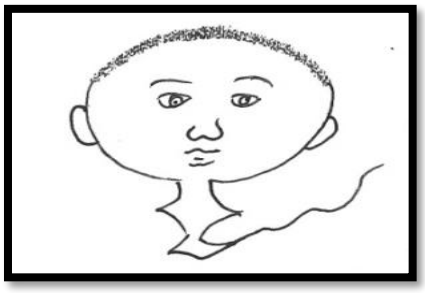
הראש גדול והשמש בחולצה שמבחינה פסיכולוגית מסמלת את אמא ואת הדרישה שלה ללימודים מבטא את התחום הלימודי אני חייב להצליח בלימודים במקרים כאלו או שהילד באמת הצליח או שהוא מתוסכל ורוצה ראש גדול .

ציור מספר 229

עידן זקוק לדיאטה

עידן בן 38 מנהל בחברה חשובה צייר דמות שבה הראש גדול מאוד ביחס לגוף והגוף כמו עפיפון. אכן עידן מצליח מאוד והוא מנהל חברה ומפעיל ראש גדול ... אך חסר אונים מול חוסר יכולתו להצליח לעשות דיאטה .

ציור מספר 230

עין אחת

תקווה בת 14 מכסה עין אחת גדולה מאוד שמסמלת טיפוס סקרן אך מכסה עין אחת שמסמלת אין לי כוח להתמודד אם מה שאני רואה.

ציור מספר 232

משמעות הצבעים

בחירת הצבעים ומשמעותם

"... כי מהגוונים הנראים לעיניים או המצטיירים בשכל בגופנים יתפעל הרוחני, והנפש תעורר לרוח, והרוח לנשמה, והנשמה ממציאות למציאות עד שתתעלה אל מקום יניקתה ויתעו ויתעורר לפי מציאות ציורה..." האר"י

לבחירת הצבע בציור ישנה משמעות ישנו מיתוס כי ילד שמצייר בשחור קיימת בעיה כלשהי, תמיד יש לבדוק עוד מספר אלמנטים מה גילו, אילו צבעים עמדו לרשותו ועל איזה דף צייר והאם הוא תמיד מצייר בשחור. הצבע השחור בולע את כל קרני האור וזהו צבע שמשדר רצינות, כובד ראש ונכבדות.

צבע שחור גם מתקשר לאבל, הוא צבע דיכאוני, אך גם צבע פרסומי מאוד. בקבלה היהודית יש קשר בין הספירות לצבעים לכול ספירה יש את ההשפעה שלה וכן את הצבע.

הסדר הוא זה

כתר – לבן בלתי נראה מסנוור.

חוכמה – צבע שכולל את כל הצבעים

בינה – צהוב וירוק

חסד – לבן וכסף

גבורה – אדום וזהב

תפארת – צהוב וסגול

נצח – וורוד בהיר

הוד – וורוד כהה

יסוד – כתום

מלכות – כחול "חוט של תכלת מאי היא. דתניא, רבי מאיר אומר: מה נשתה תכלת מכל הצבעוני – מפני שתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לאבן ספיר, ואבן ספיר דומה לכסא הכבוד, דכתיב) כמראה אבן ספיר דמות כסא..."

לדוגמא ספירת חסד נקי טהור לבן וגבורה שזהו דין צבע אדום שמסמל צבע של אזהרה. כאשר ילד מצייר ומכסה בצבע אדום מסמל מרד, התנהגות כוחנית והתנהגות בלתי הולמת הסתרה.

משמעות הצבעים

הצבע האדום

צבע של התמרורים תיזהר סכנה לפניך או קריאה לעזרה מבטא כוח רצון, אופי דומיננטי של הילד, מוחצנות, תחרותיות והתלהבות. אך אם הוא בהגזמה יתכן שמדובר על תוקפנות, או מרדנות.

הצבע הכתום

מסמל ילד עם שמחת חיים, יכולת להתפשר ולוותר מרצון, נכונות להכיר בקיום הזולת, הסתגלות, כושר תיאום, חיוני, יצירתי ושובב.

הצבע הצהוב

ילדים רגישים עם טוב לב, אהבה, אמינות, נדיבות, פתיחות וגילוי לב, חום, רכות, רצון טוב, ידידות, פתוחים, שאפתנים, בעלי שמחת-חיים ויכולת ריכוז טובה. בעלי שימוש מוגזם בצהוב, יכול הדבר לסמל על מידה רבה של אנרגיה, בעיות קשב וריכוז או קינאה.

הצבע הירוק

הצבע הירוק מבטא כוח רצון זהו צבע של שלווה, נעימות, רוגע וצדק. צבע שמביע טריות, ראשוניות, התמדה ודבקות במטרה, יציבות וקביעות, שלווה ורוגע. הירוק מבטא התחדשות, למידה ופריחה, ילמד גם על שאפתנות, התלהבות, אידיאולוגיה, ובקשת תגמול רוחני .

הצבע הכחול

הכחול מסמל ילד שמצליח לגשר בין דחפים, יכולת שכלית מצוינת, חשיבה אנליטית, שליטה עצמית, מעוף ויוזמה, ואינטואיציה זהו ילד שליו ורגוע, בעל קשרים חברתיים הרמוניים סקרן ובעל עולם פנימי עשיר. יש לשים לב לשימוש יתר בכחול, המבטא ריחוק ומופנמות או יתכן גם חוסר שליטה בדחפים סמל לראשוניות ובכורה.

הצבע הסגול

סגול יסמל ילדים שצמאים לקשר, אוהבים תשומת לב ומחלקים אותה לחברים ואהובים. יסמל גם את היכולת האינטואיטיבית של הילד ואת דמיונו. השימוש בסגול מעיד על יכולת להתבונן לעומק וחוכמה לפעמים גם חופרים יותר מידי .

הצבע הורוד

ורוד הוא צבע אופטימי וילדותי. קשור לטיפוסי החישה של יונג מגע אוכל, מוזיקה, אומנות. יסמל אצל ילדים בשלות הסכמה עם הקיים, שלווה, צניעות.

הצבע החום

חום הוא צבעה של האדמה שימוש מוגבר מידי בחום "אני קובר משהו באדמה" תעיד על ילד אשר מסתיר את רגשותיו.

הצבע האפור

המצייר באפור הוא אדם שלא לוקח אחריות, יש בצבע האפור משהו פסימי וקודר, צבע שמשדר ייאוש וחוסר תיקווה. יכול להעיד גם על בדידות של הילד.

הצבע הלבן

זהו צבע שמסמל תמימות, טוהר ששיך לספירת חסד. הקיטל שלובשים מתפללים בבית כנסת בראש השנה ויום הכיפורים. יעיד על בקשת חסד מהבורא. הרבה לבן על הדף מעיד על תחושת ריקנות, בדידות ומופנמות.

בציור בצבעים אנו נאבחן שני דברים גם את אופן הציור וגם את הצבע. יהיה שונה בית בשחור מבית בצהוב. יש לשים לב ביותר לצבעים לא טבעיים כמו עץ בכחול ,לימון בורוד וכן הלאה.

לדוגמא פרח סתם מסמל ומלמד על המון רגש, אדם רגשי וחברותי מאוד. הוא זקוק מאוד לחברה, וצריך שיהיו לו הרבה חברים.

פרח **שחור** חבר זה הינו חסר מידות, או בעל מידות לא טובות. השפעתו שלילית והוא מוריד את האדם לגמרי גם אם הוא נחשב לחבר טוב כדאי ורצוי לנתק אתו את הקשר, ובכלל לא להימצא בחברתו.

פרח **סגול** זהו חבר שכל הזמן צריך להיות ערני במחיצתו, "עם אצבע על הדופק", לדעת איך לנהוג, מה לומר ומה לעשות. מלחיץ למדיי ומשרה אווירת מתיחות.

פרח **ורוד** טוב לב, אהבה, אמינות, נדיבות, פתיחות וגילוי לב, חום, רכות, רצון טוב, ידידות, שמחת חיים, יכולת להתפשר ולוותר מרצון, נכונות להכיר בקיום הזולת, הסתגלות.

פרח **צהוב** חבר עליז, אמנם, אך דורש התמודדות רבה. לוקח מהאדם הרבה כוח ואנרגיה.

פרח **כחול** חבר טוב ב 'כאילו'. הקשר אתו הוא באמצעות תקשורת. צריך לדבר אתו כל הזמן, לספר לו כל מה שקורה, שאם לא כן, הוא ייפגע, או ישתעמם, או פשוט מכיוון שהצורך שלו לדעת הכל, לא בא על סיפוקו, הוא לא ירצה להמשיך בחברות הזאת.

פרח **בכמה צבעים** תפיסה ותגובה מהירה, עושר פנימי, ערנות, זריזות, יצירתיות, אינטלקטואליות, הבנה מהירה, רבגוניות, דמיון, פקחות, כושר שכנוע, מעוף, כושר הסתגלות.

דוגמא שונה צבעים שמתנים בבית צבע **סגול** בביתו, האדם חייב לשמור על חושים דרוכים. להיות ערני, לשמוע כל מה שמדברים, לדעת כל מה שקורה, לנתח את כל המתרחש.

צבע **כחול** בבית נדרשים בני הבית לתקשורת רבה, או שאין בבית תקשורת בכלל.

צבע **אדום** בבית זה מופעלת אנרגיה בעוצמה גבוהה. יש כאן גם שליטה. האדם שולט על בני הבית האחרים, או שהוא נשלט על ידם.
ענן **אפור** מעל העץ בלבול, קושי בהבעת דברים, קושי בדיבור ובהתבטאות.
עץ צבוע יפה מלמד על רגשות אך יחד עם זאת קיימת גם הפנמה.

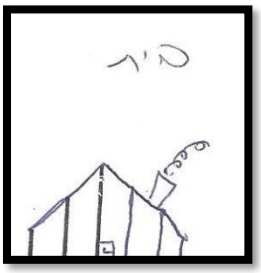
חללים **לבנים** בתוך העץ הצבוע, הרי שבנוסף על הסמליות הנלמדת מכל צבע לגופו, הלבן מלמד על אדם שניחן במידות אמת ויושר, אשר זקוק לרוחניות בהתפתחותו. בעץ הצבע הלבן לא מראה על דלקות. (עיין עוד בפרק על בריאות).

שיעור 8

מבחן הבית

מבחן הבית

ציור בית

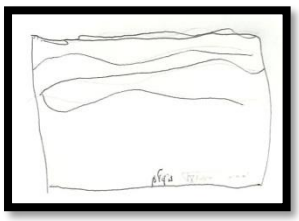

ציור מספר 11 בית עם מיני דלת

הבית הינו מקום שהאדם קשור אליו רגשית בציור בית, האדם או הילד מביעים איך רוצה שאחרים יראו את הבית שלו. איך הוא רואה את הבית שלו. בית אמור לכלול את המאפיינים הבסיסיים קירות, גג, דלת וחלונות ולא משנה איזה סוג בית האדם בחר לצייר. ההוראה היא "תצייר בית".

הבית נעלם

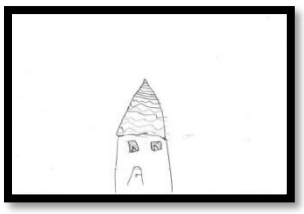
משה בן 11 התבקש לצייר בית והנה הציור – הוא צייר ים, כתב בתחתית הציור "נעלם" וגם טען כי הבית נעלם. מבדיקה שנעשתה עלה, כי אחד ההורים בסכסוך עם אחד השכנים מה שמעיק על הילד שביקש להעלים את הבית.

ציור מספר 12 הבית שלא קיים

בית בלבד, בלי שום תוספות

האדם שצייר כך הוא אדם ממושמע שמבצע הכל לפי ההוראות שנותנים לו. הוא לא מעלה בדעתו לשנות, לגלות מקוריות ועצמאות. זהו אדם מצומצם ומקובע בצורת חשיבתו.

ציור מספר 13

אימא זה לא יפה לדבר עלי

קירות שרואים דרכם מה נמצא בתוך הבית. כאשר מישהו מצייר בית שתוכנו משתקף דרך הקירות, הוא כאילו מצהיר שהבית שלו שקוף. הוא רוצה שכולם יידעו מה קורה בבית שלו, והוא חושב שזהו אכן המצב, ושכולם יודעים מה קורה בבית שלו.

אמא של יעל היא מנחת הורים ומלמדת כיצד לחנך ילדים. לעיתים מספרת איך זה אצלה בבית, מביעה בציור התנגדות לרעיון שאימא תספר עליה דברים.

ציור מספר 14 הבית של יעל

הכניסה לבית

חשוב לבדוק את הכניסה לבית של המצייר הכניסה לבית של אדם פותחת בפניו את האפשרות להיות מעורב בחברה האם יש אפשרות לכניסת חברים, ליצור קשרים עם חברים. יש לבדוק מה יש לפני הכניסה האם הדלת קטנה או גודלה. האם יש שביל. גדר. אבנים. או אולי אפילו שומר.

גדר מסביב לבית

מלמדת שישנו מחסום שלא מאפשר לדברים בלתי רצויים להיכנס או לצאת מהבית.

בציור מספר 14 אנו רואים שבנוסף לגדר חלק מקירות הבית מוסתרים, חלונות קטנים וסגורים ודלת מושחרת, סימני סגירות עצי הברוש שמסמלים מופנמות שביל בכניסה לבית ואבנים עליו אך בכול זאת אנו רואים כי יש תפקוד למרות כל הקושי .

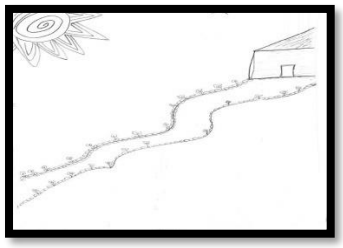

ציור מספר 15 בית מגודר

שביל הגישה לפני הכניסה הבית ארוך

שביל ארוך מאוד, זהו סימן שלוקח לאדם זמן רב עד שמגיע הביתה. מלמד, שלבית זה אי אפשר להיכנס באופן ספונטני. לפני שנכנסים, צריך לעבור בשביל – ישנו איזה 'טקס' הכנה מסוים. זאת צריכה להיות הודעה טלפונית, או הזמנה בעל-פה, או הכנות נפשיות, וכדומה.

כאשר השביל ארוך ומפותל מגביר את הקושי.

ציור מספר 16 בית עם שביל ארוך

שביל ובצידיו מפוזרות אבנים

קיים קושי ממשי להיכנס לבית. זה יכול להיות כל קושי: קושי פיזי, רגשי או נפשי. גם אבני ריצוף על השביל מלמדים על מכשולים רבים בהגעה הביתה. אך יש לבדוק אם זה לא ככה אצלו בבית.

ציור מספר 17 אבנים מפוזרות

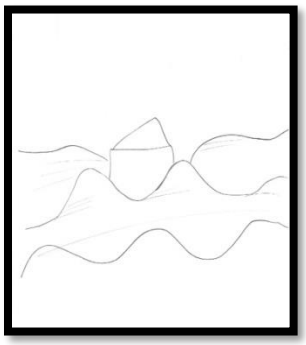
צמחיה לצידי השביל – חברה באופן כללי.

פרחים – חברים ממשיים שמקובלים על הבית, שהבית מעדיף.

עצים – כיצד ובאיזה אופן מתאפשרת התפתחות האדם בביתו.

הרים בקדמת הבית

ישנו קושי גדול להגיע הביתה. נדרש לשם כך מאמץ רב.

ציור מספר 18 קושי להגיע לבית

בית במרכז הדף

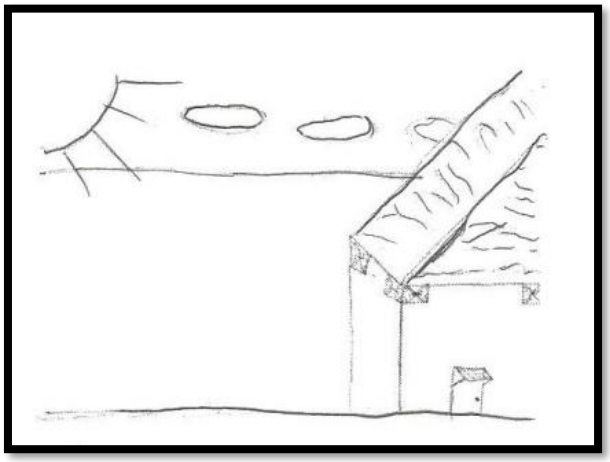
מלמד על געגועים למשהו. טיפוס מרובע

ציור מספר 19 בית במרכז

בית שאחד מצדדיו חסר

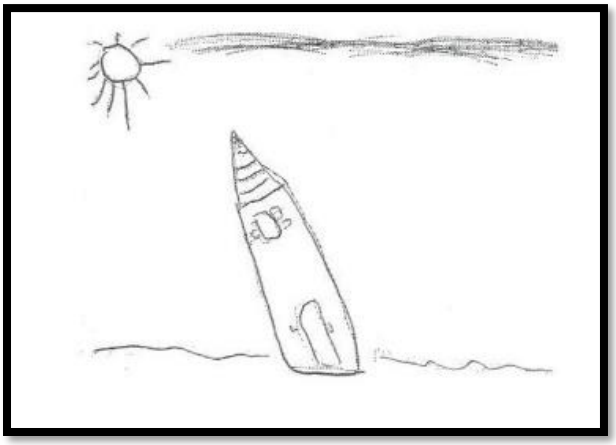
או נמצא בהמשך הדמיוני של הדף באותו צד יש בעיות. בצד האב או האם בהתאם. כך גם כאשר חלקו של הבית מוסתר באופן כלשהו: באמצעות עץ, אדם או חפץ כלשהו. קיימת בעיה שמקורה בצד המוסתר, האב או האם.

ציור מספר 20 חסר קירות

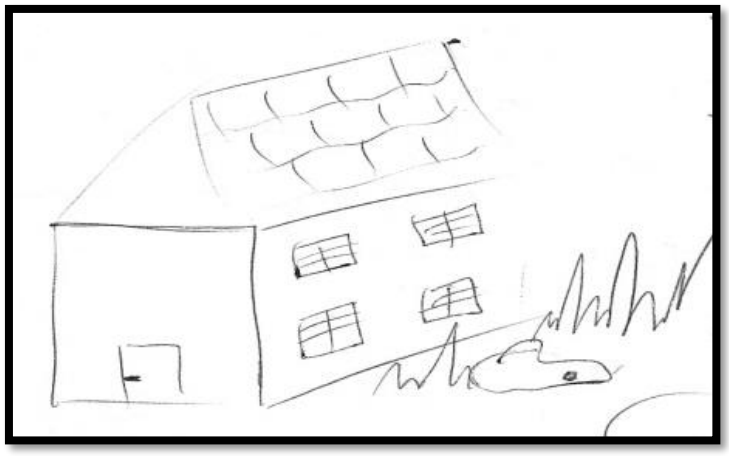
בית עקום מאוד

מלמד על חוסר יציבות. המצייר חווה אי יציבות מסוג כלשהו: כספית, נתינה לא יציבה ובלתי עקבית, יכולות מוגבלות. יש לבדוק עמוד שידרה.

ציור מספר 21 בית עקום

בית תלת מימדי – בית שמצויר משני כיוונים, חלונות בצד, רואים חלקי בית אחוריים – זהו אדם אסתטי, אוהב יופי. כמו כן זקוק למרחב.

ציור מספר 22 תלת מימד

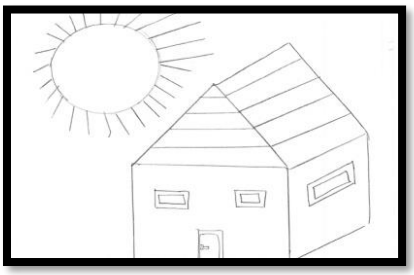
אצל אורי הכול לא במקום

אורי שאמו עברה לגור עם סבתא ושם ישנם שני חדרים קטנים ועוד מתנחלים מסוגים שונים מצייר בית מחולק לחדרים בציור הילד מרגיש צורך בפינה פרטית משלו. יש לברר אם הוא ישן במיטה נפרדת, והאם יש לילד הזה פרטיות האם יש לו ארון, תא, מגירה.

בית מצורות גיאומטריות

בית שבנוי מצורות גיאומטרית סגורות גם אם לכאורה הבית נראה מקורי, בלתי שגרתי ויוצא דופן, העובדה שכל הצורות סגורות מכל הכיוונים מלמדת על סגירות, על אדם סגור.

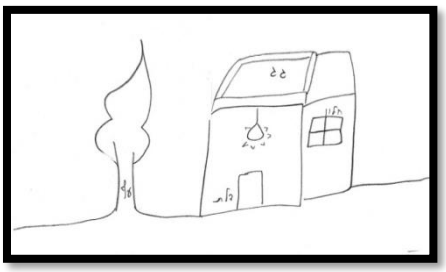
אם הציור נעשה בעזרת סרגל, הוא מלמד על אדם אובססיבי ועקשן. על אדם כפייתי אובססיביות יכולה להיות גם דבר חיובי, כאשר האדם מקפיד לבצע כל דבר וכל עניין באופן הטוב והמושלם ביותר, לפי הכללים המקובלים עליו. כל עוד זה לא מהווה הפרעה, זה בסדר. אך כאשר האובססיביות חורגת מעבר לנורמה, ובמיוחד כאשר האדם נעשה כפייתי, לגבי עצמו או לגבי אחרים, ומכריח אותם לעמוד באמות המידה שלו, העניין מתחיל להוות בעיה שפוגעת באיכות החיים הן של האדם עצמו והן של הסובבים אותו.

ציור מספר 24 צורות גיאומטרית סגורות

זה בית !! זה דלת !!! זה חלון !!!

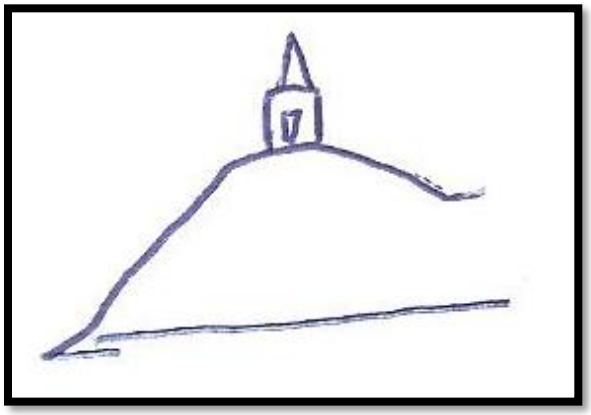
כשאדם כותב בציורו הסבר לכל דבר, כגון: דלת, חלון, גג, מנורה וכדומה – האדם זקוק להסבר מפורט בכל עניין ונושא לא רק תיווך, אלא יש לו צורך ממשי לדעת כל דבר. זו אינה סתם סקרנות; זהו צורך בידיעה. הוא חייב להבהיר לעצמו כל דבר בדיוק.

ציור מספר 25 זקוק להסבר מפורט

בית על ראש הר או על אדמה

בציור מסוג כזה ההר או האדמה עצמם מהווים בסיס לבית. כשהבית עומד על בסיס ובכל זאת מציירים קו בסיס – מראה על סקרנות רבה, גם לחיוב וגם לשלילה. זה יכול להיות לשם רכישת יידע מועיל, כמו גם חטטנות. סיבת החטטנות יכולה להיות הצורך להבין דברים לעומקם, ומשום כך האדם מרבה לשאול שאלו.

ציור מספר 26 הצורך להבין דברים לעומקם

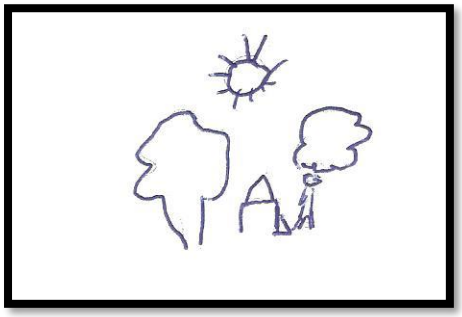
הבית יותר קטן ממנו !!!!

הבית והכוונה לכל מה שהאדם בחר לצייר כבית – מלמד על מרחב המחיה של האדם. גודל הבית מלמד על המקום שהבית תופס אצלו, על חשיבותו בעיניו. בעיקרון, ציור הבית צריך למלא את רוב הדף.

כאשר אדם שבמהותו הוא ביתי מצייר בית קטן מאוד, הציור משקף את הרגשתו שבביתו שלו, אין לו מקום.

כאשר ציור הבית הוא חלק ממכלול של נוף שלם, לדוגמה, שדה פרחים ובאופק הר ועל ראש ההר עומד בית קטן – זה בסדר, כי גודל הבית פרופורציונאלי לשאר התמונה. מה שקרוב מציירים בגדול, ומשום כך הבית, שנמצא במרחק, קטן יותר.

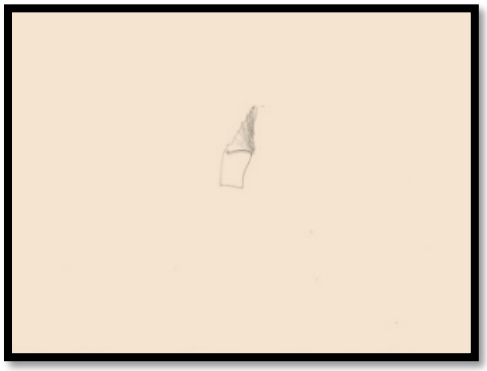
אבל כאשר הבית קטן מאוד ונבלע בתוך שאר הפריטים שמופיעים בציור, כך שהוא בקושי בולט, אדם זה כאילו אומר שביתו אינו נחשב בעיניו, אם בגלל שהוא לא מרגיש אליו קשר נפשי/רגשי, אם בגלל שמה שקורה בתוך הבית נראה לו לא בסדר. הוא גם חושב שאחרים לא מחשיבים את ביתו.

ציור מספר 27 הבית יותר קטן ממנו !!!!

בית קטן עומד באוויר בלי קו בסיס

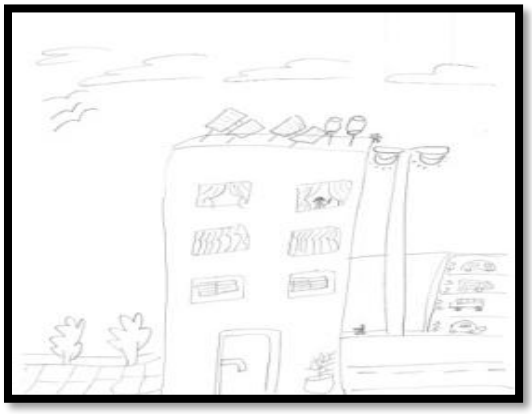
עד גיל 10 זה נורמאלי. מעבר לכך, זהו בית חסר יציבות, שיש בו בעיות בית דימוי עצמי .

ציור מספר 28 בית קטן עומד באוויר

בית קומות – ללא מרפסות

אם האדם גר בכזה הבית, הוא פשוט צייר את ביתו הטבעי ואם לא הפירוש הוא שלא מספיק לאדם מה שיש לו, הוא זקוק למשהו גדול יותר. בביתו הוא מרגיש חנוק, שאין לו מספיק אוויר לנשימה. זה יכול להיות אדם צנוע באופיו, אך בבית הוא לא מרגיש שהוא מקבל את כל הדרוש לו. מבחינת מרחב, מבחינת תשומת לב. כשהוא מצייר בית גדול במיוחד, הוא מצהיר: אני זקוק להרבה דברים.

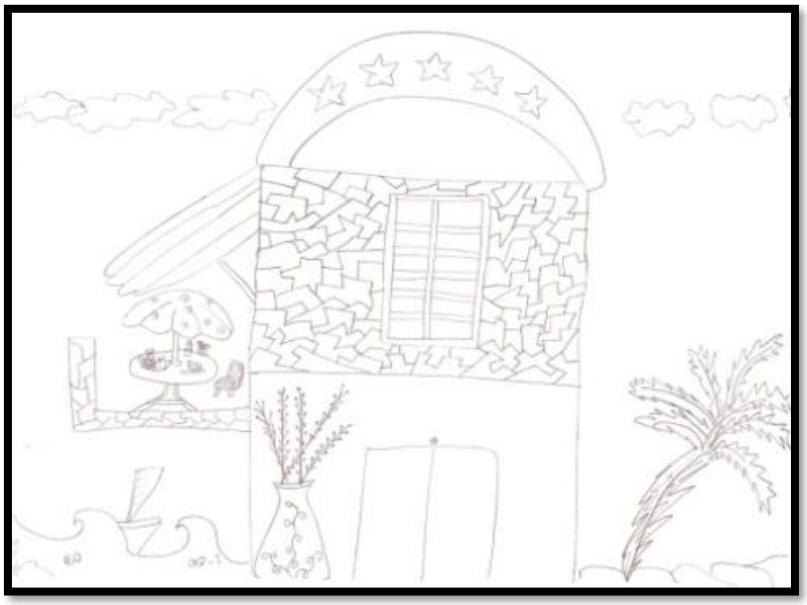

ציור מספר 29 הוא פשוט צייר את ביתו הטבעי

בית גדול עם מרפסות

לאדם יש צורך במרחב רב ובהרבה דברים, אך בנוסף, האדם אומר שהוא זקוק גם לפתיחות, לאפשרות לנשום אוויר צח ולהירגע מהגבולות שמציבים לו בבית.

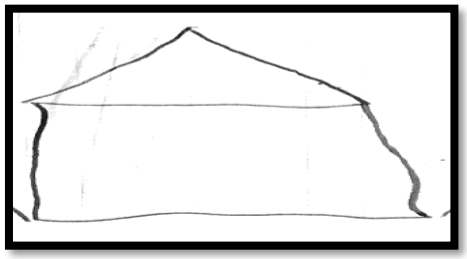
המרפסת היא חלק מהבית, אך היא לא מוגבלת בקירות סגורים. היא פתוחה ויש לה קשר עם החוץ, עם הנוף, עם האנשים שעוברים ברחוב, עם המכוניות שנוסעות בכביש. האדם שמצייר מרפסות מרגיש צורך לקשר עם דברים נוספים שמחוץ לבית, מעבר למה שקיים בבית. מבחינתו בית, זה האפשרות ליצור קשר עם החוץ. זהו אדם פתוח באופיו.

ציור מספר 30 המרפסת היא חלק מהבית

בית בלי דלת

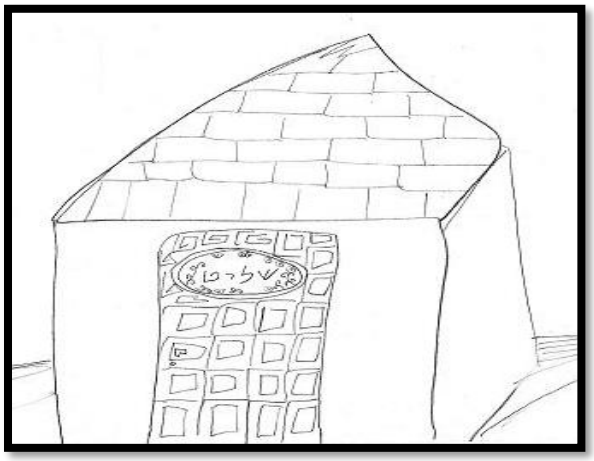
ישנו קושי להיכנס הביתה. כי בלי דלת, איך יכנס. גם כשהבית מרחף באוויר, ואפילו אם יש לו דלת ו/או שביל, קיים הקושי להיכנס. הסיבות לכך יכולות להיות: האדם מרגיש שלא מקבלים אותו בביתו שלו. האדם לא יכול, או קשה לו, להתאים את עצמו לכללים ולחוקים ששולטים בבית.

ציור מספר 31 קושי להיכנס הביתה

דלת על כל פרטיה: שלט לשם המשפחה, מנעול, ידית, עינית

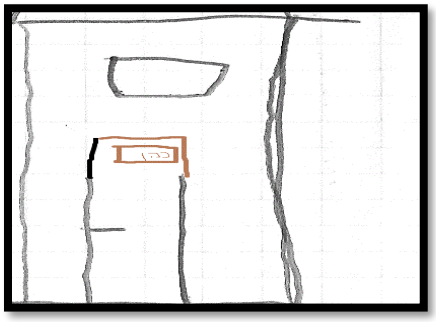
זוהי דלת נורמאלית, שמלמדת על המצייר: יש לו יכולת לראות את כל הפרטים שבמכלול, ולהציג אותם בצורתם הטבעית. הבית גם הוא בית נורמאלי, עם בקרה בריאה: אדם לא יכול להיכנס לתוכו סתם כך, להידחף פנימה. הוא צריך קודם לדפוק, מפנים הבית מתבוננים בעינית ובודקים אם הוא אורח רצוי ומתאים, לאחר מכן יש ללחוץ על הידית ורק אז להיכנס פנימה.

ציור מספר 32 דלת נורמאלית

דלת עם שלט ושם בלבד עליה

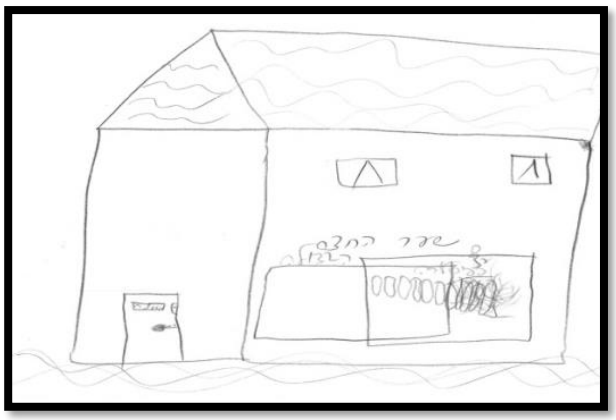
אי אפשר להיכנס לבית זה סתם כך, למרות שהדלת נפתחת בקלות, אך גם אין צורך להסביר לאנשים שבפנים את הסיבה, ולשם מה מבקשים להיכנס.

ציור מספר 33 אי אפשר להיכנס לבית סתם כך

מפתח תחוב במנעול בדלת

הכניסה והיציאה מהבית נמצאים תחת שליטה. לא כל אורח מורשה להיכנס, ולא כל אחד יכול לצאת מתי שמתחשק לו. יש כללים ברורים ומוגדרים במדיניות הכניסה והיציאה בבית. אפשר לדפוק בדלת, ובעלי הבית גם נותנים רשות להיכנס כשהדבר מתאים להם. אך חייבים את הרשות להיכנס. מלמד על אדם שהשקט והפרטיות שלו חשובים לו .

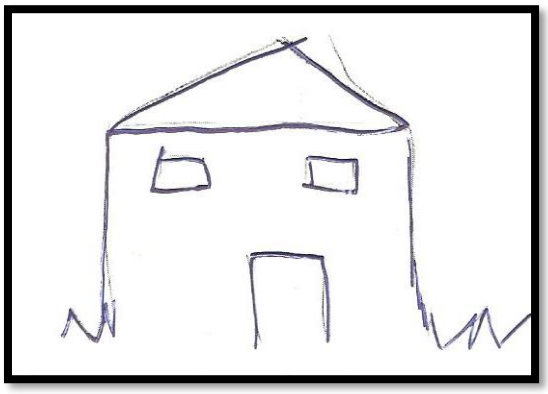

ציור מספר 34 מפתח תחוב במנעול בדלת

דלת חלקה, בלי שום דבר עליה

האדם צריך להפעיל כוח ולדחוף את הדלת ; הוא זקוק לאנרגיה פיזית ונפשית כדי שהדלת תיפתח בפניו והוא יוכל להיכנס. מלמד על קושי בכניסה לבית. אולי קושי עם הגבולות והמסגרות שמציב הבית. הצד שבו הדלת נמצאת מצביע על הצד שסוגר את המצייר, שלא מאפשר לו ידית לפתיחה.

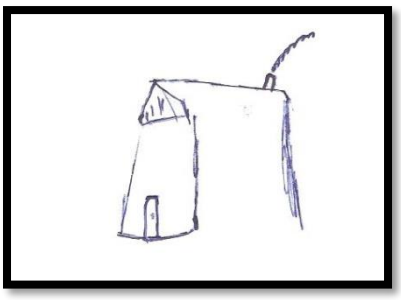
מחסור בידית מלמד גם על בית פתוח, שכל מי שרוצה יכול לדחוף את הדלת ולהיכנס פנימה.

ציור מספר 35 דלת חלקה, בלי שום דבר עליה

אין כניסה לחצופים

קושי להיכנס הביתה או אי רצון להכניס לבית הדלת קטנה בנוסף המנורה מלמדת על פחדים הארובה על חוצפה.

ציור מספר 36 קושי להיכנס הביתה

חלונות

חלונות בציור מלמדים על: מידת הפתיחות של האדם. מצב מערכת הנשימה. נשימה פנימה אל תוך הגוף היא פעולה של קבלה: קבלת אוויר, קבלת ריחות. היא מלמדת גם על קבלת יידע לימודי כמו גם יידע של הבנה וחכמת חיים. נשימה נכונה, שזורמת בקלות, מלמדת על מידת פתיחותו של האדם; עד כמה הזרימה אצלו טובה והוא מוכן לקלוט לתוכו ולקבל מהסובב אותו, ולעשות בתוכו את החיבור הנכון והעיבוד של הדברים.

בית בלי חלון בכלל

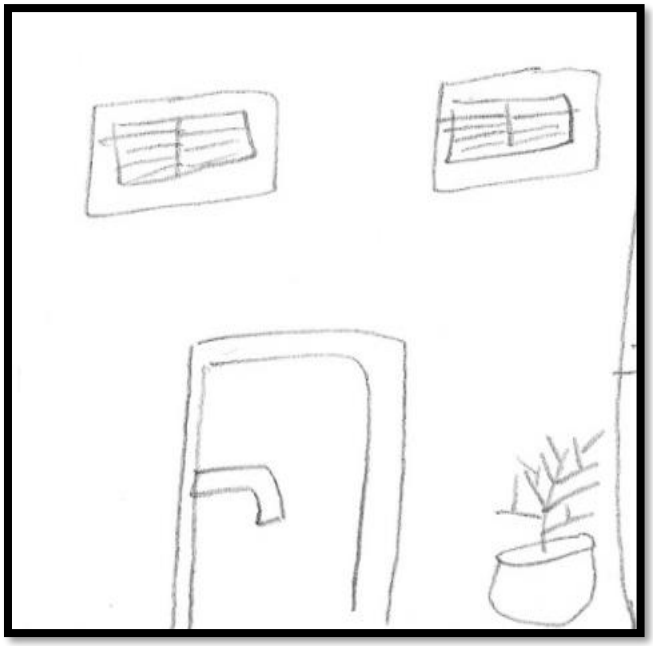
בית זה סגור מכל הבחינות. בתוך ביתו האדם מרגיש מחנק. לא מאפשרים לו לקבל, לא נותנים לו מה שהוא צריך וזקוק לו כמו אוויר לנשימה.

ציור מספר 37 סגור מכל הבחינות

תריסים סגורים

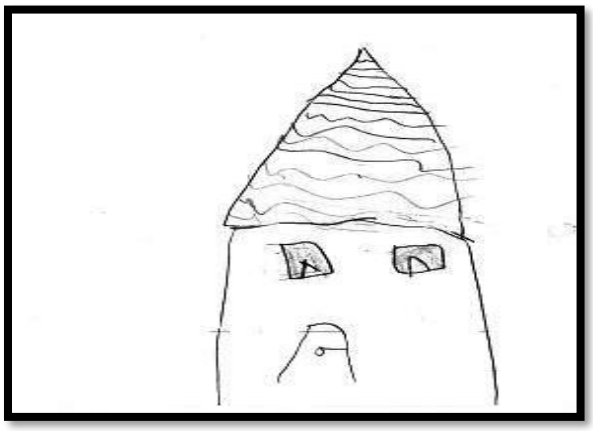
מלמדים על קושי בקבלה: דברים, חפצים, ביקורת, מוסר, עצות. כמו כן, האדם סוגר את הנשימה – הקבלה פנימה – בכל התחומים.

ציור מספר 38 קושי בקבלה

חלון מושחר או מקושקש

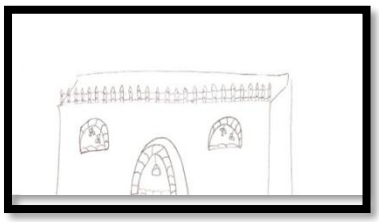
בעיה פיזית בריאות. זו יכולה להיות דלקת ריאות, או חסימה בריאות, מקבל את החמצן הדרוש להן לצורך תפקוד תקין של הגוף.

ציור מספר 39 בעיה פיזית בריאות

חלון קמור

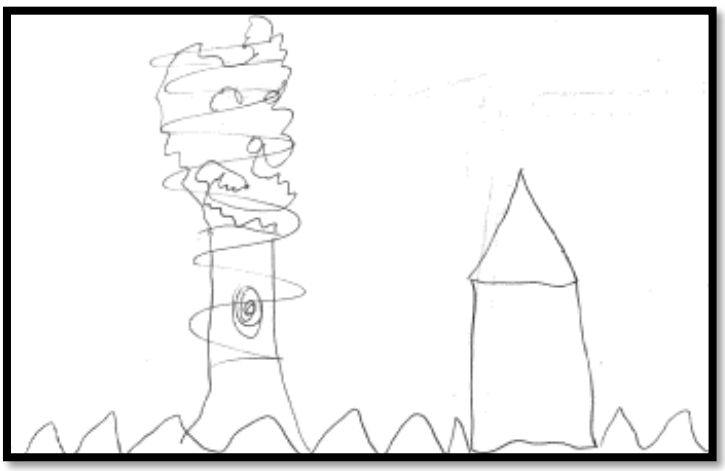
מלמד על אדם פתוח, בעל מחשבה בהירה. כמו כן, הוא ניחן בחוש ליופי ואמנות, כמו ציור וגרפיקה. יחד עם זה, יש כאן מימד של התגוננות, כפי שמלמדת צורת החלון המקומר, שמזכירה צורת קסדה, שמגינה על הראש.

ציור מספר 40 מימד של התגוננות

בית ריק לגמרי

רק מרובע לקירות וגג משולש מעליו – סגירות חזקה מאוד. לבית זה אי אפשר להיכנס, הכל בו סגור ואטום, אין פתח כניסה משום צד או כיוון. אסור לעשות שום דבר בבית הזה: אסור להכניס אנשים, אסור ליהנות, אפילו לנשום אסור – אין חלונות.

ציור מספר 41 אפילו לנשום אסור

חלון עם הצלבה

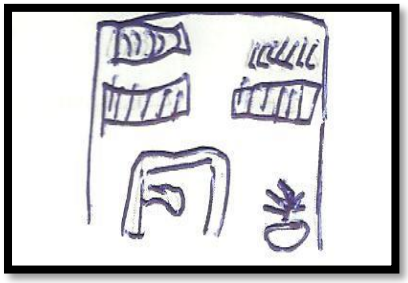
על החלון משורטטת צורה של איקס או פלוס: קשה לאדם לנשום. בגלל אסטמה, קוצר נשימה, ברונכיט או כל בעיית נשימה אחרת. מתבטא באופן פיזי, בעיקר. האדם נמצא בפרשת דרכים. הוא נתון בהתלבטות בקשר להמשך דרכו, לפני קבלת החלטה, בקשר לקבלת מסקנות – של עצמו או של אחרים.

ציור מספר 42 בפרשת דרכים

סורגים צפופים מאוד

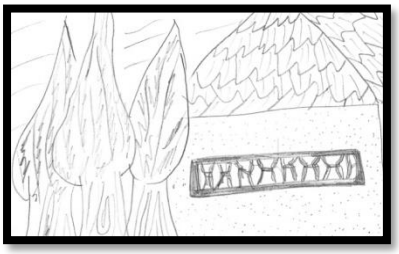
בנוסף לסגירות ולתחושת בית-הסוהר, יש כאן נוקשות רבה מאוד. חסימות קשות, חשדנות גדולה, פחד וחרדה, מעצורים קשים. מעבר לקושי בקבלת דברים, יש חוסר יכולת של האדם לבטא את עצמו.

ציור מספר 43 תחושת בית-הסוהר

סורגים לא כל-כך צפופים עם דוגמה יפה

אמנם יש כאן סגירות, אך לאדם זה ישנם גבולות ברורים. הוא זה שמציב לעצמו את הגבולות ומחליט מה כן לקבל ומה לא, לפי מה שמתאים לו.

ציור מספר 44 גבולות ברורים

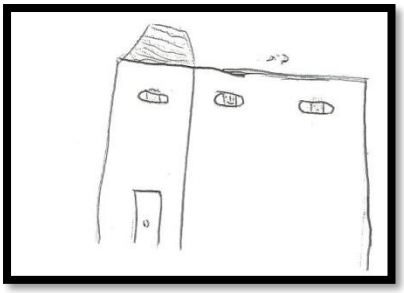
גג הבית

גג הבית מלמד על צורת החשיבה, בהירותה, עומקה, חדותה ועל מידת המשכל של האדם, פקחותו ותבונתו (מקביל לראש, שנמצא למעלה, מעל הגוף).

בימינו, ילדים רבים מציירים גג חלק, שכן זהו סגנון הגגות בבתים רגילים.

בית ללא גג בכלל

כל בית שהוא חסר גג, ולא משנה אם זה בית מגורים רגיל, ארמון או בית-ספר, גם בנין רב קומות – מלמד על פגם כלשהו בחשיבה. צריך לבדוק היכן מסתיים הבית.

ציור מספר 45 חסר גג

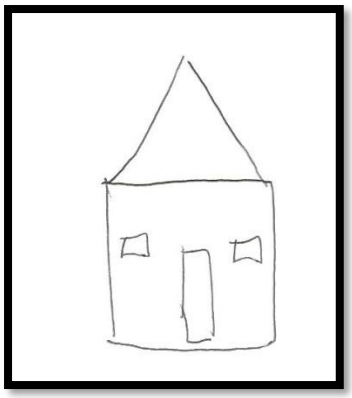
בבית זה אנו רואים שחלק מהגג חסר סימן שמשהו בחשיבה לא תקין.

חוד הגג

השפיץ ממש – מלמד על היכולת השכלית, על כושר הלמידה וההבנה של האדם ועל האינטליגנציה השכלית שלו.

חוד מסודר, חד וברור

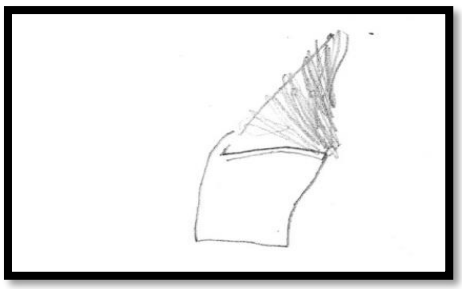
מלמד על הבנה טובה, חשיבה בהירה, יכולת שכלית מעולה וכושר למידה מצוין.

ציור מספר 46 חשיבה בהירה

חוד הגג איננו חד וברור

יש בו בליטות ותוספות, הוא עגול, או עקום, או חסר, או קו רועד, נתק בקווים וכדומה – ישנה בעיה בהתמודדות הרציונאלית. קשה לאדם להתמודד עם חשיבה שכלית. הוא מערב את הרגש, וזה משפיע מאוד על החלטותיו הסופיות, יותר מאשר ההיגיון. כמו כן קשה לו לקבל ולהבין דברים שמוסברים לו באופן שכלי והגיוני. הוא צריך שההסבר ייעשה באמצעות מחוות רגשיות.

ציור מספר 47 קושי לאדם להתמודד עם חשיבה שכלית

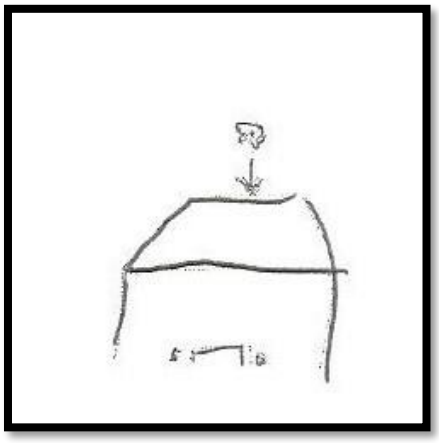
אלמנטים שונים על הגג

כל דבר שמצויר על הגג, אם זה קן ציפורים או ציפור בודדה, דגל, שעון וכדומה – כל דבר בודקים לגופו לפי הפרשנות המתאימה לו, ומנתחים בהתאם. לדוגמה:

פרח על הגג

פרחים מסמלים חברה. ישנו חבר כלשהו שמעסיק את מחשבתו של האדם, לחיוב או לשלילה. הוא עוזר לו או מפריע לו.

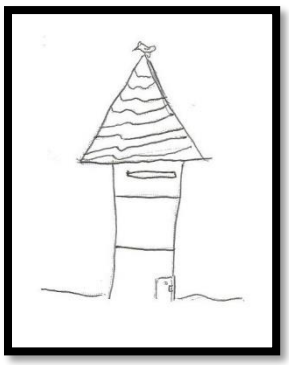
אם הפרח צבוע באדום – אותו חבר שולט בחשיבה שלו. לא מאפשר לו חשיבה עצמאית.

ציור מספר 48 חבר כלשהו שמעסיק את מחשבה

על חוד הגג עומדת ציפור

משהו מנקר, מציק לאדם ציפור מצייצת, מנקרת.

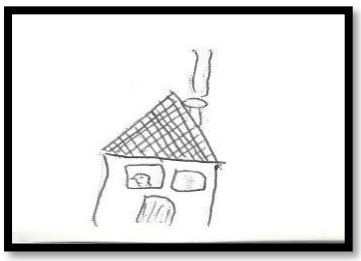

ציור מספר 49 משהו מנקר

דוגמה לציור: ילד עם בעיות התנהגות, בן להורים אלימים, צייר על גג הבית שובך של ציפור. על הגג הייתה גם ארובה, ממנה יצא עשן לשני הכיוונים. לילד זה יש חשיבה טובה, אך הציפור מלמדת שמשהו מנקר בתוכו ומפריע לו בתקשורת, מונע אותו מיצירת קשר נכון עם אנשים.

ארובה על הגג

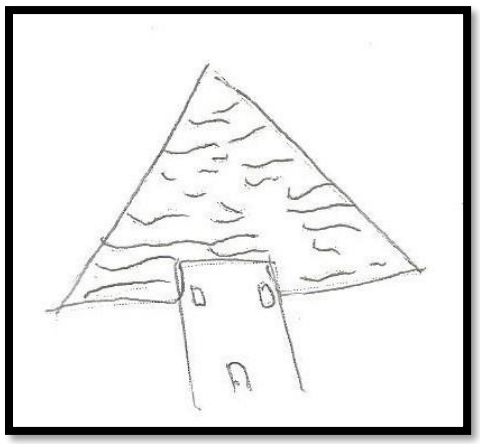
אלמנט נורמאלי בציור בתוספת מעט עשן, זה בסדר. הרבה מאוד מלמד על צפצוף, על זלזול.

ציור מספר 50 אלמנט נורמאלי בציור

גג גדול יותר מהבית

האדם מרגיש שבביתו, מה שקובע זה יכולת החשיבה. אם הוא לא מסוגל לחשוב כמו שצריך, אין לו מקום בביתו.

ציור מספר 51 חשיבה

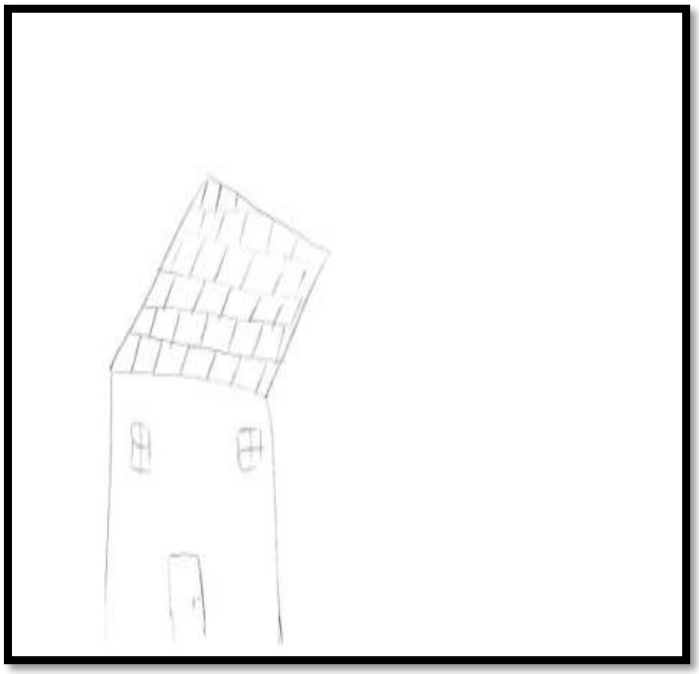
גג גדול מדי או קטן מדי

לאדם יש בעיה בהבנה של גודל ופרופורציה. בשל כך יש לו גם קושי בתכנון וארגון נכון של דברים.

גג שנוטה הצידה לכיוון אחד, או עם קו עקום

בעיה בחשיבה. צריך לבדוק לאיזה צד נוטה הגג, או באיזה צד העיקום. אם הגג נוטה לצד ימין, הבעיה היא שכלית ואקוטית אם הגג נוטה לצד שמאל, הבעיה היא רגשית וכרונית.

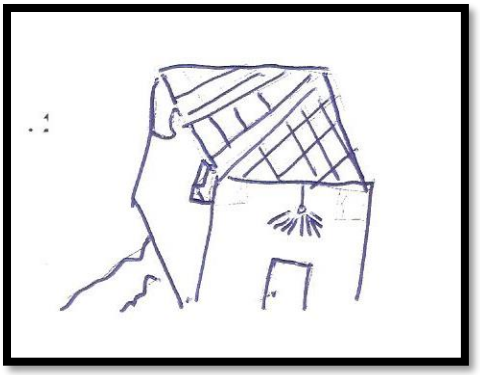
לבדוק מה מידת הנטייה, והאם צורת המשולש נשמרת או שהגג מעוות לגמרי. ואז בודקים מה קורה בחשיבה השייכת לצד האמור.

ציור מספר 52 גג שנוטה הצידה

ציור שתי וערב על גג בית

מלמד על חילוקי דעות, על מריבות ותככים במשפחה. (כששתי וערב מצויר על בגד, מלמד על פחדים וחרדות).

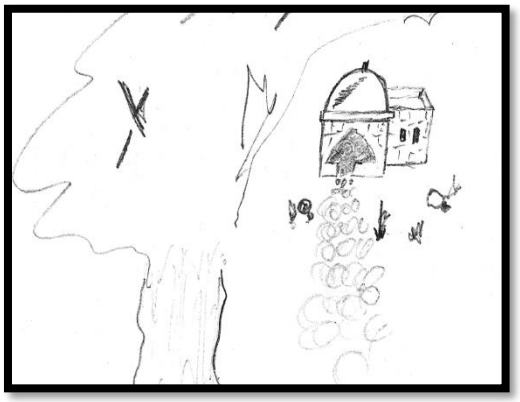
ציור מספר 53 חילוקי דעות

גג רק בצורת כיפה עגולה

כאשר הבית הוא קבר רחל, או בנין כלשהו שבמקור הוא בעל גג עגול, לא מתייחסים לכך. גם כאשר המצייר גר בבית עם גג כזה (בית ערבי ישן בעיר העתיקה בצפת או בירושלים, וכדומה).

כאשר זהו בית סתמי עם גג קמור, ולאדם אין קשר לסוג הגג הזה, הקמרון מלמד על צורך בהגנה, או על תחושה של התגוננות שמלווה את האדם.

בנוסף, גג עגול מסמל רכות, אינטליגנציה, איזון רגשי ושכלי, הבעה מילולית טובה.

ציור מספר 54 הבעה מילולית טובה

גג ריק בצורת משולש רגיל

כשהחוד למעלה במרכז – חריפות ושנינות. השכל וההיגיון תמיד בשליטה.

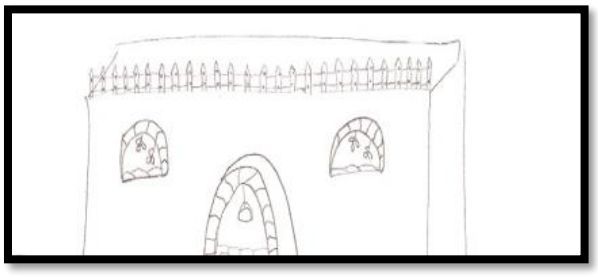
ציור מספר 55 חריפות ושנינות

גג בצורת גדר

אדם לא שגרתי, פתיחות וסקרנות עם נטייה לנסות דברים חדשים ולא מוכרים, משיכה להרפתקנות. יחד עם זאת הוא בעל רמת מוסר גבוהה. אפשר לסמוך עליו שייזהר שבנטייתו להרפתקנות לא יהיה חשש לפגיעה בזולת.

יש בו פתיחות במידה הנדרשת, עם יכולת שמירה על סודיות. כל ציור של גדר, בכל מקום שהוא, מלמד על יכולת שמירה על סודיות. האדם יודע מתי יש צורך לסתום את הפה ולא לדבר. ניתן לסמוך עליו שלא יסגיר לאחרים סודות שמספרים לו.

אם הגדר נעולה במנעול, לעולם אי אפשר להוציא ממנו סודות.

ציור מספר 56

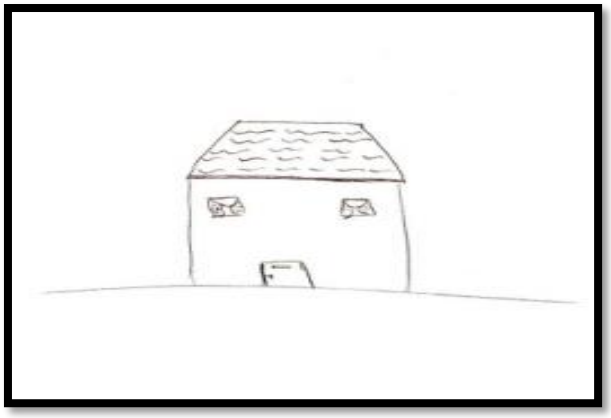
גג בצורת מקבילית

אדם סמפטי, אכפתי, נעים הליכות, טוב לב, ישר וזורם בנוחות עם כל דבר.

צורך בעשייה ויכולת תכנון וביצוע, אך בפועל האדם אינו עושה עם זה כלום. זוהי רק תחפושת, מעטה חיצוני בלבד.

גג בצורת טרפז

אדם רגוע ושלוו, נינוח, שמחה ושליטה עצמית טובה. אבל יש לו קושי ליזום דברים.

ציור מספר 57

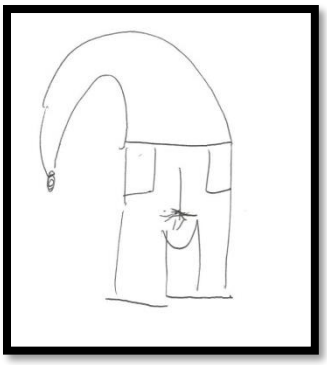
בית בעל שני גגות

אם זהו בית גדול – מעין טירה – מעוצבת יפה ועם גגות מספר, זה נורמאלי. כך גם אם ביתו של המצייר בעל שני גגות; אין לציור זה משמעות מיוחדת. אם זהו סתם בית רגיל בעל שני גגות, ישנו בלבול בחשיבה הרציונאלית.

ציור מספר 58 בלבול בחשיבה הרציונאלית

גג בצורת כובע ליצן

אדם בעל שכל וחריף מאוד, אך בשילוב עם יומרנות ושחצנות, שעלול לקטול אנשים בחריפותו.

ציור מספר 59 בעל שכל וחריף מאוד

גג משולש + רעפים

בציור של גג, ברוב הגגות מציירים רעפים, במיוחד כאשר הגג הוא משולש או טרפז. כל מילוי בגג, ולא משנה איזו צורה יש לו, צריך להיות הרמוני ומסודר. לכן יש לבדוק אם הרעפים מסודרים בצורה מדויקת, ואת הצבע שלהם. אם הם נראים טוב, אסטטיים ומסודרים וצבועים בצבע המקובל, זהו גג טוב שמלמד על אדם רגיל, נורמאלי, חיובי. אמנם הוא עדיין לא מושלם, אך הוא עובד על עצמו ובונה את אישיותו. הוא מוכן לקבל ביקורת, וגם מעביר ביקורת על דברים שלא מוצאים חן בעיניו. הוא מעשי ויסודי, יש לו סבלנות לפרטים וחשוב לו שדברים ייעשו לפי הכללים.

רעפים מסודרים יפה מאוד בצורת רשת צפופה

מלמדים על אדם מאוזן, ישר, פקח, חריף ושנון. אדם אמיתי שצועד עם האמת שלו ויודע לעשות הבחנה ברורה וטובה ולא לערב בין שכל לרגש.

רעפים מסודרים ומעוצבים

יש הגיון ואסתטיקה בכל הקשור לכישורים השכליים. יש סדר בחשיבה. כמו כן, האדם שם לב לפרטים, אוהב יופי ואסתטיקה.

רעפים מונחים בצורה מבולבלת

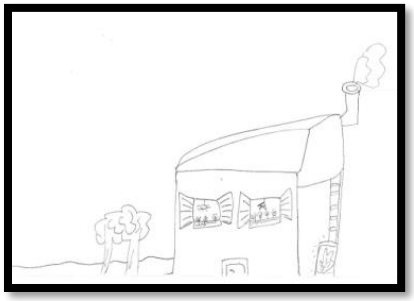
אדם בעל ראש טוב, קליטה טובה וחשיבה נכונה, אך יש בלבול בחשיבה שלו, שמונע ממנו להשתמש בשכלו כראוי.

רעפים בצורת סורגים

עם קונוטציה ברורה לבית-סוהר ; סורגים מלמדים תמיד על סגירות, חסימה ותקיעות. כשהסורגים מופיעים בגג, הציור מלמד על חסימה ותקיעות בחשיבה, בהבנה, בקליטה ובקבלה של דברים. אדם זה נוהג כמו בלוק אטום, לא מוכן להשתמש עם הראש, עם החשיבה שלו.

שובב עם לב זהב

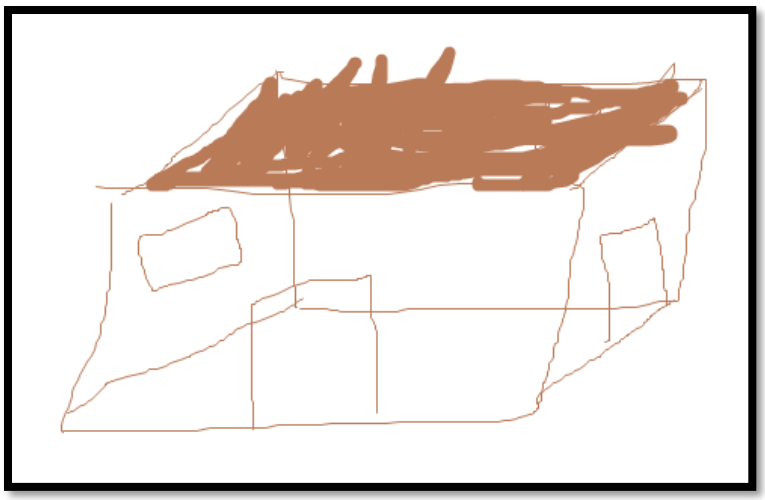
חלונות פתוחים שני עצים שהם חברים .... סולם שמסמל שאיפות, עשן מתוך הבית – בית יצירתי מלמד על ילד שובב עם לב חמים אוהב את החיים מאוד רוצה לעשות ולהיות עם הבית והמשפחה שלו.

ציור מספר 60 שובב עם לב זהב

שתי כניסות, בשני צידי הבית

ציור כזה מלמד על מצב של בלבול. בביתו הוא מקבל מסרים דו סטריים. לכל אחד משני ההורים יש את הכיוון שלו, את הדרך שלו, ואין ביניהם תיאום.

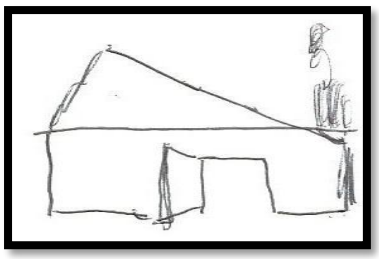
ציור מספר 61 מסרים דו סטריים

בית בנוף שקיעה

כשהאדם בביתו, היכולות והתפקוד שלו נמצאים במצב שקיעה.

דלת פתוחה לרווחה

מלמדת על בית פתוח. כל אחד יכול להיכנס, בלי להודיע מראש, בלי לדפוק ובלי לבקש רשות. מצד אחד טוב לאדם, כי יש לו בית פתוח שכל אחד יכול להיכנס לתוכו בחופשיות. אך קיים גם קושי, מכיוון שהבית פתוח לא רק למצייר עצמו או לבני הבית בלבד, אלא לכל מי שרוצה. אנשים נכנסים לבית זה בלי להודיע מראש, ומסתובבים באופן חופשי וכן דלת פתוחה יכולה ללמד שבמהותו האדם הוא מכניס אורחים גדול. זהו אדם פתוח במהותו, בכל התחומים. גם להכנסת אורחים, גם לדעות ולרעיונות, גם ללמידה. אך הוא גם מודע לעובדה שלפעמים צריך לסגור את הדלת, וגם יודע לסגור אותה.

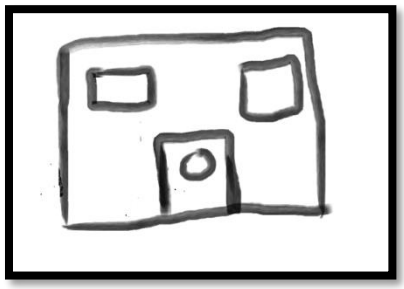
ציור מספר 62 ביתו של אברהם אבינו !

דלת מעוצבת יפה, עם שלט ושם

אולי גם דוגמה ועיטורים – האדם זקוק לתיווך כדי לדעת מה קורה בבית שלו ולהתמצא במתרחש בו. אם לא יסבירו לו וידריכו אותו, לא יהיה לו מושג בהתנהלויות נחוצות שקשורות בסדרי הבית, כגון מתי אמא נמצאת בבית ומתי היא בעבודה. (ראה עוד בציור מספר 31)

עינית מודגשת

בבית הזה אסור להפתיע בביקור לא מתוכנן. דיירי הבית צריכים לדעת מראש מי מגיע לבית, ומתי.

ציור מספר 63 מי מגיע לבית .

פתח שרואים דרכו את המדרגות שבתוך הבית

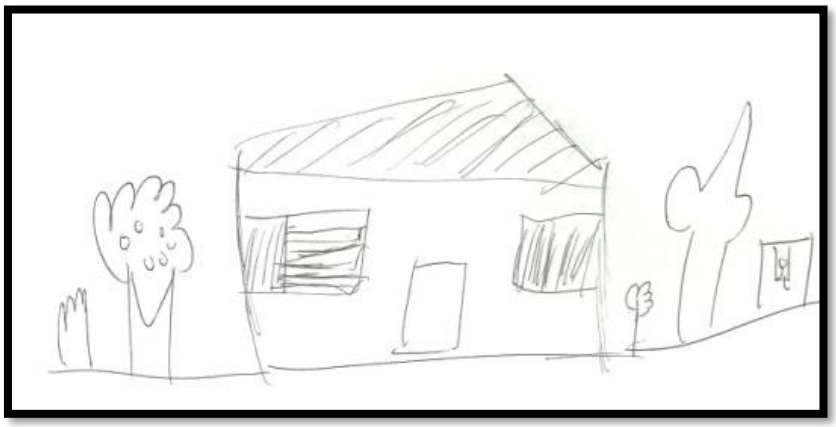
עם או בלי דלת – כמו דלת פתוחה לרווחה, שכל אחד יכול להיכנס פנימה בכל זמן שרוצה. אבל ציור המדרגות מסמל שבכל זאת, בבית הזה לא הכל פתוח לכולם. ישנם מקומות שהדרך אליהם איננה סלולה ואי אפשר להיכנס אליהם בקלות. קיים קושי להגיע למקומות מסוימים, סימן שיש כאן שמירה על פרטיות, ואפילו שמירה מוגברת, בתחומים מסוימים.

תריסים על החלון

ביקורת. סגירת הנשימה.

תריס פתוח במקצת

ישנה ביקורת על מה שנכנס לתוך הבית. האדם מוכן להיפתח ולקבל דברים, אבל בצורה מבוקרת.

ציור מספר 64 ישנה ביקורת על מה שנכנס לתוך הבית

חלון עם סורגים בצורת שתי וערב

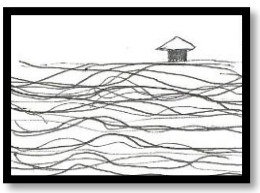
סורגים בכל מקום שהוא, בכל ציור שהוא, מלמדים על תחושה של הימצאות בבית-כלא. האדם מרגיש שביתו הוא בית-סוהר עבורו, מכל ההיבטים: פיזי, אנרגטי, רוחני ורגשי. זוהי חסימה שהאדם עושה לעצמו. יש לאדם יכולת לנשום, אך הוא חוסם את עצמו בכוונה. הוא לא מעוניין לנשום.

סורגים בכיוון אחד, אנכיים או אופקיים

קיימת כניסת אוויר, אך לא בכיוון הנכון. לא בצורה הנכונה.

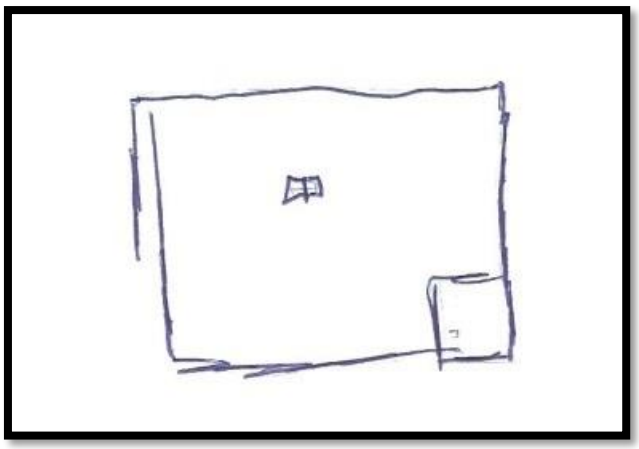
זו לא יכולה להיות פרסומת לבנק משכנתאות

חנה בת 35 ציירה בית בתוך הים הסוער רגשות סוערים בקשר לבית חנה אמורה לצאת מביתה עקב אי תשלום משכנתא .

ציור מספר 65 רגשות סוערים

מחנק נפשי

ציור מספר 66 מחנק נפשי - ביתו של עדי אל

עדיאל בן 27 צייר בית עם חלון קטן מאוד . דלת בצד ימין וכמעט לא ניתן לראות שזהו בית. אכן עדיאל עבר חיים לא קלים ואף ישן בחוץ. הבית עבור עדיאל הוא מקום חנווווווווווק !!

אתה לא יכול להכריח

אף אחד לאהוב אותך

מה שאתה יכול זה להיות

מישהו שאפשר לאוהב

אמור ומודגש כבר מספר פעמים,

בשום אופן אסור להגיע למסקנה נחרצת על סמך ממצא אחד.

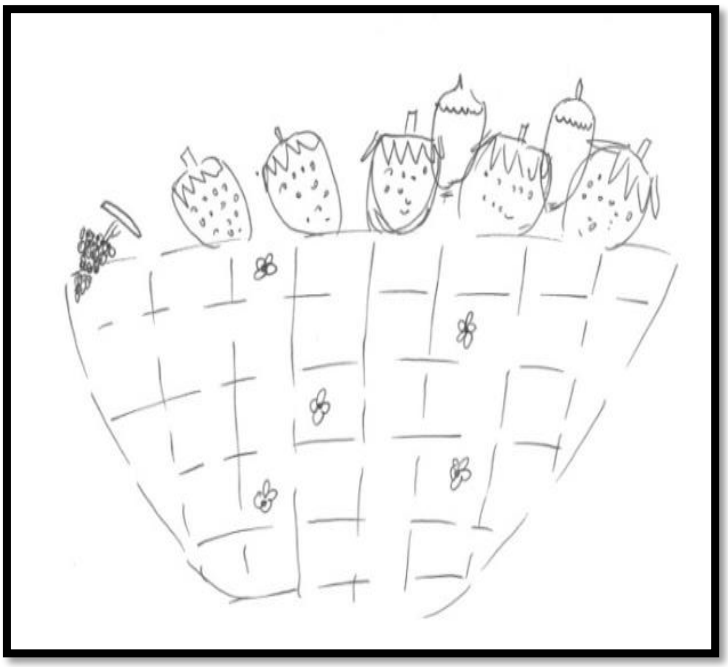
יש לקבל אישור וחיזוק בציורים ובאבחונים הנוספים.

שיעור 8

ציור חופשי

ציור חופשי

שאבא ואימא אגוזים הילדים יוצאים תותים

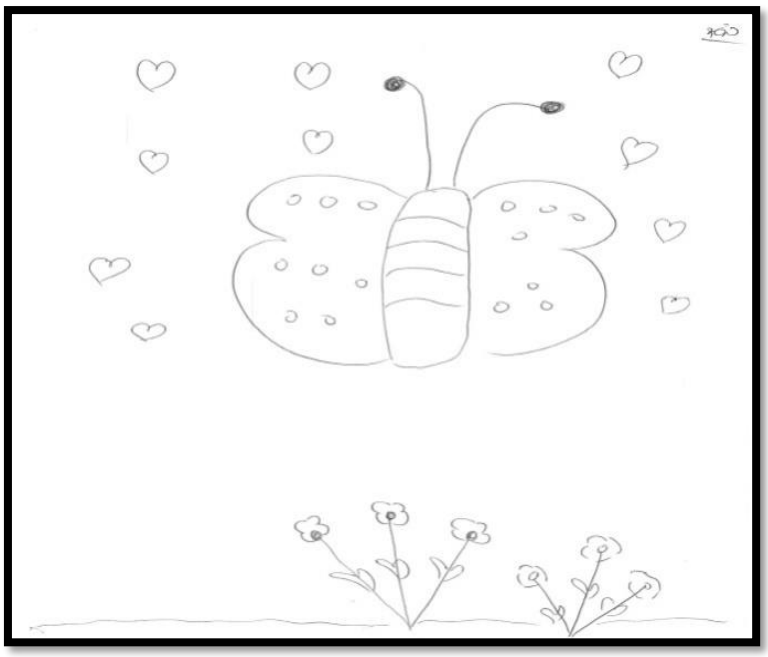
ציור מספר 329

נורית בת 45 אם לחמישה ילדים ציירה בציור חופשי פירות בתוך סלסלה. המרתק הוא שהמציירת ציירה את משפחתה. יש כאן תחושה שהאב והאם מוצגים כקשוחים - אגוזים וחמשת ילדיהם כמתוקים - תות שדה.

היא הכניסה את "המשפחה" לתוך קערה מלמד את הכמיהה לבית חם ואחדות הקישוטים על הקערה מלמד על חוש אסתטי ואהבת החיים נראה כי המציירת משקיעה את הכוחות בבית.

נראה כי יש גם נכונות להכיר בקיום הזולת, הסתגלות, כושר תיאום, כנות, טבעיות פשטות הלכות, גמישות, חברתיות אמפטיה, רגישות לזולת, אויבות, נימוס, מסירות, סובלנות, התנדבות, נתינה, חוש הבחנה, אופטימיות, מושפעות, רגשנות, רכות.

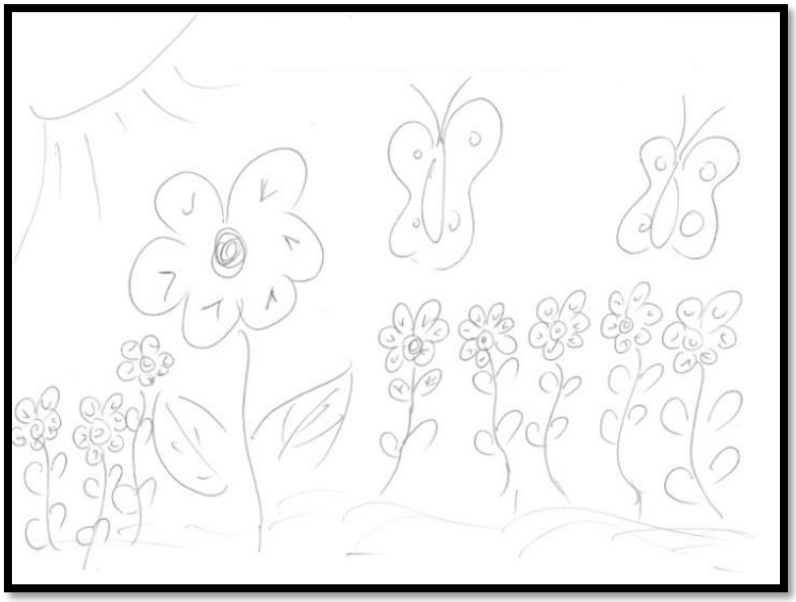
תהילה זקוקה לחופש

ציור מספר 330

תהילה מורה בת 27 ואם לבת ציירה פרפר גדול עם לבבות מסביב. מצד אחד מחפשת את החופש אך עם יכולות נתינה גבוהים של אהבה לזולת, תהילה חשה תסכול גדול משום שקיבלה כיתה של ילדים בעלי בעיות משמעת קשות, לעתים אף מכים אותה. למרות הרצון העז שלה לתת, היא מבקשת לנסות למצוא מקום עבודה אחר היא מבטאת כאן את הרצון לחנך להעניק. הפרפר בתוך הלבבות מסמל את הכיתה. הדינמיות שלה כך היא רוצה לראות את העבודה.

מי ישמור על ילדי.!

ציור מספר 331

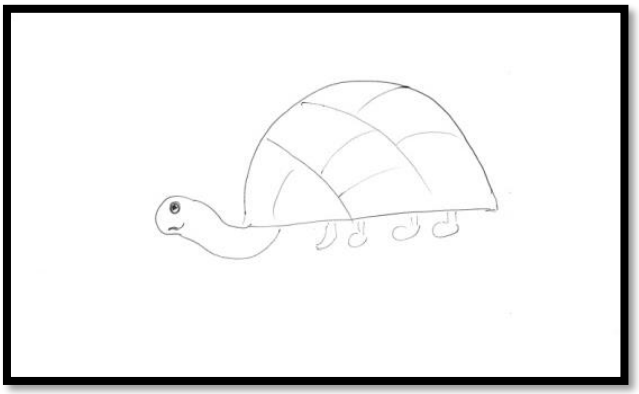
שלומית בת 47 ציירה בציור חופשי פרח גדול ועוד שמונה פרחים. המרתק הוא שהמציירת ציירה בעצם את משפחתה שלושה בנים וחמש בנות, שלומית היא אלמנה שמגדלת את ילדים לבד לשאלתי האם שלשת הבנים הם שלשת הפרחים מצד שמאל וחמשת בנותיה הן הפרחים מצד ימין, טענה כי היא רואה זאת בצורה אחרת, ישנם היום בבית חמישה ילדים שלוש מחוץ לבית מה שאומר כי נשארו עוד חמישה !! שלהם אני צריכה לדאוג.

שלומית רואה בבני משפחתה כחברים ביניהם. המשפחה מאוחדת למרות שנראה כי הם חוו חוויה לא נעימה של התאלמנות וזאת ניתן לראות לפי הדמות הגדולה היחידה – שלומית.

בפרחים מצד ימין לפרח השמאלי מביניהם היחיד שבעלים יש קווים ולפרח השני לידו היחיד שיש לו 7 עלי כותרת לעומת 6 באחרים ובשניהם יש שבלול בחלק של האבקה.. נראה כי לאם יש קשר מיוחד עימהם.

ניתן לראות שצוירו שני פרפרים תחושה של אמא שזקוקה לחופש.

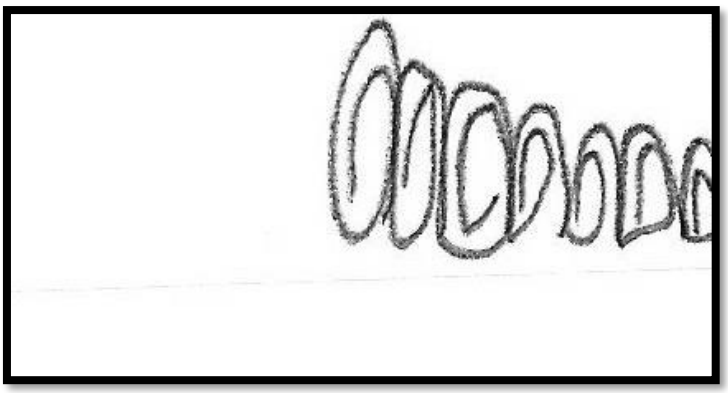
מרתק מאוד לראות כי בציור החופשי נוסף שלומית ציירה צב גדול שגבו מחולק לשמונה כמספר ילדיה!!

ציור מספר 332

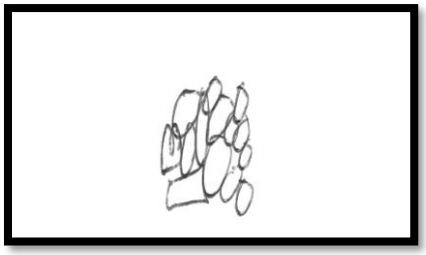
רשימה לאבחון ציור חופשי

אבנים – כל אבן בפני עצמה מלמדת על קושי מסוים. מתאים לטיפוס א' הנרפה שרואה בכל דבר קושי.

ציור מספר 333

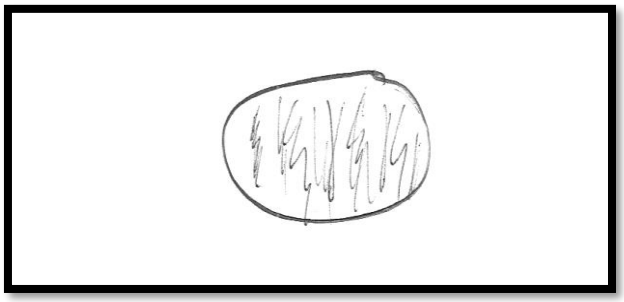
אבנים צבעוניות, לקישוט יכולות הנתינה וההשפעה קיימות, אך בפועל יש לו קושי עם זה. מתאים לטיפוס ו' הנרקיסטי. אך כאן לא נראה כי יש למצייר חוש אסטטי.

ציור מספר 334

אגם אדם שהוא זקוק לחופש, לשלווה ורגיעה. עומק רגשי.

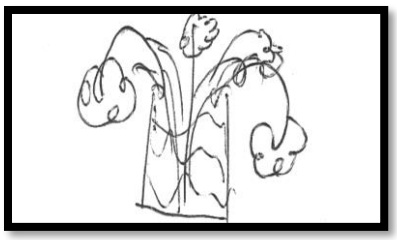
עידן בן 17 צייר בציור חופשי אגם לא כל כך נעים אין לו שום תוספת של צמחים, או פרחים גם המים בתוכו נראים סוערים אכן הוא בתקופה של בחינות וגם מבחינה חברתית יש לו קושי ...

ציור מספר 335 האגם של עידן

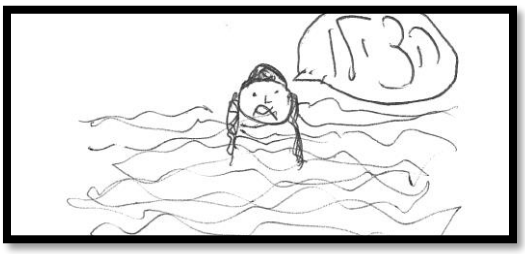
אגרטל (או עציץ) עם פרחים – מלמד על אדם בעל כוחות נתינה רבים.

נראה כי לא נעים לקבל כזה פרח האגרטל שקוף שרואים את המים שבתוכו הפרחים לא יפים ואפילו נובלים. לאיתן בן 31 יש רצון רב להעניק לילדיו את יש לו קושי לעשות זאת נכון .

ציור מספר 336 הפרחים של איתן

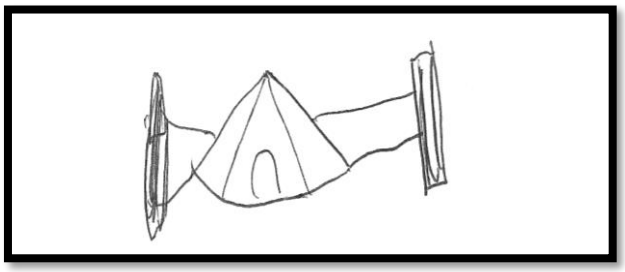
אדם טובע סימן מצוקה יחד עם פחד גדול.

ציור מספר 337

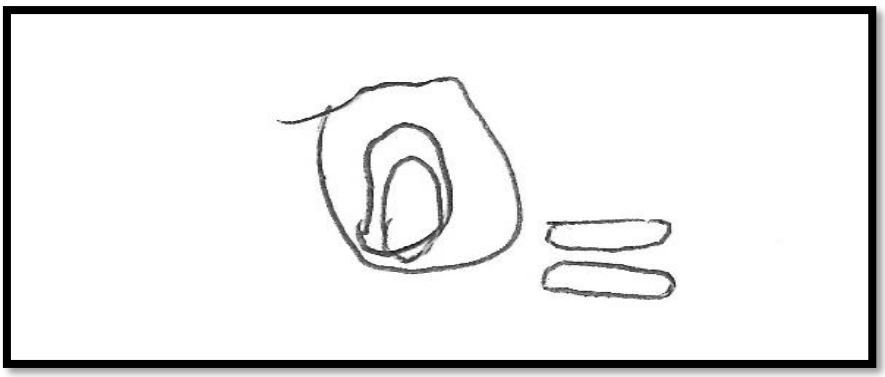
אוהל הוא נע ונד, אוהב נסיעות וטיולים, ולא מוכן לקבל אחריות.

חיים בן 11 צייר אוהל מצד אחד אוהל מסמל אהבת חופש, נסיעות וטיולים, אך בצידי האוהל ישנם קווים שחורים זהו הקושי שלו עם מגבלות בית הספר אומנם בלימודים הוא מצוין, אך ישנם בעיות משמעת נראה כי אם לא ילחצו אותו חזק הוא יפרח.

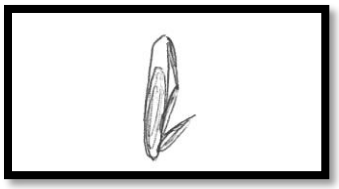
ציור מספר 338 האוהל של חיים

אוכל מלמד על רעב ממשי, פיזי, לאוכל או רעב לחום ואהבה, מתוך חוסר במזון רגשי.
בציור זה לטענתה של הדסה זה לחמניות עם מימיה של מים מינראלים נראה כי זקוקה למזון רגשי אך לוקחת אותו בצורה לא נכונה זה לא כל כך נראה כמו לחמניות עם מימיה.

ציור מספר 339

אולר – המצייר משווע לעזרה בדחיפות!

ציור מספר 340

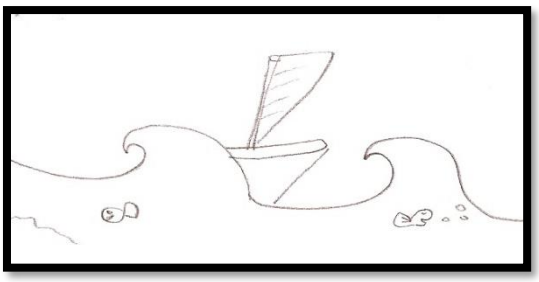
אוניה – כיוון בחיים.

טל חייל משוחרר שצייר אוניה מסמלת את רצונו בכוון בחיים יש לציין כי זהו מצב נורמטיבי מאוד ואין לראות בזה בעיה כלל.

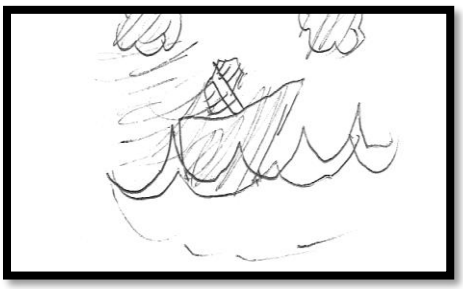
ציור מספר 341

אך איתן בן 40 נשוי עם עבודה מכובדת ומעמד מסמל משהו שיש לבדוק האם הוא חש עייפות ומחפש כיוון אחר בחיים.!

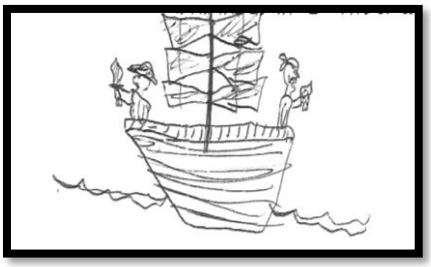
ציור מספר 342

אוניה טובעת, או מתהפכת המצייר משווע לעזרה בדחיפות!

ציור מספר 343

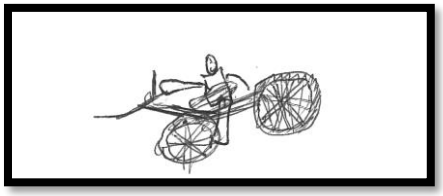
אונית שודדי ים יחד עם פחד גדול.

ציור מספר 344

אופניים חפץ שימושי ונפוץ אצל ילדים, נורמטיבי. אצל מבוגרים אהבת תנועה וחופש.

יעקב אב ל- 5 ילדים צייר אופנים שמסמלות את אני זקוק קצת לחופש מהילדים.

ציור מספר 345

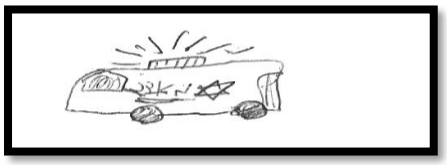
אלה שתלטנות . הוא נהנה לשלוט באחרים, לגרום להם סבל וכאב.

ציור מספר 346

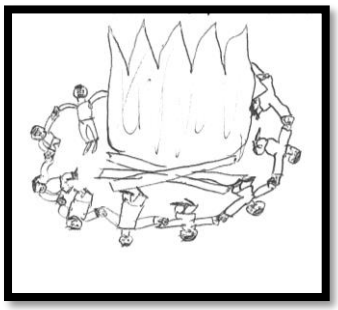
אמבולנס המצייר משווע לעזרה בדחיפות!

אבא של צביקה עובד במגן דוד אדום בציור זה הוא מבטא את הצורך שלי באבא .

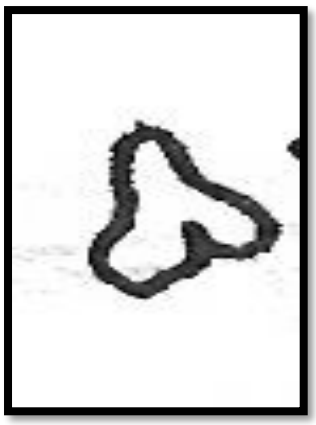
ציור מספר 347

אנשים רוקדים מסביב למדורה האם זוהי אנרגיה שפורצת גבולות. שאין עליה שליטה. מתאים לטיפוס ג' האימפולסיבי. אך כאן בציור נראה כי יש דחפים חזקים ומעצורים חזקים הרוקדים מצוירים יפה.

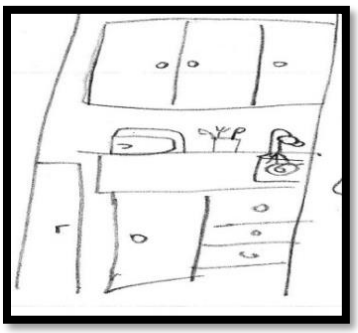
ציור מספר 348

אף – סקרנות.

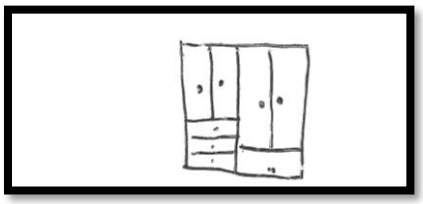
ציור מספר 349

ארון אמבטיה מבחינה חברתית הוא סגור ולא יכול לשתף את החברה ברגשותיו.

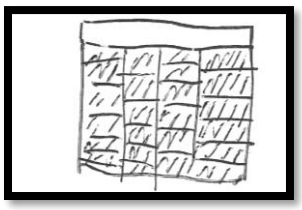
ציור מספר 350

ארון יפה ומעוצב מתאים לטיפוס ו' הנרקיסטי. בחוש מפותח לאסתטיקה וליופי.

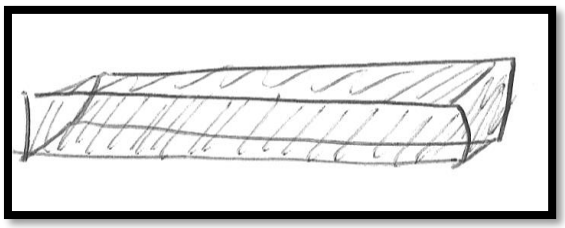
ציור מספר 351

ארון מלא בספרים זהו אדם רוחני עם הרבה יידע מלמד על רצון ויכולת ללמוד ולדעת..
חי"ה בת 19 לומדת בסמינר ציירה ארון מלא ספרים הארון עמוס מבטא את הקושי שלה בלימודים
.

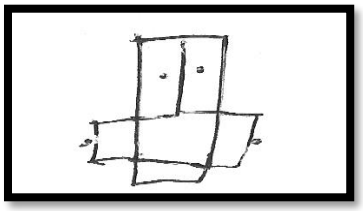
ציור מספר 352

ארון מתים המצייר משווע לעזרה בדחיפות!

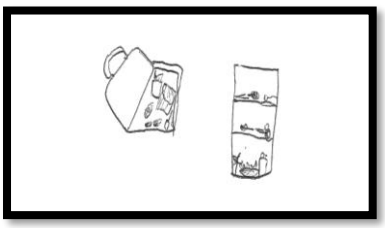
ציור מספר 353

ארון עם דלת או מגירה פתוחה לרווחה מרגיש צורך לשתף אחרים משהו מעיק.

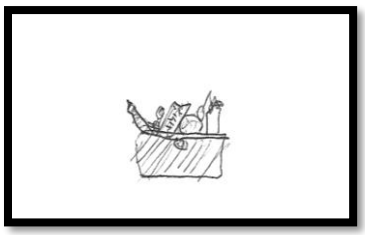
ציור מספר 354

ארון תרופות, קופסת עזרה ראשונה מלמד תמיד על קריאה לעזרה ובקשת הצלה.

ציור מספר 355

ארנק מלא בחפצים לא רלוונטיים מכניס אל תוכו דברים שלא שייכים ולא מתאימים, בלי לעשות הבחנה.

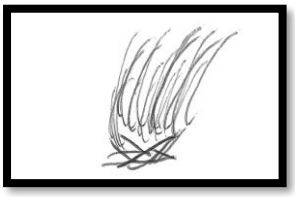
ציור מספר 356

אש שמתפשטת על פני כל הדף זהו אדם מלא אנרגיה עד כדי אימפולסיביות.

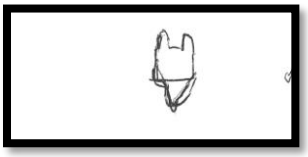
ציור מספר 357

אש, מדורה לאדם זה יש המון אנרגיה בלתי מנוצלת. חום גדול ועצום, אך מבוזבז.

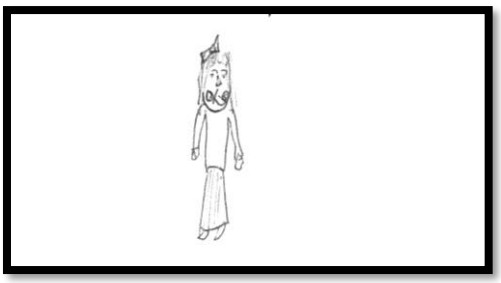
ציור מספר 358

בגד ים זקוק לחופש ולשחרור

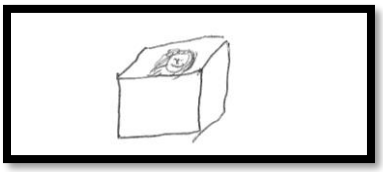
ציור מספר 359

בובה טוב לו עם כך שכולם אוהבים ומחבבים אותו, מתייחסים אליו ונותנים לו תשומת לב .

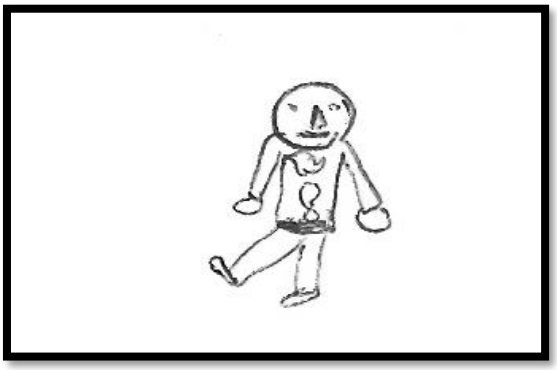
ציור מספר 360

בובה בקופסה "תשמרו מרחק ממני, אל תגעו ביי".

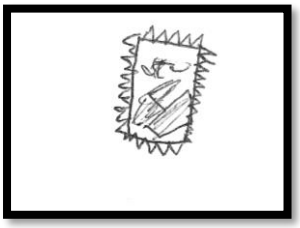
ציור מספר 361

בובת חרסינה הוא אדם רגשי ורגיש מאוד, פגיע ביותר, עדין ושברירי.

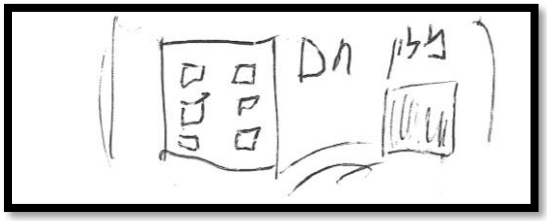
ציור מספר 362

בול האדם מצהיר שהוא בעל ערך רב ונחוץ .

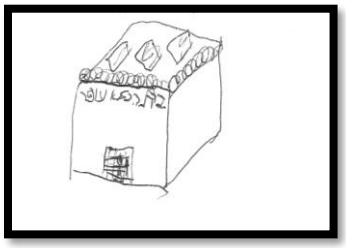
ציור מספר 363

בית מלון אדם שרוצה לחיות ללא כל אחריות ומצפה שכולם ישרתו אותו.

ציור מספר 364

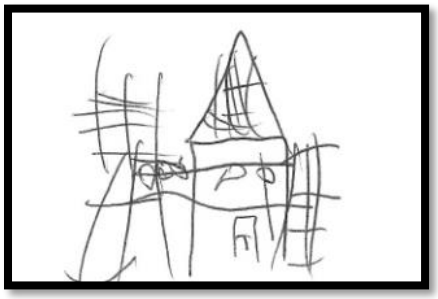
בית סוהר סכנה. קריאת הצילו, יחד עם בקשת עזרה, להיחלץ מהכלא הנפשי .

ציור מספר 365

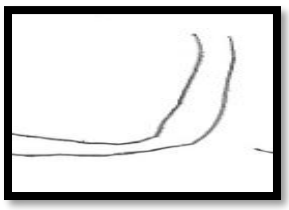
בית עולה באש מתרחש בבית משהו שמשפיע עליו כמו אש בוערת.

אברהם בן 11 צייר בית עולה באש, אך מבדיקה עולה כי הבית של סבו עלה באש לפני שנה אברהם מביע בכך אך האירוע והקשר אל סבא תמיד יש לבדוק במקים אלו אם היה אירוע דומה שאדם חווה

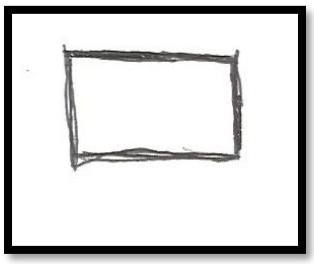
ציור מספר 366

ברז מלמד על אדם בעל יידע רב .

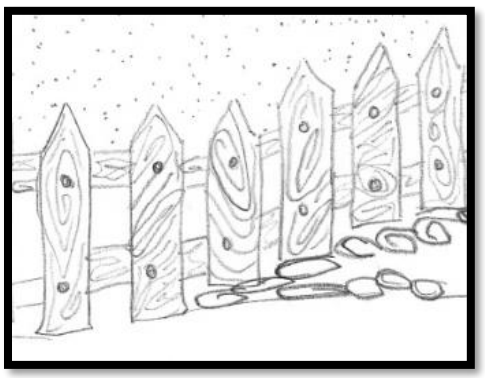
ציור מספר 367

בריכה אדם שהוא זקוק לחופש, לשלווה ורגיעה. עומק רגשי

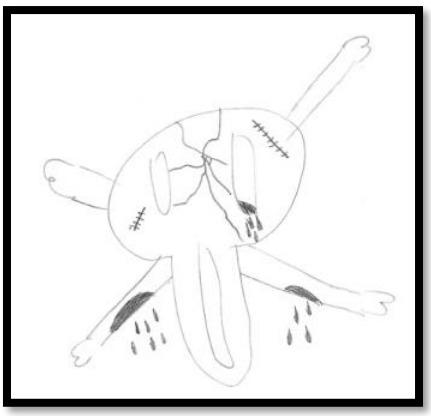
ציור מספר 368

גדר – סגירות. האדם שם מחסום לפיו, לא מספר דברים. שומר סוד. מתאים לטיפוס ח׳ האיובי זאבי.

ציור מספר 369

גולגולת המצייר משווע לעזרה בדחיפות!

ציור מספר 370

גלובוס שהאדם פתוח מכל הכיוונים ולכל העברים, לקלוט דעות, מחשבות, רעיונות ומידע מכל סוג שהוא אהבת טיולים.

ציור מספר 371

גרזן יצירתיות בונה, אך הבנייה שלו עלולה להיות גם באופן של פגיעה וכאב.

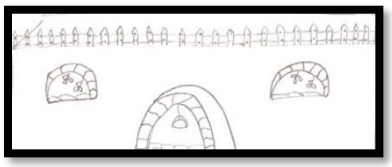
ציור מספר 372

גשם מלמד על מצב של בכייה.

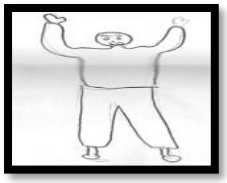
ציור מספר 373

דלת פתוחה, זהו אדם שמגלה הכל.

ציור מספר 374

דמות אדם עם ידיים מורמות – קריאה לעזרה והצלה.
הראש הקטן בציור עם ידיים מורמות שמסמלות קריאה לעזרה אורי חלש בלימודים ורוצה לקבל עזרה אך לא הצליח להסתדר עם מוריו. אמו ניסתה מורה פרטי אך גם זה הלך

ציור מספר 375

דשא גלי : כאשר רוב הגלים רכים ונעימים גם אם יש ביניהם 2-3 קוצניים הדבר מלמד על חברה נעימה.

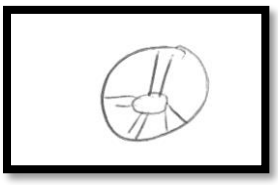
ציור מספר 376

דשא קוצני : חברה שיש בה דוקרנות ועוקצנות מילולית.

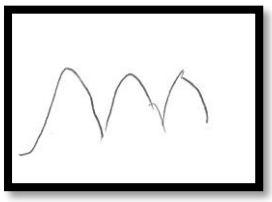
ציור מספר 377

הגה צורך בהכוונה.

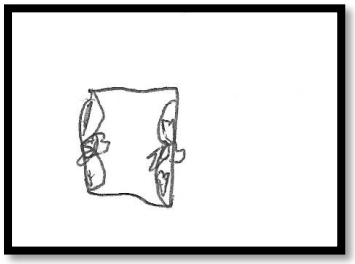
ציור מספר 378

הרים מלמדים תמיד על קשיים, ולא משנה אם ההר נמוך או גבוה.

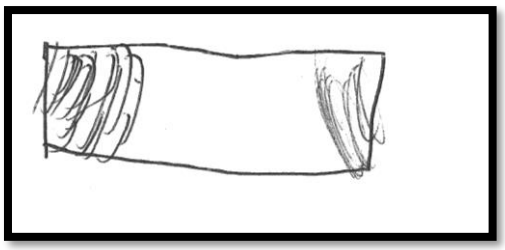
ציור מספר 379

וילון - וילון מסמל יופי, אלגנטיות, אך מעיד גם על הסתרה.

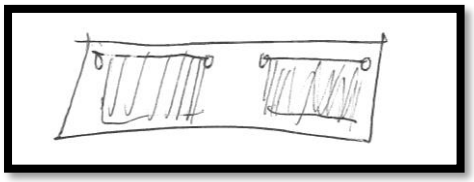
ציור מספר 380

וילון מקושט – מלמד על אדם יצירתי, שאוהב להתמקד בדברים יפים.
שמואל בן 13 צייר אומנם וילון מקושט שמלמד על אדם דברים יפים אך בשיחה עמי התלונן כי אמו רוצה כל הזמן שיהיה מסודר כך גם נראה הוילון לא .....

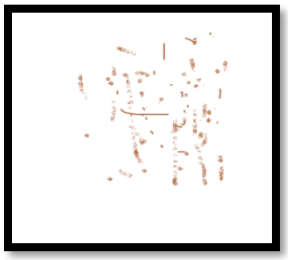
ציור מספר 381

וילון סגור לגמרי – מצב של חוסר נשימה משווע.

ציור מספר 382

זיקוקים יש משאלה או משאלות כלשהן, דברים אליהם הוא שואף

ציור מספר 383

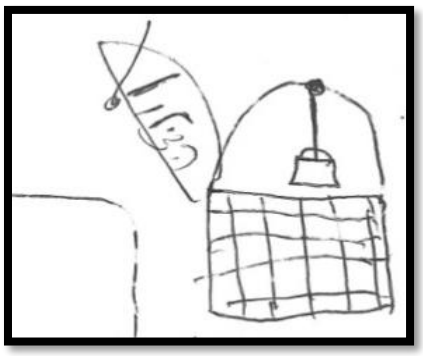
זנב דימוי עצמי נמוך מאוד.

ציור מספר 384

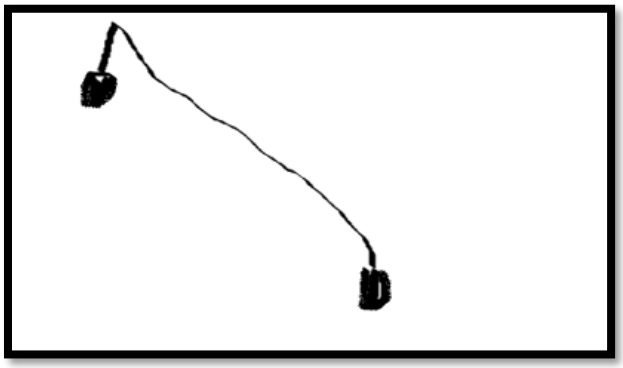
יוסף חיים בן 11 צייר זנב של טווס וכתב זנב של "תווס" ציור של זנב שמסמל סוף, הוי זנב לאריות ולא ראש לשועלים. גם כתב יוסף חיים מה הוא צייר וזה מהווה עוד נידבך באבחון שהילד אכן סובל מדימוי עצמי נמוך .

חבל בתוך בור עוזר לחלץ אנשים ולהעלות אותם מהבור.

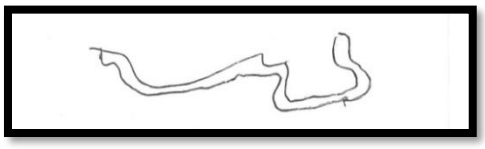
ציור מספר 385

חבל קפיצה ומשחק גורם הנאה חווייתית ומביא תועלת בריאותית.

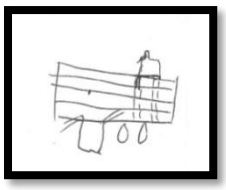
ציור מספר 386

חבל קשירה אדם ששומר גם על עצמו וגם על אחרים, מעשיית דברים לא טובים.

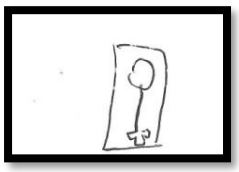
ציור מספר 387

חבל שעליו תלויים כבסים עוזר לאנשים להוציא דברים החוצה, להתמודד עם הרגשות המפחידים

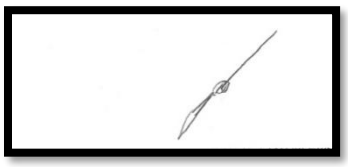
ציור מספר 388

חבל תלייה זהו אדם שהורס את עצמו או את זולתו.

ציור מספר 389

חוט ומחט מחבר בין אנשים על ידי השכנת שלום ביניהם, אך מצד שני הוא מבצע זאת על ידי דקירה

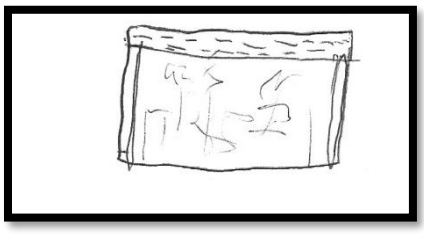
ציור מספר 390

חומש קדושה שאיפות רוחנית

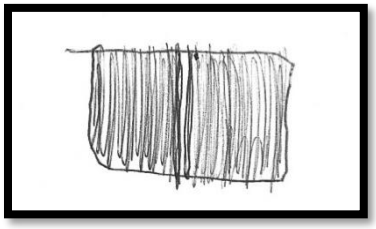
ציור מספר 391

חלון לא כחלק מבית יתכן בעיות נשימה.

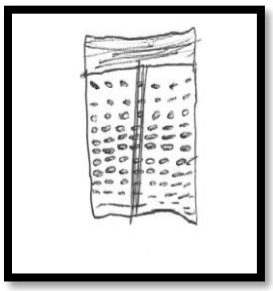
ציור מספר 392

חלון סגור, לא רואים בעדו כלום אדם זה אינו גלוי לא מספר דברים, לא מגלה מה מרגיש באמת.

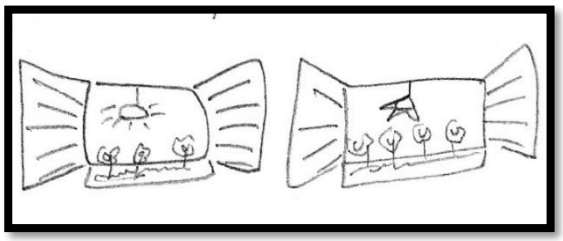
ציור מספר 393

חלון אטום עם תריס אדם סגור ומסוגר, אטום לחלוטין. מתאים לטיפוס ה' אוטיסטי.

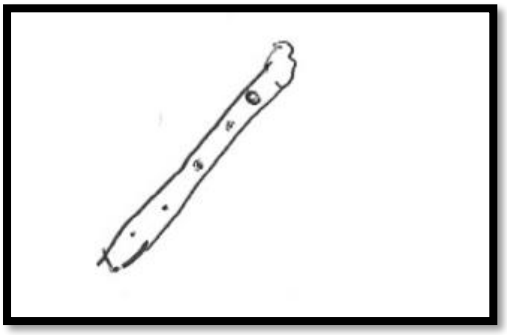
ציור מספר 394

חלון פתוח, ורואים דרכו משהו תלוי מה רואים בחלון לדוגמא: אם אבנים - סימן קושי. פרחים - סימן לחיים חברים

ציור מספר 395

חליל חש צורך לשמור על משהו, אך אין לו כוח ואנרגיה לשם כך.

ציור מספר 396

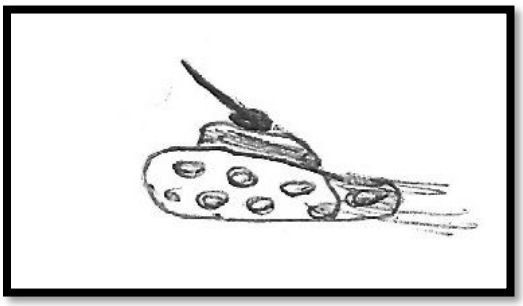
טלפון הוא משפיע על אחרים ואחרים משפיעים עליו. יש כאן גם צורך רב בתיווך. ורצון לתקשר עם בני אדם .

ציור מספר 397

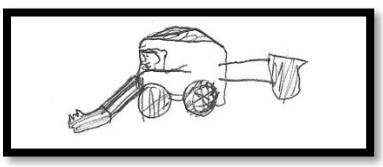
ירון צייר טלפון שלא נראה כל כך כמו טלפון מבטא את הבעיה שיש לו בתקשורת עם החברים הכיתה.

טנק – כוח ועוצמה. אולי גם כעס רצון להרוס .

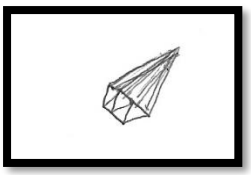
ציור מספר 398

טרקטור – דריסה. זהו אדם שמגן על עצמו על ידי דריסת אחרים. מתאים לטיפוס ח' האיובי זאבי .

ציור מספר 399

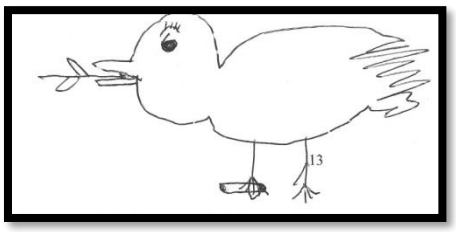
יהלום אדם בעל יכולות גבוהות של נתינה ועזרה לזולת זה מראה את יכולות הנתינה שלו.

ציור מספר 400

יונה מלמדת על העברת מסרים, רכילות, מידע. יתכן גם חוסר יכולת לשמור סוד.

עטרה בת 16 ציירה בציור חופשי יונה גדולה עלה בפה משהו תקוע לה ברגל ועין גדולה חברתה לכיתה גילתה סוד גדול כי הוריה מתגרשים והיא אכן .. שומרת נאמנות לחברתה אך לא קל לה לסחוב סוד זה

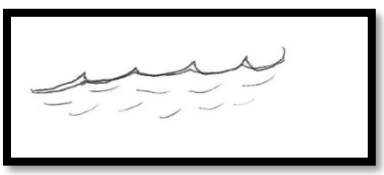
ציור מספר 401

יונה בתוך השובך – משהו מנקר לאדם, מציק לו מבפנים.

ציור מספר 402

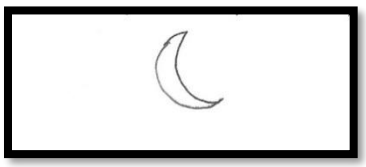
ים אדם שהוא זקוק לחופש, לשלווה ורגיעה. עומק רגשי

ציור מספר 403

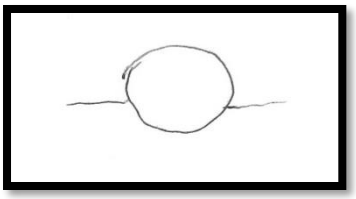
ירח בלבד צורך להיות לבדו, שרוי בשקט ובשלווה.

יורם מרצה ללימודי מחשב צייר ירח אין לי יותר כוח ללימודים !!!!

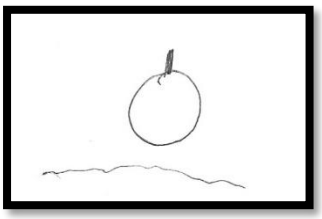
ציור מספר 404

כדור על הקרקע יש לאדם בסיס מוצק ויציב. הוא מלא בשמחה.

ציור מספר 405

כדור תלוי באוויר אין לאדם בסיס. לאדם אין דעה עצמית משלו

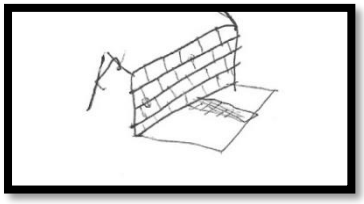
ציור מספר 406

כוכבים מלמדים גם הם על משאלת לב כלשהי. במיוחד כשמציירים כוכב בודד נופל.

ציור מספר 407

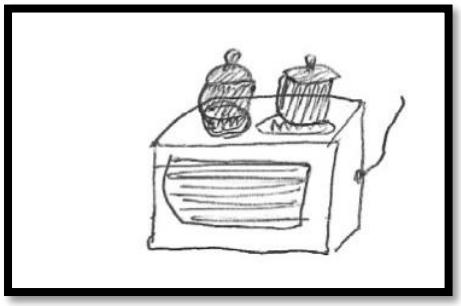
כותל המערבי. מלמד על מצב של בכייה שאיפות לרוחניות . צורך לשחרר ולדבר .

ציור מספר 408

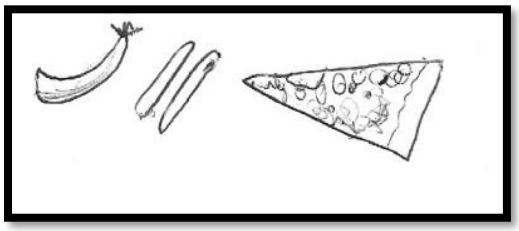
רחל בת 21 מאורסת ציירה כותל מבטאת את הצורך שלה להיכנס לחיי הנישואים לבנות בית של תורה ותפילה וגם תפילה שתצליח.

כיריים, גז, תנור אפייה מהותו היא נתינה (חום, עוגות וכדומה). מתאים לטיפוס ב׳ האינטגרטיבי.

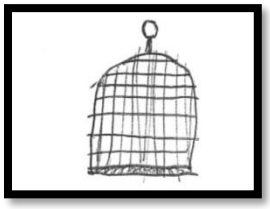
ציור מספר 409

כל סוג של אוכל – אוהב לקבל ולתת בנושא של אכילה, מזון מתאים גם לטיפוס ו׳ הנרקיסטי.

ציור מספר 410

כלוב מסמל מקום שסוגר וחוסם מכל הצדדים והכיוונים .

ציור מספר 411

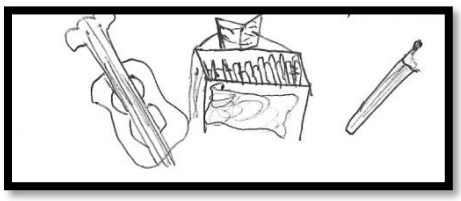
תנו חיים לחיים

כלוב עם חיה בפנים חש שהוא לכוד בתוך כלוב . חיים לומד בכיתה בה המורה אינו מאפשר כל תנועה מיותרת ואף בביתו אביו מקפיד מאוד בציור זה מבטא חיים שזקוק קצת לחיים .

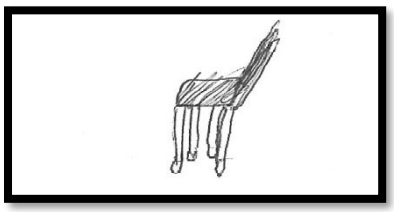
ציור מספר 412

כלי נגינה נגינה, שמחה ואנרגיה של שמחה. צורך ביצירה .

ציור מספר 413

כסא (ריק בלבד) אדם בלתי יציב. כל אחד יכול לעשות בו מה שהוא רוצה. יש לציין שיש הבדל בין כסאות שונים, כגון נח שמחפש מנוחה או נדנדה שחש לא יציב.

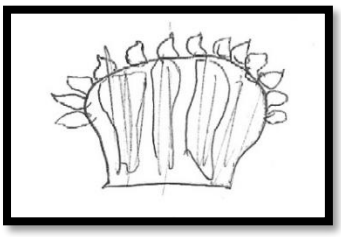
ציור מספר 414

כפתורים השקעה במראה ובאיכות מימד מסוים של יופי, מתאים לטיפוס ו' הנרקיסטי.

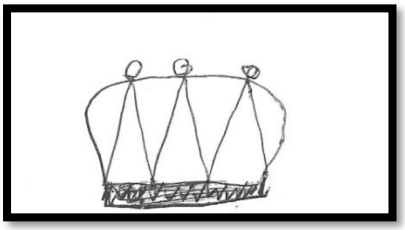
ציור מספר 415

כתר של ספר תורה – מסמל קדושה ורוחניות רצון להגיע למדרגות רוחניות .

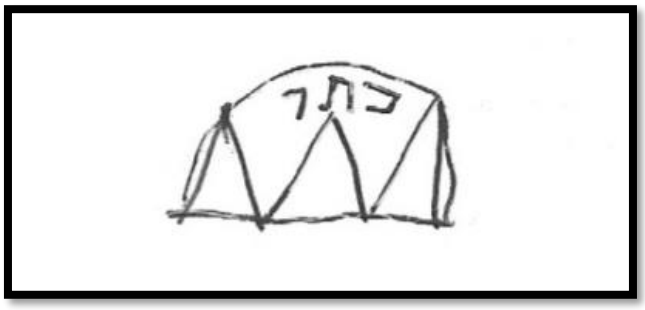
ציור מספר 416

כתר אדם בעל דימוי עצמי גבוה, שמרגיש עצמו אישיות חשובה

ציור מספר 417

כתר ללא בסיס – שואף להיות חשוב, אך אין לו אפשרות מעשית לכך.

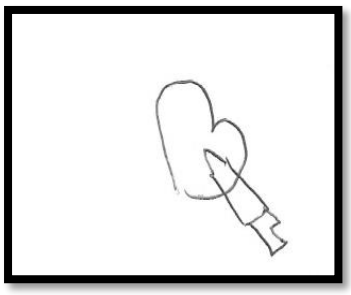
ציור מספר 418

לב מסמל רגש, אהבה וריפוי. מלא ברגשות אהבה ובעל נתינה רבה.
בציור הנ״ל ענבל בת 14 נערה נחמדה ומלאת רגש, אך היא חברה טובה מאוד של מלכת הכיתה הציור הזה מסמל תלות שיש לענבל במלכת הכיתה אומנם יש אהבה אך מפחדת לאבד אותה.

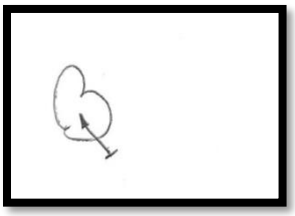

ציור מספר 419

לב שבור או עם חץ או עם חרב תקועה בו המצייר משווע לעזרה בדחיפות. יתכן שחווה זעזוע רגשי שמשפיע עליו.

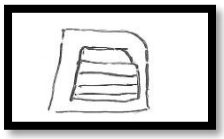

ציור מספר 420

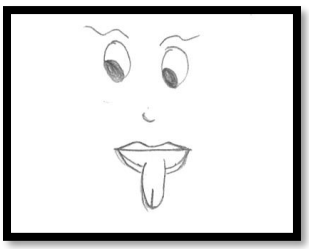
ציור מספר 421

לוח שנה מתוכנן, מסודר ומדויק. הולך כל הזמן קדימה. מתאים לטיפוס ד' הרציונאלי.

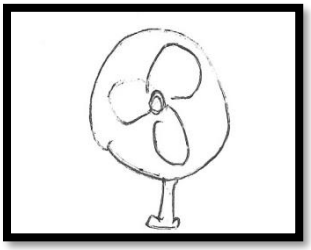
ציור מספר 422

לשון שלוחה אל מחוץ לפה – זלזול ולגלוג. לעצמו או לאחרים.

ציור מספר 423

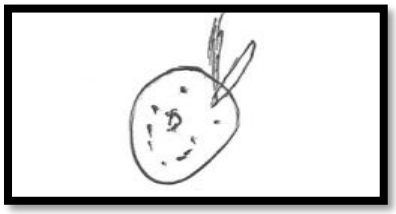
מאוורר אינטגרטיבי אדם זה מצנן ומרגיע את הרוחות כשהאווירה לוהטת יותר מדי.

ציור מספר 424

מאפרה – האדם שצייר מאפרה כאילו מעיד על עצמו שהוא מעין כלי שמיועד להשלכת פסולת.

נעמי בת 15 הוריה רבים בעקבות העישון של אביה ואף אביה עזב את הבית מספר פעמים יתכן כי היא מבטאת את מצוקתה.

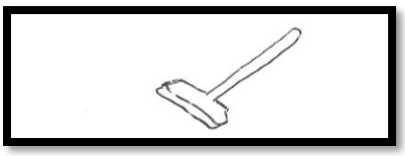
ציור מספר 425

מברשת ניקוי הוא "מנקה" את עצמו ואת אחרים ביקורתי מטיח מתאים לטיפוס ח' האיובי זאבי .לעתים אף ביקורת עצמית גדולה

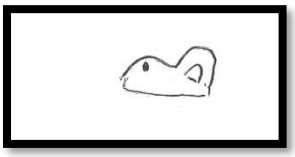
ציור מספר 426

מגב הציור מלמד שמהותו של האדם היא נקיון.

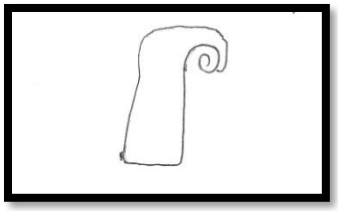
ציור מספר 427

מגהץ – ביקורתי, שמנסה תמיד 'לישר' אחרים

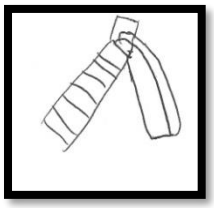
ציור מספר 428

מגילה רצון להגיע למדרגות רוחניות .

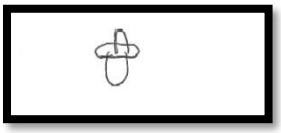
ציור מספר 429

מגלשה – אהבת הרפתקאות, חריגה ממוסכמות. מחפש דרכים לא שגרתיות, יוצאות דופן. מתאים לטיפוס ג' האימפולסיבי.

ציור מספר 430

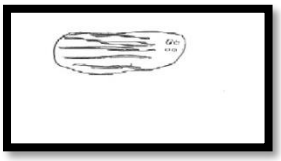
מוצץ יש לו צורך בתמיכה חיצונית כדי להרגיש מוגן ובטוח.ילדותי אוהב חיים בורח מאחריות .

ציור מספר 431

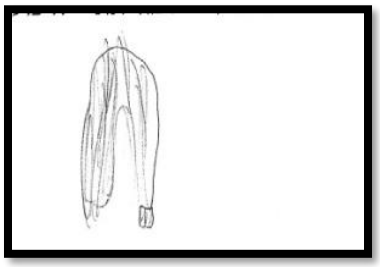
מזגן – אדם שחשוב לו האיזון וההרגשה הטובה של כולם. לא קל לקבל ביקורת .

אמא של יעל צירה מזגן לפני בת המצוות של ביתה מה שמבטא את הלחץ שלה שכולללללללם יהו מרוצים .

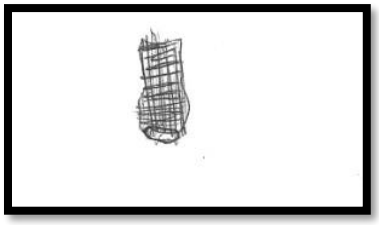
ציור מספר 432

מזרקה אדם נחמד ונעים שמור את היכולות שלו לעצמו.

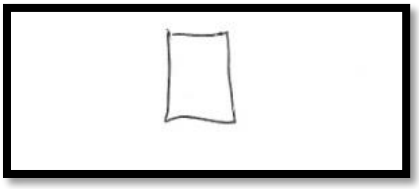
ציור מספר 433

מחדד הסביבה מפחיתה ממנו ומערכו.

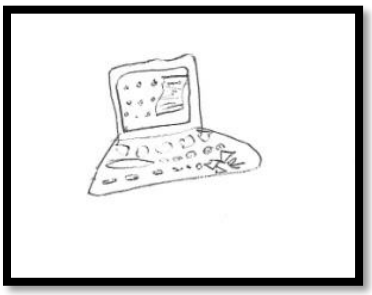
ציור מספר 434

מחק – האדם מרגיש שמוחקים אותו, לא מתייחסים אליו. הוא מיותר.

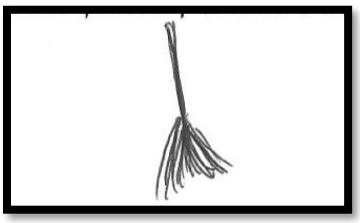
ציור מספר 435

מחשב – אדם בעל זיכרון ויכולת טובה ביותר.

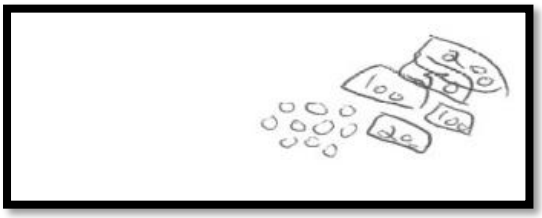
ציור מספר 436

מטאטא האדם מרגיש שהוא צריך כל הזמן לטאטא ולנקות לכלוך של אחרים. חש מנוצל עידו בן 56 עובד במפעל זה רב ולא מקודם או מקבל העלה במשכורתו . וחש שעשה רבות למען המפעל אך קיבל הערכה בחזרה

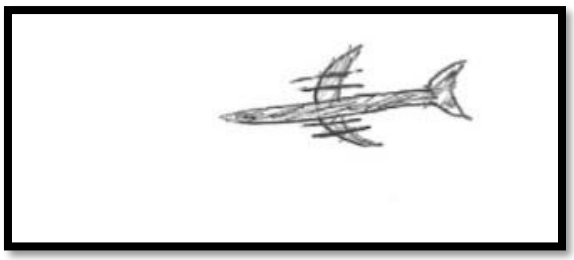
ציור מספר 437

מטבעות כסף, שטרות כסף – אדם זה עסוק וטרוד בצורך לעשות כסף. איתמר מחתן את שני ילדיו יחד צייר בציור חופשי שטרות ומטבעות קשה לחתן ילדים .

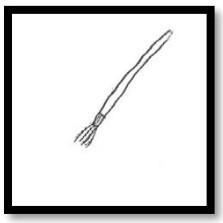
ציור מספר 438

מטוס בריחה מהמציאות. גם על ריחוף. האדם בורח ממשהו.

ציור מספר 439

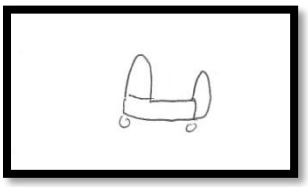
מכחול צורך ביופי ואסתטיקה.

ציור מספר 440

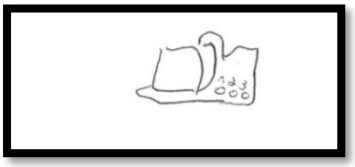
מיטה ריקה עייפות. תמיד רוצה לנוח. תיתכן גם עצלות.

תום בן 8 צייר מיטה של תינוק לפני שנה נולדה לתום אחות קטנה הוא מבטא כי "אין לי כוח לעשות במקומה" וכן את העובדה שלקחה לו את מקומו בבית .

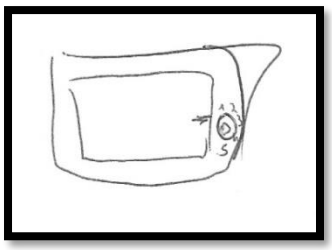
ציור מספר 441

מיקסר מספר רכילות ולשון הרע, ותוך כדי משנה את אופי הדברים ומוציא אותם מהקשרם. אביעד עובד בעיתון , הגיע להכוונה מקצועית צייר מיקסר . נמאס לו להתעסק עם רכילות ולשון הרע .

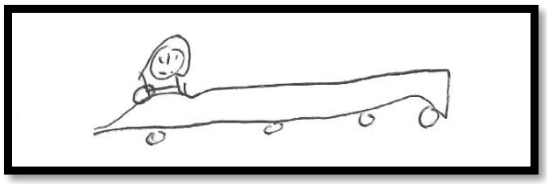
ציור מספר 442

מיקרוגל – אדם עם דרכים מקוריות משלו לבצע דברים.

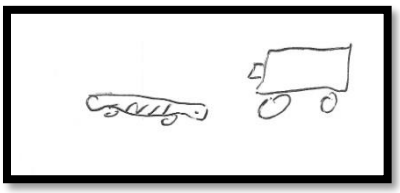
ציור מספר 443

מרוץ מכוניות תחרות אהבת אתגרים צורך לריגושים וחידושים

ציור מספר 444

מכוניות ומטוסים בלונה פארק בילויים והנאות. הוא אוהב משחקים, ותחרותי. מתאים לטיפוס ג' האימפולסיבי.

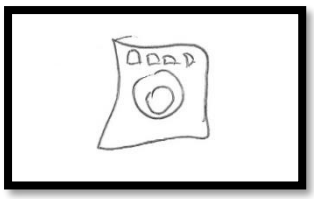
ציור מספר 445

מכונית רצון לברוח צורך בשליטה. שילוב מענין של טיפוס ג' האימפולסיבי והרפורמטורי.

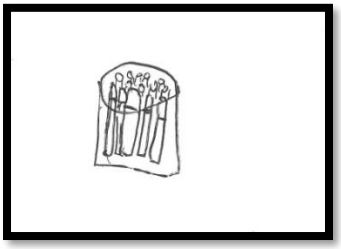
ציור מספר 446

מכונת כביסה מתאים לטיפוס ו' הנרקיסטי. משדר צורך כפייתי בניקיון או דאגה שכל הזמן יהיה נקי, בחיצוניות ובפנימיות.

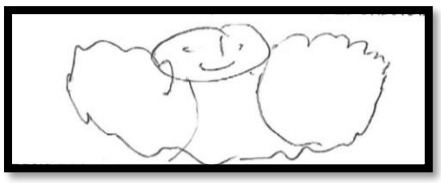
ציור מספר 447

מכשירי כתיבה הלמידה חשובה לו מאוד מתאים לטיפוס ד׳ הרציונאלי.

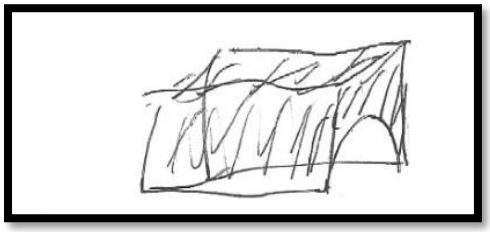
ציור מספר 448

מלאך משאלות לב שיש למציירו מצפה שיתגשמו בדרך על טבעית כלשהי. פחד ממות .
בנימין ילד בן 12 שאחותו חולה במחלה שיש בה סכנת מוות צייר בציור חופשי את המלאך, מה שאנו רואים בציור זה שני דברים את הפחד ממות ואת התקווה שיש בחייו.

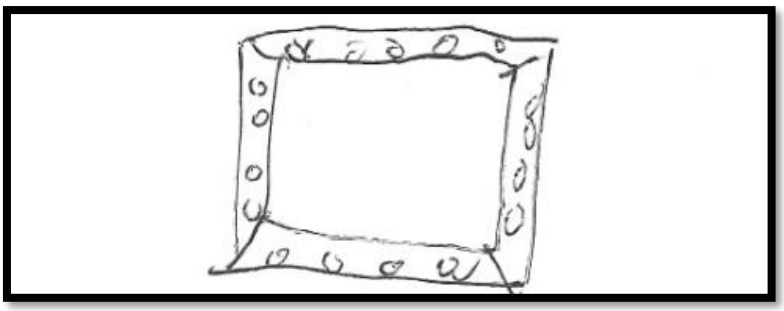
ציור מספר 449

מלונה אין לאדם בית נורמאלי וחם, שמתפקד בצורה טובה ובריאה.

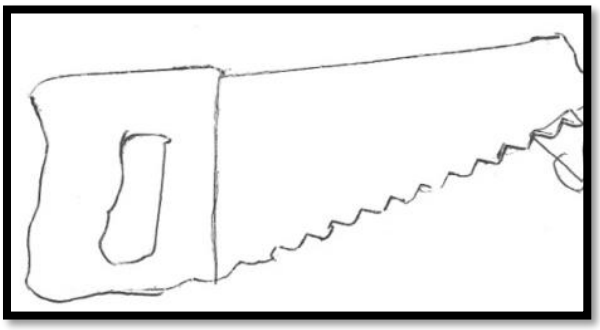
ציור מספר 450

מסגרת יפה מאוד מקושטת ומעוטרת ובתוכה ריק – אדם שעובד על התדמית החיצונית שלו. מתאים לטיפוס ו׳ הנרקיסטי.

ציור מספר 451

מסור יצירתיות בונה, אך הבנייה שלו עלולה להיות גם באופן של פגיעה וכאב.

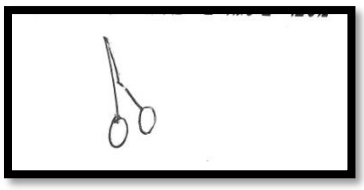
ציור מספר 452

מסכה, מסכה רגילה, פרצוף רגיל – הכחשה עצמית.

ציור מספר 453

מספריים סגורים – מלמדים על יכולת שליטה ובקרה.

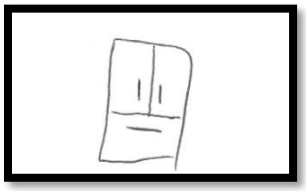
ציור מספר 454

מספריים פתוחים חותך כל דבר בלי לעשות חשבון, פוגע באחרים בלי התחשבות.

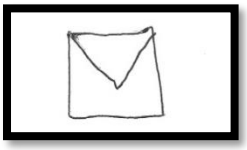
ציור מספר 455

מסרק סממן לאלימות או עלולה להיות עדות לאלימות.

ציור מספר 456

מעטפה האדם מרגיש שתפקידו הוא לאגור ולשמור, גם עבור עצמו וגם עבור אחרים.

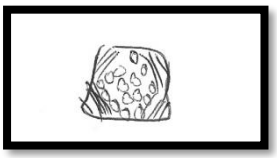
ציור מספר 457

מפה גיאוגרפית, מפת דרכים האדם זקוק למסגרת שמגדירה ומסבירה כל דבר.

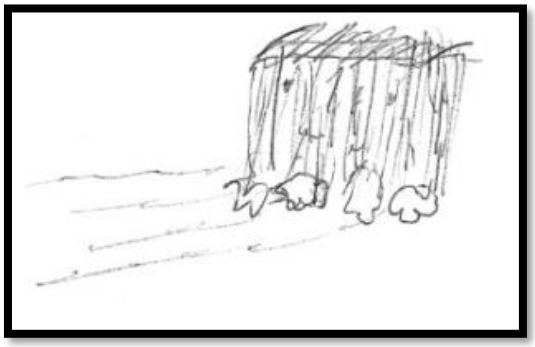
ציור מספר 458

מפה תלויה על הקיר יופי ואסתטיקה.

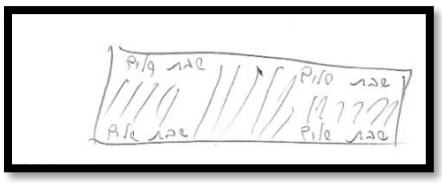
ציור מספר 459

מפלי מים אדם שמשרה רוגע, שקט ושלווה. או שמאוד זקוק לזה !

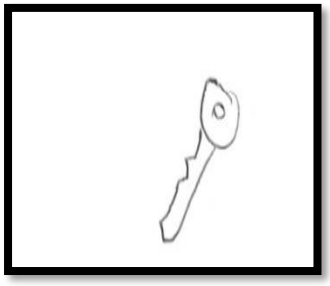
ציור מספר 460

מפת שולחן יופי ואסתטיקה, כיסוי לשם הגנה

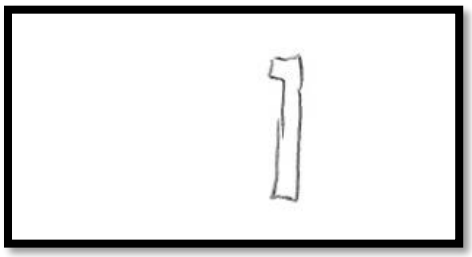
ציור מספר 461

מפתח עוזר בפתיחה של דברים, מאפשר כניסה למקומות נעולים

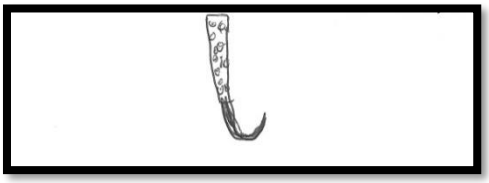
ציור מספר 462

מקל הליכה מתאים לטיפוס ב' האינטגרטיבי האדם עוזר ונותן תמיכה.

ציור מספר 463

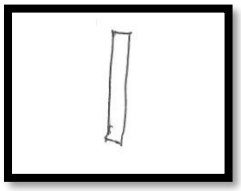
מקל סבא ממולא בסוכריות אדם פשוט, נעים ומתוק, מלבב. אוהבים אותו ונהנים ממנו.

.

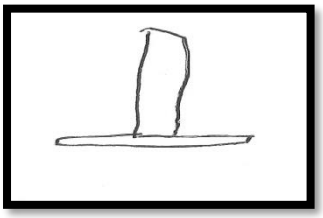
ציור מספר 464

מקל רגיל האדם עצמו הוא שמכה ומכאיב, הן לעצמו והן לאחרים.

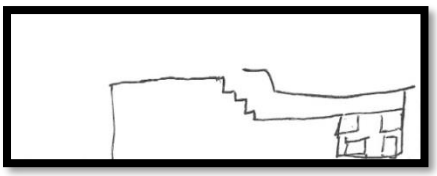
ציור מספר 465

מקל שטיפה – שומר על הניקיון, על ידי שעוזר בעצמו לנקות.

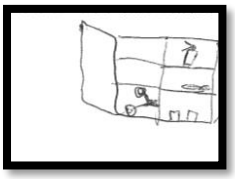
ציור מספר 466

מקלט סכנה, קריאת הצילו, יחד עם בקשת עזרה, להיחלץ מהכלא הנפשי.

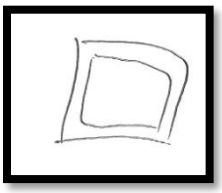
ציור מספר 467

מקרר, מקפיא חוסר אנרגיה. מקפיאים את רגשותיהם.

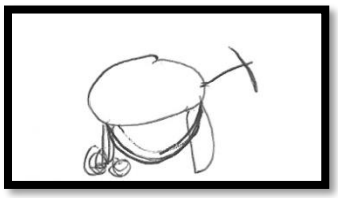
ציור מספר 468

מראה ישיר, ספונטני, כלפי עצמו וכלפי אחרים.

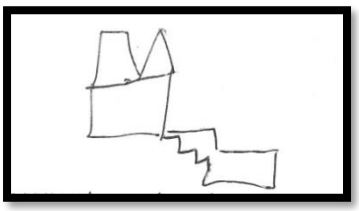
ציור מספר 469

מריצה מרגיש שמנצלים אותו לשרותם.

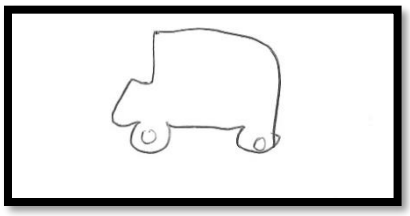
ציור מספר 470

מרתף סכנה. קריאת הצילו, יחד עם בקשת עזרה, להיחלץ מהכלא הנפשי.

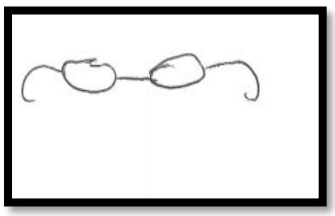
ציור מספר 471

משאית כמו מכונית. הכל צריך להיות בשליטה יותר גדולה. מתאים לטיפוס ז׳ הרפורמטורי.

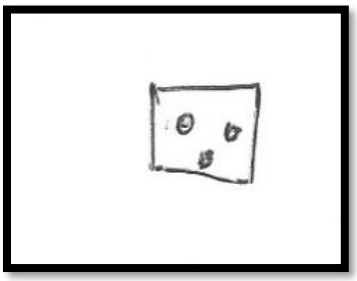
ציור מספר 472

משקפיים צורך לראות כל דבר בצורה הטובה ביותר. גם: לראות חיובי.

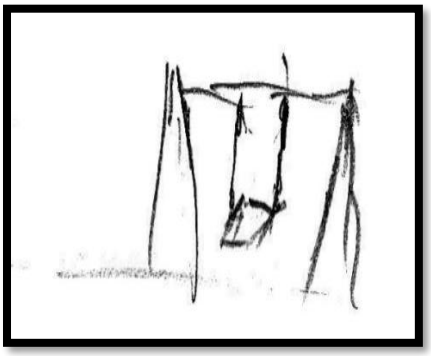
ציור מספר 473

מתג, בית נורה, כבל, תקע, שקע מלמד על כך שהאדם מרגיש שהוא נמצא בסכנה.

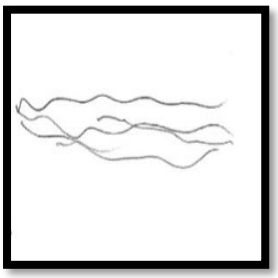
ציור מספר 474

נדנדה אדם שכל הזמן בתנועה.

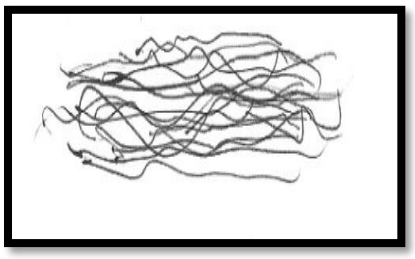
ציור מספר 475

נהר אדם שהוא זקוק לחופש, לשלווה ורגיעה. עומק רגשי.

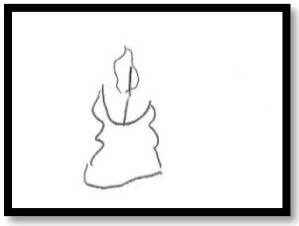
ציור מספר 476

נחל אדם שהוא זקוק לחופש, לשלווה ורגיעה. עומק רגשי

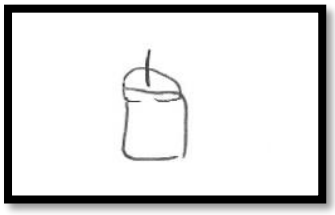
ציור מספר 477

נר הבדלה קדושה שאיפות רוחנית.

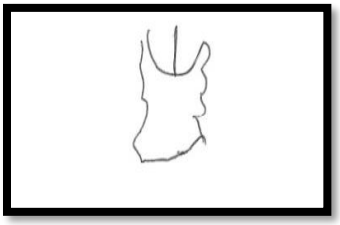
ציור מספר 478

נר לא דולק גם כאן יש יכולת לנתינה רבה, אך האדם איננו מנצל זאת.

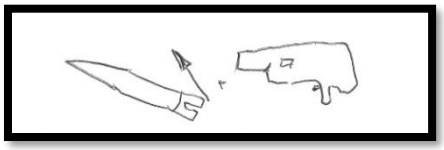
ציור מספר 479

נר נשמה קושי להתנתק מזיכרון כואב. חשיבה על מוות.

ציור מספר 480

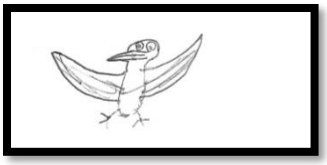
נשק, וכל אמצעי לוחמה – המצייר משווע לעזרה בדחיפות!

ציור מספר 481

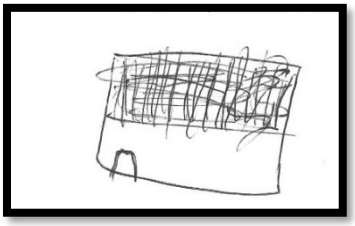
נשר – מלמד על דריסת הזולת. שתלטנות גם מלכותיות.

הנשר של חנה עם ידיים למעלה . אכן חנה בת ה- 9 היא מלכת הכיתה אך היא זקוקה לגבולות התפקיד הזה גדול עליה.

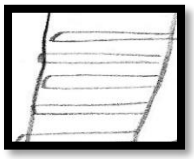
ציור מספר 482

סוכה בחייו של האדם אין יציבות, אין דברים קבועים לא בזמן חג הסוכות!

ציור מספר 483

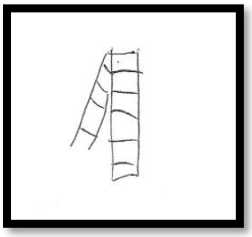
סולם סמל שאיפה, מטרה אותה רוצה האדם להגשים. זהו אדם מחושב, שמתכנן את צעדיו בצורה שקולה מתאים לטיפוס ב' האינטגרטיבי.

ציור מספר 484

התסכול של ציון

בן 67 יצא לפנסיה בציורו החופשי הוא מצייר סולם כאן מסמל את תיסקלו מזה שאין לו כבר שאיפות והיה רוצה מאוד שיהיה לו לשם מה לקום בבוקר.

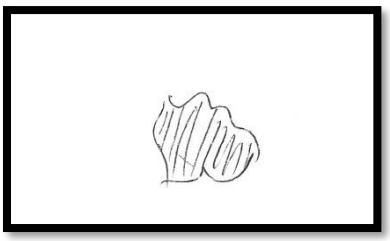
ציור מספר 485

סידור קדושה שאיפות רוחנית חיפוש של פיתרון בעיות ברובד הרוחני , כוח בתפילה .

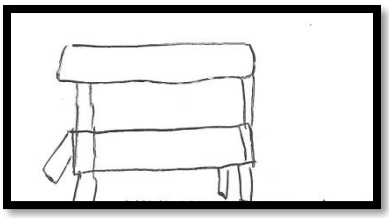
ציור מספר 486

סמרטוט רצפה מרגיש את עצמו שפל ומושפל. גם עם עשה זאת בצחוק גמור יש לקחת את הצחוק הרצינות .

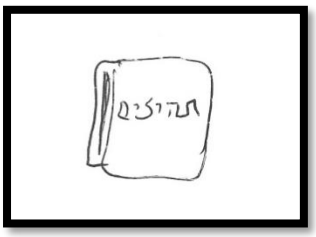
ציור מספר 487

ספסל יש לו צורך במנוחה. מתאים לטיפוס אי הנרפה. שרוצה לנוח, אך יחד עם זאת יתכן שהוא מאפשר לאחרים לנוח.

ציור מספר 488

ספר תהילים קדושה שאיפה רוחנית.

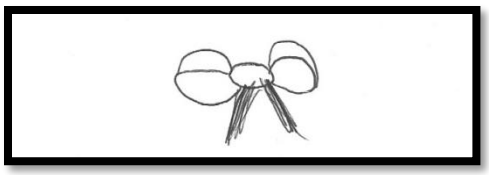
ציור מספר 489

ספר תורה קדושה שאיפה רוחנית .

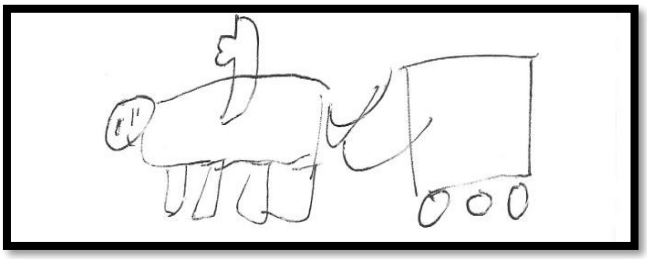
ציור מספר 490

סרט קישוט אדם אוהב יופי ואסתטיקה. אדם דייקן. חוסר דיוק ואסתטיקה מפריעים לו מאוד. מתאים לטיפוס ו׳ הנרקיסטי ולטיפוס ז׳ הרפורמטורי.

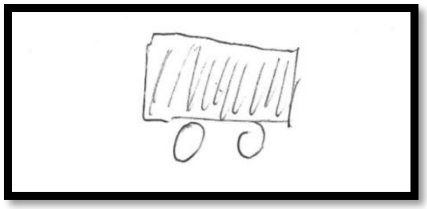
ציור מספר 491

עגלה רתומה לסוס צורך בשליטה. מתאים לטיפוס ז׳ הרפורמטורי.

ציור מספר 492

עגלת משא – משא כבד רובץ על האדם. וקשה לו עם זה.
חנה בת 45 אלמנה לאם לשבעה ציירה עגלה מה שמסמל את קושי של נשיאת העול של הבית

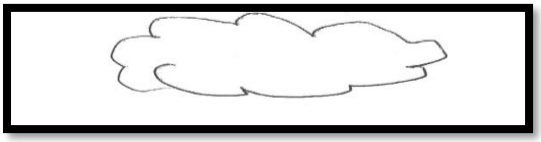
ציור מספר 493

עיניים בלבד, בלי איברי פנים נוספים ראייה ממוקדת, יתכן שהוא מפוחד או סובל מביקורת. תהילה , בת 18 צירה עיניים בציור חופשי לפני כשלוש שנים , חדר פורץ לביתה עידן היא נושאת את הפחד .

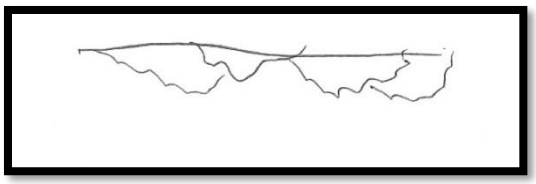
ציור מספר 494

עננים – מלמדים על קושי. משהו שמסתיר את האור .

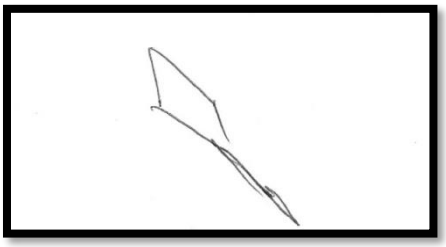
ציור מספר 495

עננים בחלק העליון של הדף – מלמדים על קשיים בחשיבה.

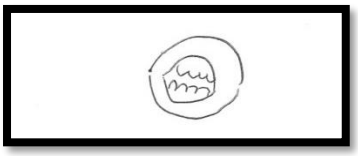
ציור מספר 496

עפיפון מסמל דמיון ורחפנות רצון להיות מחובר למציאות, ליציבות ולמעשיות. למרות שקשה קצת לראות שזה עפיפון .

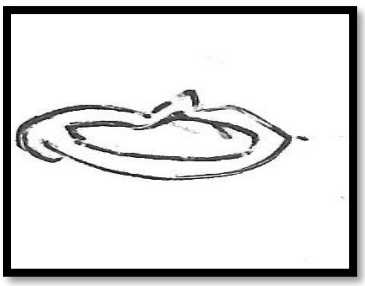
ציור מספר 497

פה עם שיניים לרוב נובע מזעם ותסכול. מתאים לטיפוס ח' האיובי זאבי.

ציור מספר 498

פה צוחק שפתיים צוחקות, בלי שרואים שיניים. זלזול בכל, גם בעצמו וגם באחרים מתאים לטיפוס ג' האימפולסיבי.

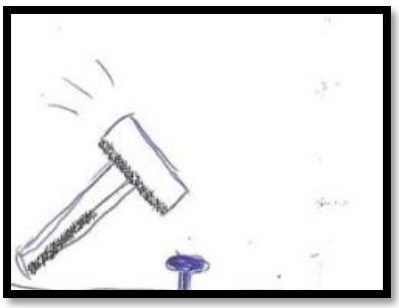
ציור מספר 499

פה רגיל אוהב לדבר, אוהב לאכול, ומתענג מהדברים הללו. מנסה לרזות.

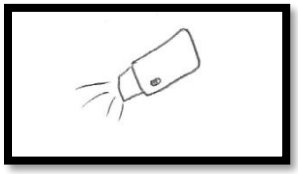
ציור מספר 500

פטיש יצירתיות בונה, אך הבנייה שלו עלולה להיות גם באופן של פגיעה וכאב מתאים לטיפוס ח' האיובי זאבי. קולו הפנימי של הציור אומר אני טיפוס מודאג ומתוח, קשה לי סתם להירגע וליהנות מהחיים.

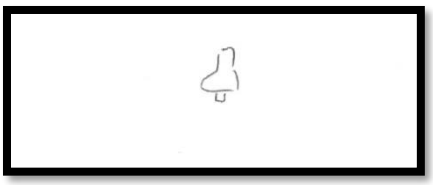
ציור מספר 501

פנס מאיר לכל אחד מראה את הדרך, לבני אדם

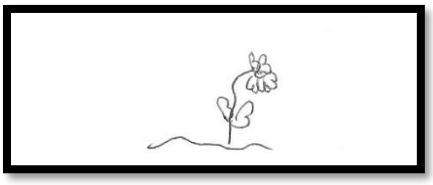
ציור מספר 502

פעמון מוציא המון אנרגיה, ומבזבז אותה לצורך אחרים, בלי שנשאר לו כוח וזמן לעצמו מתאים לטיפוס ז' הרפורמטורי .

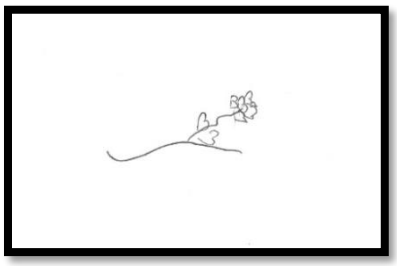
ציור מספר 503

פרח נוטה מעט הצידה יש כאן מוכנות להושטת כתף ותמיכה. מתאים לטיפוס ב' מתאים האינטגרטיבי.

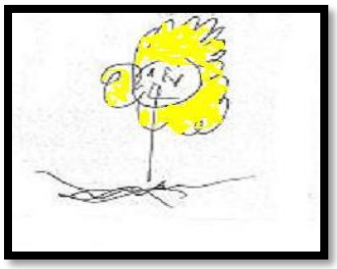
ציור מספר 504

פרח נופל, או שוכב לגמרי – יש חברה לא אמיתית

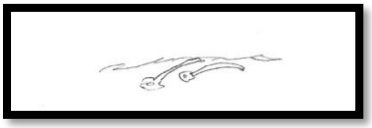
ציור מספר 505

פרח שעומד זקוף וישר חבר/ה טוב/ה, בריא/ה. מתאים לטיפוס ב' מתאים האינטגרטיבי.

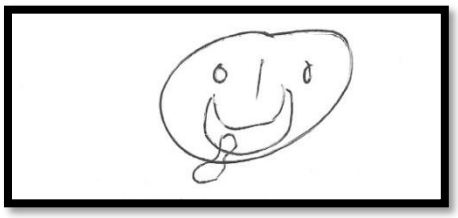
ציור מספר 506

פרחים שוכבים על האדמה האדם אוהב מאוד חברה, אך למעשה אין זו חברה אמיתית.

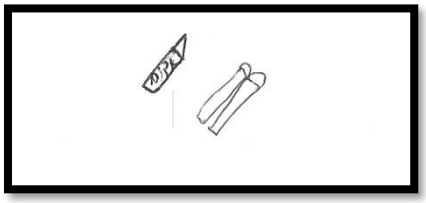
ציור מספר 507

פרצוף עם פה צוחק ולשון בחוץ – "צפצוף". בלי להתחשב באחרים, בלי להתחשב באסור ולא מקובל. מתאים לטיפוס ג' האימפולסיבי.

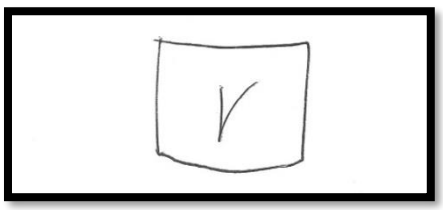
ציור מספר 508

צבעים – מראים על רגשות ועל שמחה.

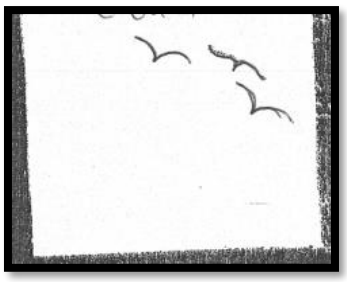
ציור מספר 509

ציפור באמצע הדף – מתאים לטיפוס ג' האימפולסיבי. האדם רוצה חופש מעצמו, לברוח מעצמו.

ציור מספר 510

ציפור בימין הדף בריחה ממישהו בצד הגברי.

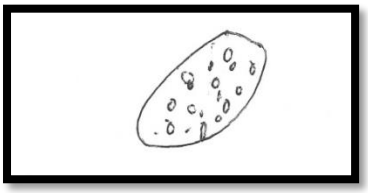
ציור מספר 511

ציפור בשמאל הדף – בריחה ממישהו בצד הנשי.

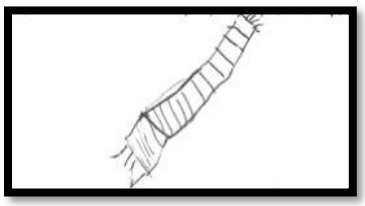
ציור מספר 512

צלחת לסוכריות, אוהב להמתיק לעצמו ולאחרים מתאים לטיפוס ו׳ הנרקיסטי.

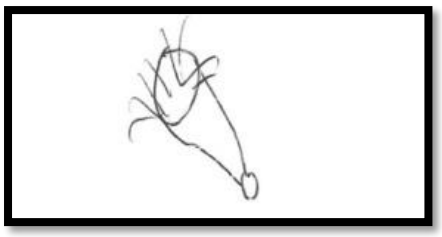
ציור מספר 513

צעיף אדם שעוטף אחרים, נותן להם הרגשת נינוחות ומעניק להם חום.

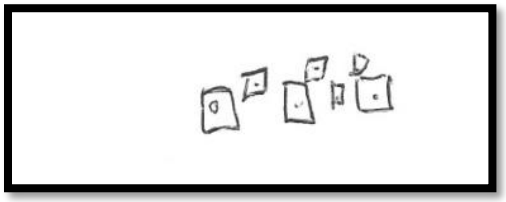
ציור מספר 514

צפצפה מתאים לטיפוס ג׳ האימפולסיבי. מצפצף על אחרים, עושה המון רעש, מפריע, מרגיז.

ציור מספר 515

קוביות קרח אדם זה יש בו יכולת להרגיע אחרים במצבים של להט רגשי, להשקיט את סערת רוחם.

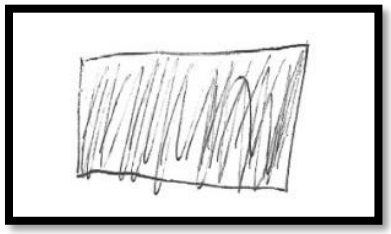
ציור מספר 516

קומזיץ מתאים לטיפוס ב' האינטגרטיבי. זוהי אנרגיה נורמאלית שנמצאת בשליטה, זאת אומרת יש כאן חום, שמחה, הנאה, רוגע.

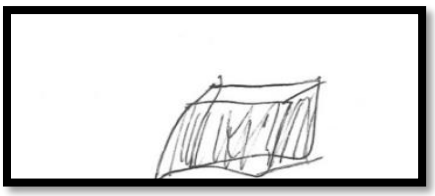
ציור מספר 517

קופסה סגורה אדם סגור ושומר סוד. מבחינה פיזית ונפשית.

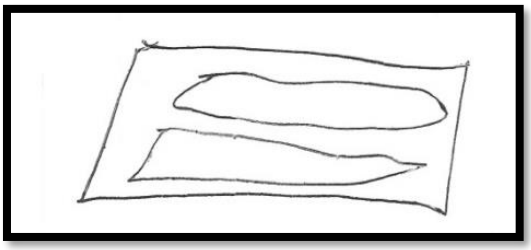
ציור מספר 518

קופסה פתוחה אדם שמוכן לקבל. מסכים שינצלו אותו, ולא מתנגד כשמעמיסים עליו.

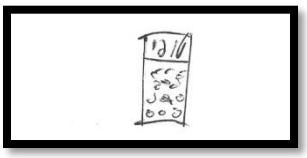
ציור מספר 519

קופסת נעליים במיוחד כשסגורה, מלמדת על שמירה על אסתטיקה.

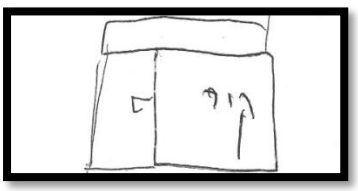
ציור מספר 520

קופסת סוכריות – אוהב דברים טובים שגורמים הנאה ושומר עליהם יתכן שומר סוד של נהנתנות.

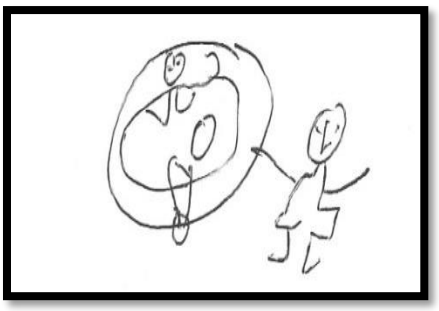
ציור מספר 521

קיר של בית יש מימד חיובי בבכייה, שמאפשר פורקן רגשי.

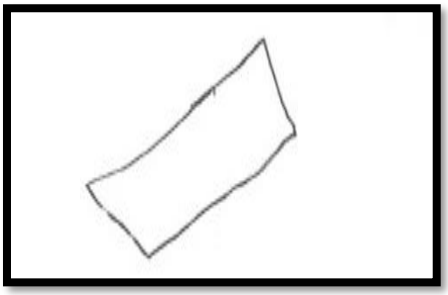
ציור מספר 522

קרוסלה בלבול סחרחרה, שלא מאפשרת התמקדות, חשיבה או עשייה.

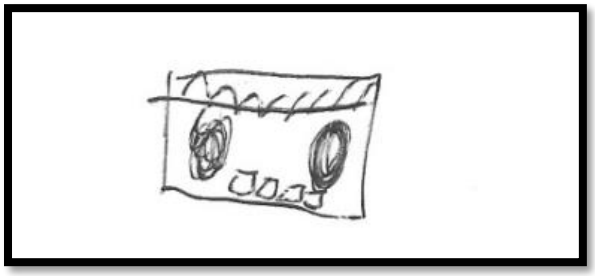
ציור מספר 523

קרש סגירות, במצב של הכנה לקראת משהו.

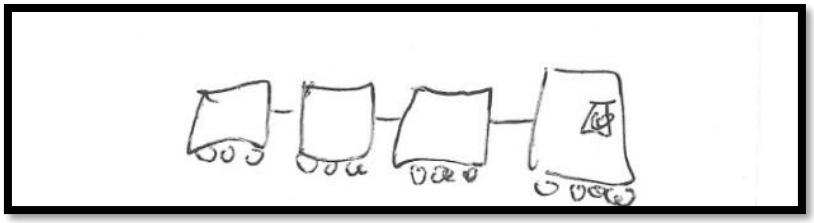
ציור מספר 524

רדיו או טייפ לפי כל הכללים של מכשירים חשמליים.

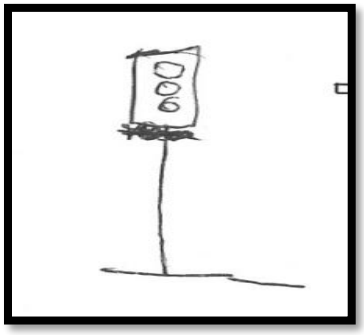
ציור מספר 525

רכבת רצון להגיע למטרה לא מפחד מדרך ארוכה. מתאים לטיפוס ב׳ האינטגרטיבי.

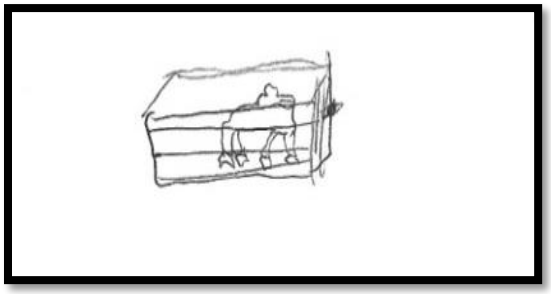
ציור מספר 526

רמזור – מלמד על אדם דייקן, שהכל אצלו מתנהל לפי כללים מתאים לטיפוס ד' הרציונאלי.

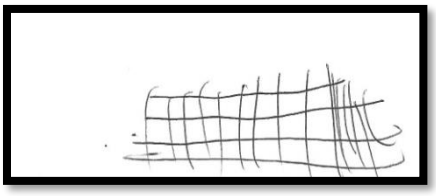
ציור מספר 527

רפת אדם זה איננו מפותח ביותר, אך יש בו המון נתינה – ללא יכולת כוונה ואבחנה.

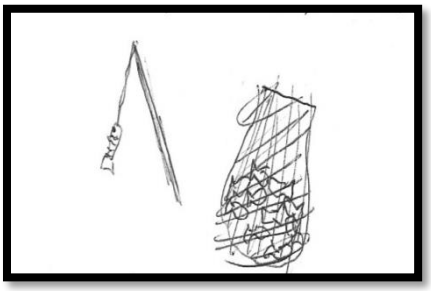
ציור מספר 528

רשת – סגירות רגשית.

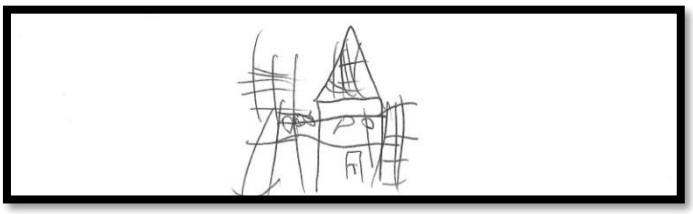
ציור מספר 529

רשת דייגים, חכה אדם שאוסף מידע.

ציור מספר 530

רשת מסביב לבית התחושה של המצייר היא כאילו שהוא נמצא בבית-סוהר, או בכלוב.

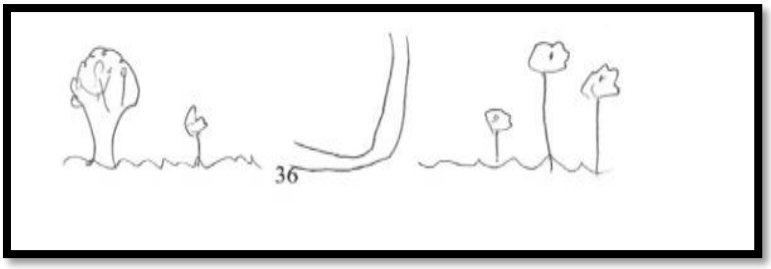
ציור מספר 531

שביל זרוע באבנים – בדרך שהוא הולך, יש לאדם קשיים.

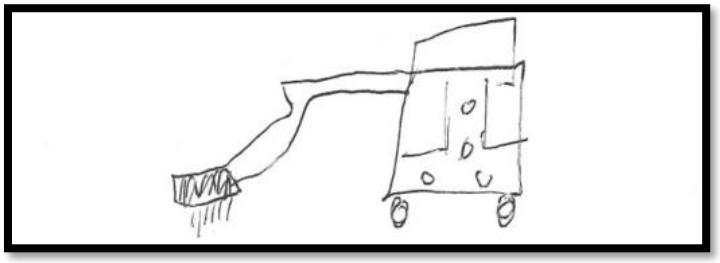
ציור מספר 532

שביל עם דשא ופרחים מצידיו – תחושה של חברים מלווים אותו וצועדים בדרך יחד עמו.

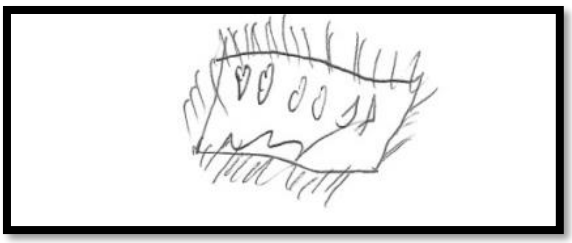
ציור מספר 533

שואב אבק – הסתרה והעלמה

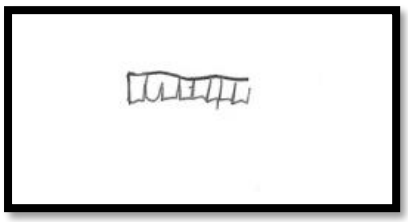
ציור מספר 534

שטיח על חוש ליופי ולאסתטיקה אדם שלא אוהב רעש. מתאים לטיפוס ו׳ הנרקיסטי. וגם לנרפה עזבו אותי בשקט

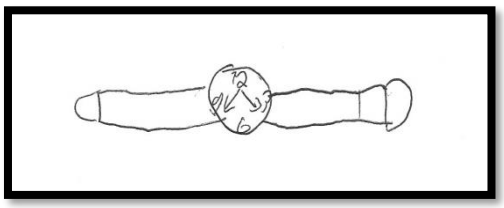
ציור מספר 535

שינייים מלמדות על רוע לב.

ציור מספר 536

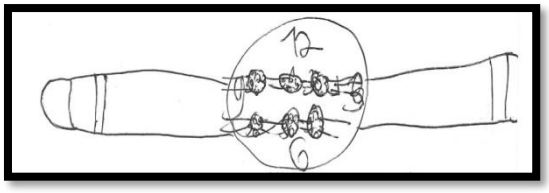
שעון מלמד על אדם דייקן, עקבי, בעל גבולות וסדר ומשמעת פנימית. מתאים לטיפוס ד׳ הרציונלי

ציור מספר 537

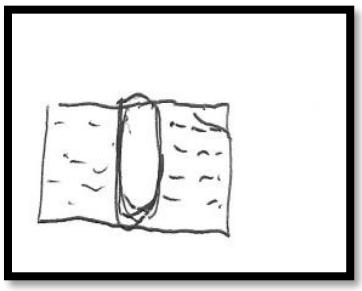
שעונים רבים בציור אחד – סדר ודייקנות כפייתיים.

ניר בן 28 פוטר מעבדתו עקב איחוריו הרבים. זהו ציורו החופשי. כמות השעונים הקטנים שנמצאים בשעון הגדול מסמלים את תסכולו של ניר ... ממצבו

ציור מספר 538

תהילים, קדושה שאיפה רוחנית

ציור מספר 539

תיבת מכתבים מתאים לטיפוס ב׳ מתאים האינטגרטיבי. מקשר ומחבר בין אנשים.

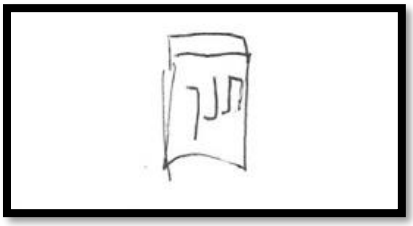
ציור מספר 540

תמונות על הקיר שאדם זה אוהב מסגרות. הוא צריך גם אישור מעין תעודה לכל דבר שעושה.

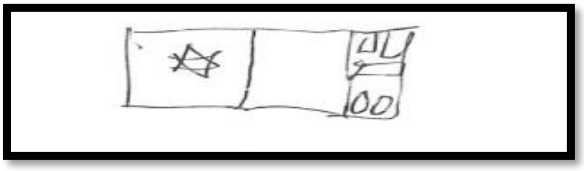
ציור מספר 541

תנ״ך קדושה שאיפה רוחנית

ציור מספר 542

תרופות המצייר משווע לעזרה בדחיפות!

ציור מספר 543

שימו לב למחשבות; הן הופכות למילים.

שימו לב למילים; הן הופכות למעשים.

שימו לב למעשים; הם הופכים להרגלים.

שימו לב להרגלים; הם הופכים לאופי.

שימו לב לאופי; הוא הופך להיות הגורל.

פ. אאוטלו

שיעור 10

מבחן בעלי חיים

אבחון ציורי

בעלי חיים

מצאנו בתורה "ויצר ד' אלקים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים, וַיָּבֵא אל האדם, לראות מה יקרא לו ; וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה, הוא שמו. ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים, ולכל חית השדה ; ולאדם לא מצא עזר כנגדו".

ופירש רש"י כל נפש חיה אשר יקרא לו האדם שם הוא שמו לעולם.

והספורנו ביאר שקרא לכל אחד כפי הפעולה המיוחדת לצורתו. שהשם הורה על צורת בעלי החיים הנקרא בשם ההוא, שהיא נפשו אשר בה הוא נמצא בפועל.

ולדוגמא אמרו חז"ל :

כלב – כולו לב, שנאמן לבעליו ;

אריה – אותיות יראה, מלך החיות, שהכול יראים מפניו, החיות ואף האדם, כפי שנאמר "אריה שאג, מי לא ירא" (עמוס ג, ב). ;

חסידה – שעושה חסד עם חברותיה, אם כן מדוע היא עוף טמא. כי עושה חסד רק עם חברותיה.

חתול – מלשון חיתול, שמצניעה את מוצאות גופה. לכן החתול מסמל צניעות.

סוס – מסמל גאוה שקר הסוס לתשועה ואולי כיון שטבע הסוס לשוש לקראת מלחמה, שהוא ביטוי לתכונת הגאווה שבו, שבטוח בנצחנו על אויבו. לכן אסרה התורה על המלך לא ירבה לו סוסים.

חמור – בניגוד לסוס, מסמל את מידת ההכנעה, ונושא על גבו ברצון את משא אדונו ונכנע לו. חמור – מלשון חומר, בניגוד לשור, כפי שנאמר "ידע שור קונהו, וחמור אבוס בעליו" והחמור יודע רק את אבוס בעליו, סמל לחומר הגס שחוצץ בעד עיני הרוח של האדם מלהבחין בבוראו – קונו, ומלמדנו על הסכנה של השתקעות בחומריות יתירה, דבר הגורם לצמצום וטמטום מוחו ולבו של אדם.

הפרד – מסמל את השילוב בין הסוס והחמור, בין מידת הגאווה וההכנעה, לכן הרכיבו את שלמה ביום המלכתו על פרד, לרמז על מידת הגאווה שצריך לה המלך למלכותו מצד אחד, ומצד שני למידת ההכנעה לבוראו שזקוק לה.

השור, לעומת החמור, שור – מלשון שור, ראיה, שמלמד על כח הראיה של השור אל קונהו, כפי שנאמר "ידע שור קונהו" (שם), וכמו שנאמר בפרק שירה, לענין שירה המיוחסת לשור "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת" וכו' (שמות טו, א), ששיר אותיות ישר, מלשון הסתכלות והבטה, המרמז על כח השירה, שכוחה העילאי להסיר את מסך החומר מעיני האדם ולפתוח לפניו עולמות עליונים, מה שנתגלה בעת שירת ישראל בים סוף בה נפתחו לפניהם רקיעי שמים ונתגלו להם מראות אלקים .

וכן העורב- עוף טמא, אותיות רעב, ומרמזת על רעבונו התאווני של העורב. המהר"ל מפראג אומר שחיות המיללות, מביעות תאווה ורצון חזק, ואי שביעות רצון. תכונה זו מיוחסת בין השאר גם לעורב.

העוף רחם – מלשון רחמים, מלמדת על תכונתו לדעת מתי הגשם - שהוא רחמים - עומד לבוא.

הראה – מחוננת בחוש ראיה, ומסוגלת לראות למרחקים גדולים ביותר.
העיט – עט על שללו ;
השלף – שולף דגים מן הים ;
הציפור – כוללת את האותיות צף, המרכיבות את המילה צפצף (המסתורין שבלשון הקודש, עמ' קמ"ב).

כלומר השם מסמל את המידה המרכזית של אותה חיה שלפיה פועלת נפשה בהתאם לצורתה.

אדם שמצייר חיה זו מסמל את אופיו רצונותיו למשל אדם שמצייר אריה או רוצה להיות חזק מאוד או שהוא חזק ולא נח לו הנה לפניך מילון שלם של כל סוגי החיות הכי חשוב עבדו עם לבכם .

הציור החופשי מלמד על מהות האדם. על מרכיבי אישיותו הפנימית, התחומים שאליהם הוא קשור ובהם מושקע ביותר. לכן, ציור חיה, מלמד על דימוי על רמת ביטחון ועוד ....
יש לבדוק כמה תחומים :

יש לבדוק כמה בעלי-חיים מופיעים בציור.

האם זה בעל-חיים אחד, בודד, או אחדים.

האם כולם מאותו מין.

האם ישנם מינים שונים של בעלי-חיים.

מה מספרם.

באיזה מקום בדף הם נמצאים.

באיזה צבע צבועה החיה.

האם החיה צבועה בצבעה הטבעי, או לא.

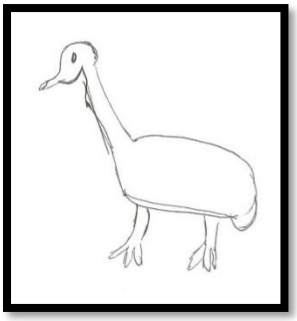
מילון לפענוח ציורי בעלי חיים:

אוגר האוגר, כמו הארנב, לוקח ובורח. הוא גם מחביא דברים ושומר אותם לעצמו. מהות של אדם פחדן. יחד עם זה הוא משמש כחיית מחמד בלתי מזיקה.

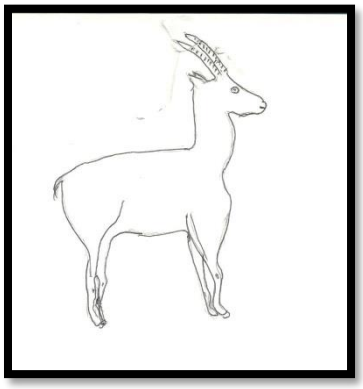
ציור מספר 545

אווז או ברווז מתיקות וחן, טוהר, רוחניות. חמוד ואהוב על הכל נחמד, אמנם, אך בלתי יציב. מלמד על האדם שקשה לו להסתדר לבד.

ציור מספר 546

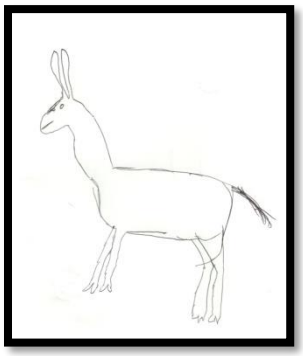
איל אדם שמצייר איל מתאפיין במהירות רבה, אך הוא גם פחדן גדול. הוא פוחד מכל מה שנדמה לו שיש בו סכנה עבורו.

ציור מספר 547

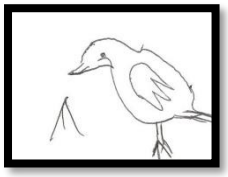
אילה אדם/ילד שמצייר איילה הוא טיפוס שזקוק לסדר ולקביעות. בלעדיהם הוא מאבד את עשתונותיו. הוא נבון, זריז וקליל.

האדם שצייר אילה בציור חופשי יודע לחבר – כל מה ששייך לתקשורת. הוא אוהב לעזור, ויש בו המון נתינה. יש לו כוח לגשר בין אנשים, לפשר ולהשכין שלום.

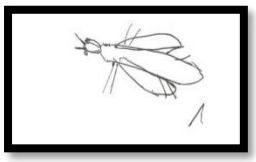
ציור מספר 548

אפרוח חמוד שכולם אוהבים, חסר ישע ושבריר מאוד. זקוק מאוד לאהבה. יש לו צורך עז שיאהבו אותו, שיפנקו אותו. אך הוא גם חסר אונים ואין לו יכולת להתנגד כשעושים לו דברים שלא מוצאים חן בעיניו.

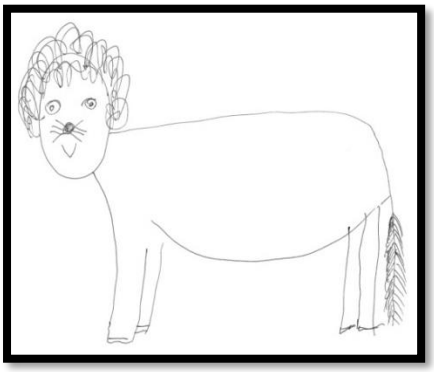
ציור מספר 549

ארבה אדם גמיש ופעיל מאוד, חייב להימצא כל הזמן בתנועה. חסר יציבות. הוא עף ועובר כל הזמן ממקום למקום, ממטלה למטלה. אין לו מקום מסוים שאליו הוא מרגיש קשור, הוא נע ונד, חסר מנוחה. הוא גם זקוק לחברה, מכיוון שקשה לו לחיות לבד.

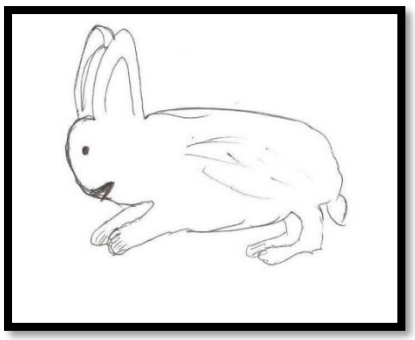
ציור מספר 550

אריה אדם שמצייר אריה הוא בעל ערך עצמי גבוה. כמו שנאמר בתנ"ך "וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן וְאָבִיו וְאִמּוֹ תִּמְנָתָה, וַיָּבֹאוּ עַד כַּרְמֵי תִמְנָתָה, וְהִנֵּה כְּפִיר אֲרָיוֹת שֹׁאֵג לִקְרָאתוֹ:" הוא מכיר ביכולותיו ובכוחותיו, גם החיוביות וגם השליליות ומקבל את עצמו כפי שהוא. את בטחונו העצמי הוא מקרין כלפי חוץ, ואנשים מכבדים אותו מבלי שהוא צריך בכלל לבקש זאת. הוא מציב לעצמו מטרות ברורות ומוגדרות, וגם מצליח להשיג אותן. אך הוא לא מתכנן ומתכונן במשך זמן רב, אלא סמוך למדיי לזמן הביצוע. כשהאריה נמצא ברמתו הגבוהה הוא חיובי, אופטימי ודיסקרטי מאוד, מקרין סמכות ונינוחות. אך כשהוא אינו במיטבו, יכול להיות הוא עצלן, אנוכי ופסימי.

ציור מספר 551

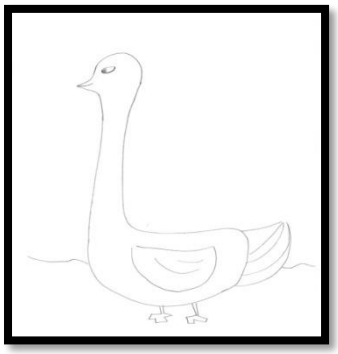
ארנב אדם שמצייר ארנב נמצא כל הזמן במצב של בריחה, ער וערני לכל רחש קל. הוא חמקן ומעדיף שלא להיות בחברה. ראשו לא פנוי ללימודים. הוא אמנם שומע אך לא קולט, וכמובן לא מיישם. יחד עם זאת הוא בלתי מזיק ונחמד ואנשים מחבבים אותו.

ציור מספר 552

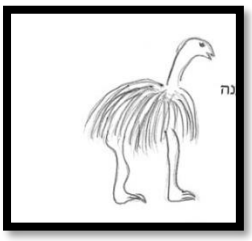
ברבור אצילי ומלכותי. יש בו דמיון בעל נימוסים אציליים ומרשימים. הוא מרגיש שהוא יודע להסתדר בעצמו ולא זקוק לעזרה מאף אחד.

אמו של יוני , מנסה זה רב לשכנעו ,להגיע למטפלת באומנות אך יוני בשלו הנה הברבור אני בסדר .

ציור מספר 553

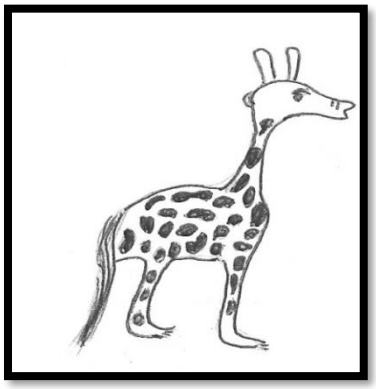
בת יענה אדם שמצייר בת יענה הוא טיפוס שבורח מידיעת האמת. מעדיף לא להתמודד .

ציור מספר 554

ג'ירפה אדם שצייר ג'ירפה משדר שהוא מסתדר היטב בכוחות עצמו, ואינו מצפה שאחרים ישרתו אותו. היות שהוא מסתכל מגבוה, יש לו יכולת להביט לטווח רחוק יותר "איזה הוא חכם.-הרואה את הנולד" ולראות דברים שאחרים לא מסוגלים לראות, מכיוון שהם מביטים מלמטה. משמעות הדבר מבחינה מעשית, שיש לו יכולת לקלוט דברים בראייה רחבה, לטווח ארוך ; לקלוט את התמונה

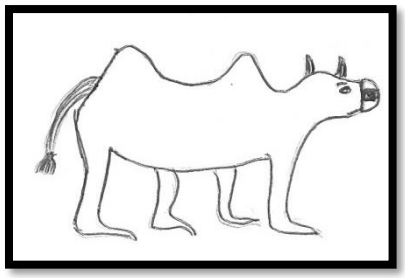
במלוא היקפה מבחינת זמן ומרחב. הוא גם בעל ענווה ויודע לכופף את ראשו בשעת הצורך. אדם זה הוא בעל יכולת גבוהה לעבוד על עצמו ועל מידותיו.

ציור מספר 555

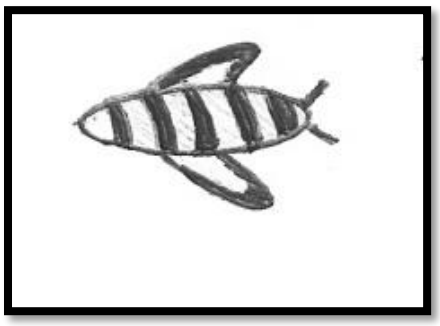
גמל אדם שצייר גמל הוא הטיפוס ששורד את כל הקשיים. כשמתעקש, לא ניתן להזיז אותו. הוא פיקח, בעל שכל רב וזיכרון מעולה. יש בו גם הרבה נתינה, ונכונות רבה לעזור ולסייע. אך הוא גם שומר טינה לאורך זמן.

שמעון, בן 54, שהגיע לייעוץ זוגי צייר גמל הוא מביע בכך העקשנות שלי היא הבעיה שלנו.

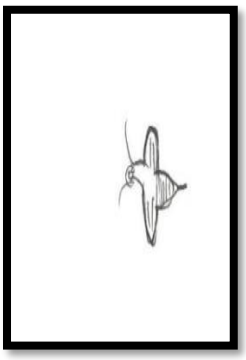
צייר מספר 556 העקשנות של שמעון

בור אדם שמצייר דבור אוהב לתת שירות לאחרים, סוג שירות שאנשים נהנים ממנו בבלי דעת, אינם מודעים לו ומשום כך גם אינם מכירים בערכו. מכיוון שעקיצתו מסוכנת, אנשים בורחים ממנו או תוקפים אותו.

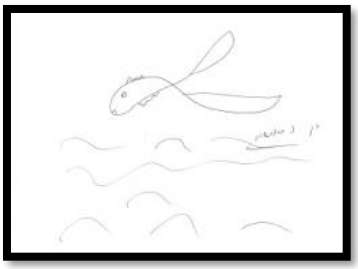
ציור מספר 557

דבורה מלמד על עצמו שהמציאות שלו היא נתינה למען עצמו. פעולת הנתינה שלו היא למען אינטרס אישי, כדי שתהיה לו עצמו טובת הנאה. הצגת עמדת כוח של יש לי שליטה על אנשים בזכות זה שאני עוקץ ; לכן כולם פוחדים ממני.

ציור מספר 558

דג אדם שמצייר דג במים הוא רגשי מאוד באישיותו, וזקוק להרבה רגש מהסובב אותו. חשוב להיזהר שלא לפגוע בו, כי הפגיעה מייבשת אותו. בדיכאון.

ציור מספר 559

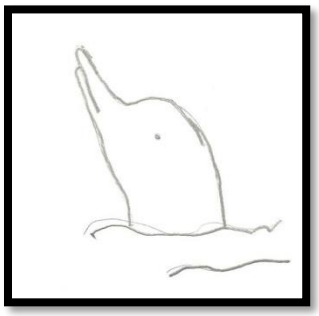
דוב (לא דובי חמוד) נהנתן שאוהב את עצמו ואת ילדיו . הפסוק בספר הושע בו מתוארת עוצמתו הקטלנית של דוב שנהרגו גוריו. אֶפְגְּשֵׁם כְּדֹב שַׁכּוּל, וְאֶקְרַע סְגוֹר הוא בלתי צפוי ופגיעתו מסוכנת, הוא גם טיפוס שמשליך את הלכלוך שלו על אחרים. הוא לא מרגיש שהתנהגותו שלילית, ולא מוצא לנכון להתנצל או להודות בטעותו.

דובי חמוד ילדותי אדם שמח רב גוני מפונק .

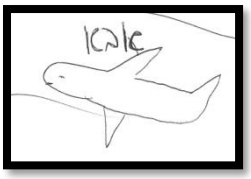
ציור מספר 560

דולפין אדם חכם אוהב לעזור בעל כישרון זרימה, זקוק לתנועה זורם וחי.

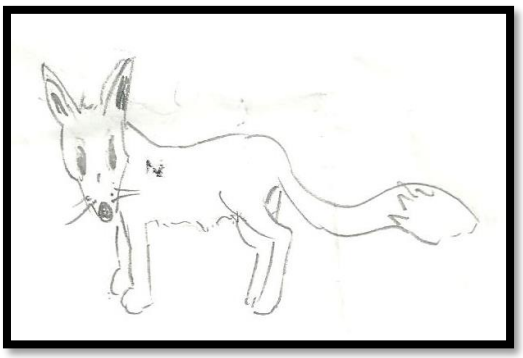
ציור מספר 561

חן ציירה את דמות אביה כדולפין כמנסה להראות את חוכמתו הגדולה.

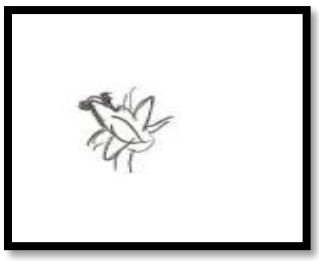
ציור מספר 562 - אבא שלי הכי חכם

זאב יש כאן צביעות. אולי גם אכזרי כמו שכתוב בפסוק זאב בִּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל. (בראשית מט כז)

ציור מספר 563

זבוב ילד מצייר זבוב, מדבר מילים לא יפות, לשון הרע ורכילות .

ציור מספר 564

שלומי בן 10 הגיע לטיפול בעקבות חוצפה של הילד בבית הספר ביקשתי משלומי שיצייר את המורה שלו אך צייר זבוב ואמר שזה המורה שלו וצחק. לאחר בירור אם הילד נמצא כי המורה של הילד משתמש במילים לא ראויות כלל.

זברה חסר משהו שידחף את האדם לפעול, לעשות. הוא שלוו ורגוע אך ורק למען עצמו , מסתובב בלי מטרה. אם ישימו עליו עול, הוא עלול להיעצר באמצע הדרך ולא להמשיך.

ציור מספר 565

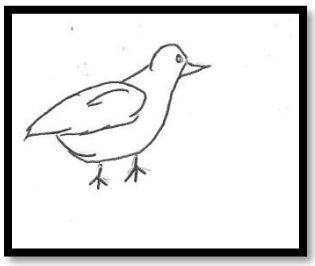
זיקית אדם שמסתיר את עצמו במתכוון, כי הוא לא רוצה שיזהו אותו. לא מעוניין שידעו מה הוא יודע ועושה. זהו אדם אנונימי, אך הוא עצמו מודע היטב לתפקיד שעליו למלא. הוא מבצע את הפעולה, וממשיך הלאה בדרכו. אם נדמה לו שמישהו עלול 'לשים עליו עין', הוא מיד מסווה את עצמו ונעלם.

ציור מספר 566

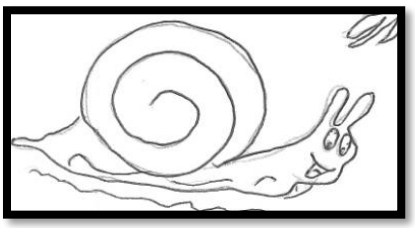
זמיר אדם שמצייר זמיר זהו אדם שחייב להציג את כישרונותיו בפני כולם ולהתפאר בהם. תווי הנגינה המצורפים – מסמלים את יכולת האדם לנגן על רגשותיהם של אחרים. אדם זה מבין היטב כיצד פועלת מערכת הרגשות האנושית, הוא יודע להכיר בטבעו של כל אדם ומוצא את הנקודות הרגישות ביותר שם אפשר 'לנגן' עליו. זהו אדם מניפולטיבי שיודע לנצל , שיודע מה אפשר להוציא

מכל אחד ובאיזו דרך. למרות הכל, אנשים אוהבים אותו ונמשכים אליו, בדיוק כמו שאוהבים את הזמיר. נהנים לשמוע את קולו, כי הוא ערב מאוד לאוזניהם. אדם זה יודע לנגן לכל אחד בדיוק את המנגינה שהוא אוהב לשמוע.

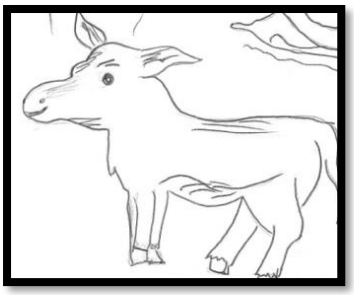
ציור מספר 567 לטענת הילד זה זמיר

חילזון עדין וקל מאוד להיפגע, והוא מודע לזה. אפשר לפגוע בו בקלות רבה. הדימוי העצמי שלו נמוך. זהו גם אדם מופנם מאוד. אם המצייר הוא ילד, זהו ילד פחדן, בודד ושברירי מאוד. הוא יצר לעצמו מחיצת הגנה, שיהיה לו היכן להסתתר, ונדמה לו שכשהוא עמוק בפנים הוא מוגן ובטוח.

ציור מספר 568

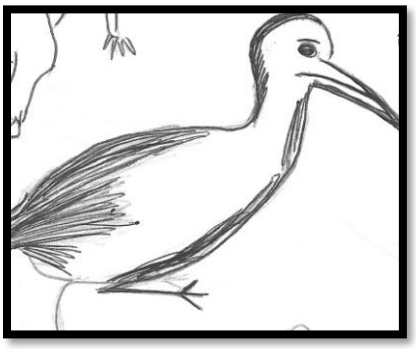
חמור נושא בעול למען אחרים. כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֹׂנַאֲךָ רֹבֵץ תַּחַת מַשָּׂאוֹ... החמור משמש כבהמת משא "הוא יודע לדבר בשבע שפות, אבל לא לחשוב אפילו בשפה אחת." צריך לתת שירות לאחר. שירות ברמה של עבדות. שלא מעריכים אותה, ואפילו מזלזלים בה ליצור נחות וטיפש. כשרוצים להפחית מערכו של אדם ולבטא את חוסר הערכה להבנתו וליכולתו השכלית. אדם ידוע גם בסבלנותו הרבה ובכוח הסבל שלו.

ציור מספר 569

חסידה אדם שצייר חסידה הוא אדם רוחני עם כוחות רבים. הוא ניחן ביכולת עמידה על עקרונותיו. יחד עם זאת יש בו עדינות, וגם אסטניסות. אדם זה גומל חסדים, אך מעדיף לעזור לאלו הקרובים אליו.

אולי ירמז גם על חוכמת העיתוי גַּם חֲסִידָה בַּשָּׁמַיִם יָדְעָה מוֹעֲדֶיהָ וְתֹר וְסוּס וְעָגוּר שָׁמְרוּ אֶת עֵת בֹּאָנָה, וְעַמִּי לֹא יָדְעוּ אֵת מִשְׁפַּט האלוקים (ספר ירמיה פרק ח ז). פסוק זה מזכיר את נדידת הציפורים, ואת ידיעתן את העיתוי המדויק לנדידה.

ציור מספר 570

חתול אדם שחווה דחייה. מתייחסים אליו בחוסר הערכה ובזלזול. הוא מרגיש זנוח וחסר ביטחון, חסר יציבות פיזית. לא מוצא את מקומו.

צילה בת 25 חוותה דחייה לא קלה מצד אביה היא מצירת את עין החתול מרובעת מה שאומר אני רוצה לראות את הדברים בצורה רציונאלית לא בצורה אמוציונאלית.

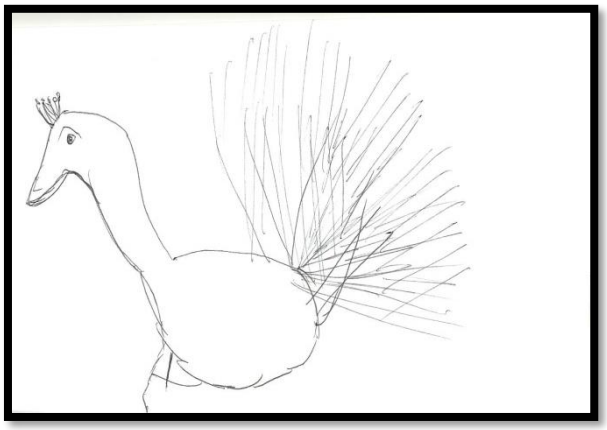

ציור מספר 571

טווס אדם שמצייר טווס זקוק כל הזמן לתשומת לב ולהתייחסות רגשית מתמדת. יש לו צורך נואש במילות עידוד אינסופיות. הוא צריך שיאמרו לו כל הזמן כמה הוא חכם, יפה, טוב לב, מוצלח, רב

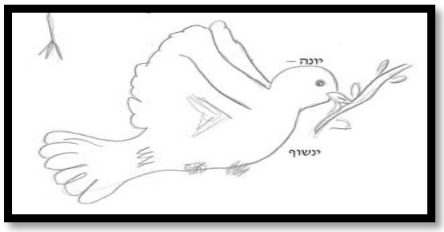
חסד וכו׳. אדם שמצייר טווס הוא אדם שאינו מוכן להשקיע במטרה. הוא לא עושה משהו מועיל לא עם עצמו ולא עם אחרים ואיננו תורם לחברה.

יהודה בן 15 צייר טווס ללא רגלים עם פנים יפות ונוצות שנראות מודבקות לגוף, ליהודה בעיות חברתיות רבות והוא לא מצליח בלימודיו, הוריו של יהודה עורכי דין מצליחים ומצפים ממנו גם, יהודה לא מצליח לעמוד הציפיות .

ציור מספר 572

יונה טיפוס אינטגרטיבי מחפש את הפשרה והשלום לא לוחם למען דעותיו מוכן לחלוק את מה שיש לו עם הזולת. בעל דמיון, אך בתחום העשייה – חלש.

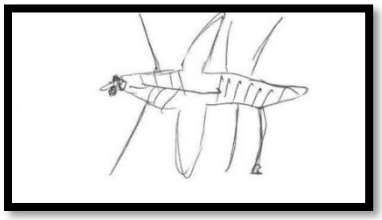
ציור מספר 573

ינשוף אדם שמצייר ינשוף הוא טיפוס שכאשר מחליט שעליו לעשות משהו, הוא עושה זאת בלי להתחשב בשום מניעה ועיכוב. ממלא מטלות עד הסוף, עד שמשלים אותן באופן שהוא מעוניין. אם מישהו עומד בדרכו, הוא פשוט דורס אותו וממשיך הלאה. מבחינתו, המטרה מקדשת את כל האמצעים.

ציור מספר 574

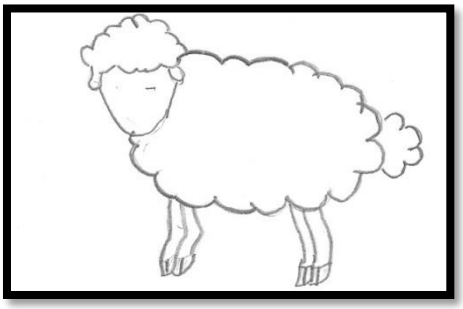
יתוש אדם שמצייר יתוש הוא עוקצני. דוקר במילים, ועל ידי כך גורם להעכרת האווירה. זהו אדם נצלן, שחי על חשבון אחרים, וגורם לבעיות.

ציור מספר 575

כבשה אדם שמצייר כבשה הוא אדם בלי דעה עצמית. הוא עושה מה שכולם עושים, או לחילופין כל מה שאומרים לו לעשות. נותן את כל כולו לאחרים, גם אם זה בא על חשבון עצמו, צרכיו האישיים ורווחתו.

טלי בת 17 ציירה כבשה ללא עיניים היא אכן ילדה טובה מאוד בלימודים ציונה טובים מאוד. הגיעה לאבחון בעקבות בעיה חברתית אכן ניתן לראות שישנו מנגנון הגנה של רציונליזציה .

ציור מספר 576

כינה אדם שמצייר כינים יש לו תחושה שכולם דוחים אותו, רוצים להתרחק ולהיפטר ממנו.

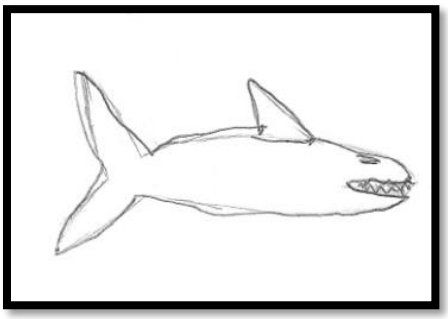
ציור מספר 577

כלב מסור ונאמן זקוק לפינוק, כמו תינוק. הוא דורש תשומת לב רבה. ממלא את התפקיד המוטל עליו, אך קשה לו מאוד עם זה. התפקיד או המצב הספציפי מכבידים עליו. הוא מוגבל, תקוע, נחסמת בפניו האפשרות לנהוג בחופשיות.

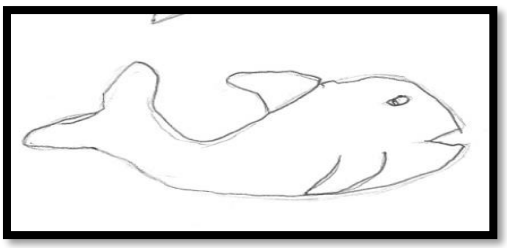
ציור מספר 578

כריש אם תישאר דג במוקדם או במאוחר יאכל אותך הכריש כך אומר הפתגם אך אדם שמצייר כריש לעולם אי אפשר לדעת מה הוא מתכנן. זהו אדם חכם, בעל דמיון, מעשי, מחשב טוב את מהלכיו. כל זה היה יכול להיזקף לזכותו, אילו לא היה גם מאוד אלים. הוא משתמש בחכמתו ובכישוריו ומנצל אותם למימוש מטרותיו האלימות. יתכן והוא אגרסיבי מאוד.

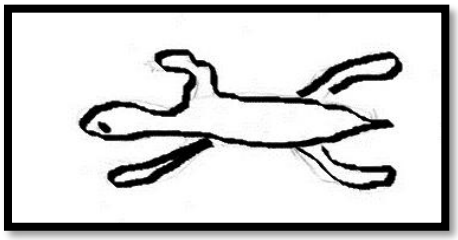
ציור מספר 579

לוויתן אדם מרשים. ומתפעלים ממראהו. הוא אדם שזורם, נותן מעניק. אישה שצירה לוויתן מסמל ניצול האמהות. חוש לגננות. לִוְיָתָן, זֶה-יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק-בּוֹ.

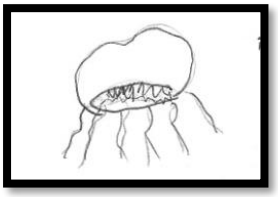
ציור מספר 580

לטאה שממית שְׁמָמִית בְּיָדַיִם תְּתַפֵּשׂ, וְהִיא בְּהֵיכְלֵי מֶלֶךְ. (ספר משלי ל׳ כ״ח) היא אוהבת את מה שהיא עשתה ולא טובות של אחרים. יש לה יכולת עזרה וברכה. אך היא עושה הכל בשקט, בצינעה, מאחורי הקלעים, תוך הימנעות מפרסומת. היא ענוותנית ולא מצפה לתודה ולהערכה על פעולותיו. למרות זאת, לאנשים קשה בנוכחותה.

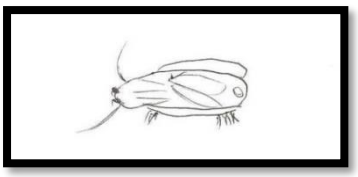
ציור מספר 581

מדוזה נצלן. משתמש בזולת לצרכיו האגואיסטיים. אנשים פשוט פוחדים לדבר רע בחברתו מלמד על אדם שיש בו גם טוב וגם רע, אבל במקום להסתיר את השלילי שבו הוא נהנה לשחרר אותו ולפגוע באמצעותו באחרים.

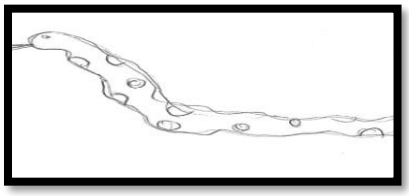
ציור מספר 582

מקק אדם או ילד שמצייר ג׳וק הוא בעל יכולות גבוהות לעבודה עצמית, אך מה שעוצר אותו הוא תחושה תמידית שהוא אינו רצוי. שסולדים ממנו, שרוצים להתפטר ממנו. שלא מעוניינים בו בשטח. הוא עסוק כל הזמן בחיפוש דרכים להתמודדות, בבריחה, בהתחמקות מפני הצקות. הכורח להלחם על זכותו לשרוד לא מותיר לו זמן לצמיחה והתפתחות.

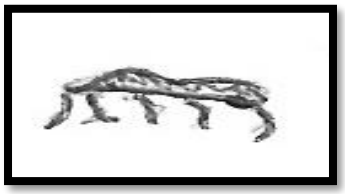
ציור מספר 583

נחש לא ניתן לסמוך עליו בכל מאת האחוזים. הוא מונח בעולם העשייה בלבד ובעל יציבות חזקה וגמישות רבה. אך מעבר לבסיס אין לו שום דבר. או שהוא בטבעו רע ומרע לאחרים, או שאחרים מרעים לו. כשילד מצייר נחש, יתכן שאמנם יש בו רוע לב. אולם אין זה מיוזמתו ; מישהו אחר מכוון ומוביל אותו. לכן צריך לחפש מיהו האדם שמכוון אותו לכיוון שלילי, לרוע.

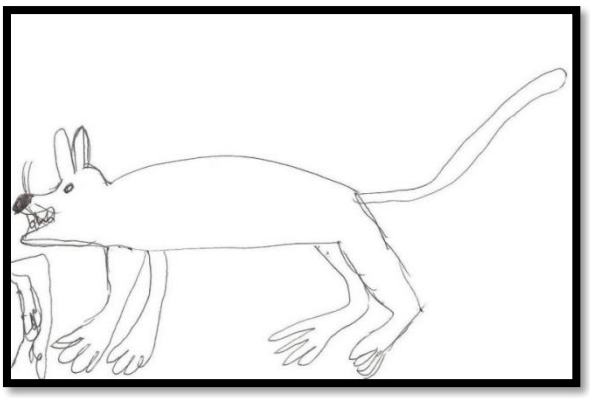
ציור מספר 584

נמלה שלמה המלך אמר לֵךְ אֶל נְמָלָה עָצֵל רְאֵה דְרָכֶיהָ וַחֲכָם. אֲשֶׁר אֵין לָהּ קָצִין שֹׁטֵר וּמֹשֵׁל. תָּכִין בַּקַּיִץ לַחְמָהּ אָגְרָה בַקָּצִיר מַאֲכָלָהּ״ (ספר משלי ו׳ ו׳-ח׳) אדם המצייר נמלה ניחן בחוש אחריות גבוה מאוד. הוא חבר אמיתי, יודע לעבוד בצוותא מתוך שיתוף פעולה ואחדות ויבצע את מטלותיו בכל מחיר. מקדיש את עצמו לזולת, לאנושות.

ציור מספר 585

נמר אדם שמוכן להלחם בעזות ובקנאות לא מציית לאיש, לא מוכן לקבל מרות אלא רק מאדם חזק, בעל עוצמה וכוח, שמקרין סמכות ושליטה. רק לו הוא שומע, רק ממנו הוא מוכן לקבל. יחד עם זאת יש באדם זה יצר הרס. הוא שובר, הורס ומקלקל.

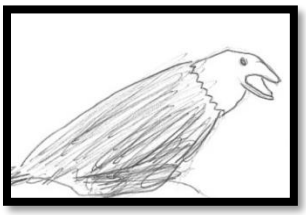

ציור מספר 586

נשר נאמר בפסוק נשר פְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ, עַל גּוֹזָלָיו יְרַחֵף, יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו יִקָּחֵהוּ, יִשָּׂאֵהוּ עַל אֶבְרָתוֹ (ספר דברים פרק ל״ב י״א) על פי רש״י, הנשר אינו נכנס במפתיע לקינו אלא מרחף סמוך לו במטרה להעיר את גוזליו, וכאשר הוא לוקח את גוזליו בניגוד לעופות אחרים, הוא שם אותם על כנפיו, מכיוון שהוא הגבוה ביותר, ואיננו חושש שמישהו יפגע בהם מלמעלה.

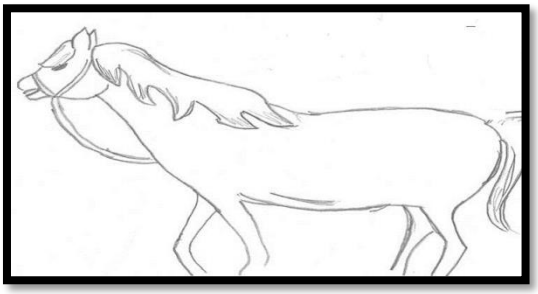
הנשר מובא כמשל לשמירה שאלוקים מעניק לבני ישראל, כשם שהנשר נושא את בניו על כתפיו אברתו, מפני שמוטב שיכנס חץ הציד בי, ולא בבני, כך שומר אלוהים על בניו.

מלמד על עקשנות רבה במטרות טובות , על דבקות במשימה החלטי ויציב. הוא יודע לאן הוא רוצה להגיע, מתקדם בעקביות לעבר המטרה שלו ויגיע לשם בכל מחיר.

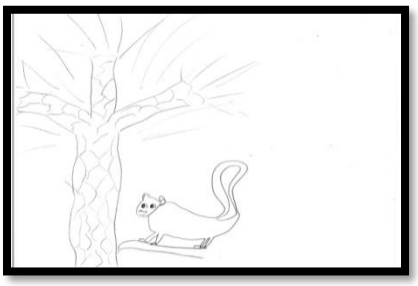
ציור מספר 587

סוס הסוס מסמל כוח, שלטון ומלכות אצילות ותחרות. אדם בלתי צפוי. דורסנות אגרסיביות, זוהי תוקפנות כלפי אנשים שנמצאת במהותו הפנימית של האדם בית.

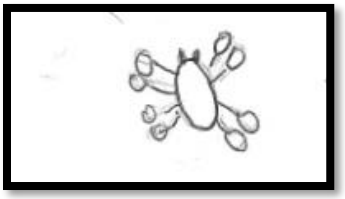
ציור מספר 588

סנאי לאדם שצייר סנאי יש פחד מנטישה, ממצב של חוסר יציבות יכול להיות גם חוסר אמונה וביטחון . פחד שמא לא יהיה לו ממה להתקיים. זהו אדם עם יכולת שכלית, אך כדי לשחרר ממנו מידע צריך להשתמש בכוח. עם ייקח עזרה יוציא את הידע שהוא אוצר בתוכו.

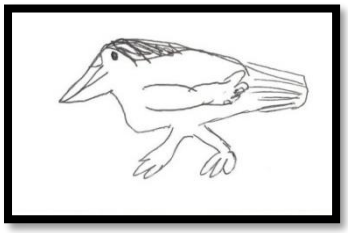
ציור מספר 589

סרטן יכולת לקשר בין דברים, ולהוציא לפועל את תוכניותיו באופן מתוחכם.

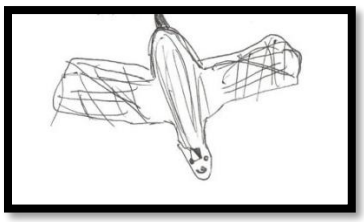
ציור מספר 590

עורב מראה על אדם שאיננו אחראי, כי אינו שומר דברים. גם: יש לו סדר עדיפות. הוא יודע מה חשוב ושווה עבורו יותר, ולא אוגר דברים סתם, כשיש לו משהו שימושי ומועיל יותר. שמצפה שאחרים יעשו בשבילו דברים. נצלן. מה שלא נראה לו שייך אליו ומתאים לו, הוא לא מתייחס אליו. לא מוכן להתמודד.

ציור מספר 591

עטלף אם ילד מצייר עטלף זה יכול להעיד על ילד היפראקטיבי, נמצא כל הזמן בפעילות בלתי פוסקת ובלתי נשלטת; כל הזמן עסוק במשהו, ההיפך מן העטלף שצייר, שבמהותו כלל אינו מחובר לרובד המעשי יתכן והדבר מלמד על חסר מסוים באוכל של הילד. משהו בתזונתו לקוי, ויש להתייחס ולבדוק את הנושא.

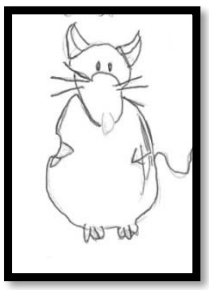
ציור מספר 592

עכביש אדם שצייר עכביש, בכל מקום שהוא נמצא, יש מריבות. או שהוא זה היוזם או הגורם למריבה, או שהוא פשוט נמשך למקום שבו יש ריבים.

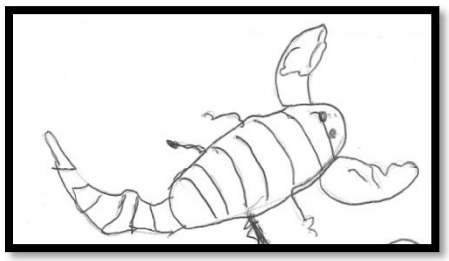
ציור מספר 593

עכבר פחדן ומבוהל. כשהוא נתקל במישהו שחזק וגדול ממנו, הוא תמיד בורח. יש לו הרגשה שאינו רצוי בחברה, לא מקובל, שהוא דחוי. שאנשים סוגרים בפניו דלתות, רודפים אותו, לא מוכנים לאפשר לו מרווח מחיה בתוך החברה.

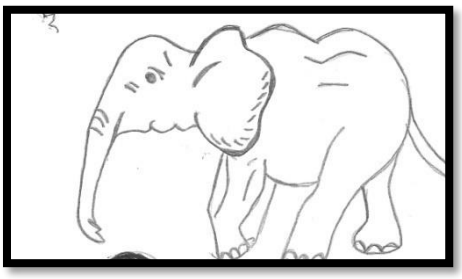
ציור מספר 594

עקרב אדם שצייר עקרב עוקץ את זולתו במילים קשות, בלי רחמנות.

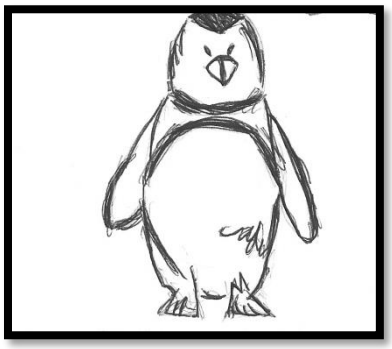
ציור מספר 595

פיל סקרן מאוד, מרחרח תמיד כדי לזהות מהם הדברים שמתאימים עבורו, שישרתו את מטרותיו. כל מה שהוא עושה או לומד, זה רק אם הדבר יביא לו תועלת. הסקרנות שלו לדעת כל דבר מביאה אותו גם להטות אוזניים במקומות שאינו צריך, ואפילו לדיבור לשון הרע.

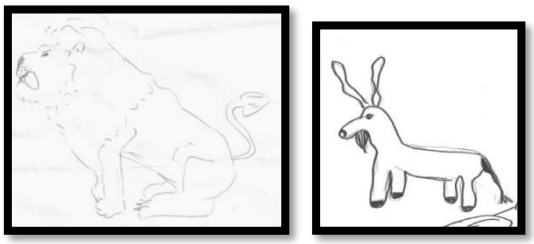
ציור מספר 596

פינגווין אדם שצייר פינגווין הוא אדם מסודר מאוד, מכבד, מנומס, ממושמע, כזה שעושה כל מה שצריך. אדם מעשי מאוד, אך בלי שום חום ורגש. יש לו את הצורך לשלוט כל הזמן ברגשותיו, לא להביע אותם, לא לצחוק ולא לבכות, יוצר מחסומים שגורמים לבעיות וקשיים רגשיים.

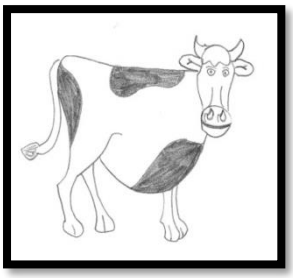
ציור מספר 597

פרד עקשן, מרדן, עצמאי בעל ידע יש לו יכולת להתמודד טוב עם החיים . מאיה ויוסי שבאו לייעוץ בנושא שלום בית, מאיה ציירה פרד בפרופיל ויוסי צייר אריה בפרופיל מה שאומר לשניהם יש הסתרות רבות אחד מהשני, קו האמצע צריך להיות שאריה ירד קצת מגדולתו והפרד , לא יהיה עקשן כל כך .

ציורים מספר 598

פרה אדם שצייר פרה מעיד על עצמו שהוא אוגר בתוכו יידע רב מאוד, אך אין לו אין התבונה לשחרר את הידע הזה ולהוציא אותו החוצה. כדי להוציא ממנו דברים צריך 'לחלוב' אותו, להוציא ממנו בכוח. זה לא נובע מרוע לב, אלא פשוט בגלל שמעצמו אין לו את הידע איך לתת. זהו אדם שמתמלא שמחה כאשר עוזרים לו לתת. הוא מוכן לתת עד הסוף, כל מה שיש לו, אם עוזרים לו לשחרר ולהוציא את מה שבתוכו. הפרה מסורבלת מאוד, בלתי גמישה ונעה בכבדות. גם האדם שמצייר פרה הוא מסורבל ובלתי גמיש, קשה לו לנוע.

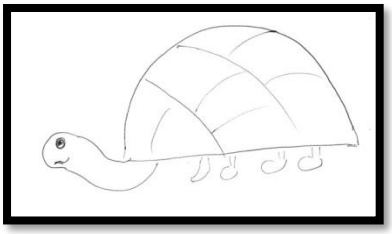
ציור מספר 599

פרפר מסמל חופש, בריחה מאחריות. הפרפר נייד, כל הזמן בתנועה. אדם שמצייר פרפר בציור חופשי מעיד על עצמו שהוא בורח וחומק מנטילת אחריות. שהוא מעדיף חיי חופש ודרור, בלי להתחייב לפעול למען האנושות.

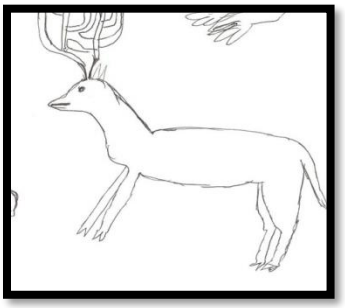
ציור מספר 600

צב זהו ילד חביב ונחמד, שכולם 'חונקים' אותו מרוב אהבה. מטלטלים אותו, מרימים, מתייחסים אליו כאל חית מחמד. באופן זה לא מאפשרים לו לפתח את כישוריו ולהביאם לידי ביצוע במעשה בפועל.

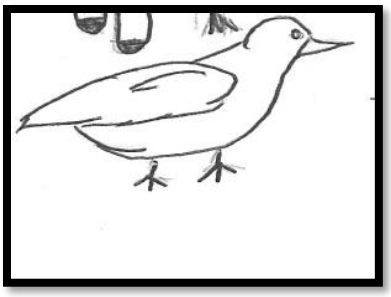
ציור מספר 601

צבי אדם שצייר צבי, אף פעם אין לו זמן. כל הזמן הוא נמצא במרוץ, פוחד שמא לא יספיק למלא את המוטל עליו. הוא גם ערני מאוד, קולט כל רחש, חוש הריח שלו מפותח.

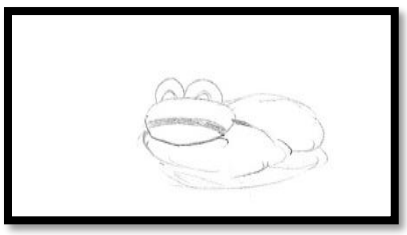
ציור מספר 602

ציפור כשאדם מצייר ציפור, הדבר מלמד תמיד על עומס יתר. קשה לו, והוא רוצה לברוח. יש כאן גם אלמנט של פחד. אולי מפני נטילת אחריות, אולי בגלל שהעול כבד מדי. כשהצורך בחופש הוא במידה מועטת, זה סביר. כי אדם צריך לפרוק לחץ מידי פעם, להשתחרר, לאגור כוחות כדי להיות מסוגל לחזור לשגרה ולהמשיך בה עם כוחות מחודשים. אך כשהצורך בחופש הוא במידה מוגזמת, זוהי בריחה בלתי אחראית ממטלות, שמלמדת על קלות דעת, ולחילופין עומס רב מדי, רב עד כדי כך שמביא להרגשה של צורך לברוח מהכול.

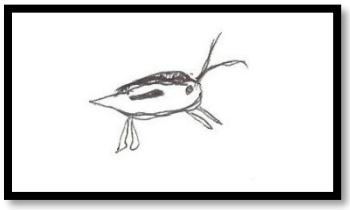
ציור מספר 603

צפרדע רגשות אשם יכול לבוא לידי ביטוי בנטילת אשמתם של אחרים על עצמו. יתכן שיש בו משהו קופצני ומכרכר, כדי למצוא יתכן גם אדם זה הוא בלתי צפוי. חלקלק, חמקמק. אי אפשר לסמוך עליו. הוא מתחמק ממטלות, מדיבורים.

ציור מספר 604

צרצר ילד שצייר צרצר הוא ילד טוב ושקט בעיקרון, אין לו כל כוונה להציק, אך יש לו התנהגות טבעית מעצבנת שעלולה להטריד ולהרגיז את אלו שאינם רגילים אליה.

ציור מספר 605

קוף הוא משחרר עומס אנרגיות, רגשות ותסכולים, ההתנהגות חסרת הגבולות יש לו צורך להתפרק ולעשות שטויות אך לא יכול להרשות לעצמו בגלל מעמדו. יש בו חוסר צניעות, לא במודע. אנשים נהנים ממנו בגלל שהוא מעיז להוציא לפועל את מה שהם אינם מעיזים.

ציור מספר 606

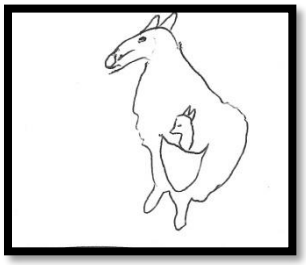
קיפוד אדם דוקר ועוקצני. איטי מאוד.

תקווה ושלום הגיעו לאבחון בנושא שלום בית, כשנתבקשו לצייר חיה תקווה צירה קיפוד ושלום צייר אריה, מה שמבטא את הפער הגדול בניהם, תקווה צריכה ללמוד לא לפגוע במלך החיות ושלום צריך היה ללמוד, שבבית צריך לבחור אולי חיה נעימה יותר .

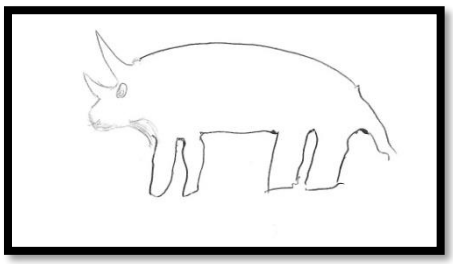
ציורים מספר 607

קנגורו אדם שצייר קנגורו הוא טיפוס שתמיד דואג לחלשים ממנו, לחסרי האונים הזקוקים לעזרה. הוא מטפל בהם, עוזר להם ומקדיש להם את כל זמנו, על חשבון התפתחות אישיותו שלו. את עצמו הוא מזניח, ולכן יש פער בהתפתחות בינו לבין בני גילו.

ציור מספר 608

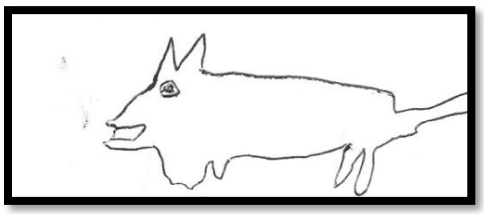
קרנף בעל חיים שמפגין גאווה ומעורר פחד. בני אדם פוחדים ממנו בגלל גודלו. הוא מגושם ומסורבל, ופחדן. כשנדמה לו שעשו לו משהו, הוא נוגח. אדם שמצייר קרנף יש בו סרבול. גם בתנועה, יש לו בעיה בשרירים, וגם בחשיבה ובעשייה. הוא יכול להיראות גדול מאוד ומפחיד, אך הוא בלתי מזיק ולא גורם רע לאיש.

ציור מספר 609

שועל ערמומי הוא משתמש בשכלו בצורה מניפולטיבית בכדי לסדר אחרים אדם שצייר שועל הוא אדם עצלן ונצלן. כולם חושבים אותו לחרוץ ביותר, כי אצלו הכל תמיד דופק. לא הרבה יודעים שהדבר נובע לא מחריצותו היתרה אלא מהתחכום שלו. הוא יודע איך להפעיל אחרים בצורה שתשרת את מטרותיו. הוא יודע לגרום לאחרים לעשות את רצונו, באופן שהוא קוצר לאחר מכן את כל הרווחים.

ציור מספר 610 ציור מספר 610 א

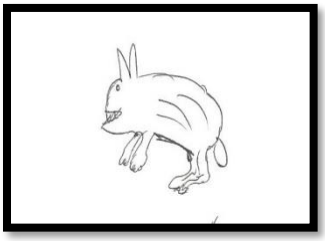
שור אדם שיש לו צורך בשליטה על אחרים. הוא עושה זאת בכל האמצעים – גם האלימים – העומדים לרשותו: פוגע באחרים, דורס, מכשיל, מאבד שליטה ומתפרע.

ציור מספר 611

שפן לשפן הסלע יש טכניקת ההישרדות. סְלָעִים מַחְסֶה לַשְׁפַנִּים: (ספר תהילים ק״ד י״ח) שְׁפַנִּים עַם לֹא עָצוּם וַיָּשִׂימוּ בַסֶּלַע בֵּיתָם (ספר משלי ל׳ כ״ו)

למצייר שפן יתכנו בעיות קשב וריכוז דעתו מוסחת במהירות. קשה לו להתרכז היטב, כי כל דבר מפחיד ומבהיל אותו. כמו כן הוא 'ראש קטן'. שוכח דברים, לא מתעמק בדברים.

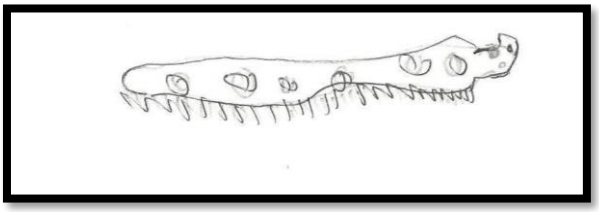
ציור מספר 612

תוכי חסר אישיות עצמאית ואין לו הבנה עצמית. כשמוטל עליו לעשות משהו הוא מסתכל על האנשים שסביבו ומחקה אותם. הוא טיפוס נגרר שמסכים עם כל מה שאומרים לו. רגשן ונסחף ברגשותיו עם כולם. אדם/ילד פטפטן מאוד, שאינו יודע לשמור סוד.

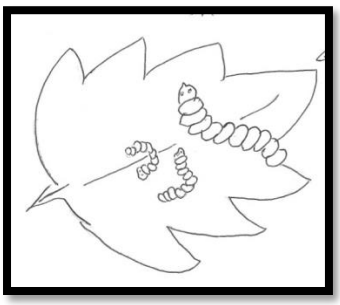
ציור מספר 613

תולעת יש לו צורך בעבודת מידות פחד מחברה אומרים שלא כדאי לזלזל בתולעת, היא יכולה להפיל עץ גדול מאוד.

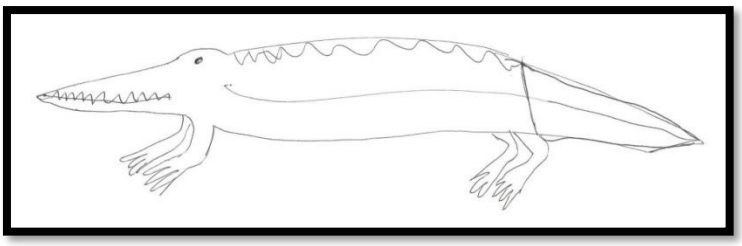
ציור מספר 614

תולעת משי אדם שצייר תולעת משי הוא טיפוס יצירתי ויצרני, ואת כל תוצרתו הוא מעניק לאחרים. הוא שוכח את עצמו, לא עושה כלום לטובת עצמו. הוא פועל ועושה, כולם יודעים שהוא זה שהשקיע ועמל והתוצאות שנראות לעין הן בזכותו, והוא עצמו מסתתר ונחבא אל הכלים. הוא יודע את ערכו ומכיר בו, אך לא מרגיש צורך במשוב מאחרים, לא זקוק למילות הערכה ותודה על פעלו כמו כולם אלא ברמה פחותה .

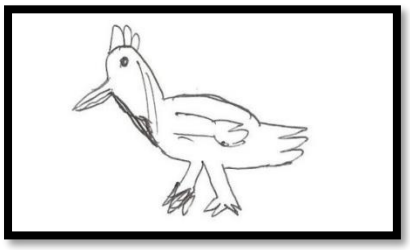
ציור מספר 615

תנין אדם שצייר תנין הוא חסר רגש, ומבין רק כוח ועוצמה, ואלימות. . רגשות לא עושים לו טוב.

ציור מספר 616

תרנגול תרנגולת ילד שצייר תרנגולת, טוב להיות חבר שלו. הוא יטפח את החבר שלו, ידרוש את טובתו, ילך אחריו בלי לפגוע בעצמאותו, ויוודא שהכול אתו בסדר.

ציור מספר 617

מבחן הנר

שלמה המלך החכם מכל אדם ימשיל את נשמת האדם לנר נאמר נֵר ה׳׳ נִשְׁמַת אָדָם ; חֹפֵשׂ, כָּל-חַדְרֵי-בָטֶן. ...

צריך שכל אדם ידע ויבין שבתוכו דולק נר ואין נרו כנר חברו ואין איש שאין לו נר. וצריך שכל איש ידע ויבין שעליו לעמול ולגלות את אורו ברבים ולעשותו אבוקה להאיר לעולם כולו

הרב קוק.

דוגמאות לאבחון

ארובה כעין עץ

ציור מספר 627

ניתן לראות בציור זה דבר מאוד מעניין הארובה בבית ממש מצוירת כעין עץ אך הנוף שלו מאוד מבולגן מה שיכול להראות שלאדם המצייר יכולות רבות אך הוא סובל מבלבול וקשיים בחשיבה, שלא מאפשרים לו לממש את הפוטנציאל הגלום בו ולהמשיך להתפתח.

אנחנו יכולים לחזק את הדברים גם בעננים שמצוירים ומלמדים על קשיים, שמש בצד הימני שמלמדת על חוסר איזון במחשבה.

"בור סוד שאינו מאבד טיפה".

ציור מספר 628

ענפים ישרים, כפולים ופתוחים (כך שיוצרים כעין שבילים) בתוך העץ התחום, או הפתוח, מסודרים וברורים – מלמדים על יכולת קטלוג גבוהה מאוד. האדם יודע להיכן לשייך כל פיסת מידע, זוכר היכן בדיוק המידע נמצא ולדעת איך, מתי ומהיכן לשלוף מידע נחוץ. "בור סוד שאינו מאבד טיפה".

כל זאת, כשהענפים מסודרים יפה, ה- 'שבילים' ברורים מאוד ויש הרבה ענפים. ככל שמספר הענפים פוחת, כך האדם משתמש פחות ביכולת הקטלוג שלו. הוא לא אוהב להתאמץ, ומשום כך לא מוציא את כישוריו מן הכוח אל הפועל.

השומרת בתי אנכי

ציור מספר 629

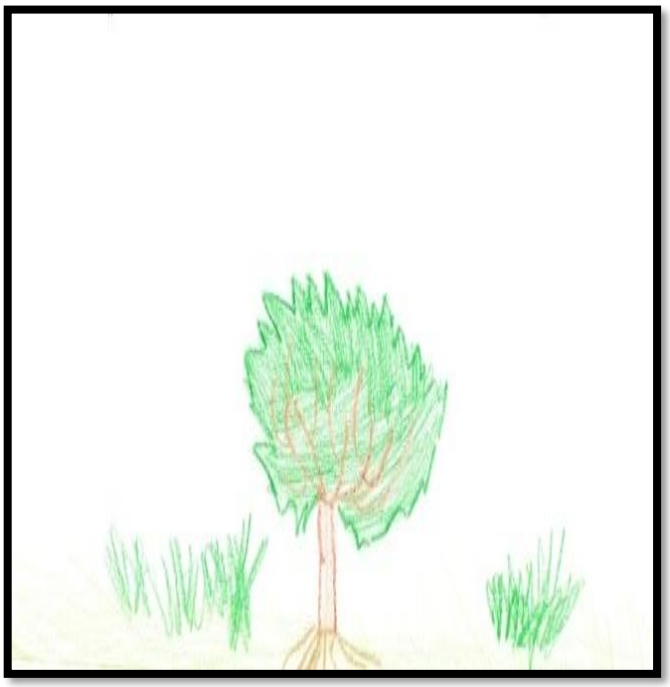
בציור שלפנינו ניתן לראות שיש שני עצים:

אחד קטן ושבריר - גזע דק מאוד שאינו יכול להחזיק את הנוף הגדול שיש לו.

והשני גדול יותר שנופו מסוכך על העץ הקטן. כאילו שומר עליו מהרוחות החזקות שלא יפול.

מתאים לדמות האם ששומרת על ילדה שלא תפגע מהסביבה, משאירה אותה בתוך הבית (הצד השמאלי – צד הבית).

עץ בתחתית הדף בלבד

ציור מספר 630

עץ בתחתית הדף בלבד חוסר סקרנות אינטלקטואלית. ארציות וחומריות. רגשי נחיתות.

למרות השיחים שנמצאים ליד העץ ומעידים על בעיות חברה, הילד מתגבר על בעיות אלו והם אינם מפריעים לו בתפקוד היום יומי .

עץ בודד בפינה

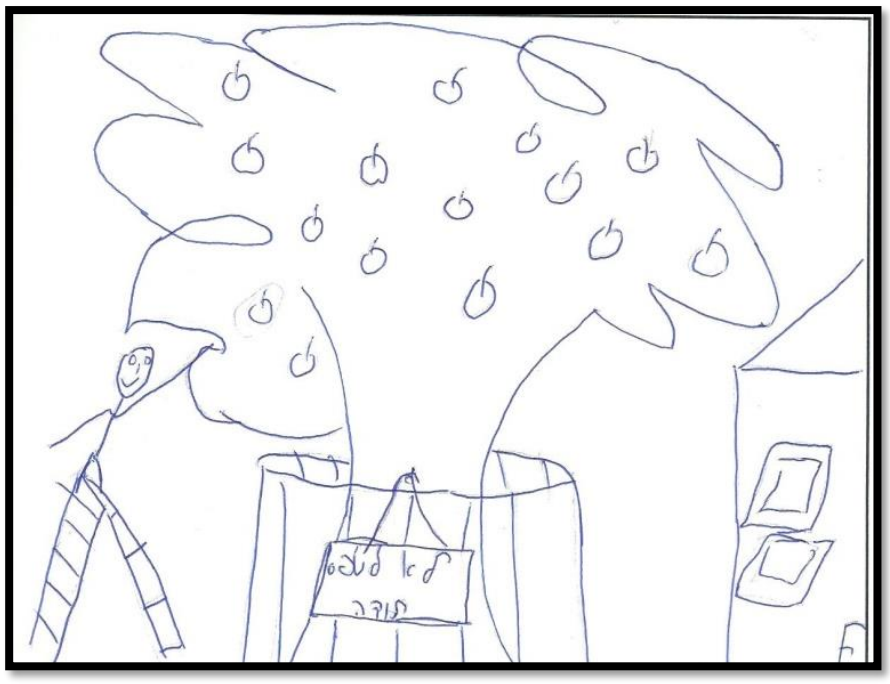

ציור מספר 631

יש כאן ניסיון של הילד לצאת אל העולם. הפינה הימנית של הדף מסמלת פעלתנות, עקשנות, פזיזות, התרברבות, אך גודלו הקטן של ציור העץ מלמד על דימוי עצמי נמוך.

יש כאן ילד, שכלפי חוץ נראה אימפולסיבי, אך בתוך תוכו קיימת בעיה שצריך לפתור. בסך הכול נראה כי הילד מוכשר ויש לו יכולת יוצאת מין הכלל .

לא לטפססססס על העץ !!

ציור מספר 632

השילוט על הגדר שמסביב לעץ "לא לטפס תודה" מראה על אדם ששומר על הפרטיות שלו – אי אפשר לבוא ולקחת מהפירות שלו בצורה חופשית – הכל צריך בצורה מבוקרת ומאושרת על ידו.

אם לא תהיה הגנה אז מאיפה לי הביטחון והיציבות. ניתן לראות את חוסר הביטחון וחוסר היציבות גם בדמות המצוירת – דמות דחלילית.

מרגיש כל הזמן על פרשת דרכים

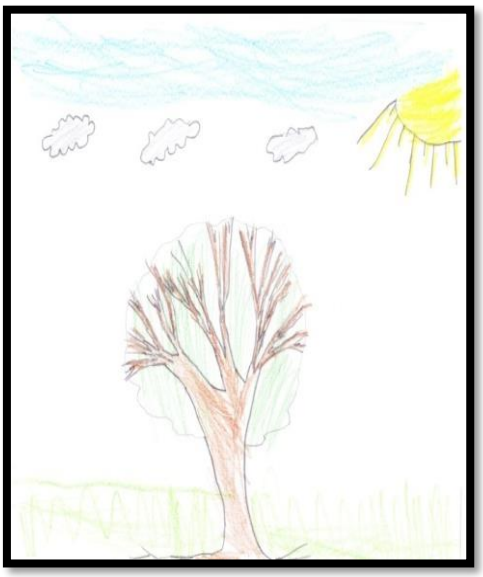

ציור מספר 633

הקווקוו מלמד על התלבטות איך, מתי ובאיזה אופן לממש. האדם תוהה: האם להמשיך ללמוד, או לצאת לעבוד. באיזה מקצוע לבחור. האם לגשת כבר להצעות שידוכים.

ככל שישנם קווים רבים יותר ועגולים שמקיפים את הנוף, כך רבות יותר התלבטויותיו של האדם בקשר להמשך דרכו העתידית והתפתחותו. נוצר אצלו מצב של תסכול, של חוסר ערך עצמי. הדימוי העצמי שלו נפגע. איך זה, הוא אומר לעצמו, שאני לא עושה עם עצמי כלום, ואפילו לא יודע להחליט מה הכיוון שמתאים לי. מרגיש כל הזמן על פרשת דרכים.

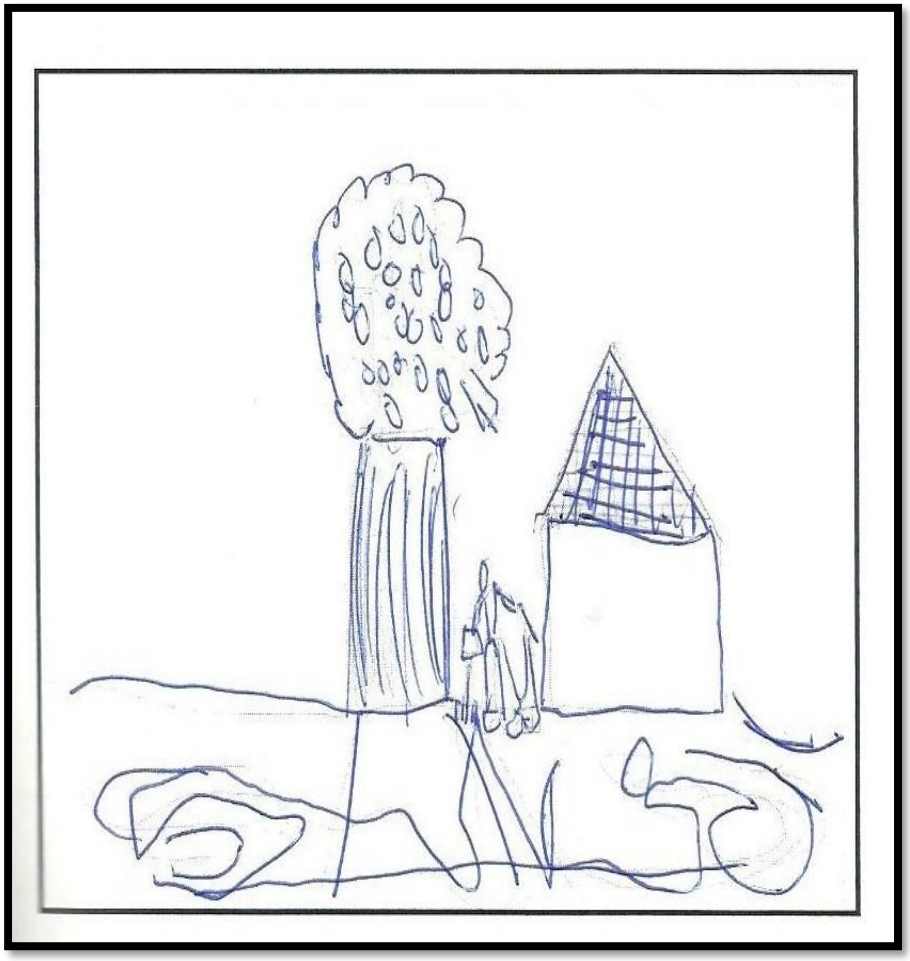
דיפלומט מושלם

ציור מספר 634

גזע מתפצל לשלושה חלקים הפיצול האמצעי מלמד על ה'אני'. אדם זה מכיר את עצמו ויודע מה רוצה; הוא מכיר ויודע מה אביו רוצה ומה אמו רוצה, ויודע להסתדר מצוין עם כל אחד, לגרום לכל אחד מהם הרגשה טובה, ויחד עם זאת להגשים את עצמו באופן עצמאי, כפי שהוא מוצא לנכון, בלי לוותר על שאיפותיו ומאווייו האישיים. בקיצור, דיפלומט מושלם.

גיוס כל כוחותיו בבת אחת

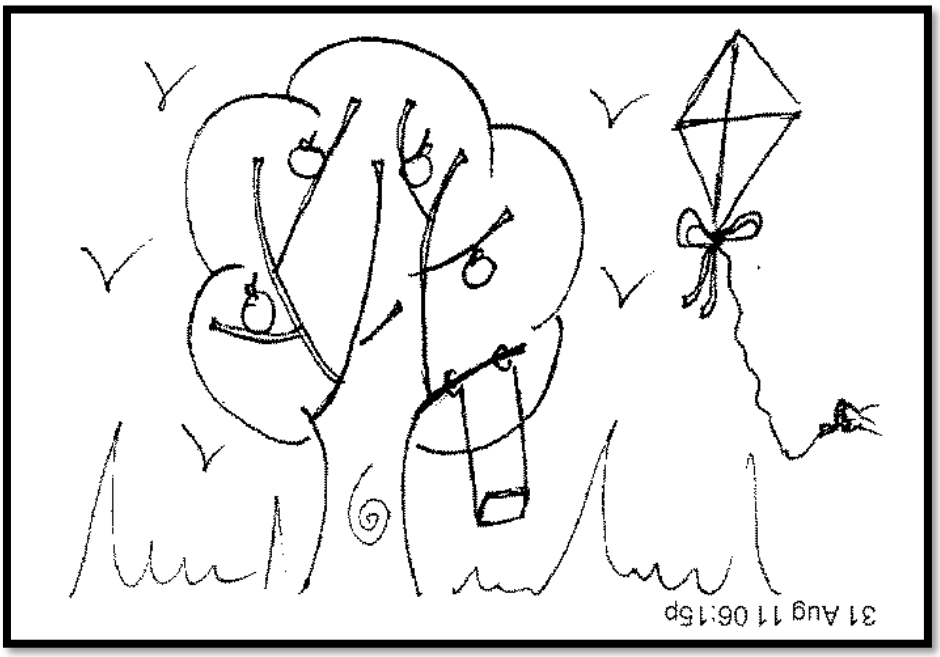
ציור מספר 635

שורשים ארוכים מאוד גיוס כל כוחותיו בבת אחת, ביטחון עצמי, יכולת להשפיע ולהחליט, לפעמים נקמנות וסחטנות. צורך ביציבות, חוסר התחשבות, שתלטנות.

יור מספר 636

העץ זוויתי, ישנה הסתרה גדולה, עץ שמזכיר מבוך, קצת קשה למצוא את נקודת ההתחלה של המבוך מה שמסמל את התחושה של הכותב איני יודע מהיכן להתחיל אך בכל זאת נראה כי קיים פוטנציאל להצלחה.

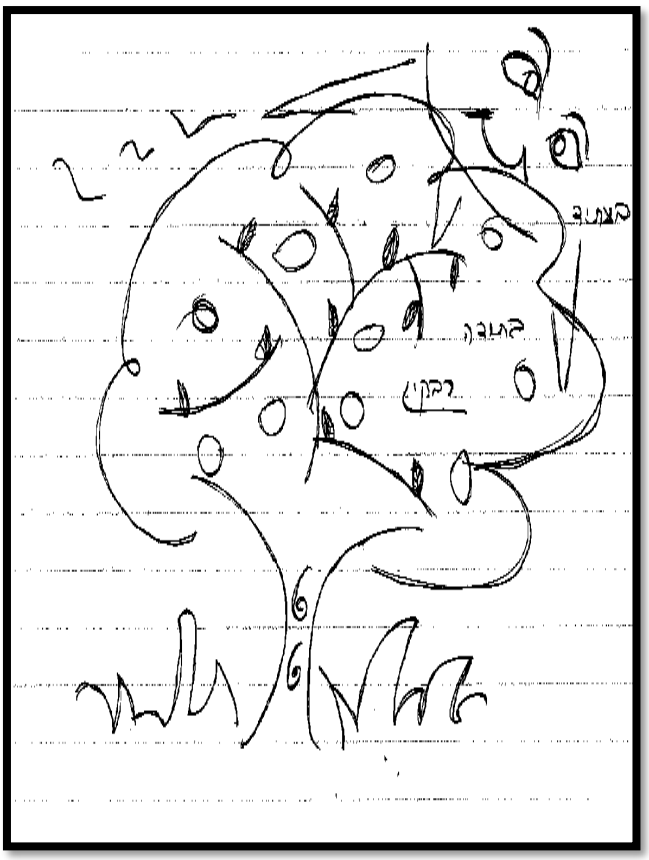
עץ עם עפיפון ונדנה

ציור מספר 637

בעץ שלפנינו ניתן לראות ילדותיות מסויימת המציירת בחורה כבת 23 מחפשת את הילדה שבתוכה – רוצה לשחק בעפיפון והנדנדה שעל העץ מראה את המצב המתנדנד שבין חיי הרווקות לחיי הנשואים לפניהם היא עומדת.

שמש על העץ

ציור מספר 638

המציירת ציירה המון פירות מה שמראה על פוטנציאל גבוהה להצלחה אך השמש שמציירת ממש על העץ כאילו יש הגנה ושמירה חזקה מאוד, אולי יותר מדי – כמו "חיבוק דב".

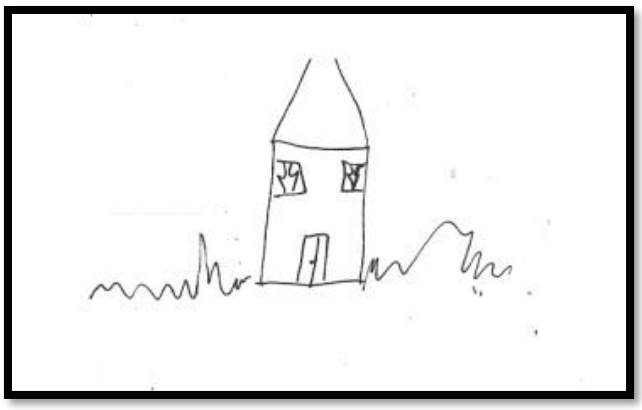
אינטגרציה

האם אני רואה נכון את הדברים.

ציור מספר 639

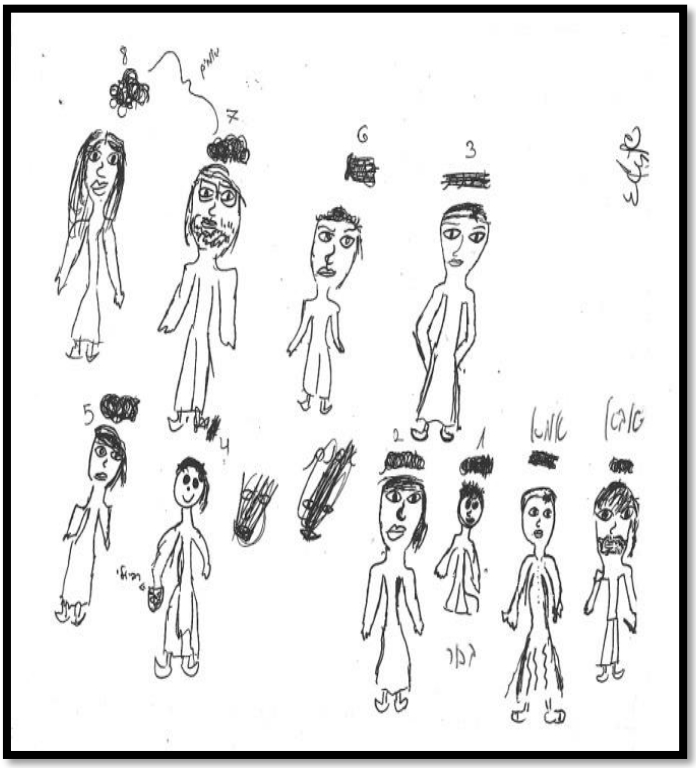
בציור העץ של דוד אנו יכולים לראות כי קיים חשש לבוא במגע עם הזולת, חשש מכישלון, פחד מפני העתיד. כמו גם ניתן לראות כי הסתכלותו של דוד אינה נכונה הן במובן הגשמי והן במובן הרוחני

ציור מספר 639 א

בציור הבית של דוד ניתן לראות שישנה בעיה בהתמודדות הרציונאלית. הרגש שלו משתלט על ההיגיון.

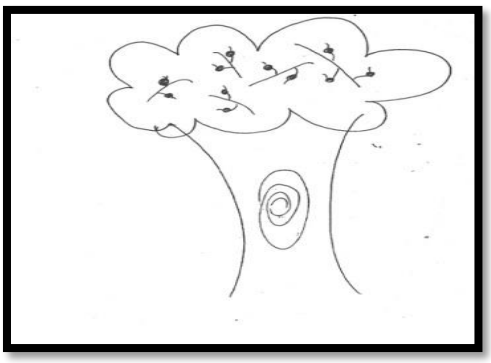
המשפחה של דוד

ציור מספר 639 ב

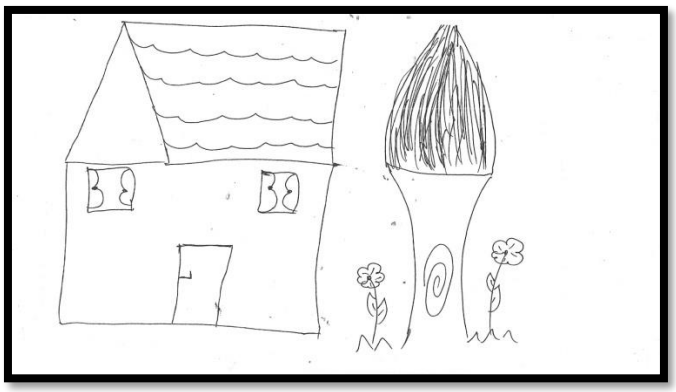
בציור המשפחה של דוד אנו יכולים לראות הפרדה בין דמויות המשפחה. אלו שלמעלה הם החשובים במשפחה ואלו שלמטה... למרות היותו הבכור צייר דוד את עצמו כדמות הכי קטנה, בעלת הערך הכי קטן, שוב דבר המראה על חשש להתבלט ולבוא במגע עם הסביבה.

שמעון לא צריך לדעת שום דבר נוסף

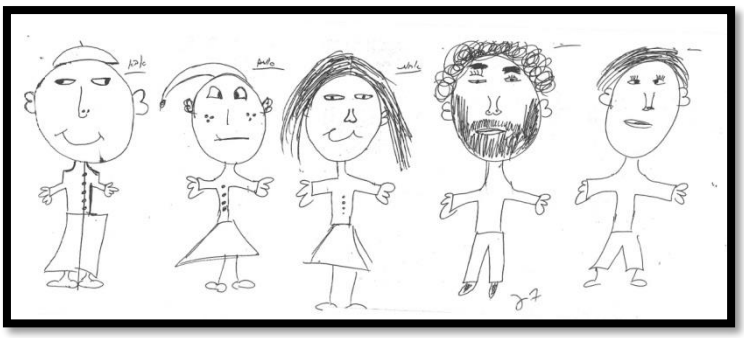
ציור מספר 640

לפי העץ של שמעון אנחנו יכולים לראות שהוא אדם שמרגיש שיש לו כבר את כל מה שהוא זקוק לו ואין בו שאיפות להישגים נוספים. אולי הוא מרגיש שהבית סיפק לו את כל הדרוש לו. הפירות בעץ מראים לנו שיש לו פוטנציאל גדול אך הוא סוגר את עצמו מבפנים.

ציור מספר 640 א

ניתן לראות כי שמעון צייר עץ גם בציור הבית אך הפעם הוא צייר עץ ברוש כאשר גם כאן ישנו קו המפריד בין הגזע לנוף – אדם זה מרגיש שקיבל מהבית את כל הדרוש שלו אך יחד עם זאת הוא השאיר פתח בקצהו של הנוף מה שמראה כי שוב – קיים בו הפוטנציאל והרצון להרחיב את ידיעותיו.

ציור מספר 640 ב

בציור המשפחה ניתן לראות כי שמעון נמצא בקואליציה אחת עם אחיו הקטן ממנו בארבע שנים ואילו את אחותו בקואליציה אחת עם ההורים.

אם נשים לב, נוכל לראות כי העיניים של האם והאח מצוירות בצורת פזילה ועיניו של האב שתיהן כאילו מביטות החוצה. גם עיניו של שמעון עצמו מצויירות בצורה בעייתית – עין אחת קטנה והשניה גדולה – יתכן כי שמעון מרגיש כי אין מסתכלים עליו נכון במשפחה.

איפה הבסיס שלי.

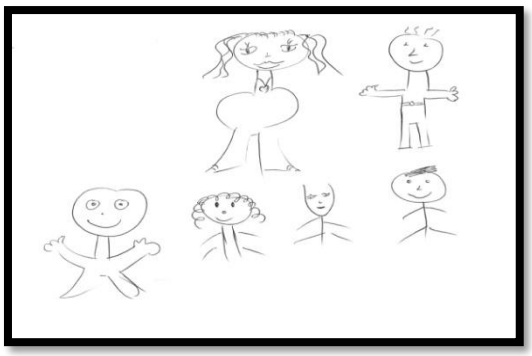

ציור מספר 641

הבית של מיכל עומד באוויר ובנוסף אין לו דלת....

האם מיכל יכולה בכלל להגיע הביתה. האם מיכל מרגישה מספיק בטוחה להיות בתוך הבית שלה.

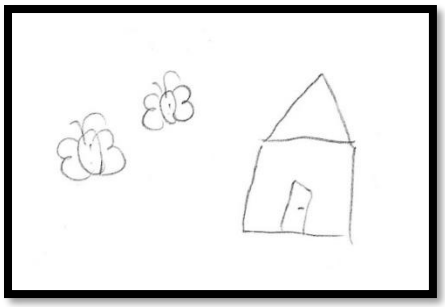
למיכל בלבול וקושי במחשבתה – מי ישמור עלי בביתי שלי.

ציור מספר 641 א

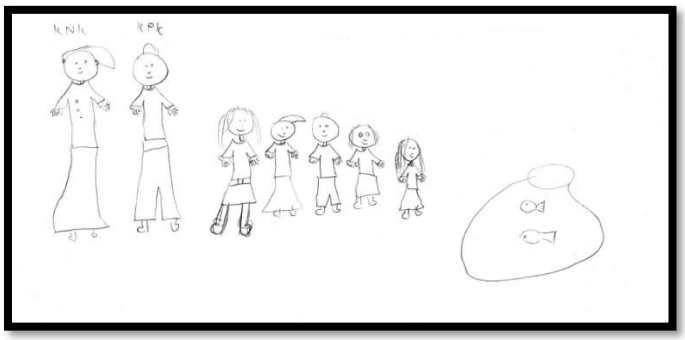
ציור בני משפחתה של מיכל לפי ראות עיניה אינו מראה מלבב, למרות הניסיון לצייר לאמה גוף בצורת לב, כאילו כל כולה אהבה ונתינה, הרי שזוהי רק משאלת ליבה של מיכל – כי אם נשים לב לאם אין בכלל ידיים – האם בכלל לא נמצאת לידה על מנת לתת לה את האהבה וההגנה הדרושה לה.

תנו לי קצת אוויר

ציור מספר 642

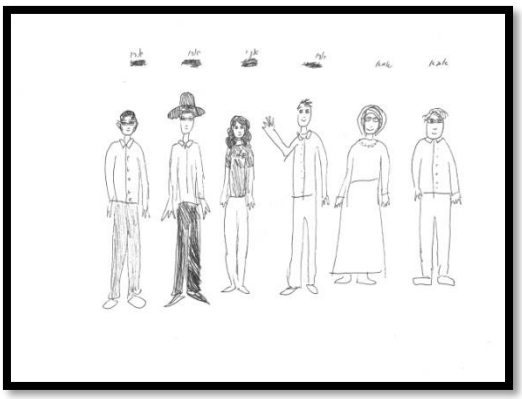
בציור הבית של מירי אנו יכולים לראות את צעקתה של מירי למחנק שהיא מרגישה בביתה, לא מאפשרים לה לקבל את מה שהיא זקוקה לו.

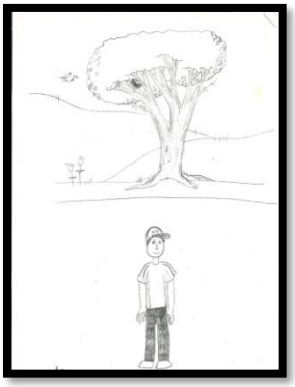

ציור מספר 642 א

בציור המשפחה אנו רואים דבר מעניין, מירי ציירה שני דגים באקווריום – מה שמחזק את תחושת המאבק – הדגים חייבים להיות בתוך המים כי הרי מחוץ למים – אין אוויר לנשימה – כך גם מירי מרגישה בתוך ביתה ומשפחתה, כי אין לה אוויר לנשימה.

אילו הייתי בן....

ציור מספר 643 ציור מספר 643 א

מיכל בחורה בת 28, בת יחידה בין 3 אחים (סה"כ 4 ילדים) – ילדה אופטימית ובעלת רצון להתרחב עולם פנימי עשיר ניכר כי ילדה מאוד מוכשרת בעלת ידי זהב .

נראית מאוימת על ידי אחיה הבכור.

בציור הדמות ציירה עצמה כבן כאילו אומרת "חבל שאני לא ילד ככה אף אחד לא היה יכול לאיים עלי"

בציור העץ – הנוף פחוס – הרגשת לחץ מה שמתאים לשורשים שנראים כמו טרפים של חיה שאוחזת בקרקע על מנת לשרוד את הלחץ.

בעץ ניתן לראות גם שמיכל מחפשת דמות בצד הנשי איתה היא יכולה להזדהות.

שיעור 11

מבחן כוכבים וגלים

מבחן

כוכבים וגלים

על פי אילנית דוויק

הקדמה

מבחן "ציורי כוכבי השמיים מעל גלי הים" הומצא ועובד ע"י הפסיכולוגית אורסלה איווה ללמנט מבחן זה בא להשלים מבחנים אחרים. המבחן בודק ילדים נוער ומבוגרים, המבחן הוא מבחן השלכתי. בודק רגשות ותחושות והתייחסותו של הילד מזווית שונה לתחומים שונים בחייו המבחן בודק קשיי הסתגלות שילוב של החלק הקוגניטיבי עם החלק הרגשי וההתנהגותי, המבחן מאפשר פריסה רחבה יותר של בדיקה של מצוקות וקשיים המבחן מיועד גם לגילאי טרום כתיבה והוא מייצג אפיונים שונים הן של כתב היד והן של הציור והוא משקף את היסודות הבסיסים של אבחון גרפולוגי כמו התנועה, הצורה, והארגון ,של הדף וכן סימנים נוספים בגרפולוגיה המבחן מגיע כהשלמה למבחנים נוספים ובכדי לאבחן צריך לבצע מבחנים גרפולוגים נוספים כמו :כתב יד ,מבחן העץ, מבחן הדמות ,מבחן ווארטג

המבחן בעל אופי ותוכן דמיוני, מבקשים מהילד לצייר כוכבים מעל גלי הים ,נושא המבחן פונה לבריאה ליקום לשמים והמים נושאים שמגרים את מצייר לגילויים ממעמקי נפשו הקשורים לתמונה לעולם ולעולמו הפנימי של הנבחן ובכך המבחן מבטא קשר ראשוני ורגשי של הילד עם העולם :

הכוכבים- מיקומם בשמים, מסמלים את הרוח והמחשבה, המוסריות, השאיפות, השכל הישר, הרציונאל

הגלים- מיקומם בים, מסמלים את החיים והנפש הרגש והתנועה הזרימה וההסתגלות

ריחוקו של הנושא מחיי היום יום תורם לטבעיות ולגילוי עצמי של המצייר, יש במבחן ציורי כוכבים וגלים גם הבעה גרפית גם הבעה סמלית ולכן מהווה מכשור עזר חשוב לבדיקת בשלותו התפקודית של הילד בגיל הרך ומידת מוכנותו לקראת השתלבותו העתידית למסגרת בית ספר ולכן הוא מתאים גם לגיל הרך,

האבחון נעשה ע״י שבוחנים את התנועה הצורה הארגון של המבחן,התפרסות הנבחן על הדף, בדיקת החלקים המודגשים, בדיקת החלקים החסרים, בודקים מהם החלקים המושחרים יתר על המידה, והאופן שבו מחלק הנבחן את הדף מתכננו ומארגנו, המבחן מלמד על תפקוד במציאות ,רמת אינטליגנציה ויכולת ביטוי והתנהלות רגשית הציור של הכוכבים והגלים מראה באופן טבעי ללא מסכות את המרחש בתוך גלי הנפש,

מבחן הצכ״ג מבחן השלכתי

ההוראה פשוטה והמבחן פשוט קל ונעים לביצוע, מעניין לראות את השוני כל ציור שונה מחברו, ובכך מעיד על כיצד הנבחן מספר לנו על יכולותיו תחושותיו, תחושת בטחונו האישי, היחס לסובבים אותו, כישרונות מעידות וכיוצא בזה ,

המבחן מבחן השלכתי לנבחן יש חופש פעולה לבחור והוא בוחר באופן שאינו מודע את סוג הגלים סוג הכוכבים צורתם פריסתם על הדף ובכך מגלה היבטים עמוקים החבויים בנפשו של הנבחן

הנבחן בוחר:

גלים-גלים קטנים או גדולים ,דינמיים או נוקשים ,שקטים או סוערים ,מלאי חיות או חסרי ענין איזו הרגשה המבחן משדר למאבחן האם יש כאן חוף מבטחים רגשי או תחילתו של צונאמי וסערה רגשית

כוכבים-סוג הכוכבים קטנים או גדולים יש דיוק וסדר או בלאגן וערבוב ,כוכבים כנקודות כמגן דוד כסימניי השאלה האם הכוכבים מאירים את העולם הפנימי שלי או טובעים בתוך החושך העמוק

איזה חלק הנבחן מדגיש הכוכבים החלק השכלי. או הגלים ,החלק הרגשי

והאם יש תוספות .

בגלים-אוניה , סלעים,צדפים, בעלי חיים, כף ודלי, דגים ,ליוויתן כריש תוספת של נוף חוף או לב ים צורת אי ביבשה.

בכוכבים-ציפורים עננים ,ברקים, מטוס, כדור פורח, מלאכים ,מגדלור, שמש, ירח

כל אלמנט מראה על היבט מעולמו הרגשי של הנבחן השתלבותו במסגרת הפנימית והחיצונית באישיותו

הוראת המבחן

ההוראה היא קצרה :"צייר כוכבי שמיים מע לגלי הים "הביצוע הוא כאמור פשוטונח לפני הילד דף בגודל סטנדרטי מסוים שעליו מסגרת בגודל (10.5-15.5ס"מ) מגישים לנבחן עיפרון ניתן להביא גם מחק ומחדד.

ההתייחסות לביצוע המבחן

הנבחן מצייר איך ומה שהוא רוצה ואין מעירים לו על המבחן, כאשר מתקנים ומעירים לנבחן הוא נחשף לחלק הבעיתי והלא תקין באישיותו, שגיאות קשורות ברבדים עמוקים בנפשו של המצייר על כן כל ההארה \ההערה או רצון לתשומת הלב אצל הנבחן צריכה להיעשות בתנאים של טיפול שניתן ע"י חום ובטחון רגשי בכדי להביא לשינוי וצמיחה, כאשר הנבחנים מגלים את שקיפות הדברים, לדוגמא הנבחן אומר לעצמו לא ציירתי גלים באזור הימני של הדף או צד שמאל השחרתי את הכוכבים ,לא התבקשתי לעשות עננים וגשם הם חשים שמשהו מהעולם הפנימי שלהם השתקף החוצה –בד"כ הנבחנים מתקנים ע"י הוספת ההערות או ההארות בכתב או בע"פ בכדי להגיב בצורה

רציונאלית לדבריו שהובעו בצורה ישירה באופן שאינו מודע ולכן אין המאבחן מעיר על כך כדי לא לחשוף לחלק הבעייתי באישיות רק ע״י טיפול , היצירה הגרפית קשורה למבנה נפשו של המצייר

״הנבחן אינו מצייר את אשר הוא לומד לצייר אלא לומד לצייר כל דבר שמשאביו מאפשרים לו לקלוט

מבחן צכ״ג אצל ילדים

במבחן הצכ״ג בילדים אנו בודקים היבטים לימודים ורגשיים ניתן לתת את המבחן לילדים מגיל 4.

עם ילדים אנו בודקים :

1.תפיסת המטלה וביצועה

א. האם הילד תופס באופן ענייני את המטלה : כוכבים למעלה וגלים למטה
תנועה ואיכות הקו כשלב גרפו מוטורי להתפתחות הכתיבה והציור.
ב. שחזור סמלים מהזיכרון, האם הילד יודע מהי צורתו של גל וכוכב מהזיכרון שלו
ג. התארגנות במרחב ממוסגר-האם יש ההתייחסות למסגרת שתחמו עבורו או שאין ההתייחסות למסגרת, באיזה אזור הוא יוצא מהמסגרת יש לשים לב למיקום (מצייר בצד אחד ומתעלם מצד השני, מדגיש צד אחד משחיר צד שני,) יש ההתייחסות לחלק הרגשי מה מפריע לילד להתפרס בעולם, הדף הוא העולם של הילד והילד מביע במבחן ע״י התפרסותו על הדף, האם ישנה התארגנות נוקשת .

2.כישורים לימודיים או רמת משכל של הילד

א. קליטת המשימה

ב. זכירת דימוי התמונה

ג. שחזור נושא הציור

ילדים שהגיעו לבשלות דרושה יגישו תמונה ברורה של כוכבים למעלה וגלים למטה בתוך המסגרת של הדף, חלקם יוסיפו דמויות או מוצגים שונים וכן אנו בודקים האם הילד קולט משימות זוכר דימוי תמונה, יודע לשחזר מהזיכרון,זהו שלב בסיסי בכתיבה ובלמידה יכולת קליטת המשימה ושחזור בזיכרון וכן גם ההתאמה לביצוע כאשר חסר אחד משלושת השלבים הנ״ל יש לבדוק מהו המקור לקושי האם לימודי ,תפיסה זכרון או קשיים רגשיים יש לציין שרוב הילדים מגיעים לכיתה

א׳ ללא יכולת קריאה וללא יכולת פענוח אך הם מבינים מהי כותרת ומזהים נקודת התחלה בקריאה או כתיבה, מבחינים בין מילים למספרים ויש יכולת של הפרדה בדיבור וכן הפרדה במילים אצל הילדים מתרחשים תהליכי כתיבה בצורה של צורות, שרבוט, ציורים, אותיות מספרים כאשר אנו בוחנים את הצכ״ג ורואים שהילד מבין מה עליו לעשות ומבצע קולט משימה וזוכר דימויי של תמונה ושחזורה זהו שלב בסיסי בקריאה ובכתיבה.

המבחן נעשה בצורה עקיפה ונעימה וללא אווירת מבחן שיוצר מתח וגם ניתן לבצע את המבחן בכל שפה עולה הדברים הבסיסים כשלב התפתחות תקין יש כאן השגת שליטה כתנאי לביצוע משימות של ארגון מידע ,פיתוח יכולת חשיבה עיונית הבעת דעות ורגשות גם איכות הכתיבה האם היא קלה ואוטומטית או נוקשה וחסרת חיבורים וכמובן מילים של הוראה ויישומה עלינו לבחון: *הבנת משימה *צורה *תנועה *ארגון *הכרה בגבולות המסגרת *רמה איכותית

לסיכום-מבחן כוכבים וגלים הוא שלב המעבר בין שרבוט הציור החופשי והבלתי מודרך לבין הכתיבה התקנית למידת הכתיבה מחייבת את הילד לכתיב ודיוק לכן בדוגמא המוכתבת במבחן מבקשים מהילד לצייר משהו מנוגד תוך שמירה על גבולות ומרחבים נתונים אולם בחירת העיצוב הסידור וההעשרה הם בידי הילד בציור כוכבים וגלים משתלב ביצוע מדויק ומודע של המטלה ע״י עיצוב סמלי שנשאב מהדמיון ומהלא מודע ולכן מהווה המבחן מקור עשיר לאבחון פסיכולוגי יש לאבחן ע״י מאבחן מקצועי ומהימן את החלקים הפסיכולוגים.

מה בין אבחון גרפולוגי למבחן הצכ״ג

כאשר אנו מאבחנים ילדים נוער ומבוגרים אנו צריכים לערוך את ההקבלה בין המבחן של הצכ״ג לבין מבחנים בגרפולוגיה ראשית אנו בודקים את התנועה הצורה והארגון

1.תנועה(לחץ ומהירות(זרמית הגלים)

2.צורה (עיצוב הכוכבים)

3.ארגון והעריכה על הנייר

התנועה

את התנועה מזהים ע״י בדיקת לחץ ומהירות, ציור הגלים וזרימתם

התנועה מייצגת את מזגו של האדם הדחפים החיוניות והאנרגיות של האדם היערנות טיב הפעלתנות המוטיבציה והתגובות החשק הרגש

בדיקת לחץ נעשית ע״י מישוש חלקו האחורי של הדף, האם הלחץ מורגש חזק או שאינו מורגש כלל וכמעט אין מבחנים בו, אם הופכים את הדף ורואים את הכתב אך כשממששים לא מרגישים את הכתב זהו לחץ בינוני. אם הופכים את דף ולא רואים והכתב חלש זהו לחץ חלש

לחץ חזק-

ביטחון עצמי מוחצן זקוק להישגים בעל ביקורת עצמית ושליטה עצמית לחץ חזק מידי מעיד על מאבק פנימי ומשליט את רצונו על הנעשה ועל הסביבה

לחץ בינוני-

יכולת הכותב להשתלט על קשיים והתנגדויות בדרך מאופקת ומתונה ההתמודדות עם מצבי לחץ שליטה התארגנות נכונה מול זמן ותכנון

לחץ חלש-

כאשר הלחץ חלש והמבחן מבוצע כהלכה כוכבים למעלה וגלים למטה יש תפיסה טובה של המרחב ,אדם חיובי בעל ערנות שכלית רגישות ועדינות נפש אינטואיציה ויכולת הסתגלות טובה מאוד אך כאשר יש לחץ חלש והמבחן לא ברור ולא נעשה כהלכה הציור מתפזר לכל הכיוונים אין חיבור טוב בין הקווים יש כאן עייפות רגשית ונמהרות שטחיות קושי להתמודד ולגלות עמידות.

צורה

עיצוב הכוכבים- גודל צורה רוחב,צר האם הם ברורים ומדויקים או הפוך האם הכוכבים זוויתיים או שהצורה שונה יש להתייחס לממדי הצורה בגרפולוגיה

(קער קמר חוט זווית) צורה משקפת הערכה עצמית דימוי עצמי איך אני נראה כלפי חוץ איך אני רוצה להראות ומה אני חושב שחושבים עלי עיצוב הצורה ביד יציבה ומרוכזת ,כושר ריכוז

משמעת פנימית כוח רצון ויכולת דיוק ,עיצוב הצורה בקפדנות בלי שינוי בין כוכב אחד מלמדת על נוקשות חשיבתית ולעיתים כפייתיות

ארגון

ארגון הציור בתוך המסגרת מקביל לארגון הכתיבה על הדף שוליים צד ימין ושמאל חלל לבן שנוצר מעצירת הציור מרווחים אזור עליון אמצעי ותחתון

תהליך הבדיקה

א. חלוקת המרחב-האם יש התפרסות על הדף
ב.תהליך ההתקדמות-האם יש התקדמות האם יש מקומות שנעצרים

בודקים 4 מימדים:

מימד רגשי : יציאה החוצה,יציאה למרחב החיים,היחס הרגשי המלווה את היציאה החוצה

מימד אישי : המטען האישי המלווה את היציאה החוצה
מימד החברתי : טיב הקשר ביני לבין הסביבה
מימד מעשי : טיב התכנון, ביצוע המשימה,התפקוד,השלמת המשימה

כאשר נחלק את המבחן באמצע נקבל את המחצית הימנית והשמאלית, אנו בוחנים איזה חלק יותר בולט , מושחר, מודגש או אינו בולט כלל ,יש לכך משמעות עמוקה להדגשה או הבלטה או התעלמות מאחד הצדדים כל צד מייצג את הנ״ל

צד שמאל-מעיד על אימא ,עבר, אני, הבית, המשפחה, הזיכרונות, התכנון,מטרה

צד ימין -אבא ,עתיד, הזולת, החוץ, החברה ,הציפיות ,הביצוע ,ההגשמה.

והמאבחן בודק האם יש כאן תקיעות או זרימה חיבור או פירוד, איזה הרגשה המבחן מעניק לנו בודקים ארגון ע״י החלוקה לשני צדדים וההבדל ביניהם

צד שמאל מודגש בציור- מצביע על קשר לעבר על השורשים והאני הפנימי של המצויר

צד שמאל מודגש-התמקדות בעבר, קשר הדוק לאמא מופנמות ,פחד מהבלתי ידוע וקושי ליצור קשר עם אנשים חדשים

צד ימין מודגש בציור-מצביע על החצנה וצורך להתקדם החיים

צד ימין מודגש- הפנים אל העתיד אולי התעלמות מהעבר

אמצע מודגש - האגו, צורך בתשומת לב רצון להיות במרכז העניינים נוכחות חזקה בלבול אגוצנטריות .

אזורים

בודקים את חלוקת המרחב חלוקה בין חלק עליון - שמיים וחלק תחתון -ים ומהי העדפה על החלק העליון או התחתון והאם יש הפרדה, דינאמית או ברורה או חיבור חזק

האזור העליון

מבטא את הצד הרוחני המוסרי האידאלי של הנבחן כמו כן חתירתו של הנבחן לידע הבנה סקרנות ואינטלקטואליות רמת הדימוי הערכי (האם הנבחן תופס את עצמו כאדם מוסרי,ערכי)

אזור תחתון

בו באים לידי ביטוי הצרכים הגשמיים של הנבחן יצר הקיום דחפים אינסטינקטים יכולת הגשמה ומידת המאמץ המשוקע בחתירה אל המטרה.

אזור אמצעי

מייצג את תפקוד היום יומי היחס למציאות דימוי עצמי בטחון עצמי הסתגלות,חוזקו של האגו ויכולת התמודדות שלו, האזור אמצעי מבטא האני המעשי (האגו)זהו האזור שהכי קשה לשלוט בו הוא החשוב ביותר מבין שלושת האזורים כי הוא מעיד על האישיות כפי שהיא מתפקדת בחיי היום יום. על פי האזור האמצעי ניתן לדעת מהי מידת בטחונו העצמי של הכותב ומה מידת ההסתגלות שלו לסביבה. האזור האמצעי מגשר ומקשר בין האזור העליון ותחתון.מאבק בין שלושת האזורים מתבטא מצד אחד בצימאונו של הכותב לתור אחר הנאה וסיפוק תוך עיסוק בפעילות יוצרת ומפרנסת

כאשר יש פרופורציה בין שלושת האזורים ניתן לומר כי ישנו שיווי משקל נפשי, הנבחן ב״שביל הזהב״ : לא רק שאיפות אלא גם יכולת מימוש,דחפים ומעצורים פחות או יותר מאוזנים.

החלק העליון במבחן – רציונלית, הגיון, שכל, התחום האינטלקטואלי, הכוכבים הנמצאים למעלה מלמד על שאיפות מוסריות רוחניות ואינדיקציה לכישורים מנטלי

החלק התחתון במבחן -הגלים התנועתיים נמצאים למטה מסמל תנועה חופשית זרימה ורגש הסתגלות ומצב רוח ברגע הנתון נותן אינדקאציה לגבי התחום האמוציונאלי הגרפולוג בודק את השטח וארגונו האם קיימת הרמוניה ואחידות או דיסהרמוניה

הרמוניה ופרופורציה בין שני החלקים

ילדים נוטים להפריד לעשות אמצע ריק חלוקה בוגרת ומאוזנת בין הרגש להיגיון היא כאשר ההפרדה כמעט אינה קיימת (לא נמצא אצל ילדים) קו ההפרדה ירמוז על חוסר איזון בין שני החלקים כמו גזע עץ סגור.

דיסהרמוניה גדולה

דגש על תחום אחד והתעלמות מהאחר ציור רק בצד אחד קווים מבולבלים העולים אחד על השני מרמז על תקופה של אי שקט, חוסר ביטחון, פרשת דרכים, משבר

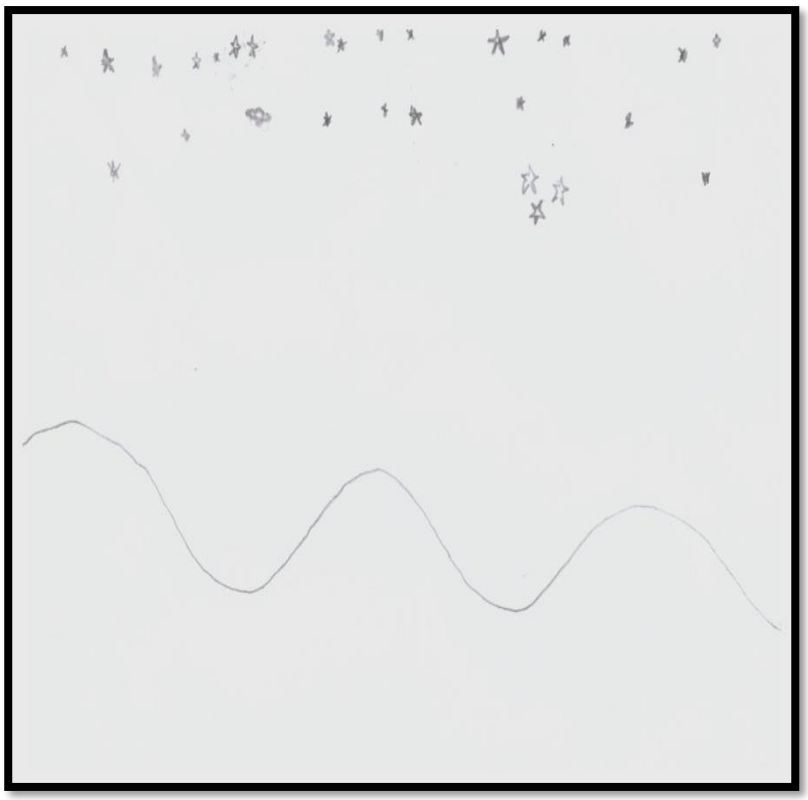
דגש על הים- הרגש הדומיננטי יכול להגיע עד להצפה רגשית

דגש על השמיים -כיוון של הדחקה רגשית תשומת לב חזקה על הישגים ולמידה

סוגי כוכבים

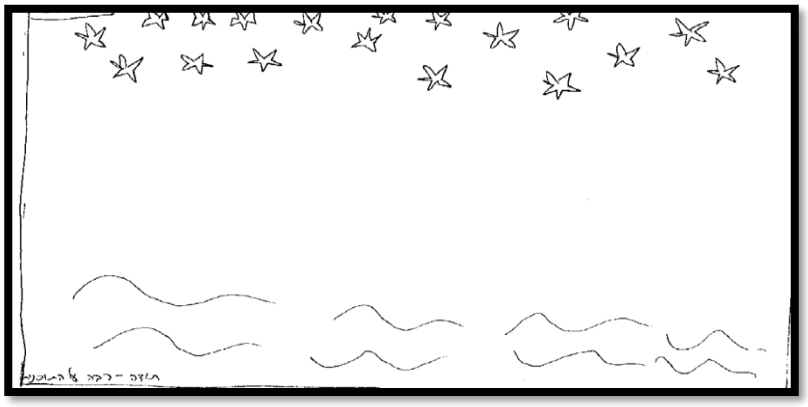
כוכבים שמצוירים כנקודות

מביעים תפיסה מהירה ערנות ויכולת הפשטה

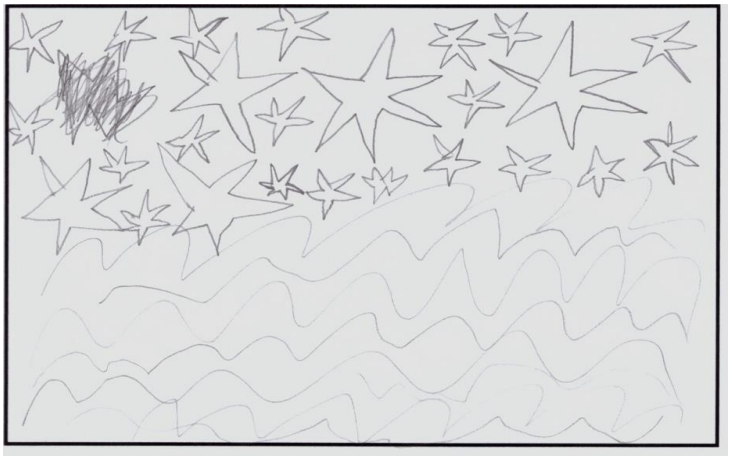
כוכבים מוקפדים ומדויקים

הקפדה על פרטים , פחד משינויים ,צורך במסגרת ברורה דיוק מחשבתי

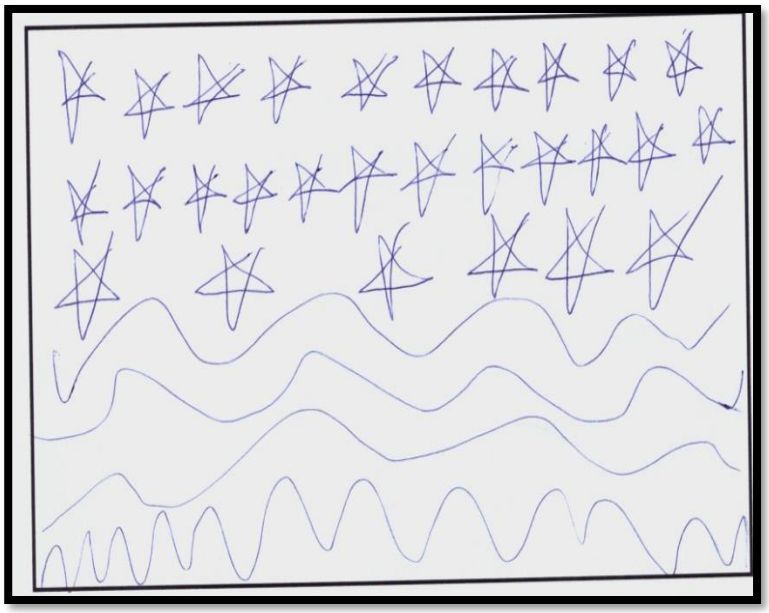
כוכבים שונים גדולים וקטנים ומגוונים (במבחן אחד)-

סקרנות חשיבה יצירתיות, אוהב שינויים דימיון פורה

כוכבים כמגן דוד

יכולת ירידה לפרטים וחוש אסתתיקה זיקה רוחנית

כוכבים שמשתקפים במי הים

מסמלים ערבוב של שכל ורגש

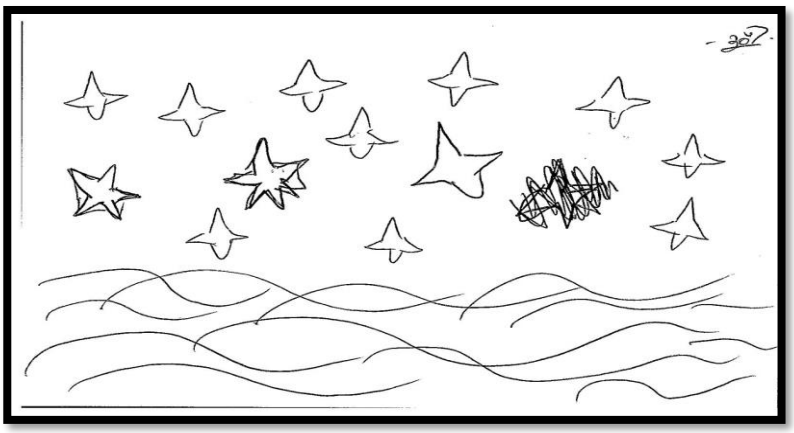
כוכבים כפרחים

- יכול הצביע על בעיה יתכן מוטורית או חוסר סבלנות וחוסר משמעת עצמית .

כוכבים חוטיים במקום זווית

-חוסר כוח ,העדר אסרטיביות קושי בהחלטה חולמנות משמעת עצמית בעיתיות

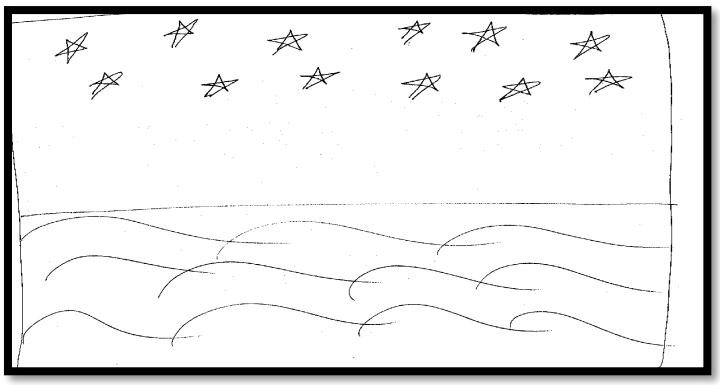

סוגי הגלים

גלים שקטים והרמוניים

מעידים על נבחן בעל איזון רגשי, מזג רגוע, ורגישות

גלים רפויים וחלשים

-מעיד על עייפות שחש המצייר חולשת כוח ורצון

גלים זוויתיים קו אינו גמיש

הדחקת רגש קושי להסתגל ולהתגמש ,נוקשות דריכות יתר

גלים בתנועת ים חופשית וזרימה

-גמישות ,חופש אלתור

גלים גדולים

רגשות חזקים

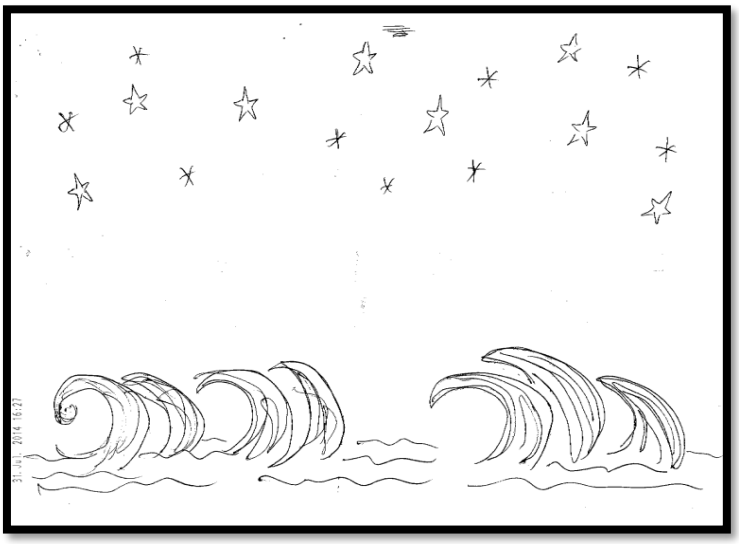

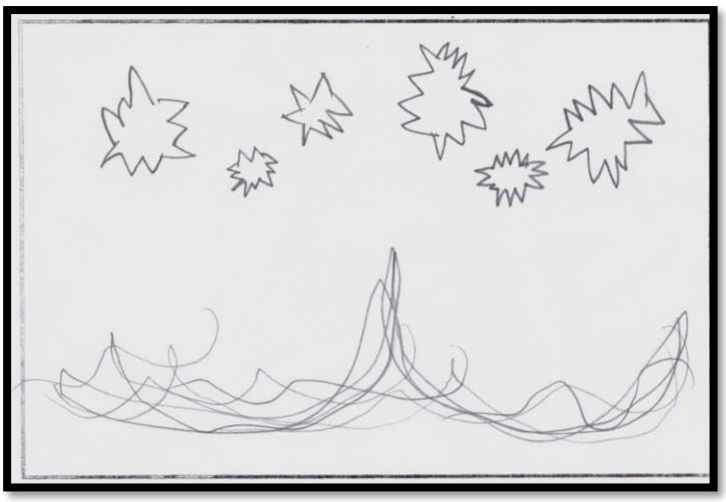
קצף לבן

קונפליקטים פנימיים

נחשול

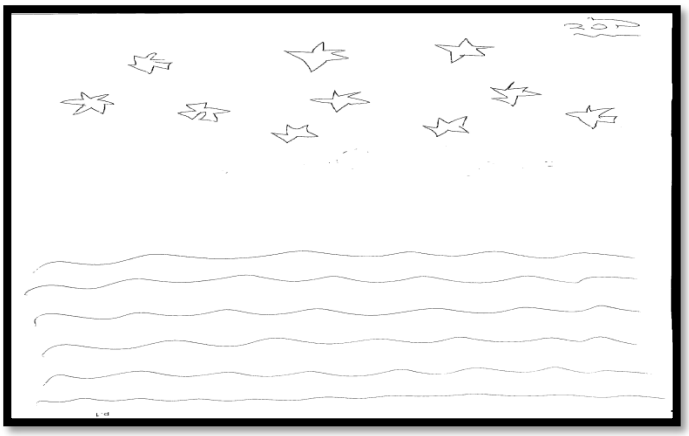
מצב רגשי סוער

מים חלקים לגמרי

עייפות רגשית

תוספות שכיחות

מעיד על הצורך של הנבחן במשמעותם

ירח

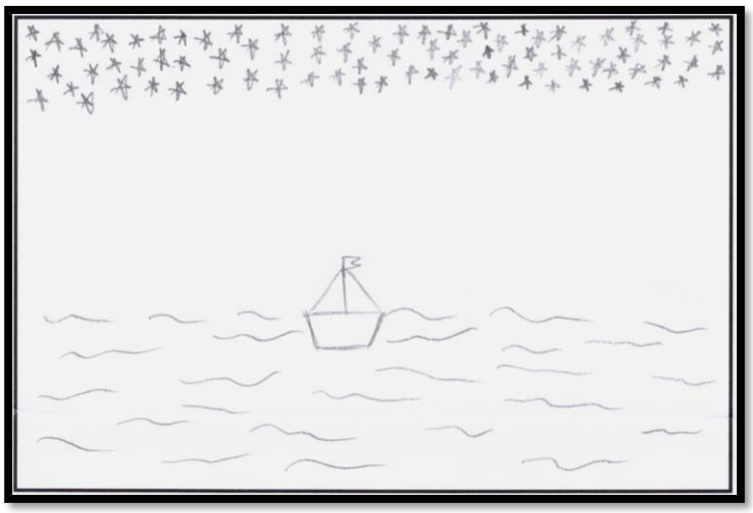
מדגיש חלק עליון מדגיש חלק עליון דגש על האינטלקט

(מגדלור יחשב גם כן כך)

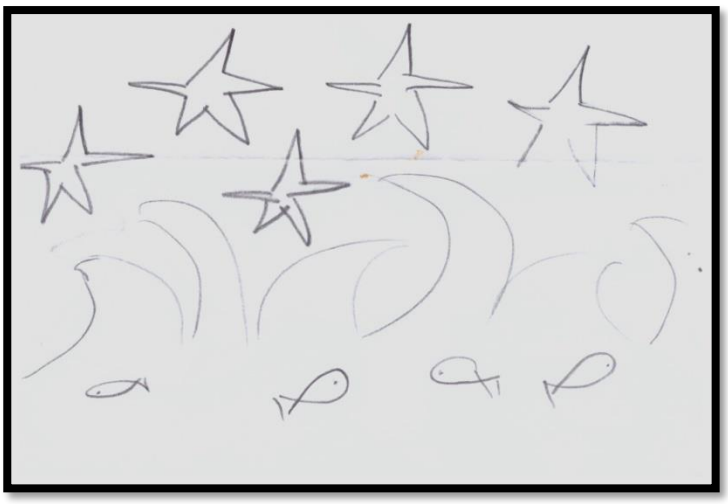
ספינה-

מסמל ביטחון, ספינה שנראית שטה הנבחן מרגיש בטחון, ספינה טובעת מסמלת חוסר ביטחון או מועקה

דגים במים-

אם אילו דגים טורפים הנבחן שרוי בפחד, ויש לבדוק ממה נובע הפחד

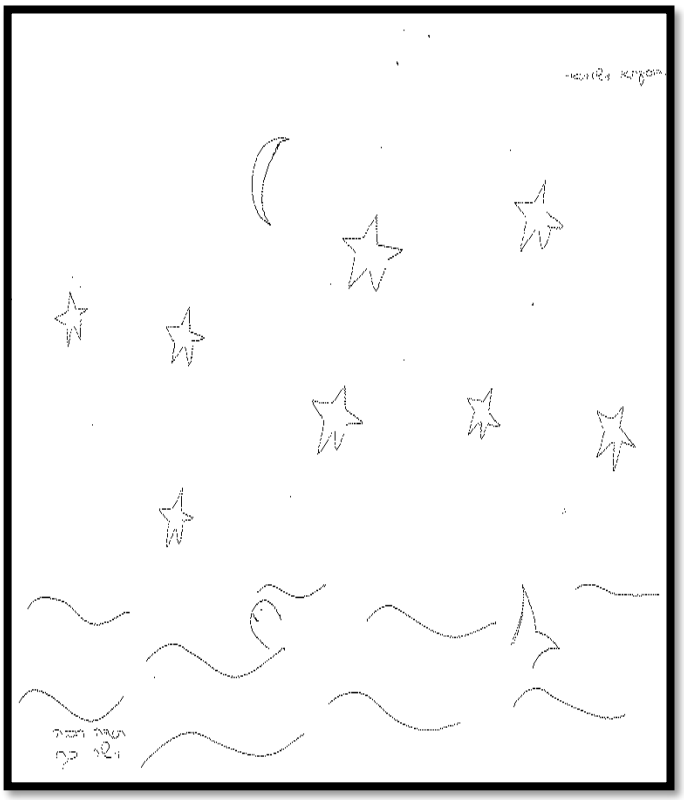

דגי נווי

-הדג שותק אין לו פה יש לנבחן סיפור או משהו שרצה לשתף ולהשתחרר ממנו

לוויתן

-מסמל יופי ותנועה ומסמל הרגשת ביטחון עם גאת הוא מזוהה עם מות ולידה מחדש.

אנשים על היבשה –

מביע יצירתיות וצורך בתקשורת ומשפחה.

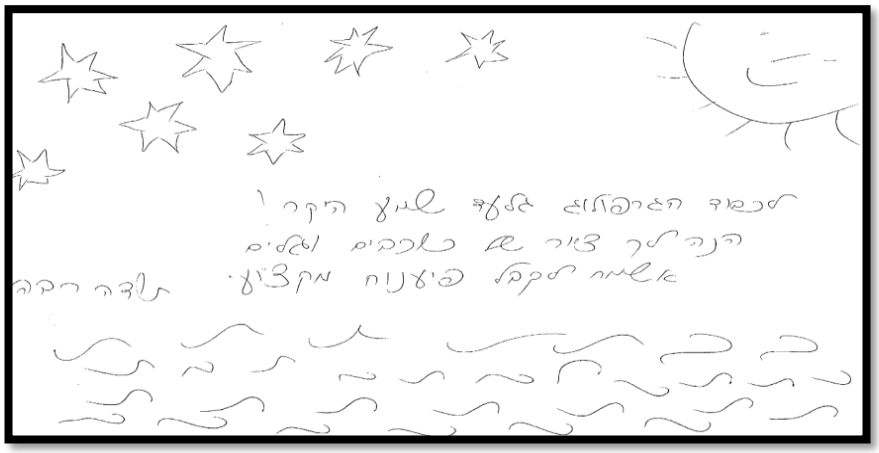
יבשה,

חוף ואי-הנבחן זקוק לתחושת יציבות ובטחון יכול להצביע גם על תחושת (.)

שמש

מסמל חיים והרגשה טובה אך יכול להצביע על קושי וזאת תלוי במיקום ובמראה השמש זוויתית, חמה מידי, או נעימה ומחממת/

מטוס מסמל בריחה צורך של הנבחן לברוח או לצאת לחופשה

עננים

מצב של פחד מחשבות

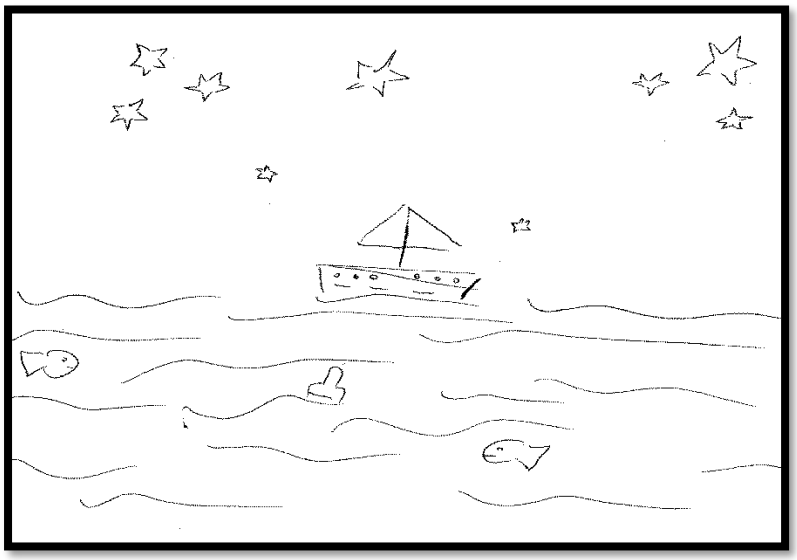
סלעים

-יכולים לתת הרגשה של התנגדות והתמודדות עם קושי אם הסלעים מושחרים וגדולים בצד שמאל -קושי בעבר בצד ימין קונפליקטים עכשוויים הקשורים לעולם החיצוני החברתי

קבוק במים

הסתרה של סוד שמעיק על האדם

סוגי הקו

בים-קו בתנועת מטוטלת תנועה חופשית וזורמת גמישות חופש ואלתור, כשהקו אינו גמיש קושי להסתגל ולהתגמש נוקשות ודריכות יתר

בשמיים-באופן טבעי הכוכבים יהיו בקו חזק יותר מאשר בגלים אך,יד יציבה ומרוכזת -כושר ריכוז ומשמת פנימית כוח רצון חשיבה הגיונית

הפרעות בקוו

קו קטוע -חוסר ביטחון, רגשנות, פגיעות, ביקורת עצמית מחמירה ,הססנות.

קו מאד חזק וגס

קווים גסים מעידים על אגרסיביות ומאובנות רגשית בגלים אנו מצפים לגלים נעימים כי זהו הרגש.

הצללה חזקה- מצב רוח קודר ודאגות יתכן דיכאון

לסיכום -ים החיים דומה לים וכוכבים ע״ג הדף

לכולנו בחיים יש מצבים שונים ותקופות שונות לעיתים נעימות רגועות או סערות ומבלבלות, ״לעיתים הים שקט ואין גלים גם אתה לפעמיים״.....

היכן תרצי להניח כיסא מתקפל האם על החוף רגוע נעים או בחוף סוער ומבלבל.

האם אנו מצליחים לנשום ולחוש בחיינו את אוויר החולות... וריח הים ..לתפקד להרגיש בספינת מבטחים אישי ...או האם הנפש סוערת מבולבלת חסרת איזון דומה לצונאמי רגשי...

מהו חוף המבטחים שלי .

והאם אני חשה שהכוכב מאיר את חיי או שאני נמצאת בעלטה .

...לכל אדם יש חוף מבטחים...ולכולנו יש כוכב שמאיר לנו את הדרך ... הוא תמיד קיים בתוכנו, מה מפריע לנו לראות ולחוש זאת או אולי אנו חשים ובטוחים

בוא ניקח עיפרון נצייר כוכבים מעל גלי הים

ניתן לבריאה לראות את מה שבתוכנו

נעזור לנו ולאחרים

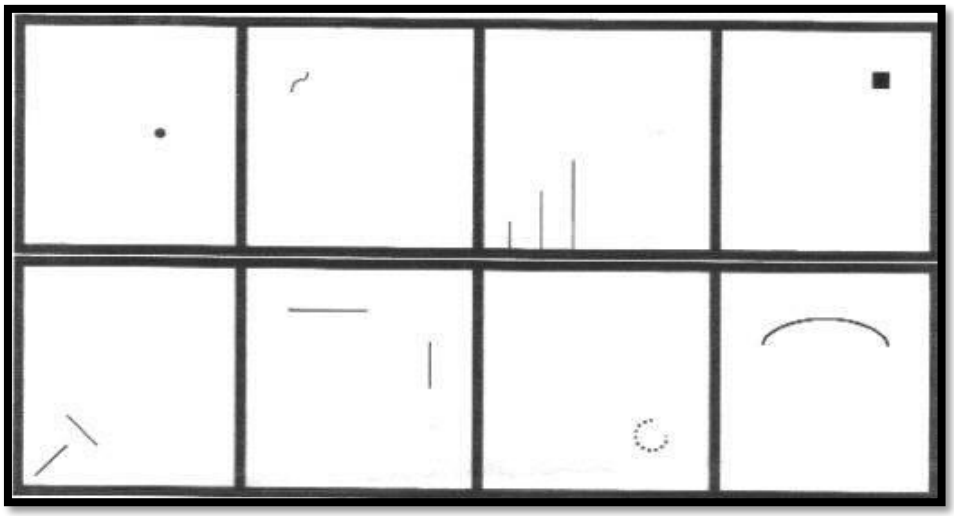
למצוא ביטחון רגשי נפשי ורוחני ....

שיעור 12-13

מבחן ורטג

מבחן וראטג

מבחן וראטג

המבחן מבוסס על תהליך השלכתי המתבצע באמצעותם של שמונה גירויים שונים הממוקמים בשמונה מלבנים נפרדים.

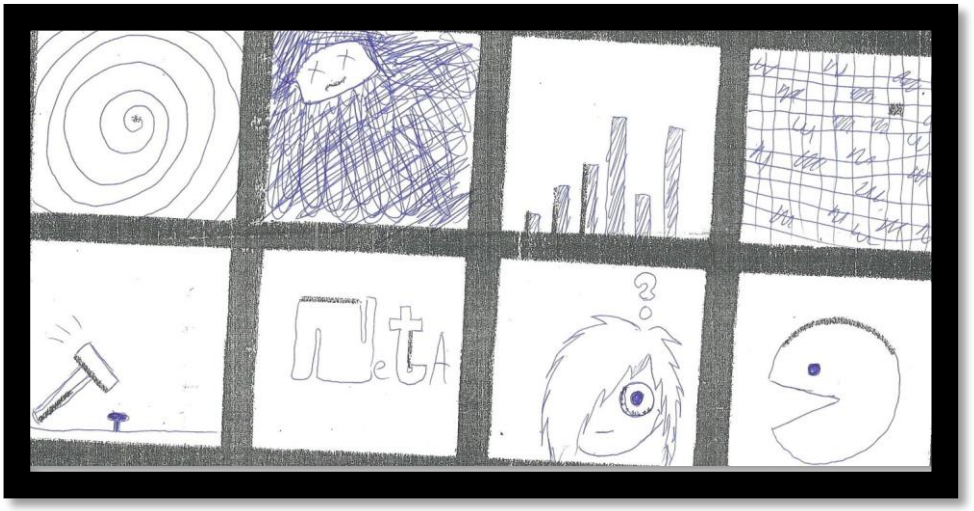
כל גירוי חושף אומנם היבט מסיים של האישיות אולם הכילול שלהם יחד מהווה אינטגרציה יפה מאוד לשלמות האישיות .

כל סימן הוא ייחודי ומקבל פרשנות שונה לפי תפיסת הנבחן כפי שזו באה לידי ביטוי בהשלמת הגירוי.

משבצות 1, 2, 7 ,8 מעודדים תגובות רגשיות יותר ולפיכך המבע הגרפי שלהם אמור להיות יותר נעים יותר , זורם, גמיש חוטי ומעוגל.

במשבצות 3, 4, 5, 6 מכוונים לתגובה עניינית, רציונאלית, טכנית ו לצורות גיאומטריות, מבנים הנדסיים וכדומה.

דוגמא למבחן שלם

הרבי מקוצק

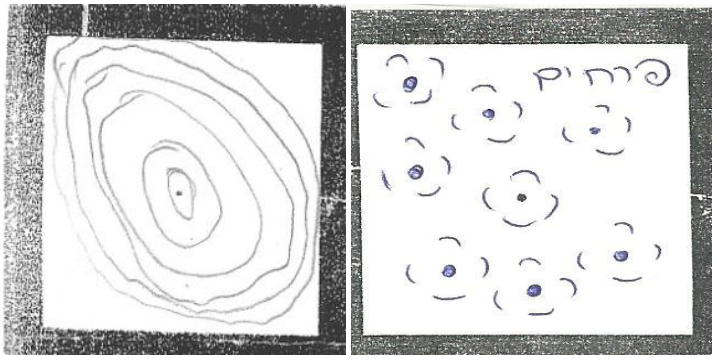
לאדם שלא מכיר מעלותיו ראוי שהאדם יחזיק שמעשיו חשובים ונאים לפניו יתי ... אך אם הוא חושב כי הוא מרוחק מהבורא ומעשיו אינם חשובים ...

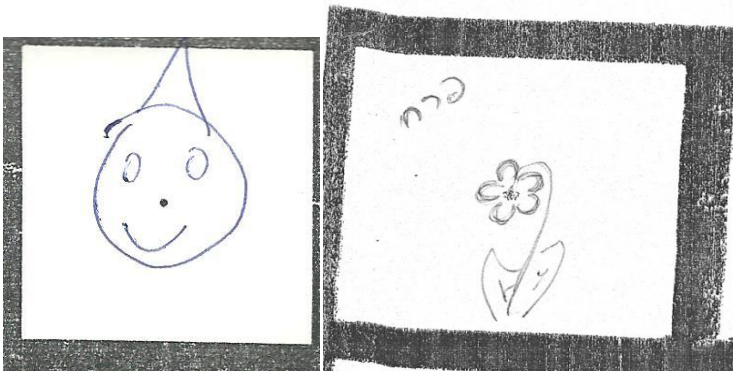
זוהי עצת היצר! (אמת ואמונה עמוד פ"ה).

שדה אחד נקודה קטנה במרכז הריבוע .

דימוי והערכה העצמית ביטחון עצמי גבוה או נמוך, הבלטה או ביטול עצמי ככל שהנקודה גדולה כך גדלה במידה ניכרת הצורך של האדם בייחודיות אך שהקטנה, מלמדת על צניעות או תחושת חוסר ביטון עצמי /

דוגמאות לשדה מספר אחד

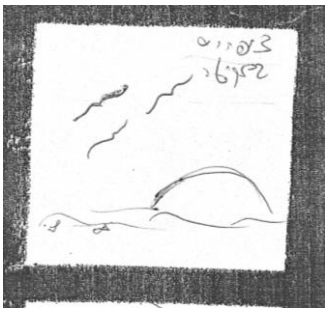

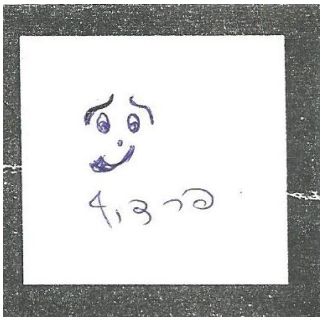

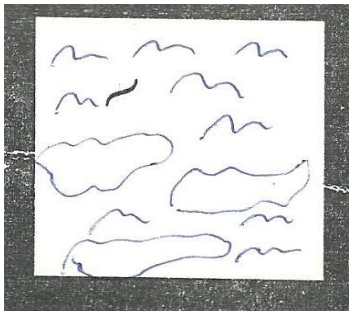
שדה שני קו גמיש.

תנועה, תנופה וריחוף. יצירתיות, מעוף, גמישות, פתיחות סגירות מנטאלית, רגשית או אחרת הסתגלות מהירה, מעוף וחדווה יצירתיים .

דוגמאות לשדה מספר שנים

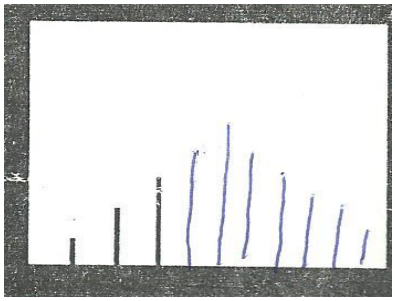

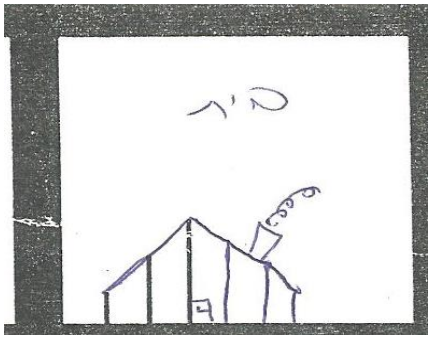

שדה שלישי- שלושה קווים מאונכים

אינדיקציה לגבי המוטיבציה יכולת התמדה, נחישות והתייחסות לסדר . עשויים להעיד על נחישות כוח רצון מוטיבציה הישגית שאפתנות תכליתיות וכדומה. הגירוי סכמטי ומגביל למידי את חופש התנועה הגרפית אם יש .תוספת קישוטית מסולסלת פרחונית או התעלמות מהקווים העולים מעלה עשויה להצביע על גישה רגשית דמיונית והעדפתה על פני גישה ישירה .

דוגמאות לשדה מספר שלוש

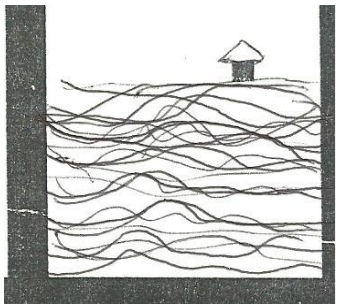

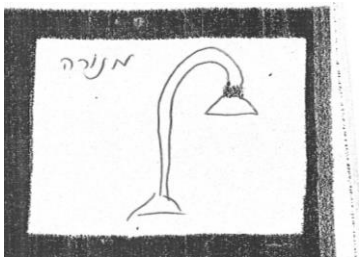

שדה רביעי- ריבוע שחור בפינה הימנית העליונה .

מסמן את נקודת הכובד בחיים של הנבדק, התמודדות עם קושי, מוות, אובדן, פרידה התעלמות מהריבוע או לחלופין התייחסות מוגברת, השחרות נוספות, הגדלות וניפוחים עלולים להעיד על קושי ומצוקה הקשורים בחווית של פרידה, ניתוק, אובדן. התייחסות פונקציונאלית לגירוי דוגמת לוח משחק או עיצוב גיאומטרי עשוי לרמוז על גישה ריאלית ומפוקחת למצב. עיצוב ססגוני, קליל, משעשע, עשוי לרמוז על גישה הומוריסטית, צינית או אפילו ילדותית ולא בוגרת לסיטואציה.

דוגמאות לשדה מספר ארבע

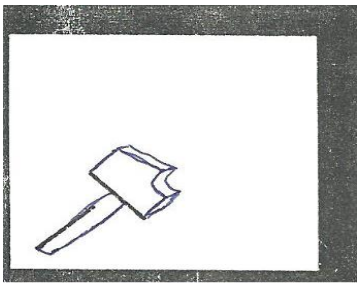

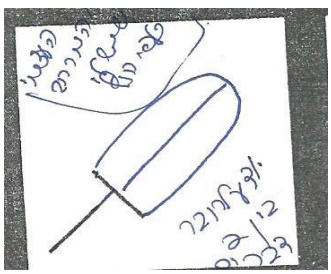

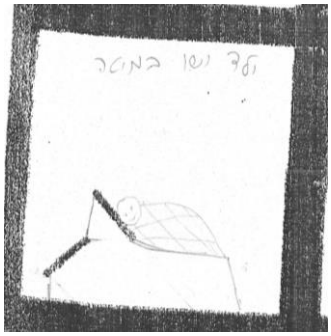
שדה חמישי פתרון רגשי,יצירתי

הגירוי מסמן קונפליקט קווים ישרים- עשויים להעיד על מציאת פיתרון תכליתי. ישיר. אגרסיבי לבעיה. פתרון רגשי,יצירתי,אינטואיטיבי עשוי להתבטא בעיצוב קו גמיש , חוטי, עגול בעוד התעלמות מהגירוי וחוסר אינטגרציה בין הקווים עלול להעיד על קושי,בריחה, או חשש מפני התאמתות זמנית מול קונפליקט קיים .

דוגמאות לשדה מספר חמש

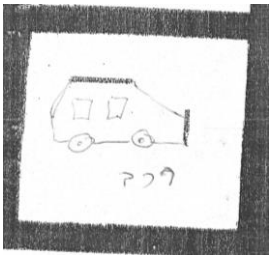

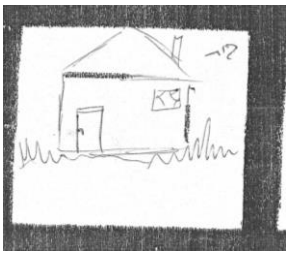
שדה שישי. בוחן את היחס למסגרת, סכמות קיימות,

הגירוי בוחן את היחס למסגרת, סכמות קיימות, בית, תבניתיות, מסורתיות, ערכיות ושורשיות. יצירת מסגרת תבנית מעידה על צורך בחום בייתי,לבנות הגנה. שבירת המסגרת יכולה להעיד על צורך בחופש, עצמאות, בתחום העבודה, הבית, המשפחה וכדומה .

דוגמאות לשדה מספר שש

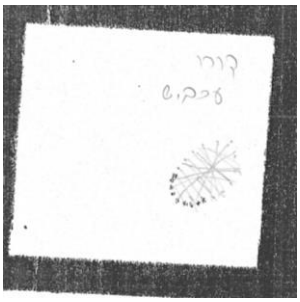

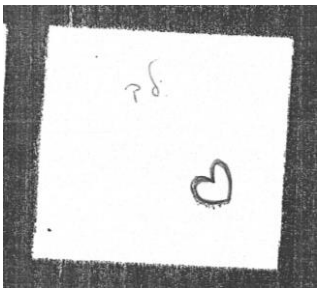

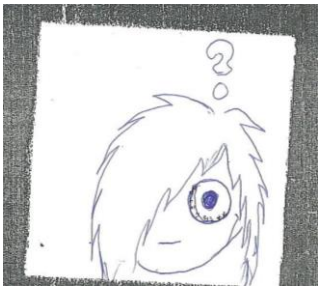
שדה שביעי . הגירוי מבטא רגישות עדינות, אינטואיציה

הגירוי מבטא רגישות עדינות, אינטואיציה, אמפטיה סנטימנטליות. התעלמות או הוספה של זוויות, קווים נוקשים עלולה לרמוז על בעיות בתחום הרגש חוסר רגישות אינטואיציה. עושר פנימי וכדומה.

דוגמאות לשדה מספר שבע

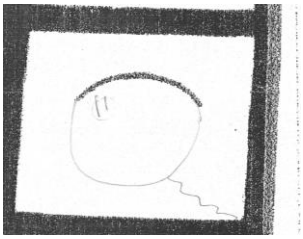

שדה שמיני.

גירוי בצורת קמר.מסמן של ביטחון, כיסוי והגנה. הגירוי מבטא את מנגנון ההגנה שבאמצעותו מתמודד הנבדק מול המציאות. עד כמה אנו חשים מוגנים, יציבים ושלווים.

דוגמאות לשדה מספר שמונה

שיעור 14

ונספחים

שמש בציור

"כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן ה' אלוקים
חֵן וְכָבוֹד יִתֵּן ה' לֹא יִמְנַע טוֹב לַהֹלְכִים בְּתָמִים."

השמש מלמדת על המון נתינה; "שמש צדקה ומרפא בכנפיה". זהו אדם שאוהב לעזור המון לאחרים (השמש מאירה ומחממת לאחרים, לא לעצמה), עד שמכלה את כל האנרגיות והכוחות שלו מקור החום של האדם מבחינה פסיכולוגית היא אמא לכן שמש תסמל בציור את אמא הרגשות שיש לנו כלפיה כעסים או כל תחושה שיש.

מיקום השמש

השמש צריכה להיות תמיד בצד שמאל (ימין של הדף). אך אם האדם כתב בצד שמאל "בס"ד" (בלבד, ללא כל ציור אחר כמו ציפור או ענן), ונראה שמשום כך העביר את השמש לצד ימין של הדף, או כתב "בס"ד" בצד שמאל של הדף וגם את השמש צייר באותו צד, זהו אדם מאוזן. גם אם לא צייר שמש בכלל, אבל בצד שמאל של הדף כתב "בס"ד", גם אז זהו איזון אנרגטי טוב, זורם ונורמאלי.

כשמציירים את השמש בצד ימין, ובצד שמאל אין "בס"ד", הציור מלמד שיש בעיה באיזון האנרגיה של המצייר. ישנה חסימה במקום כלשהו שמפריעה לזרימת אנרגיה בצורה נכונה.

חוסר איזון אנרגטי זה מביא לתקיעות. הוא עלול לגרום לחולשה, עייפות, חוסר גמישות, חוסר דם, חוסר יכולת לקבל דברים. רושמים בצד בתור הערה, שעלינו לבדוק עם שאר האבחונים כדי למצוא היכן נמצאת החסימה.

באבחון של ילדים עד גיל 6 כשציור השמש לא מתאים לכללי התקן, מפחיתים ב-50% את מסקנת הממצאים. זאת מכיוון שעד גיל 6, זמן לימוד הכתיבה, ילדים עדיין לא מודעים לכך שצריך לכתוב "בס"ד".

שמש בלבד אנרגיה מבוזבזת

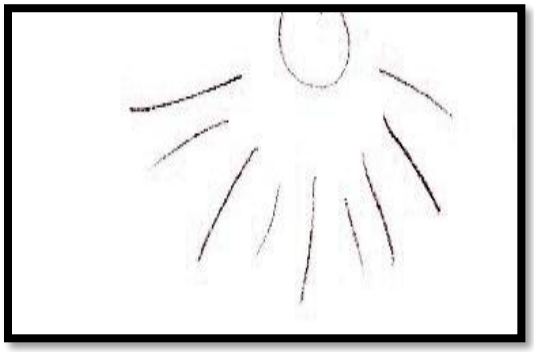
בלי שום דבר נוסף בציור. אין נוף, לא שמים, לא עננים, לא ציפורים, מלמדת על המון אנרגיה מבוזבזת. יש לראות באיזה צד של הדף השמש נמצאת.

ציור מספר 265

שמש במרכז הדף בזבז את האנרגיות

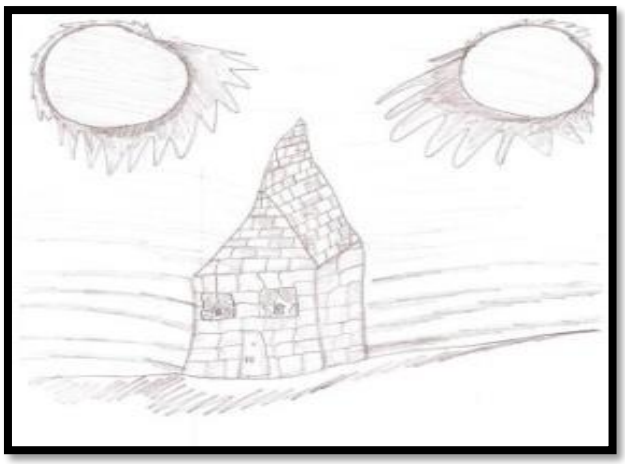
האדם בזבז את האנרגיות, וכעת הוא שוקע. ככל שהשמש יורדת נמוך יותר בדף, כך השקיעה חריפה וחמורה יותר, ועלולה להגיע גם למצב של דיכאון.

ציור מספר 266

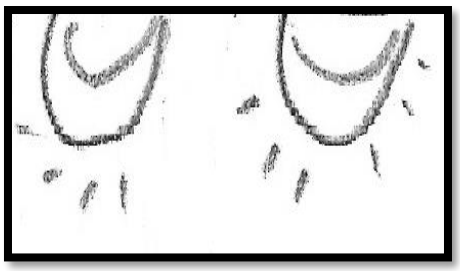
ציור שתי שמשות, "חיבוק דוב"

ישנו איזון באנרגיה, אך קיים גם מצב של יותר מדי חום, עודף אהבה והגנה, מעין "חיבוק דוב". השמש כשהיא במצב נורמאלי היא מחממת ומרפאה ("שמש צדקה ומרפא בכנפיה"). אך שמש כפולה, מראה על חום כפול. מבחינה פסיכולוגית, השמש מסמלת את האמא שמעניקה חום ואהבה. ציור של שתי שמשות מלמד על אמא שמחבקת חזק מידי, גם פיזית וגם נפשית. 'רודפת' אחרי הילד, קושרת אותו לסינר שלה, מתעניינת בכל דבר קטן שעושה, מחפה עליו כל הזמן, מסדרת לו את העניינים ובכך עוצרת אותו מלהתקדם ולהתפתח בכוחות עצמו, להתבגר ולהיות עצמאי.

ציור מספר 267

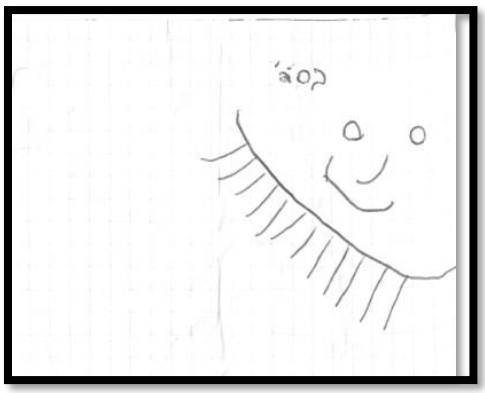
כאשר **שתי השמשות בשני צידי הדף זהות בצורתן,** בגודלן ובצבען – הכלל זה תקף: קיים איזון אצל האדם, אך יש בחייו מישהו שמגביל אותו עם חיבוק דוב. אמא, אח, מורה, אדם אחד או מספר אנשים ש'חונקים' אותו, כאילו כדי להגן ולשמור עליו.

ציור מספר 268

שמש עם ציור פרצוף

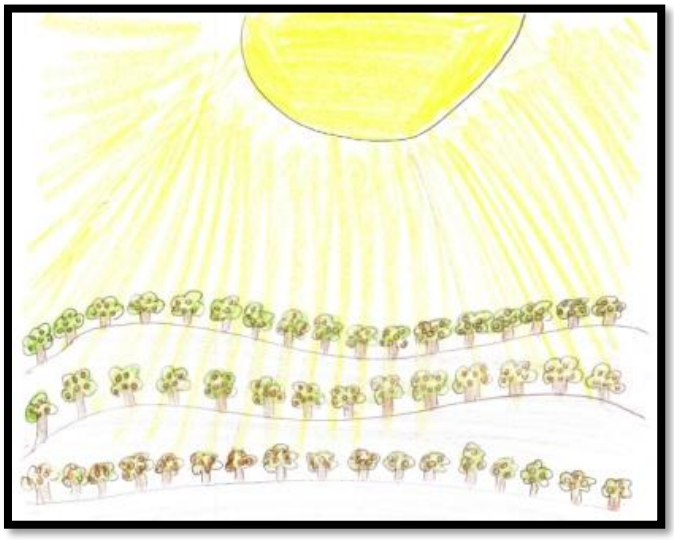
ציור תקין עד גיל 10 בלבד. כאשר אדם מעל גיל זה צייר עיניים, אף, פה, אוזניים, לחיים בשמש – הציור מלמד על נקודת מבט והסתכלות לא נכונה של האדם, שיכולה לבוא לביטוי בכל תחום בחייו: בלימודים, בעבודה, ביחסי חברה וכדומה. גם במובן הגשמי וגם במובן הרוחני והרגשי. צריך לבדוק באיזה תחום יש עיוות בראייה, ומה בדיוק הוא רואה לא בצורה הנכונה.

ציור מספר 269

שמש מפזרת קרניים על כל הדף

גם אם אין שרטוט קווים בעפרון לצורך הקרניים, אלא הוא ישר צבע אותם בצבעים שחודרים לכל התמונה (לא משנה באיזה צד נמצאת השמש), יש כאן מצב של חימום רב מדי, עד כדי שריפה ויובש. אדם זה סובל מהתייבשות: פיזית ממש, שכלית, לימודית, חברתית, רגשית. לפעמים האדם מיובש כל כך, שהוא לגמרי לא מודע למה שנעשה אתו.

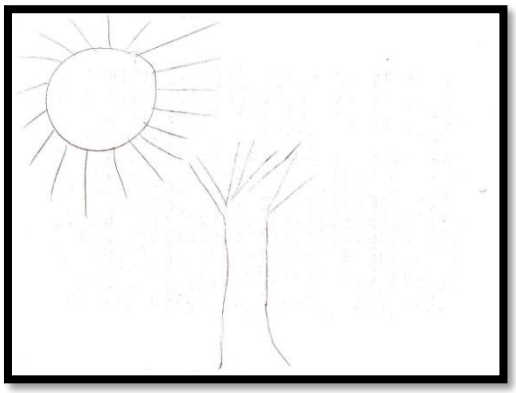
ציור מספר 270

שמש עגולה מוקפת בקרניים סביבה

לא משנה באיזה צד של הדף נמצאת השמש, גם לא מהי צורתה המדויקת, אם עגולה לגמרי או לא. הקרניים שמקיפות אותה מכל עבר מלמדות על בעיה במיקוד, פיזית ורוחנית. ראייתו של האדם לא מאוזנת ודמיונית. לדוגמה: ילד כזה, כשהוא שומע סיפור הוא רואה ומרגיש את עצמו נמצא במקום ההתרחשות, חווה במוחש את כל הסיפור, מנותק מהמציאות הממשית לחלוטין, עד כדי כך שקשה להחזיר אותו לזמן הווה.

כל שמש שהיא עיגול שלם (או צורת ביצה או אליפסה) שמשורטטת בקו סגור עגול, עד גיל 10 לא מתייחסים לזה.

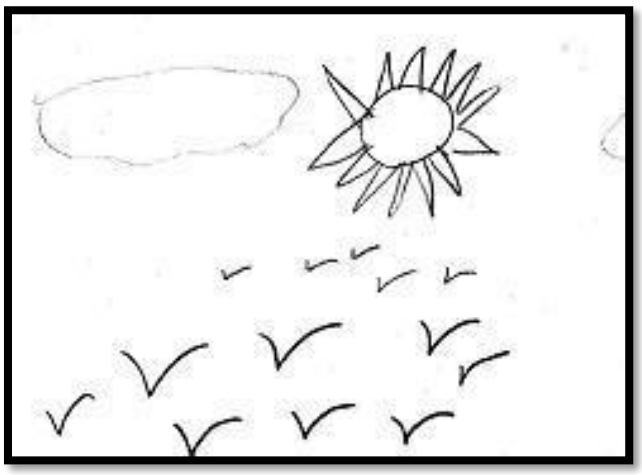
מעל גיל 10 הציור מלמד על בעיה באיזון של החשיבה או/ו הראיה. מכיוון שבמציאות, אי אפשר לראות את השמש מכל הכיוונים.

ציור מספר 271

שמש שזזה מהפינה לאמצע הדף יכולת להתקדם ולהצליח

או שוקעת בתחתית הדף – שמש תקינה מצוירת תמיד בפינת הדף. ככל שהיא זזה מהפינה לקראת אמצע הדף, היא מתקדמת לכיוון שקיעה. זה אינו סימן טוב לאדם, ומלמד על ירידה, מעין שקיעה מסוימת. גם אם האדם אומר שהוא צייר שמש זורחת. יש לו יכולת להתקדם ולהצליח, אך משהו חוסם אותו וגורם לו לדעוך, לשקוע.

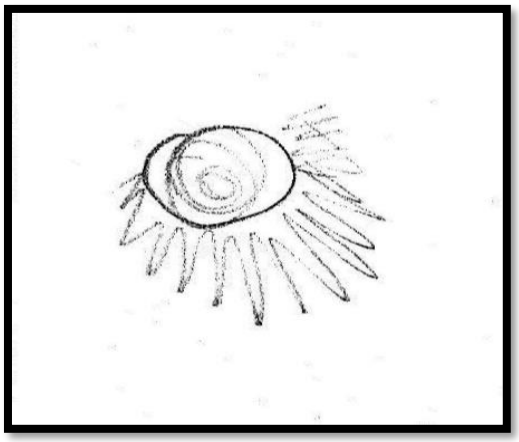

ציור מספר 272

אם השמש עגולה ונמצאת באמצע הדף

ככל שהיא שוקעת נמוך יותר, כך היא מראה שהאדם נמצא בשקיעה עמוקה יותר, בירידה גדולה וקשה יותר, גם מבחינה פיזית וגם מבחינה נפשית. לא משנה מה צייר בדף בנוסף. זה יכול להיות

ציור נוף יפה ומרשים – שאמנם מלמד על יכולת גבוהה – אך בד בבד אומר שיש מצב של דעיכה. לא משנה אם השמש שולחת קרניים לכל הכיוונים, למעלה, למטה ולצדדים. גם לא אם זהו ציור שקיעה אמנותי ומושקע. כמו בשקיעה אמיתית, כך גם כאן הדבר מלמד על מצב שקיעה של האדם, פיזית ונפשית, כתוצאה מחסימה ותקיעות.

ציור מספר 273

שמש אחת יפה וזורחת, ושמש שנייה שוקעת

באותו ציור (לא משנה באיזה צד השמש נמצאת) – גם אם הילד או האדם צייר שתי שמשות דומות באותו ציור, אך הוא אומר ומסביר לתומו, ששמש אחת רגילה, והשמש השנייה שוקעת – אצל ילד זה קיימים שני המצבים בו זמנית. יש אצלו דברים של זריחה, שבהם הוא מתפקד באופן נהדר ומבצע אותם על הצד הטוב ביותר, ודברים של שקיעה, שבהם הוא חסר אונים. זהו מצב של חוסר איזון.

קיים כאן גם העניין של 'חיבוק דוב' שנובע משתי השמשות. כמו כן יש לבדוק באיזה צד הזריחה ובאיזה צד השקיעה, ולפי זה לזהות איזה צד – גברי או נשי – אחראי לכל אחד משני המצבים.

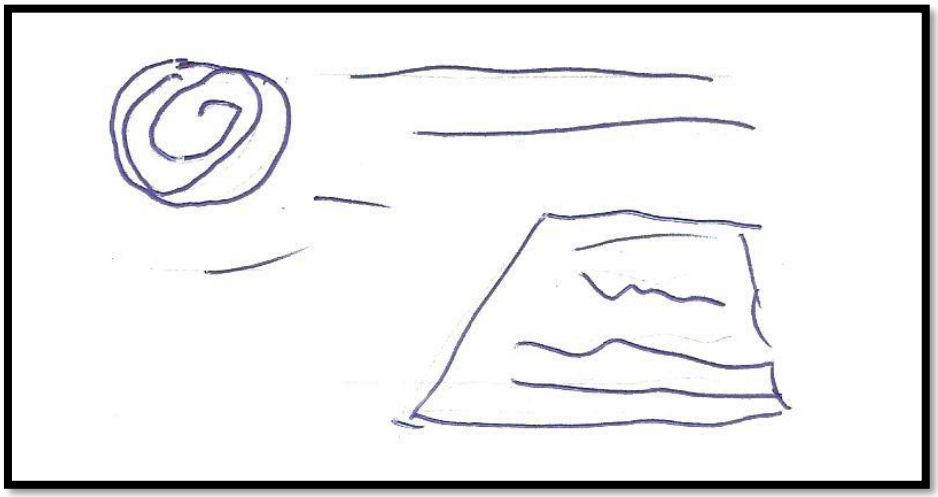
שמש שוקעת בצד הדף ולא באמצעו

אמצע הדף הוא האדם עצמו. כשהשמש שוקעת באמצע הדף, הדבר מלמד על ירידה / שקיעה של האדם עצמו, בגלל סיבות שנוגעות לו. הוא הגורם למצב הזה.

לעומת זאת, כשהשקיעה היא בצד הדף, בודקים איזה צד הוא זה ; ימין או שמאל. ראשית כדי לדעת אם זהו מצב אקוטי, קצר מועד וחריף יותראו מצב כרוני, מתמשך. אם השמש שוקעת בצד ימין, מישהו מצד הגברי הוא הגורם ללחץ ולשקיעה. אם השמש שוקעת בצד שמאל, מישהי מצד הנשי היא האחראית לכך.

שמש בלי קרניים

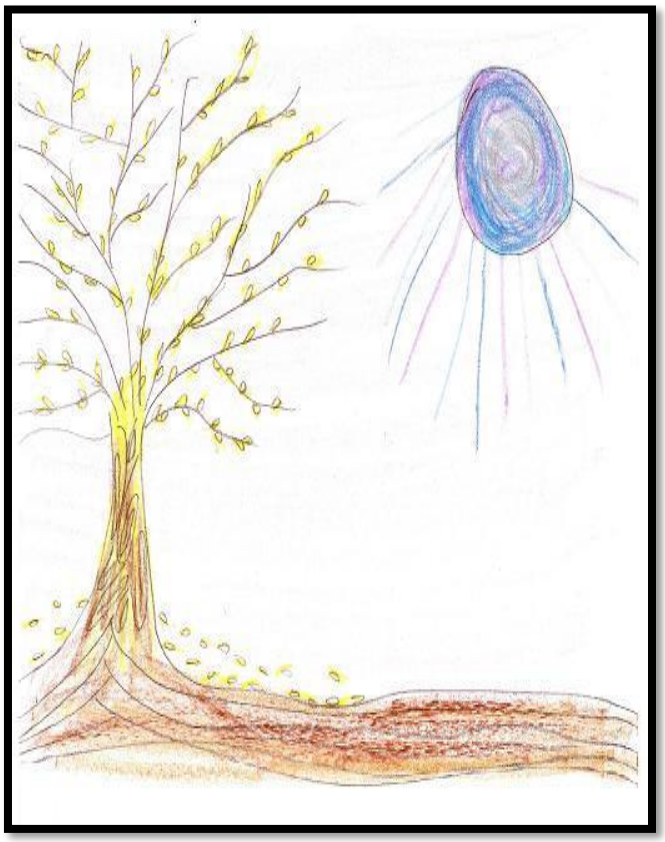
אנרגיה תקועה חוסר יכולת לפרגן או יתכן בעיה אם דמות האם בציור זה אנו רואים שבנוסף שלשמש אין קרניים היא גם עם עיגולים שמסמל שהיא עסוקה בעצמה .

ציור מספר 274

שמש בצבעים לא תקינים

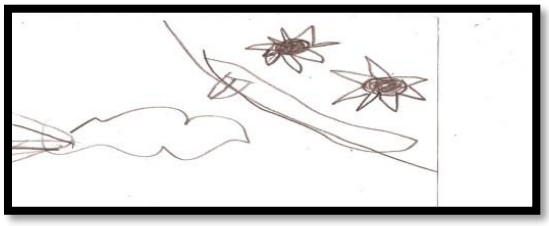
הצבעים התקינים לשמש הם כאמור : אדום, צהוב או כתום או כולם יחד. שמש שנצבעה בצבע אחר, מסמלת את בעיה שיש למצייר עם אמו אם הילד . מצייר עוד דברים בצבעים שונים מלמד על דמיון רב גונית .

ציור מספר 275

אמא יש רק שנים !!

בציור זה אנו רואים כי בתוך השמש יש עיניים עם צורה של שמש פה גדול ולשון בחוץ אין ספק כי ציור זה מבטא חרדה בקשר לאמא חוצפה או שלו כלפי האמא או של האימא כלפיו שני השמשות מראות שני אמהות אחת שלי ואחת של אשתו של אבא הילד מבט תחושת התסכול שלו מהמצב הקיים.

ציור מספר 276

ההצלחה של אמא

אמא שמאוד עסוקה עם עצמה נקיות התדמית שלה מאוד חשובה לה, והיא מאוד רוצה להיראות כמצליחה בעיני אחרים אך לא בצורה נעימה יש כאן משהו כפייתי של האמא בעיני ניקיון סדר ...

ציור מספר 277

רַבִּי מֵאִיר, רְמוֹן מָצָא, תּוֹכוֹ אָכַל וּקְלִפָּתוֹ זָרַק

נִצֵּל אֶת הַטּוֹב שֶׁבַּדָּבָר וְזָרַק אֶת הָרַע שֶׁבּוֹ.

[חַגִיגָה טו].

נְצֵל אֶת הַטוֹב שֶׁבַּדְּבָר וְזָרֵק אֶת הָרַע שֶׁבּוֹ.

אמת ושקר בציורים

״שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה
וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט.״

מדוע משקרים. הנה התורה הקפידה כל כך על השקר שנאמר ״מִדְּבַר שֶׁקֶר תִּרְחָק״ ו״נָקִי וְצַדִּיק אַל תַּהֲרֹג כִּי לֹא אַצְדִּיק רָשָׁע״. השקר מסוכן כל כך עד כדי שהוא גורם לאדם למוות. ״בעדות שקר לא יֵשֵׁב בְּקִרְבִּ בֵּיתִי״ ״עשֵׂה רְמִיָּה דֹּבֵר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי״.

ישנן סיבות שונות לפחד שמא נאבד את מה שיש לנו או לא נשיג את מה שאנחנו רוצים לאבד אהבה של מישהו קרוב או פחד שאבא יכעס או יעניש, לשפר את דימויינו בעיני אחרים. לפעמים ילדים מספרים סיפור שלא היה ולא נברא הם לא משקרים אלא אומרים מה שהיו רוצים ״אבא שלי קנה לי גלידה גדולה״. למרות שלא היה ולא נברא, הוא אומר את זה כי היה רוצה שאבא יקנה לו גלידה גדולה.

יש כאלה שמשקרים לחברים שלהם כדי למצוא חן בעיניהם, או להרגיש שהם כמותם.

התורה הקדושה כתבה ״לא תענה ברעך עד שקר״ ייחודו של האדם הוא בהיותו עד לבורא. האמת היא ביטוי לקיומו ולביסוסו של העולם. עדות אמת הינה ביטוי למציאות. עדות שקר היא בגידה בייעוד, בתפקידו של האדם. רעך הוא הקב״ה. אנו צריכים להקפיד שלא לבגוד בתפקידנו, שלא להחריב את העולם, שלא לפגוע ברע, בקב״ה ובעצמינו.

תהיה לי בריא !!!!! (דמות בפרופיל)

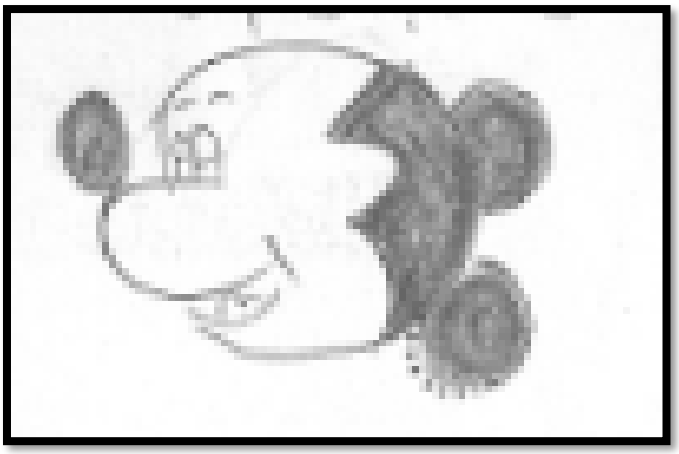
הציור הזה ניתן לראות מצב מדהים האבא חולה אך לא מספרים שהוא חולה, הילדה ואימא, שצירה את הציור, חוששות, שמא הידיעה על המחלה תחליש את אביהם, לכן בחרו לא לספר! הדמות של האימא והבת נראות בפרופיל שזהו אחד מסימני ההסתרה .

ציור מספר 294

מיקי מאוס בפרופיל

דמות מצחיקה ו/או ילדותית המצוירת בפרופיל, הסתרה של רגשות. אך בחוץ הכול שמח.

ציור מספר 295

כלל חשוב

ככל שיש סימנים רבים יותר של שקר כך האבחון חזק יותר אך סימן שנים ואפילו שלשה יש להתייחס ברובד הנורמאלי.

כללים בסימני שקר

אבחון שקר בציור עץ לעומת ציור חופשי

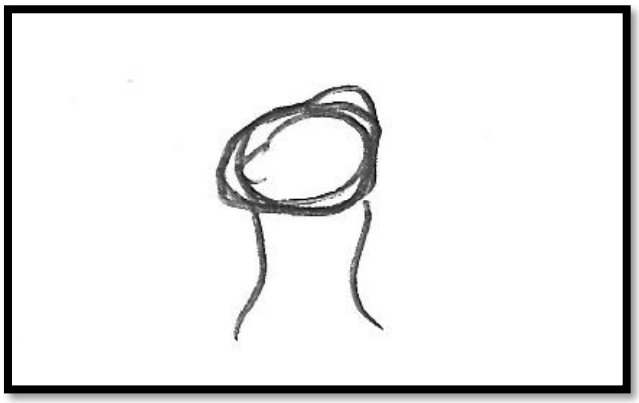
כאשר סימני השקר מופיעים בציור עץ, המצב קל יותר משהם מופיעים בציור חופשי.

אינטגרציה

שום סימן לעצמו אינו מעיד על שקר, אלא רק מקבץ של סימנים יחדיו. משמעות מוקנית לסימן או לסדרת סימנים רק כשמדובר בסטייה מן ההתנהגות השגרתית.

ציור שמתפרש לכמה כיונים

יוסי בן 13 מעתיק במבחנים אך ללא הצלחה בדרך כלל תופסים אותו. בציור החופשי הוא צייר אגרטל ללא פרחים שעצם רעיון האגרטל הוא אדם בעל שפע כוחות נתינה וקבלה. מהסתכלות בציור קשה לדעת שזה אגרטל. זה נראה כמו כסא! פח! ציור שמתפרש לכמה כיונים אחד מסימני חוסר אמינות בכתב.

ציור מספר 296

ציור יפה מאוד - סימני שקר סמויים

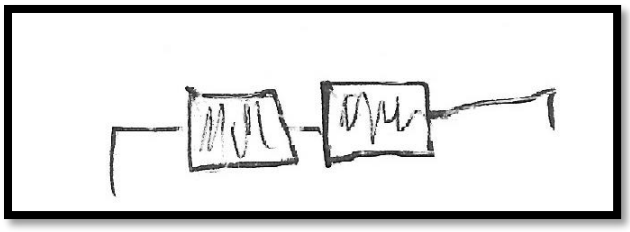
ציור, יפה ותקין ועונה על כל הכללים, אך מופיעים בו סימנים המעידים על נטייה לשקר, המצב הוא חמור בהרבה. הוא מלמד על אדם שקרן במהותו. זהו מידע שחשוב לדעת, גם בהקשר לשאר האבחונים.

ציור מספר 297

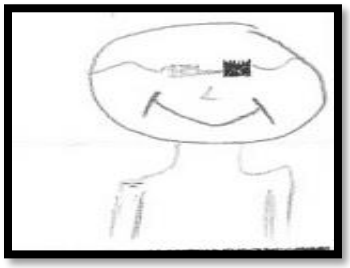
משקפי שמש בציור חופשי

מצב של הסתרה. יש לחשוש שזהו אדם לא אמין.

ציור מספר 298

קובי ונעמה הגיעו כדי לטפל בעניין שלום הבית קובי, בן 45, נקלע למצב כספי קשה אך מנסה את מזלו במשחקי מזל, הוא מסתיר זאת מאשתו וגם מהמטפל אך משקפי השמש הדליקו נורה אדומה.

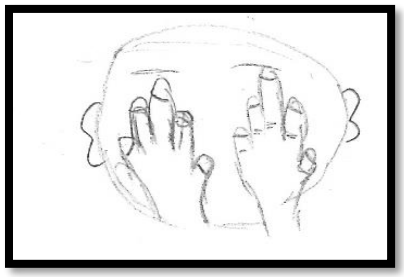

ציור מספר 299

פנים מכוסות עם כפות הידיים

או עם כל חפץ אחר, גם בציור דמות וגם בציור חופשי, מלמדים על הסתרה.

בציור חופשי, שמראה את מהות האדם, מעבר להסתרה יש כאן גם גניבת דעת.

ציור מספר 300

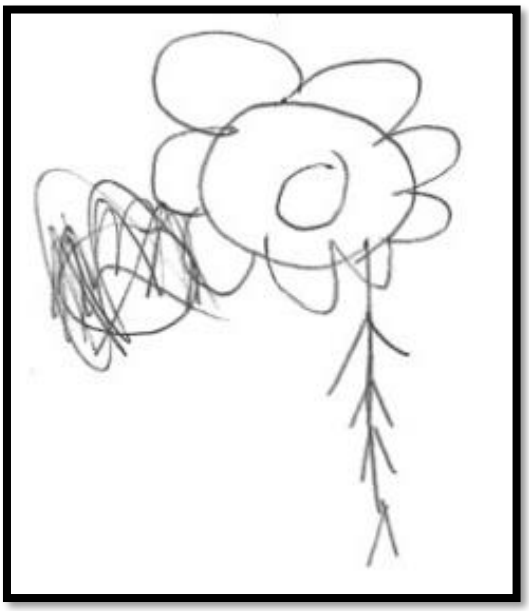
סוד או שקר

יש להבדיל בין סודות לשקרים. יתכן ואנו נראה אצל אדם סימנים של הסתרה, כאן אנו זקוקים לשאול את עצמנו האם יש כאן סוד שלא קשור כלל לאדם הוא פשוט לא עשה כלום, אך סוחב איתו סוד שנראה לו נורא מאיים .

תיקונים בציור

קו מבטל כאשר המצייר מוחק בקו חלק מן הציור בלי לטשטש. ישנה כאן הסתרה קלה.

מחיקה מטשטשת - המצייר מעלים את הטעות באופן גמור.

ציור מספר 301

בדוגמא זו אנו רואים שהמציירת ציירה פעם אחת – לא הייתה מרוצה ושוב ציירה, ככל שהמחיקה גדולה יותר גם רמת הפחד מביקורת גדול יותר.

"אני לא עושה חשבון לאף אחד"

סתירה בין הכיתוב להבעת הפנים של הדמות המצויירת, שצייר אבנר. הדמות נראית רצינית, לא שמחה ואפילו דואגת אך אבנר הוסיף משפט אני לא דואג כלל, נראה כי אבנר מאוד דואג אך ישנה התכחשות לדאגה.

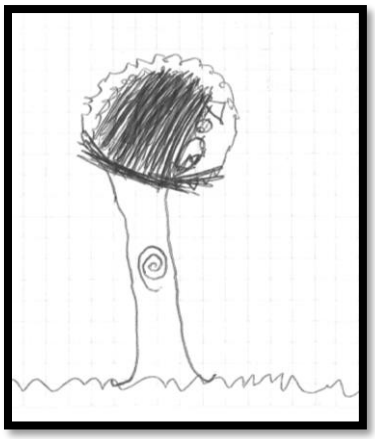
נוכל לראות כאן ציור מסודר מאורגן מה שלא מעיד על קלות מרץ לפזיזות כמו שמשדר אבנר שנראה כמו אומר לכולם "אני לא עושה חשבון לאף אחד" אך נראה כי הוא עושה חשבון לכולם .

ציור מספר 302

אני לא נכשלתי

פשוט מצאתי הרבה דרכים שלא עובדות

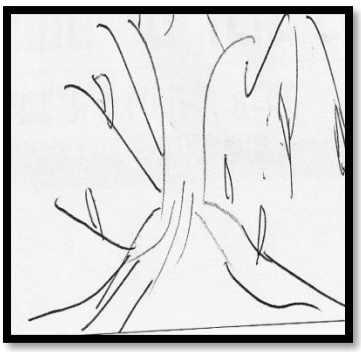
ציור מספר 303

השחרה חזקה מאוד באזור העליון – המצייר צייר משהו אך מהר מחק אותו במחיקה כזאת חזקה לא יכול לראות שאתם רואים שטעיתי .

הלחמה מתואמת

המצייר עובר על החלק שלא יצא לו טוב לפי עניות דעתו ומשתדל להתאים את הציור יש כאן סוג מסיום של מניפולטיביות .

שורשים מולחמים ניתן לראות בשורשים שיש הלחמה של הקווים כאילו הוא הוסיף כמה קווים כדי שלא נרגיש ....

ציור מספר 304

עיגולים כסימן של שקר

קווים ו/או עיגולים פנימיים בתוך הגזע

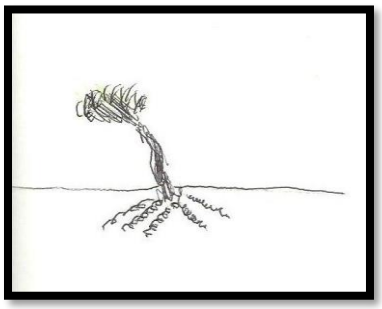
לא משנה אם הם עולים או יורדים, מלמדים גם הם על סודות בנושאים הקשורים בהתפתחות.

ציור מספר 305

קווים ו/או עיגולים פנימיים בשורש

יתכן שהאדם חש בילדותו שיש איזה סוד שאסור לספר או שמסתירים ממנו משהו, שהמשפחה חיה בסוד.

ציור מספר 306

כל תוספת חיצונית בגזע העץ

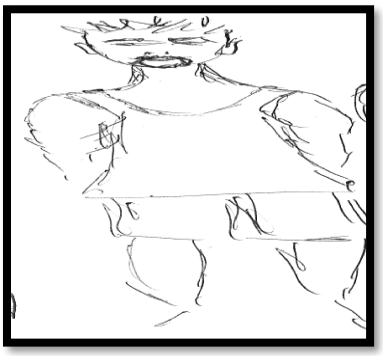
או בחיבור הגזע לנוף העץ, ואפילו אם זוהי נקודה קטנה בלבד, מראה על שקר. גודל הגזע ביחס לעץ אינו משנה.

ציור מספר 307

הסתרה של הידיים

כל הסתרה של הידיים מכל סוג שהוא תיתן לנו סימן של אי אמינות, יש למצייר. משהו להחביא .

ציור מספר 308

עיניים סגורות

לעתים שאמא מבקשת תסתכל לי בעיניים הסימן של עיניים סגורות אומר לא יכול להסתכל בעיניים כי עשיתי משהו לא טוב.

ציור מספר 309

לא מספרת לאמא

בציור זה אנו רואים שהפנים מצוירות יפה כמו פני פוקר – אצלי הכול בסדר. בנוסף יש גם הסתרה של הידיים וגם של הרגלים השמש מסמלת את אמא כך שאימא לא תדע.

ציור מספר 310

השחרה של הדמות

בנוסף לסימן של חרדה כאשר יש השחרה וכן חזרה על אותיות בכתב או בציורים, יש גם סימן של הסתרה שיכול להצטרף לסימנים אחרים.

ציור מספר 311

הכנסת הדמות למסגרת

כאן אנו רואים סימן הסתרה, גם של פחד מחשיפה.

ציור מספר 312

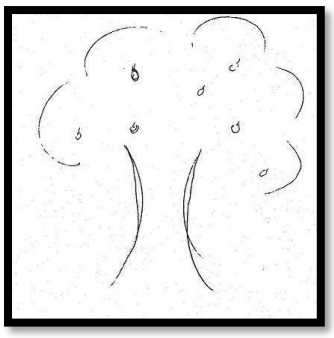
סימנים של שקר בעץ

קווי מתאר של הגזע שחוזרים על עצמם מסמלים גם חרדה.

קווים שיורדים כלפי מטה מחוץ לגזע, אפילו אם צמודים אליו..

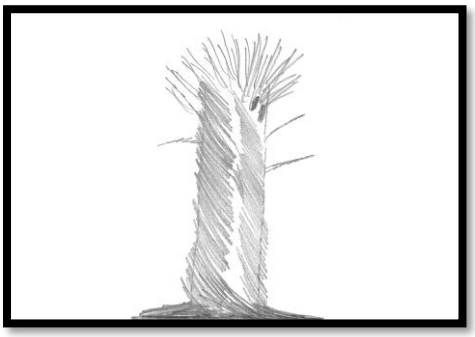
קווים חיצוניים שיוצאים מהגזע בצורת ענפים. נראה שזה גם צורך של האדם לדבר קשה לי לשמור בפנים.

נקודה כלשהי על הגזע.

ציור מספר 313

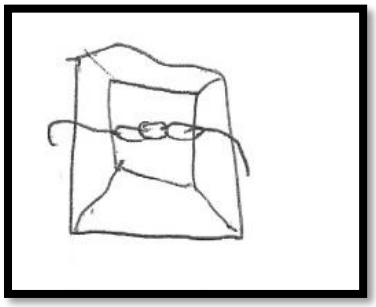
בציור זה אנו רואים כי ישנה חזרה קלה גם בפרי שעומד למעלה וגם על קווי המתאר של הגזע

ציור מספר 314

חבילה עטופה

בלי יכולת לראות מה היא מכילה בתוכה מלמד על סודיות מאיר בן 13 צייר לטענתו חבילה עטופה, זה לא כל כך נראה כמו חבילה יד הדמיון יכולה לקחת את הציור למקומות אחרים. אולי מאיר מביע כאן מציק לי משהו בפנים.

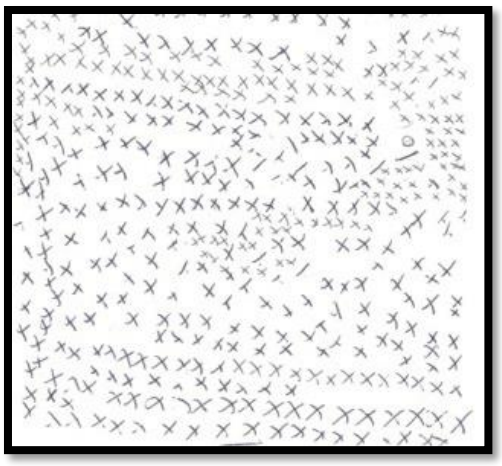

ציור מספר 315

איקסים או עיגול !!

יש הבדל בין תנועת העיגול לתנועה של איקס עיגול מבט חום רגש נעימות קבלה האחר לעומת התנועה של איקס מרגלית ציירה בציור חופשי איקסים מרגלית איבדה אמון בחברה לאחר שאחד

מבני משפחתה גנב את כספה היא לא מאמינה לאף אחד. הציור מבטא חוסר קבלה הסתרה ואף דיכאון קל .

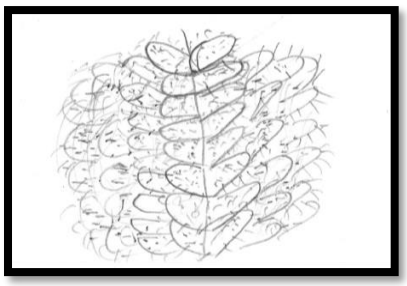
ציור מספר 316

יעל בת 21 מציירת נר יציב מסודר האור דולק ללא שום רוח. הנר המעוצב מלמד על טיפוס חששן. אם שמים לב, נראה שיש הבדל בין הלהבה בצד ימין לבין הלהבה בצד שמאל מושחרת יותר שמנסה להשתחרר מעברה (עיין עוד בפרק אבחון הנר).

ציור מספר 326

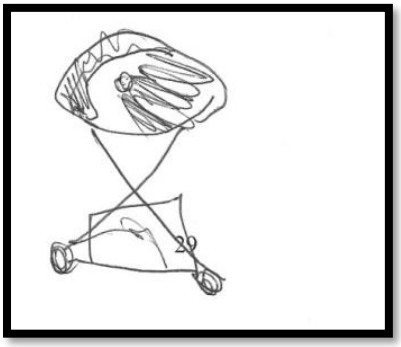
הקוצים של זאב זאב בן 55 צייר שיח צבר, נמוך, נחבא אל הכלים. פירותיו מכוסים בקוצים דוקרניים ביותר, אך בפנים פריו מתוק ומרווה. זאב הגיע בעקבות טיפול זוגי, אשתו טוענת שהוא לעולם אינו מרוצה מכלום.

ציור מספר 327

פוטרה בגלל תינוק

מירב בת 27 פוטרה מעבודתה והגיעה בכדי למצוא הכוונה מקצועית. מירב ציירה בציור חופשי עגלת תינוק – שמסמלת מימד של הנאה, צורך בהנאה וסיפוק. הוסבר למרב שעבודה הוא מקום שבו צריך לעבוד לפחות בהתחלה !!!

ציור מספר 328

ציור בית

בית בלי שום תוספות אדם מצומצם ומקובע בצורת חשיבתו . **הרים בקדמת הבית** ישנו קושי גדול להגיע הביתה. נדרש לשם כך מאמץ רב **במרכז הדף** מלמד על געגועים למשהו. טיפוס מרובע **עקום מאוד** מלמד על חוסר יציבות. **תלת מימדי** זהו אדם אסתטי, אוהב יופי. כמו כן זקוק למרחב. **מחולק לחדרים** חוסר פרטיות **מצורות גיאומטריות** כפייתי אובססיביות עובד לפי הכללים המקובלים עליו. **על ראש הר או על אדמה** -סקרנות רבה, גם לחיוב וגם לשלילה **קטן עומד באוויר** חסר יציבות, שיש בו בעיות דימוי עצמי . **גדול עם מרפסות-** צורך במרחב רב **בלי דלת**- ישנו קושי להיכנס הביתה **בלי חלון בכלל**- סגור לא מאפשרים לו לקבל, לא נותנים לו מה שהוא צריך וזקוק לו . **ללא גג בכלל** - פגם כלשהו בחשיבה. צריך לבדוק היכן מסתיים הבית. **בעל שני גגות** - בלבול בחשיבה הרציונאלית. **הדלת פתוחה לרווחה** מלמדת על בית פתוח. כל אחד יכול להיכנס, **מפתח תחוב במנעול בדלת** כללים ברורים ומוגדרים במדיניות הכניסה והיציאה בבית **מחסור בידית** מלמד גם על בית פתוח, שכל מי שרוצה יכול לדחוף את הדלת ולהיכנס. **עינית מודגשת** בבית הזה אסור להפתיע בביקור לא מתוכנן. דיירי הבית צריכים לדעת מראש מי מגיע לבית, ומתי. **חלונות תריסים סגורים** מלמדים על קושי בקבלה: דברים, חפצים, ביקורת, מוסר, עצות. **חלון מושחר או מקושקש** בעיה פיזית בריאות. זו יכולה להיות דלקת ריאות, או חסימה בריאות **חלון עם הצלבה** בהתלבטות בקשר להמשך דרכו, לפני קבלת החלטה, **סורגים צפופים מאוד** נוקשות רבה מאוד. חסימות קשות, חשדנות גדולה, פחד וחרדה, מעצורים קשים. **חלונות פתוחים** .מלמד על שיחורר בית בריא **תריס פתוח במקצת** ישנה

ביקורת על מה שנכנס לתוך הבית **<u>גג הבית</u> חוד הגג שפיץ** מלמד על היכולת השכלית טובה , כושר הלמידה וההבנה של האדם **חוד מסודר, חד וברור** מלמד על הבנה טובה, חשיבה בהירה, יכולת שכלית מעולה וכושר למידה מצוין. **פרח על הגג** - חבר כלשהו שמעסיק את מחשבתו של האדם, לחיוב או לשלילה . **ציפור-** משהו מנקר, מציק לאדם ציפור מצייצת, מנקרת.**ארובה על הגג** אלמנט נורמאלי בציור בתוספת מעט עשן, זה בסדר. הרבה מאוד מלמד על צפצוף, על זלזול.**גג גדול יותר מהבית** מה שקובע זה יכולת החשיבה. **גג גדול מדי או קטן מדי** בעיה בהבנה של גודל ופרופורציה. **גג רק בצורת כיפה עגולה** מלמד על צורך בהגנה ועל תחושה של התגוננות שמלווה את האדם.**גג בצורת גדר** אדם לא שגרתי, פתיחות וסקרנות יחד עם זאת הוא בעל רמת מוסר גבוהה. **גג בצורת כובע ליצן** אדם בעל שכל וחריף מאוד, עם קלות דעת **רעפים מסודרים יפה** מלמדים על אדם מאוזן, ישר, פקח, חריף ושנון.**<u>תוספות</u> קירות שרואים דרכם מה נמצא בתוך הבית**. הוא כאילו מצהיר שהבית שלו שקוף. הוא רוצה שכולם יידעו מה קורה בבית שלו, **גדר מסביב לבית** מלמדת שישנו מחסום שלא מאפשר לדברים בלתי רצויים להיכנס או לצאת מהבית. **שביל לבית** – קושי בכניסה לבית **שביל ובצידיו מפוזרות אבנים** קיים קושי ממשי להיכנס לבית. קושי פיזי, רגשי או נפשי. **צמחיה לצידי השביל** – חברה באופן כללי.**פרחים** – חברים ממשיים שמקובלים על הבית, שהבית מעדיף. **עצים** – כיצד ובאיזה אופן מתאפשרת התפתחות האדם בביתו. **כותב בציורו הסבר** זקוק להסבר מפורט בכל .

ציור דמות

<u>הגוף</u> **מוסתר או מצויר בפרופיל** מלמד על הסתרה, על שמירת סוד. **מצוירת מהגב** הסתרה חמורה מאוד. האדם **בצורת שלד** חוסר כוח, חוסר אונים. או טיפוס משימתי אוהב קצר וקלע **כמלאך עם כנפיים** מעידה על שאיפה למשהו נעלה. של דמיון, מרחף, מנותק מהמציאות. **כתפיים רחבות** מלמדים על נשיאה בעול **כתפיים נוטות באלכסון** האדם מעמיס על עצמו יותר מדי **דמות עם ראש בלבד** יידע ויכולת למידה, **פנים מרובעות** טיפוס מרובע, אדם עקשן שעומד על דעתו **פנים עם כל הפרטים בצורה יפה ומדויקת** אדם שאוהב אסתטיקה ויופי פרטים הקטנים.**כשציור הפנים עקום ולא סימטרי** חוסר איזון: בחשיבה, בהבנה, בקליטה. **קווים על המצח** יכולת החשיבה, מאמץ החשיבה. **<u>עיניים</u> אישונים גדולים מאוד** חרדה גדולה.**העיניים מצוירות גבוה מאוד על המצח** לבדוק ראייה נכונה. **עיניים מצוירות נמוך מאוד בפנים** מלמד על חוסר פרופורציה. **אף** האף מסמל נשימה, וכן את חוש הריח. **אף בצורת קו ישר** לבדוק ריח ונשימה **אף עם נחיריים** אדם איסטניס. מלמד גם על סקרנות. **פנים ללא אף** לבדוק חוש הריח או בעיות בנשימה. **שפתיים סימטריות** מלמדות על אדם מאוזן מבחינת אכילה, תקשורת וקבלה. **שפתיים יפות, מעוצבות היטב ועבות** חשקים, תאוות ותשוקות פתוח מאוד **פה בצורת קו ישר** אדם שחוסם את פיו ואת עצמו, לא מוכן לדבר ולספר **פה צוחק** אדם שמרבה לדבר ולצחוק לעתים חיובי ולעתים שלילי. **פה בוכה** שיש לו בעיה, והוא מכריז עליה בגלוי, מראה שלא טוב לו, **שיניים חשופות** אגרסיביות שמציקים לאדם וגורמים לו רע. **לשון בחוץ** זלזול וחוצפה. **שיער מסורק ומסודר** חוש סדר ולאסתטיקה ברמה סבירה. **שהשיער מצויר יפה עם תוספות וקישוטים** מלמד על אדם בעל חוש אסתטי מפותח והבנה בעיצוב וביופי.**<u>אוזניים</u> חסרות או גדולות מאוד** לבדוק בעיות שמיעה, נוזלים, זמזומים באוזן. אולי יש לאדם כפתורים, או צורך בהם. **משורטטות בצורה**

מדויקת צורך של האדם באיזון **ידיים קווקוו בידיים** סימן של חולשה פיזית או חולשה של עשייה . **מוסתרות** הסתרה גדולה מאוד **בלי ידיים בכלל** מלמד על חוסר תקשורת. חוסר מוכנות לתת או לקבל.או אלימות **ללא יד ימין** קשורה לעשייה, ולמימד השכלי. **דמות ללא יד שמאל** קשורה לחשיבה, ולמימד הרגשי.**כפות ידיים גדולות מאוד** אלימות מכה אחרים, או שאחרים מכים אותו. **ידיים נשואות כלפי מעלה** קריאה לעזרה או שמחה התלהבות. **אצבעות מחודדות, זוויות** מלמדות על הכאה מילולית. דוקרניות, עוקצות. **אצבעות מקופלות** מלמדות על הסתרה. **רגליים דמות בלי רגליים** לאדם זה אין יציבות. עמידתו אינה יציבה לא מבחינה פיזית, לא מבחינה רגשית ולא מבחינה נפשית או שכלית.**הדמות חסרת הרגליים** העשייה מוגבלת ביותר, זה להיות או במצב של נפילה, או במצב של ריחוף, של תלישות וניתוק. **רגליים באורך בלתי שווה** רגל אחת ארוכה ורגל שנייה קצרה יותר: ברגל הקצרה יותר יש בעיה, פצע, צליעה, חוסר יציבות. יש לברר מה קורה בעמוד השדרה. **יד ורגל נגדיים בלתי שווים** איזון לא נכון, או חוסר קואורדינציה. , ולרמוז על הפרעות נוספות: בחשיבה, בריכוז, בהבנה.**דמות בלי צוואר כלל** תקשורת, דיבור, החיבור בין הראש לגוף – בין השכלי למעשי, בין הרוחני לגשמי.**קישוטים בבגדים, פרחים, כפתורים**, שרשראות, עגילים וכדומה – לאדם יכולת להתמקד בפרטים, וכן הוא אוהב אסתטיקה ויופי.

ציור העץ

<u>השורשים מסמלים הנאות. הם מלמדים על מידת הכמיהה יציבות ועבר .</u>

עין בשורש טראומה שעברה האם בהיות האדם עדיין עובר ברחם. **שורשים באוויר** תחושה של תלישות, צורך בתמיכה, חוסר שייכות **שורשים חזקים מאוד** קושי להתנתק מהעבר **שורשים רגילים,** צורך בביטחון ובאחיזה, **ארוכים מאוד** גיוס כל כוחותיו בבת אחת, האנרכי יצרי. **<u>גזע העץ מסמל את ביתו של האדם ומלמד על כל מה שהאדם קיבל ורכש בביתו: חינוך, לימוד, ערכים, מידות, מזון והשכלה.</u>** **גזע העץ עקום** ערכים שיקבל בבית עקומים וחסרי עמוד שידרה, יתכן בעיות ויציבות **קווים משורטטים לאורכו של הגזע** צורך במניפולציות פחות התמודדויות הקווים חוטים יש כאן כישרון דיפלומטי, מקוריות, ואינטואיציה. **קווים משורטטים בצפיפות לאורכו של הגזע** נדרש להשקיע יותר מאמצים ותחכום כדי להשיג את דברים **גזע בעובי רגיל** אדם פתוח, נהנה לקבל ונהנה לתת. **גזע דק מאוד** המטען שהאדם קיבל בבית דל מאוד. **גזע צר ודק מאוד** אדם סגור ומופנם **גזע עבה מאוד** האדם קיבל בביתו יותר מדי ׳חיבוק דוב׳, **גזע מתפצל לשניים**. מלמד על פתיחות, הבנה, יכולת תמרון, כושר הסתגלות.

גזע מורכב מקו דק אחד אולי גדל במוסד, או היה לו הורה חורג, או מרגיש כבשה שחורה ונטע זר במשפחה.

עץ באגרטל – לצורך התפתחותו, האדם זקוק מאוד לחברה. **עץ בעציץ** מסתיר את מה שקיבל בבית כל מיני דעות שלא מוצאות חן בעיני בני אדם. ***<u>נוף העץ והצמרת מלמדים על מידת יכולתו של האדם להתפתח על שאיפות האדם ושאפתנותו, על מוכנותו לקחת יוזמה, על רמת האידיאלים שבהם הוא דוגל.</u>***

ענפים יוצאים מחלקו הפנימי של הגזע עיסוק בדברים טפלים, חוסר התמקדות בעיקר, **עץ בתוך גומה** רצון לא לבלוט בשטח, פחדים מהסביבה,

נוף העץ סגור לגמרי, בלי שום פתח האדם אינו פתוח ללמידה נוספת, להמשך צמיחה והתפתחות. **נוף עץ גדול, מבולבל ומקושקש** אדם בעל יכולות רבות, אך סובל מבלבול **צמרת שמצוירת בקווים עולים זה על זה** התלבטויות בקשר להתפתחותו. . **צמרת חתוכה בחלקה העליון** כאבי ראש

הענפים והעלים יורדים עד לשורשים צורך בהעמקה האישית, צורך בהגשמה מיידית,

ענפים ישרים בתוך העץ התחום, מסודרים וברורים , נטייה לסדר, כושר ארגון, דיקן, שליטה עצמית, עצמאות, חוש מידה, כושר תיאום,

חשוב לציין ככל שמספר הענפים פוחת, כך האדם משתמש פחות ביכולת הקטלוג שלו. הוא לא אוהב להתאמץ, ומשום כך לא מוציא את כישוריו מן הכוח אל הפועל.

ענפים בודדים בלבד מלמדים על חולשה חזקה מאוד. לפעמים גם במצב זה האדם מצליח להתרומם מעל מצבו. **ענפים דקים יחידים** כשהם מסודרים יפה בצורה ישרה, מלמדים על יכולת וכוחות טובים שיש לאדם. **שלכת** השלכת ברעיון היא שאדם רוצה להשיל מעצמו מידות רעות הנהגות שאין הוא רוצה בהם. **עלים שנשרו מהעץ יש גם פירות שנשרו** האדם מרגיש שאיבד משהו יקר מאוד, שחסרונו כואב לו. **פירות** מסמלים נתינה, ומלמדים על מידת הנתינה של האדם והיכולת שלו לתת. הם מסמלים גם משפחה **פירות בעץ** מלמדים על עשייה, ועל נתינה. ככל שהפירות שעל העץ רבים יותר, כך אדם זה ניחן בנתינה רבה יותר. **עצי פרי** מלמד על יכולת נתינה במידה רבה. **אגוז קוקוס** –ייתכן ומלמד על מצב השרירים. **תפוזים** –נוטה לפרק כל דבר לגורמים ולהסביר מה ואיך וכמה ולהיכן בדיוק, **לימון** –צבע של התמודדות. **פרי ירוק** – נתינה רבה, **עץ פרי עם ענפים, עלים ופירות** יכולת שכלית טובה, יחד עם נתינה רבה. **עץ זית** לאדם זה יש יכולות רבות, אך הכול נשאר בתוכו פנימה. יכולת הקליטה שלו טובה, אך הוא נחסם כשמגיע השלב של עיבוד המידע שהוא קולט.

עץ תאנה עם עלים בלבד, ללא פירות זהו אדם שסוכך על אחרים. אפשר לבוא אליו, לשפוך בפניו את הלב

עץ תאנה עם פירות : זוהי נתינה מתוקה וטובה, וגם הגנה. **תוספות** **נדנדה ליד העץ או קשורה על העץ** יש קושי להישאר יציבה במקום אחד. **מגלשה ליד העץ** אהבת הרפתקאות, חריגה ממוסכמות.**גדר מסביב העץ** מעיק על הכותב משהו והוא לא סומך על אף אחד. **קרוסלה ליד העץ** קושי שלא מאפשר התמקדות, חשיבה או עשייה.קשיים בריכוז. **שביל עם אבנים ליד העץ** בדרך הזאת, הברורה וידועה על מטרתה, יש לאדם קשיים.**דשא רגיל עגול ליד העץ** מלמד על חברה סתמית ואין לו כל כך יחס לחברה.**דשא קוצני ליד העץ** אדם זה סובל מחברה שיש בה דוקרנות ועוקצנות מילולית. הוא נפגע ולוקח ללב את דבריהם **אבנים ליד העץ** כל אבן בפני עצמה מלמדת על קושי מסוים. **הרים ליד העץ** מלמדים תמיד על קשיים, **פרחים בנוסף לעץ** פרחים מלמדים אותנו על חברה. **פרח שעומד זקוף וישר** יחסי חברה תקינים עם עמוד שידרה יציב.**פרח נופל, או שוכב לגמרי**

ישנה חברות לא אמתית **פרח עם קו שבור באמצע** יתכן בעיות או כאבים בגב.**ציפורים בקרבת העץ** הציפורים מסמלות חופש, חרות ודרור. אך גם בריחה וחוסר מסגרת .**ציפור במרכז העץ** הדבר מלמד שהוא רוצה לברוח מעצמו, עליו.**ציפור בצד ימין של העץ** חשש לבוא במגע עם הזולת, חשש מפני כישלון, **ציפור בצד שמאל של העץ**יתכן בריחה מן העבר ומן הזיכרונות, **הציפור נמצאת במצב שהיא עפה** תפיסה ותגובה מהירה, אינטלקטואליות, הבנה מהירה, רבגוניות, **להקת ציפורים ליד העץ** ציור כזה מלמד על צורך חזק בחופש. **יונת שלום** חום, רכות, רצון טוב, ידידות, שמחת חיים, יכולת להתפשר ולוותר מרצון **יונה בתוך השובך** – משהו מנקר לאדם, מציק לו מבפנים **פרפר ליד העץ** מעדיף חיי חופש ודרור, בלי להתחייב לפעול למען האנושות. **פרפרים בלהקה ליד העץ** צורך להשתחרר ממחשבות רצון להוציא רעיונות החוצה. **סנאי ליד העץ** על אדם עם פחדים, או נחבא אל הכלים.

כאמור ומודגש כבר מספר פעמים,

בשום אופן אסור להגיע למסקנה נחרצת על סמך ממצא אחד.

יש לקבל אישור וחיזוק בציורים ובאבחונים הנוספים.